

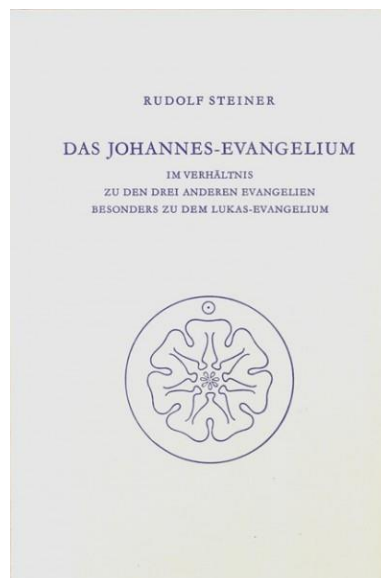
Rūdolfs Šteiners

JĀNA EVANĢĒLIJS

ATTIECĪBĀ PRET
TRĪS PĀRĒJIEM EVANĢĒLIJIEM,
ĪPAŠI PRET LŪKAS EVANĢĒLIJU

Četrpadsmit lekciju cikls
Antropozofiskās biedrības biedriem
Kassele, 1909. gada 24. jūnijs – 7. jūlijs

[DAS JOHANNES-EVANGELIUM im Verhältnis zu den drei anderen Evangelien
besonders zu dem Lukas-Evangelium, GA112]

1984
RUDOLF STEINER VERLAG
DORNACH/SCHWEIZ
ISBN 3-7274-1120-1

Par Rūdolfu Šteineru lekciju publikācijām

Antropozofiski orientētās garzinātnes pamatu veido Rūdolfu Šteineru (1861-1925) rakstītie un publicētie darbi. Līdztekus viņš no 1900. līdz 1924.gadam lasīja daudzas lekcijas un kursus, kā publiskus, tā arī Teozofiskās, vēlāk Antropozofiskās biedrības biedriem. Viņš pats sākotnēji gribēja, lai brīvi noturētās lekcijas netiktu pierakstītas, jo bija domātas kā "mutiski, nevis iespiešanai paredzēti ziņojumi". Bet, kad arvien pieauga klausītāju nepilnīgu un kļūdainu pierakstu skaits un izplatība, viņš jutās spiests noregulēt pierakstīšanu. Šo uzdevumu viņš uzticēja Marijai Šteineri-fon Sīvers. Viņa noteica stenogrāfistus, pierakstu pārvaldi un izdošanai nepieciešamo tekstu rediģēšanu. Tā kā Rūdolfu Šteineru laika trūkuma dēļ tikai ļoti nedaudzos gadījumos pats varēja koriģēt pierakstus, tad attiecībā pret visām viņa lekciju publikācijām jāievēro atruna: "Jātiec pieņemtam, ka manis nepārlasītajos tekstos var gadīties kļūdas".

Par lekciju biedrības locekļiem, kuras iesākumā bija pieejamas tikai kā interni manuskripti, attiecībā pret publiskajiem rakstiem Rūdolfu Šteineru izsakās savā autobiogrāfijā "Manas dzīves gaita" (35.nodaļā). Atbilstošais citāts ir pievienots šī sējuma nobeigumā. Tur pateiktais attiecas arī uz kursiem atsevišķās jomās, kas bija vērsti uz ierobežotu, ar garzinātnes pamatiem iepazīušos dalībnieku loku.

Pēc Marijas Šteineres (1867-1948) nāves pēc viņas norādījumiem tika uzsākta Rūdolfu Šteineru kopoto darbu izdošana. Šis sējums ir daļa no kopotajiem rakstiem. Ciktāl nepieciešams, piezīmes par teksta avotiem atrodamas piezīmju sākumā.

SATURS

PIRMĀ LEKCIJA, Kassele, 1909.gada 24.jūnijs	5
Antropozofija kā Kristus atnākšanas jauna pasludināšana. Jāņa-kristieši. Kristus atnākšanas jēga un nozīme. Augstākā Es dzimšana cilvēkā un dievišķā Es atdzimšana cilvēcē.	
OTRĀ LEKCIJA, 1909.gada 25.jūnijs	13
Akaša-hronika. Dzīvā garīgā vēsture. Dievi ir palikuši garīgi, un cilvēki kā viņu pēcteči ir kļuvuši fiziski. Cilvēka ceļš uz augšu. Cilvēces vadoņi. Logoss. Logosa, Kristus piedzimšana Jēzū no Nācāretes	
TREŠĀ LEKCIJA, 1909.gada 26.jūnijs	21
Cilvēka četrdaļīgums. Augs un dzīvnieks. Zemes metamorfozes. Trīs grupējumi uz senā Mēness: vērša-cilvēki, lauvas-cilvēki un ērgļa-cilvēki. Viņu garīgie prettēli kā pirmtēli uz Saules. "Logosa kalpotāji"	
CETURTĀ LEKCIJA, 1909.gada 27.jūnijs	29
Mūsu Saules sistēmas hierarhiskās būtnes un Zemes valstības	
PIEKTĀ LEKCIJA, 1909.gada 28.jūnijs	37
Cilvēku attīstība mūsu Zemes dažādo iemiesojumu laikā. Lucifers un Ārimans un dievišķi-garīgo būtņu valstība. Lucifera ietekme uz cilvēkiem un šīs ietekmes pārveidošana labajā caur Kristus veikumu	
SESTĀ LEKCIJA, 1909.gada 29.jūnijs	44
Atlantiskie orākuli. Pēcatlantiskās iesvētīšanas vietas. Jāņa kristīšana	
SEPTĪTĀ LEKCIJA, 1909.gada 30.jūnijs	53
Kristīšana ar ūdeni un kristīšana ar uguni un garu. Kristus-impulsa izpratne dažādos cilvēces attīstības posmos	
ASTOTĀ LEKCIJA, 1909.gada 1.jūlijs	61
Iesvētīšanu mistērijas. Augšāmcelšana caur Jēzu Kristu. Lācars – Jānis. Notikums Damaskā	
DEVĪTĀ LEKCIJA, 1909.gada 2.jūlijs	69
Jāņa evaņģēlija mākslinieciskā kompozīcija. Kristus spēka pakāpeniskā kāpināšana zīmju un brīnumu piepildīšanā	
DESMITĀ LEKCIJA, 1909.gada 3.jūlijs	78
Kas notika Jāņa kristīšanas laikā? Kristus spēka iespēšanās līdz pat kaulu sistēmai. Kristus valdīšana pār kaulu sistēmas likumiem un nāves uzveikšana	
VIENPADSMITĀ LEKCIJA, 1909.gada 4.jūlijs	88
Cilvēka iekšējo spēku harmonizēšana caur Kristus impulsu. Mistēriju būtības kopsakarības ar pasludināšanu un evaņģēlijiem	
DIVAPDSMITĀ LEKCIJA, 1909.gada 5.jūlijs	96
Mūžsenās gudrības izsīkšana un tās atkalatjaunošanās caur Kristus impulsu. Golgātas mistērijas nozīme cilvēces attīstībai uz mūsu Zemes	
TRĪSPADSMITĀ LEKCIJA, 1909.gada 6.jūlijs	106
Golgātas mistērijas kosmiskā nozīme. Nāves pārvarēšana, novēršot luciferiski- ārimanisko ietekmi. Nāve kā dzīvības dāvētāja. Pirmais grūdiens un dīglis mūsu Zemes kļūšanai par Sauli. Kristus spēka izstarošana cilvēka ēteriskajā ķermenī. Kristus gaismas iedarbība un tās atspoguļošanās Zemes apkārtnē kā garīgā sfērā. Svētais Gars	
ČETRPADSMITĀ LEKCIJA, 1909.gada 7.jūlijs	115

Zeme kā Kristus miesa un kā jauns gaismas centrs. Vakarēdiens kā priekšpakāpe mistiskajai saplūšanai ar Kristu. Pāvils kā garīgi-dzīvā Kristus sludinātājs. Kristīgās iesvētīšanas septiņas pakāpes. Reinkarnācija un karma. Nāve kā mūžīgās Es-ības sēklas. Gara izziņa ir dzīves uguns

Norādes	xxx
Rūdolfs Šteiners par lekciju pierakstiem	xxx
Pārskats par Rūdolfa Šteinera kopotajiem rakstiem	xxx

PIRMĀ LEKCIJA

Kassele, 1909.gada 24.jūnijs

Antropozofija kā Kristus atnākšanas jauna pasludināšana. Jāņa-kristieši. Kristus atnākšanas jēga un nozīme. Augstākā Es dzimšana cilvēkā un dievišķā Es atdzimšana cilvēcē

Liela daļa cilvēces tieši šajā gada dienā svin kādus noteiktus svētkus. Un tie, kuri šeit šajā pilsētā sauc sevi par Antropozofiskās kustības draugiem, ir piešķīruši zināmu vērtību tam, lai šis lekciju cikls varētu sākties tieši šajā dienā, Jāņu dienā. Gada diena, kas tā tiek saukta, bija svētki jau senajā Persijā. Tolaik dienā, kas apmēram atbilstu kādai mūsdienu jūnija dienai, svinēja tā sauktos ūdens un uguns kristīšanas svētkus. Senajā Romā līdzīgā jūnija dienā svinēja Vestas svētkus; tie atkal bija uguns kristīšanas svētki. Un, ja mēs atskatāmies Eiropas kultūrā laikā pirms kristietības un tajos laikos, kad kristietība vēl nebija izplatījusies, tad atkal atrodam šādus jūnija svētkus, svētkus, kas sakrīta ar laiku, kad dienas bija kļuvušas visgarākās, naktis visīsākās, kad dienas atkal sāk sarukt, tātad kad Saule atkal sāk zaudēt daļu no sava spēka, ko tā dāvā visam augošajam un plaukstošajam uz Zemes. Kā atkāpšanās, kā pakāpeniska dieva Baldūra, ko uzskatīja par saistītu ar Sauli, pazušana – tādi šķīta šie jūnija svētki mūsu Eiropas senčiem. Un kristīgajos laikos šie jūnija svētki pakāpeniski kļuva par Jāņiem, par Jēzus Kristus priekšgājēja svētkiem. Līdz ar to par izejas punktu apskatiem, ko mēs gribētu veikt nākamajās dienās, zināmā mērā varētu kļūt tas visnozīmīgākais notikums cilvēces attīstībā, ko mēs saucam par Jēzus Kristus atnākšanu. Šis veikums, tā pilnā nozīme cilvēces attīstībā, kā tas tiek attēlots, pirmkārt, nozīmīgākajā kristīgajā avotā, Jāņa evaņģēlijā, tad salīdzinājumā ar citiem evaņģēlijiem, būs šī lekciju cikla priekšmets.

Jāņu diena mums atgādina par to, ka šai vislielākajai individualitātei, kas ir ņēmusi dalību cilvēces attīstībā, pa priekšu nāca priekšgājējs. Līdz ar to mēs pieskaramies kādam svarīgam punktam, kas mums arī kā sava veida apskata priekšgājējs ir jāliek mūsu lekciju izejas punktā. Cilvēces attīstības gaitā vienmēr atkal un atkal parādās dziļi nozīmīgi notikumi, kuri izplata spēcīgāku gaismu nekā citi notikumi. Laikmetā pēc laikmeta mēs redzam vēsturē parādāmie šādus būtiskus notikumus. Un vienmēr atkal mums tiek teikts, ka ir cilvēki, kuri savā ziņā spēj pareģot, iepriekš pasludināt šādus notikumus. Līdz ar to vienlaikus tiek izskaidrots, ka šie notikumi nav patvaļīgi, bet gan tas, kurš ieskatās visā cilvēces vēstures jēgā un visā tās garā, zina, kā šādiem notikumiem ir jānāk un kā viņam pašam ir jāstrādā, jāgatavojas, lai tie varētu iestāties.

Mums nākamajās dienās vēl bieži būs jārunā par Jēzus Kristus priekšgājēju. Šodien to apskatīsim tikai no viedokļa, ka viņš bija viens no tiem, kurš īpašu garīgo dotību dēļ spēja dziļāk ieskatīties cilvēces attīstības kopsakarībās un tādējādi zināja, ka šajā cilvēces attīstībā ir īpaši mirkļi. Līdz ar to viņš bija piemērots, lai nolīdzinātu ceļu Jēzum Kristum. Bet, ja mēs skatāmies uz Jēzu Kristu pašu, lai, tā sacīt, tūdaļ nonāktu pie mūsu apskatu galvenās tēmas, tad ir jābūt skaidram, ka patiesi ne jau velti liela daļa cilvēces laika skaitīšanu iedala ērā pirms Jēzus Kristus parādīšanās un ērā pēc tam. Ar to šī cilvēces daļa parāda, ka tā izjūt Kristus mistērijas parādīšanās nozīmīgumu. Bet tas, kas ir patiesi, kas ir reāli, vienmēr atkal un atkal ir jāsludina cilvēcei jaunās formās un jaunos veidos. Jo cilvēces vajadzības laikā mainās. Mūsu laikam savā ziņā ir vajadzīga jauna pasludināšana par šo vislielāko notikumu Zemes cilvēces attīstībā, par Kristus notikumu, un šī pasludināšana gribētu būt *antropozofija*.

Šī antropozofiskā Kristus mistērijas pasludināšana nav nekas jauns pēc satura, arī mums ne. Bet tā ir kaut kas jauns attiecībā uz formu. Jo tas, kas te tiks pārrunāts nākamajās dienās, tas šaurākos lokos tiek pārrunāts arī mūsu kultūrā un mūsu garīgajā dzīvē jau kopš gadsimtiem. Tikai viens atšķir šodienas pasludināšanu no jebkuras iepriekšējās: ka tā drīkst uzrunāt plašāku cilvēku loku. Tiem mazākiem cilvēku lokiem, kuros tā pati pasludināšana kopš gadsimtiem jau ir izskanējusi mūsu eiropēiskajā garīgajā dzīvē, bija tā pati zīme, kas jums skatās pretī šeit (zālē), rožkrusts, atzīts par to simbolu. Un tā arī tagad, kad šī pasludināšana tagadnē stājas

plašākas publikas priekšā, rožkrusts var palikt šīs pasludināšanas simbols. Atļaujiet man iesākumā simboliski raksturot, kur apmēram balstās šī rožkrustiešu pasludināšana par Jēzu Kristu.

Rožkrustieši ir biedrība, kas kopš četrpadsmitā gadsimta Eiropas garīgajā dzīvē piekopj garīgu, tiešām garīgu kristietību. Šī rožkrustiešu biedrība, neskatoties uz visādām tās ārēji vēsturiskajām formām, ir mēģinājusi iznest dienas gaismā saviem atzinējiem dziļāko kristietības patiesību, šī biedrība arī vienmēr sauca savus piekritējus par "Jāņa-kristiešiem". Ja mēs sapratīsim izteicienu Jāņa-kristieši, tad varēsim aptvert arī visu sekojošo lekciju garu un noskaņojumu; ja arī nevarot izskaidrot ar sapratni, tad vismaz nojaušot.

Jūs zināt, ka Jāņa evaņģēlijs, dižēnākais cilvēku dzimuma dokuments, sākas ar vārdiem: "Iesākumā bija Vārds, un Vārds bija pie Dieva, un Vārds bija Dievs. Tas bija iesākumā pie Dieva."

Vārds – vai Logoss – tātad iesākumā bija pie Dieva. Un tālāk par to tiek teikts, ka gaisma spīdēja tumsībā, bet tumsība iesākumā to neuzņēma, neapjēdza; ka šī gaisma bija pasaulē, ka tā bija starp cilvēkiem, ka šie cilvēki, bet savukārt tikai neliels skaits no viņiem, spēja apjēgt šo gaismu. Tad par miesu kļuvušais Vārds parādījās kā cilvēks, cilvēkā, kura priekšgājējs bija Jānis Kristītājs. Un tagad mēs redzam, kā tie, kuri bija kaut ko apjēguši par šīs Kristus parādīšanās uz Zemes nozīmi, pūlējās izskaidrot, kas Kristus īstenībā ir un kā Jāņa evaņģēlija rakstītājs tieši uz to norāda, ka tas, kas dzīvoja Jēzū no Nācaretes kā dziļākā būtība, nebija nekas cits kā tas, no kā viss ir cēlies, kas ir ap mums, – ka tas bija dzīvais Gars, dzīvais Vārds, Logoss pats.

Bet arī pārējie evaņģēlisti katrs savā veidā pūlējās attēlot, kas īstenībā bija parādījies Jēzū no Nācaretes. Piemēram, mēs redzam, kā Lūkas evaņģēlija rakstītājs pūlas parādīt, kā ir parādījies kaut kas pavisam īpašs, kad, Jānim Kristītājam kristījot Jēzu Kristu, Gars savienojas ar Jēzus no Nācaretes miesu. Un tālāk Lūkas evaņģēlija rakstītājs mums attēlo, ka šis Jēzus no Nācaretes ir pēcnācējs senseniem priekštečiem. Mums tiek pateikts, ka Jēzus no Nācaretes ciltskoks sniedzas līdz Dāvidam, līdz Ābrahāmam, līdz Ādamam un pat līdz pašam Dievam. Jāatzīmē, ka Lūkas evaņģēlijā visur tiek norādīts: Jēzus no Nācaretes bija Jāzeps dēls, Jāzeps – Ēļa, tas Matata, ..., tad: tas Dāvida dēls, un tālāk tad tiek pateikts: tas Ādama dēls, tas Dieva! Tas ir, Lūkas evaņģēlija rakstītājs piešķir īpašu vērtību tam, ka no šī Jēzus no Nācaretes, pār kuru nolaidās Gars, Jānim viņu kristījot, iet tieša izcelsmes līnija līdz tam, kuru viņš sauca par Ādama tēvu, Dievu. Šādas lietas ir tiešām jāuztver burtiski.

Mateja evaņģēlijā tiek mēģināts izsekot Jēzus no Nācaretes ciltskokam līdz pat Ābrahāmam, kuram parādījās Dievs.

Tādējādi un vēl arī dažos citos veidos, ar daudziem vārdiem, ko mēs varam atrast evaņģēlijos, individualitāte, kura ir Kristus nesēja, un visa Kristus parādīšanās ir parādīta tā, ka tas ir ne tikai viens no lielākajiem, bet gan lielākais no visiem notikumiem cilvēces attīstībā. Ar to taču noteikti ir izteikts tas, ko ar vienkāršiem vārdiem var pateikt šādā veidā: ja Jēzu Kristu tie, kas nojauš viņa lielumu, uzlūko kā svarīgāko parādību Zemes cilvēces attīstībā, tad Jēzum Kristum ir jābūt kaut kā saistītam ar būtiskāko un svētāko cilvēkā pašā. Tātad ir jābūt kaut kam cilvēkā pašā, ko var attiecināt tieši uz Kristus-notikumu. Vai tad mēs nevarētu uzdot jautājumu: ja Jēzus Kristus atbilstoši evaņģēlijiem patiešām ir svarīgākais notikums cilvēces attīstībā, vai tad nav visur, katrā no visu cilvēku dvēselēm jābūt kaut kam, kas ir saistīts ar Jēzu Kristu?

Tas arī ir tas, kas it īpaši rožkrustiešu biedrības Jāņa-kristiešiem bija svarīgākais un būtiskākais: ka katra cilvēka dvēselē ir kaut kas, kas ir tieši saistīts ar to, kas notika Palestīnā caur Jēzu Kristu. Un, ja Jēzu Kristu var saukt par cilvēcei lielāko notikumu, tad arī cilvēka dvēselē tas, kas atbilst Kristus-notikumam, var būt lielākais un nozīmīgākais. Kas tas varētu būt? Uz to rožkrustiešu mācekļi atbildēja: katrā cilvēka dvēselē ir kaut kas, ko apzīmē ar vārdiem "atmodināšana" vai "atdzimšana", vai "iniciācija". Paskatīsimies, kas ar šiem vārdiem ir domāts.

Ja mēs pievēršam skatu dažādajām lietām ap mums, ko redz mūsu acis, ko var satvert

mūsu rokas, tad mēs redzam, kā šīs lietas rodas un izzūd. Mēs redzam, kā uzplaukst un novīst zieds, kā visa gada veģetācija uzplaukst un atkal pazūd. Un ja arī pasaulē ir lietas, kā kalni un klintis, kas šķiet spītējam gadsimtiem, tad jau sakāmvārdā "piliens izdobj akmeni" ir izteikts, ka cilvēka dvēselē ir nojausma par to, ka pat majestātiskās klintis un kalni ir pakļauti izzušanas, pāriešanas likumiem. Un cilvēks zina: rodas un izzūd, pāriet tas, kas ir veidots no elementiem; rodas un izzūd tas, ko cilvēks sauc ne tikai par savu miesiskumu, bet arī viņa "pārejošais Es". Bet tie, kuri zina, kā nokļūt garīgajā pasaulē, tie arī zina, ka cilvēks gan nevar iekļūt garīgajā pasaulē caur savām acīm un ausīm, ne arī caur pārējām maņām, bet, ka cilvēks tur var nokļūt pa atmodināšanas, atdzimšanas, iniciācijas ceļu. – Un kas tad atdzimst?

Cilvēks, kad ieskatās sevī, galu galā nonāk pie tā, ka saka: kas ir manī, tas ir tas, par ko es saku "Es". Šis Es jau ar savu vārdu atšķiras no visām ārpusaules lietām. Katrai ārpusaules lietai var piešķirt vārdu no ārienes: par galdu katrs var teikt "galds", par pulksteni katrs var teikt "pulkstenis". Bet nekad mūsu ausīs nevar skanēt vārds "Es", ja tam ir jānozīmē mūs pašus; jo "Es" ir jāizrunā iekšēji. Jebkuram citam tas ir "tu". Līdz ar to cilvēks jau atklāj, kā Es-būtība, būtne atšķiras no tā, kas citādi ir viņā un ap viņu. Bet tad tam pievienojas tas, ko vienmēr atkal un atkal no saviem pašu pārdzīvojumiem cilvēcei ir uzsvēruši visu laiku gara pētnieki: kā iekš šī Es piedzimst cits, augstāks Es, tas piedzimst kā bērns mātei.

Apskatot kāda cilvēka dzīvi, mēs varam teikt: vispirms mēs viņu redzam kā bērnu, kā viņš neveikli attiecībā pret ārējo apkārtni uzlūko lietas, kā pēc tam viņš pamazām mācās visu apjēgt, pamazām kļūst saprātīgāks, pieaug intelekts un griba; mēs redzam, kā pieaug cilvēka spēks un enerģija. Bet ir cilvēki, kuri pieaug ne tikai šādā veidā, bet gan vienmēr ir bijuši cilvēki, kuri tiek līdz kādai augstākais attīstībai, kas ir pāri parastajai, kuri nonāk pie tā, ka, tā sacīt, atrod savu otro Es, kurš spēj pirmajam Es teikt "tu", tāpat kā Es pats saka "tu" ārpusaulei un savai miesai, otrais Es, kurš zināmā mērā nolūkojas uz leju uz pirmo Es.

Tā tas stāv kā ideāls cilvēka dvēseles priekšā, un tā tas iestājas kā realitāte tiem, kuri seko gara prātnieku norādījumiem un saka sev: tas es, par kuru es zināju līdz šim, piedalās visā, kas ir ārpusaulē, un ir pārejošs līdz ar ārpusauli. Bet manī snauž vēl otrs Es, kuru cilvēki neapzinās, bet var apzināties, un kurš tāpat ir saistīts ar nezūdošo kā pirmais Es ir saistīts ar pārejošo un laicīgo. Un atdzimstot šis augstākais Es var tāpat ieskatīties garīgajā pasaulē, kā zemākais Es caur maņām – acīm, ausīm un tā tālāk – var ieskatīties jutekliskajā pasaulē. Tas, ko sauc par atmodināšanu, atdzimšanu, iniciāciju, tas ir lielākais notikums cilvēka dvēselē arī pēc to uzskata, kuri sauca sevi par rožkrustiešu piekritējiem. Viņi zināja, ka ar šo augstākā Es, kurš var nolūkoties uz leju uz zemāko Es kā cilvēks noskatās uz ārējiem tēliem, atdzimšanas notikumu ir jābūt saistītam Jēzus Kristus notikumam. Tas ir, tāpat kā atsevišķam cilvēkam viņa attīstības gaitā var notikt atdzimšana, tā visai cilvēcei ir iestājusies atdzimšana ar Jēzu Kristu. Kas atsevišķam cilvēkam ir iekšējs, kā saka, mistiski-garīgs notikums, ko viņš var piedzīvot kā sava augstākā Es piedzimšanu, tas ārpusaulē, vēsturē ir iestājies līdz ar notikumiem Palestīnā caur Jēzu Kristu visai cilvēcei.

Kā tas attēlojas, piemēram, tam cilvēkam, kurš uzrakstīja Lūkas evaņģēliju? Viņš varēja teikt: Jēzus no Nācaretes ciltskoks sniedz augšup līdz pat Ādamam un pašam Dievam. Kas šodien ir cilvēce, kas šodien dzīvo fiziskajā cilvēka miesā, tas reiz ir nokāpis lejā dievišķi-garīgiem augstumiem, tas ir piedzimis no Gara, kas reiz bija pie Dieva. Ādams bija tas, kurš no garīgajiem augstumiem tika nosūtīts lejā matērijā; viņš šajā ziņā ir Dieva dēls. Tātad reiz pastāvēja dievišķi-garīga valstība, teica sev Lūkas evaņģēlija rakstītājs; tā it kā sabiezēja par pārejošo zemes valstību: radās Ādams. Ādams bija šīs zemes atspoguļojums Dieva dēlam, un no Ādama ir cēlušies cilvēki, kuri dzīvo fiziskā miesā. Un šajā Jēzū no Nācaretes īpašā veidā dzīvoja ne tikai tas, kas dzīvo katrā cilvēkā un kas parasti ir katrā cilvēkā, bet arī kaut kas, ko būtībā var saprast tikai tad, ja apzinās, ka būtiskais cilvēkā ceļas no dievišķā. Jēzū no Nācaretes vēl ir saskatāms kaut kas no šīs dievišķās izcelsmes. Tādēļ Lūkas evaņģēlija rakstītājs jūtas spiests pateikt: uzlūkojiet to, kuru ir kristījis Jānis. Viņā ir īpašas zīmes par dievišķo, no kā

sākotnēji ir cēlies Ādams. Tas var viņā atjaunoties. Kā Dievs ir nokāpis lejā matērijā un kā Dievs ir pazudis cilvēku dzimumā, tā viņš parādās atkal. Cilvēce savā visieکشējākā, dievišķajā būtībā varēja atdzimt Jēzū no Nācāretes. – Lūkas evaņģēlija rakstītājs gribēja pateikt: ja mēs izsekojam Jēzus no Nācāretes ciltskokam līdz tā sākumam, tad atrodam tur dievišķo izcelsmi un Dieva dēla īpašības viņā atkal atjaunotā veidā un vairāk, nekā tas varēja būt līdzšinējā cilvēcē.

Un Jāņa evaņģēlija rakstītājs tikai vēl asāk uzsvēra, ka cilvēkā dzīvo kaut kas dievišķs, un ka šis dievišķais visbrīnišķīgākajā veidā parādījās kā Dievs un Logoss pats. Dievs, kurš it kā tika apglabāts matērijā, atdzimst kā Dievs Jēzū no Nācāretes, to gribēja pateikt tie, kuri tā ievadīja savus evaņģēlijus.

Un ko teica tie, kuri gribēja turpināt šo evaņģēliju gudrību? Ko teica Jāņa-kristieši? Tātad viņi teica: atsevišķā cilvēkā var notikt liels, varens notikums, ko var saukt par augstākā Es atdzimšanu. Kā bērns piedzimst no mātes, tā dievišķais Es piedzimst no cilvēka. Iniciācija, atmodināšana ir iespējama, un kad tā reiz ir iestājusies – tā teica tie, kas kaut ko no tā saprata – tad svarīgs kļūst kaut kas cits, nekā tas, kas bija svarīgs iepriekš. Kas tad kļūst svarīgs, to mēģināsim izskaidrot tuvāk ar salīdzinājumu.

Iedomāsimies, ka mūsu priekšā ir kāds cilvēks, kuram ir palikuši septiņdesmit gadi, bet atmodināts cilvēks, kurš ir atradis savu augstāko Es. Un iedomāsimies, ka tas viņam būtu noticis četrdesmit gadu vecumā, kad viņš ir piedzīvojis sava augstākā Es atdzimšanu, atmodināšanu. Ja kāds tolaik būtu nolēmis aprakstīt viņa dzīvi, tad būtu varējis teikt: te manā priekšā ir cilvēks, kurā tikko ir piedzimis viņa augstākais Es. Tas ir tas pats cilvēks, ko es pirms pieciem gadiem pazinu tādu un pirms desmit gadiem tādu. – Un ja viņš būtu gribējis mums attēlot šī cilvēka identitāti, ja viņš būtu gribējis parādīt, ka šim cilvēkam īpašs izejas punkts bija jau viņam piedzimstot, tad tos gadus no četrdesmit atpakaļ viņš izsekotu attiecībā uz viņa fizisko esamību, un aprakstītu šo fizisko esamību, kā tā būtu vērojama, tādā nozīmē, kas runā no garazinātniskā viedokļa. Bet četrdesmit gadu vecumā šajā cilvēkā ir piedzimis viņa augstākais Es. No tā mirkļa augstākais Es pārstaro visus viņa dzīves apstākļus. Tagad tas ir jauns cilvēks. Tagad mums vairs nav svarīgi, kas bija iepriekš, tagad runa ir par to, ka mēs pirmām kārtām ievērojam, kā gadu no gada pieņemam spēkā un attīstās tālāk augstākais Es. Kad nu šim cilvēkam ir palikuši septiņdesmit gadi, tad mēs interesējamies par to, kādu ceļu no četrdesmit līdz septiņdesmit gadu vecumam ir nogājis augstākais Es. Un mums būtu svarīgi, ka tas ir tas patiesi garīgais Es, ko mēs redzam septiņdesmit gadus, ja mēs atzīstam to, kas tolaik pirms trīsdesmit gadiem ir piedzimis šī cilvēka dvēselē. – Tā darīja evaņģēliju rakstītāji, un tā saistībā ar to darīja rožkrustiešu Jāņa-kristieši ar būtīni, ko mēs saucam par Jēzu Kristu.

Evaņģēliju rakstītāji bija uzstādījuši sev uzdevumu vispirms parādīt, ka Jēzus Kristus izcelsme nāk no pasaules pirmgara, no paša Dieva. Dievs, kurš slēpti bija dzīvojis visā cilvēcē, Jēzū Kristū parādās īpaši. Tas ir tas pats Dievs, par ko Jāņa evaņģēlijs saka, ka tas bija iesākumā. Šī interese: parādīt, ka tieši Dievs bija Jēzū no Nācāretes, tā bija evaņģēliju rakstītājiem. Bet tiem, kuriem līdz pat mūsu laikam bija jāturpina sākotnējā mūžīgā gudrība, viņiem tagad ir interese parādīt, kā cilvēka augstākais Es, kā dievišķais gars cilvēcē, kurš piedzima Jēzū no Nācāretes Palestīnā, ir palicis tas pats un ir ticis saglabāts visos, kam bija par to īstā sapratne.

Kā tikko salīdzinājumā par cilvēku mēs aprakstījām, ka viņam četrdesmit gadus ir piedzimis augstākais Es, tā evaņģēliju rakstītāji ir aprakstījuši Dievu cilvēkā līdz notikumam Palestīnā: kā Dievs ir attīstījies, kā viņš ir atdzimis un tā tālāk. Bet tiem, kuriem bija jāparāda, ka viņi ir evaņģēliju rakstītāju darba turpinātāji, bija jānorāda uz to, ka tas ir augstākā Es atdzimšanas laiks, kur tad vairs ir darīšana tikai ar garīgo daļu, kas tagad pārstaro visu pārējo. Tie, kuri sevi sauca par Jāņa-kristiešiem un kuru simbols bija rožu krusts, teica: tieši tas, kas cilvēcei atdzima kā noslēpums par šo cilvēces augstāko Es, tas ir ticis saglabāts. Tas ir ticis saglabāts šaurākā biedrībā, kas ir cēlusies no rožkrustiešiem. Simboliski šī kontinuitāte ir iezīmēta: tas svētais trauks, no kura Jēzus Kristus ir ēdis un dzēris ar saviem mācekļiem, kuru sauc par "Svēto grālu" un kurā Jāzeps no Arimatijas uztvēra asinis, kas plūda no brūces, to, kā

tiek stāstīts, eņģelis ir atnesis uz Eiropu. Tam tika uzcelts templis, un rožkrustieši kļuva par sargiem tam, kas bija šajā traukā, tas ir, tam, kas bija atdzimušā Dieva būtība. Cilvēcē valdīja atdzimušā Dieva mistērija: tā ir Grāla-mistērija.

Tā ir mistērija, kas tiek nostādīta kā jauns evaņģēlijs un par ko tiek teikts: mēs skatāmies augšup uz tādu gudro kā Jāņa evaņģēlija rakstītāju, kurš varēja teikt: iesākumā bija Vārds un Vārds bija pie Dieva, un Vārds bija Dievs. Tas, kas iesākumā bija pie Dieva, tas ir atdzimis tajā, kuru mēs esam redzējuši ciešam un mirstam Golgātā, un tas ir augšāmcēlies. – Šo dievišķā principa kontinuitāti cauri visiem laikiem, un šo dievišķā principa atdzimšanu, to gribēja attēlot Jāņa evaņģēlija rakstītājs. Bet visi, kuri kaut ko tādu gribēja attēlot, zināja: tas, kas bija iesākumā, ir saglabāts. Iesākumā bija mistērija par augstāko cilvēka Es; Grālā tā tika saglabāta; ar Grālu palika saistīts un Grālā dzīvo Es, kas ir saistīts ar mūžīgo un nemirstīgo, kā zemākais Es ar pārejošo un mirstīgo. Un kurš zina svētā Grāla noslēpumu, tas zina, ka no krusta koka nāk dzīvi plaukstošā dzīvība, nemirstīgais Es, ko simbolizē rozes pie melnā krusta koka. Tā rožkrustiešu noslēpums ir kaut kas, kas var būt kā Jāņa evaņģēlija turpinājums. Un mēs varam tieši attiecībā uz Jāņa evaņģēliju un to, kas to turpina, sacīt sekojošos vārdus:

"Iesākumā bija Vārds, un Vārds bija pie Dieva, un Vārds bija Dievs. Tas bija iesākumā pie Dieva. Caur Viņu viss ir radies, un bez Viņa nekas nav radies, kas ir. Viņā bija dzīvība, un dzīvība bija cilvēku gaisma. Gaisma spīdēja tumsībā, bet tumsība to neuzņēma." Tikai daži cilvēki, kuros bija kaut kas no tā, kas nav no miesas piedzimis, uzņēma, apjēdza gaismu, kas spīdēja tumsībā. Bet tad gaisma tapa miesa un dzīvoja cilvēku vidū kā Jēzus no Nācaretes.

Tagad pilnīgi Jāņa evaņģēlija garā varētu sacīt: un tas, kas dzīvoja Jēzū no Nācaretes kā Kristus, bija visas cilvēces augstākais dievišķais Es, atdzimušais, Ādamā kā līdzībā uz Zemes nonākušajam Dievam. Šis atdzimušais cilvēka Es turpinājās kā svēts noslēpums, tika uzglabāts zem rožkrustiešu simbola un mūsdienās tiek pasludināts kā svētā Grāla noslēpums, kā rožu krusts.

To, kas var piedzimt katra cilvēka dvēselē kā augstākais Es, mums parāda dievišķā Es atdzimšana visas cilvēces attīstībā notikumos Palestīnā. Kā augstākais Es piedzimst katrā atsevišķā cilvēkā, tā Palestīnā piedzimst visas cilvēces augstākais Es, dievišķais Es, un tas tiek saglabāts un attīstīts tālāk tajā, kas slēpjas aiz rožu krusta zīmes.

Bet, ja mēs apskatām cilvēka attīstību, tad tajā mums parādās ne tikai šis lielais notikums, augstākā Es atdzimšana, bet bez tā arī liels daudzums mazāku. Pirms cilvēks var dzemdināt savu augstāko Es, pirms dvēselē var iestāties šis lielais, aptverošais, visu cauraužošais notikums – nemirstīgā Es piedzimšana mirstīgajā – ir jātiek izietām aptverošām priekšpakāpēm. Cilvēkam ir jāsaprot visas visdažādākajos veidos. Un kad viņš ir piedzīvojis lielo notikumu, kā dēļ viņš saka: tagad es sevī jūtu kaut ko, tagad es sevī zinu kaut ko, kas noskatās lejup uz manu parasto Es, kā mans parastais Es noskatās uz maņu lietām, tagad es esmu otrs pirmajā; tagad es esmu pacēlies tajās valstībās, kur esmu vienots ar dievišķajām būtnēm – kad cilvēkam ir bijis šāds pārdzīvojums, tad nāk citas, tālākas pakāpes, kurām ir jāiziet cauri, tās gan ir citādas dabas nekā priekšpakāpes, tomēr arī tās ir jāiziet.

Tā nu mums ir viens liels, izšķirošs notikums, augstākā Es piedzimšana katrā individuālā cilvēkā. Bet arī visā cilvēcē mums ir šāda piedzimšana: dievišķā Es atdzimšana. Un tam ir sagatavojošas pakāpes, un pakāpes, kam ir jāseko šim izšķirošajam notikumam. Uz sagatavojošajām pakāpēm mums ir jālūkojas laikā pirms Kristus. Tur mēs vērojam citas lielas parādības cilvēces attīstībā, redzam, kā pamazām tuvojas šis Kristus-notikums, kā saka arī Lūkas evaņģēlija rakstītājs: iesākumā bija Dievs, Gars debesu augstumos. Tas nokāpa lejā materiālajā pasaulē un tapa cilvēks, cilvēce. – Tajā cilvēkā, kā viņš attīstās, gan var redzēt, ka tur pamatā ir Dievs. Bet Dievu nevar redzēt, ja uz cilvēces attīstību skatās tikai ar ārējām fiziskajām acīm. Dievs bija, tā sacīt, aiz zemes-fiziskās pasaules, un tur Viņu redzēja tie, kuri zināja, kur Viņš ir, kuri spēja ieskatīties Viņa valstībās.

Atskatīsimies pagātnē līdz pat pirmajai kultūrai pēc lielās katastrofas, līdz seno indiešu kultūrai. Tur mēs redzam septiņus lielos svētos skolotājus, ko apzīmē kā svētos Rišis. Viņi

norād augšup uz kādu augstāku būtņi, par kuru tiek teikts: mūsu gudrība var nojaust šo augsto būtņi, bet mūsu gudrība nespēj šo augsto būtņi skatīt! Septiņi svētie Rišis redz daudz. Bet viņpus viņu sfēras ir šī augstā būtne, kuru viņi sauca par "Višva Karman". Un Višva Karman ir būtne, kas gan piepildīja garīgo pasauli, bet bija tālāk par to, ko arī gaišredzīga cilvēka acs varēja saskatīt tajos laikos. Tad nāca kultūra, kuru nosauca pēc tās lielā vadoņa Zaratustras, un Zaratustra teica tiem, kurus viņam bija jāvada: kad gaišredzīga acs skatās uz šīs pasaules lietām, uz minerāliem, augiem, dzīvniekiem un cilvēkiem, tad aiz šīm lietām redz dažādas garīgas būtnes. Bet to garīgo būtņi, kurai cilvēkiem jāpateicas par savu īsteno esamību, kam reiz būs jādzīvo cilvēka dziļākajā Es būtībā, to vēl neredz, kad uzlūko Zemes lietas, ne ar fiziskām, ne ar gaišredzīgām acīm. – Bet, kad Zaratustra savu gaišredzīgo pacēla augšup uz Sauli, tad – viņš teica – redz ne tikai Sauli, bet arī, kā ap cilvēku redz cilvēku aptverošu auru, tā ap sauli redz lielo Saules-auru, Ahura-Mazdao. – Un lielā Saules-aura ir tā, kura reiz veidā, kas tiks raksturots vēlāk, ir radījusi cilvēku. Cilvēks ir Saules gara, Ahura Mazdao atspulgs. Bet uz Zemes viņš, Ahura Mazdao vēl nedzīvoja.

Un tad nāk laiks, kad gaišredzīgs topošais cilvēks sāk tajā, kas ir ap viņu uz Zemes, saskatīt Ahura Mazdao. Bija iestājies lielais mirklis, kad varēja notikt tas, kas Zaratustras laikos vēl nebija iespējams. Kad atvērās Zaratustras gaišredzīgās acis un spēja skatīt, kas dod par sevi ziņu zemes zibenī, pārkonā, tad tas nebija Ahura Mazdao, tas nebija lielais Saules gars, kurš ir cilvēces pirmtēls. Bet, kad viņš pievērsās Saulei, tur viņš redzēja Ahura Mazdao. – Kad Zaratustra Mozū bija radis sekotāju, tad atvērās Mozus gaišredzīgais skats, un viņš Sinajā tad spēja redzēt degošajā ērkšķu krūmā un ugunī to Garu, kurš viņam pieteicās kā "ehjeh asher ehjeh", kā "es esmu, kas bija, kas ir, kas būs", Jahve jeb Jehova. Kas tad bija noticis?

Kopš tiem senajiem laikiem, kopš Zaratustras parādīšanās, pirms Mozus parādīšanās uz Zemes, Gars, kurš agrāk bija tikai uz Saules, bija nolaidies lejā uz Zemi. Viņš atmirdzēja degošajā ērkšķu krūmā, mirdzēja ugunī Sinajā. Viņš bija Zemes elements. Un pagāja vēl laiks, un Gars, kuru nojauta lielie Rišis, bet par kuru viņiem bija jāsaka: mūsu gaišredzība vēl nespēj Viņu saskatīt, - Gars, kuru Zaratustram bija jāmeklē uz Saules, kurš Mozum parādījās zibenī un pārkonā, parādījās cilvēkā, Jēzū no Nācaretes. Tāda bija attīstība: no Visuma nolaidies vispirms līdz fiziskajiem elementiem, tad līdz pat cilvēka miesai; tikai tad bija atdzimis dievišķais Es, no kā cilvēks bija cēlies un uz kuru ar Jēzus no Nācaretes ciltskoku norāda Lūkas evaņģēlija rakstītājs. Tad bija piepildījies lielais notikums – Dieva atdzimšana cilvēkā.

Atskatīsimies uz priekšpakāpēm. Cilvēce ir izgājusi cauri priekšpakāpēm. Un tie, kas gāja līdz ar cilvēci kā tās agrākie vadoņi, arī viņiem bija jāiziet šīs priekšpakāpes, līdz viens no viņiem bija nonācis tiktāl, ka varēja kļūt par Kristus nesēju. Tā mēs redzam, kā garīgam apskatam attēlojas cilvēces attīstība.

Un svarīgs ir vēl kaut kas. Ko svētie Rišis godāja kā Višva Karman, ko Zaratustra uzrunāja kā Saules Ahura mazdao, ko Mozus godināja kā "ehjeh asher ehjeh", tam bija jāparādās vienā vienīgā cilvēkā, Jēzū no Nācaretes, ierobežotā zemes cilvēciskumā. Tiktāl bija jānonāk. Bet, lai tik augsta būtne varētu iemānot vienā šādā cilvēkā, kāds bija Jēzus no Nācaretes, bija nepieciešamas ļoti dažādas lietas. Jēzum no Nācaretes pašam jau bija jāstāv uz ļoti augstas pakāpes. Ne katrs cilvēks varēja kļūt par nesēju tādi būtnei, kura ierodas pasaulē attēlotajā veidā.

Bet mēs, kas esam pietuvojušies garazinātnei, zinām, ka pastāv atkaliemiesošanās. Tādēļ mums ir jāsaka, ka Jēzus no Nācaretes – ne Kristus – bija piedzīvojis daudzas iemiesošanās reizes, un agrākajos iemiesojumos bija izgājis visdažādākās pakāpes pirms varēja kļūt par Jēzu no Nācaretes. Tas nenozīmē neko citu, kā: Jēzum no Nācaretes pašam bija jākļūst par augstu iesvētīto, pirms viņš varēja kļūt par Kristus nesēju. Kad piedzimst augsts iesvētītais, kā tad viņa piedzimšana un turpmākā dzīve atšķiras no parasta cilvēka piedzimšanas un turpmākās dzīves? Vispārēji var pieņemt, ka cilvēks, kad piedzimst, kaut arī tikai tuvināti, ir veidots pēc tā, kas nāk no agrākās iemiesošanās. Bet tā tas nav ar iesvētīto. Iesvētītais nevarētu būt nekāds cilvēces vadonis, ja viņā būtu tikai tas, kas pilnībā atbilst ārējam veidolam. Jo savu

ārējo cilvēkam ir jāizveido pēc ārējās apkārtnes apstākļiem. Kad piedzimst iesvētītais, viņa ķermenī ir jāienāk augstai dvēselei, kura pasaulē ir piedzīvojusi varenas lietas jau agrākos laikos. Tādēļ par visiem tādiem ir teiksmas, ka viņu dzimšana ir notikusi citādi nekā parastiem cilvēkiem. Kāpēc un kā?

Jautājumam "kāpēc?" mēs jau tikko pieskārāmies: tādēļ, ka ar miesu sasaistās aptverošs Es, kurš ir piedzīvojis nozīmīgas lietas jau agrāk. Bet miesa iesākumā nespēj uzņemt to, kas kā garīga daba grib iemiesoties šajā miesā. Tādēļ būtnei, kura kā augsts iesvētītais tiek iemiesota pārejošā cilvēkā, ir nepieciešams, lai vairāk nekā jebkurā citā cilvēkā atkaliemiesojošais Es jau no paša sākuma aplidotu fizisko veidolu. Ja parastam cilvēkam fiziskais veidols drīz pēc piedzimšanas ir līdzīgs un ir piemērots garīgais veidols jeb cilvēka aura, tad iesvētītā, kurš atdzimst, cilvēciskā aura ir mirdzoša. Tā ir garīgā daļa, kas sludina, ka te ir vairāk, nekā var redzēt parastajā nozīmē. Ko šis garīgais piesaka? Tas sludina, ka ne tikai fiziskajā pasaulē ir piedzimis bērns, bet, ka kaut kas norisinās arī garīgajā pasaulē! To grib pateikt stāstījumi, kas saistīti ar visiem atdzimšajiem iesvētītajiem: ne tikai bērns piedzimst; bet arī garīgajā piedzimst kaut kas, kas nevar tikt aptverts tikai ar to, kas piedzimst tur lejā. – Bet kurš to pamana? To pamana tikai tas, kuram pašam ir gaišredzīgs skats garīgajai pasaulei. Tādēļ tiek stāstīts, ka dzimstot Budam kāds iesvētītais saprata, ka te notiek kaut kas cits nekā parasti piedzimstot kādam cilvēkam. Tādēļ par Jēzu no Nācaretes tiek stāstīts, ka viņu vispirms iepriekš bija jāpasludina Kristītājam.

Kuram ir iespējams ieskats garīgajā pasaulē, tas zina, ka iesvētītajam ir jānāk un viņš atdzimst, un arī zina, ka tas ir notikums garīgajā pasaulē. To zināja arī trīs Austrumzemju ķēniņi, kuri ieradās, lai upurētu Jēzus no Nācaretes piedzimšanai. Un tas pats tiek attēlots arī ar iesvētīto priesteri templī, kurš saka: tagad es varu aiziet mierā, jo manas acis ir redzējušas to, kurš kļūs par cilvēces pestīšanu!

Tā mēs redzam, ka te mums ir precīzi jāatšķir: mums ir augsts iesvētītais, kurš atdzimst kā Jēzus no Nācaretes, par kura piedzimšanu ir jātiek pateiktam: te piedzimst bērns. Bet līdz ar šo bērnu parādās kaut kas, kas nevar tikt aptverts tikai ar šī bērna fizisko miesu. – Un tad mums šai Jēzū no Nācaretes ir vienlaikus dots kaut kas, kam nozīme ir garīgajā pasaulē, kas pamazām attīstīs šo ķermeni līdz punktam, kad šis ķermenis būs nobriedis šim garam. Bet kad šis ķermenis bija nobriedis šim garam, tad arī notikās tas, kur Kristītājs tuvojas Jēzum no Nācaretes un kur nolaižas augsts gars, ar kuru saistās Jēzus no Nācaretes, kad Jēzū no Nācaretes ienāk Kristus. Un tad tas, kurš kā Kristītājs bija Jēzus Kristus priekšgājējs, var sacīt: Es nācu pasaulē. Es biju tas, kurš sagatavo ceļu kādam augstākam par mani. Es ar savu muti esmu pasludinājis, ka Dieva valstība, debesu valstība ir tuvu, ka cilvēkiem jāmaina savs prāts. Es esmu nācis cilvēku vidū un esmu varējis runāt par to, ka cilvēcē ienāks īpašs impulss. Kā saule pavasarī paceļas augstāk, lai sludinātu, ka plaukst jauna dzīvība, tā es parādījos, lai pasludinātu to, kas dīgst cilvēcē kā atdzimstošais cilvēces-Es!

Tad, kad cilvēciskais Jēzū no Nācaretes bija sasniedzis augstāko pakāpi tā, ka Jēzus no Nācaretes cilvēciskā miesa bija Jēzus no Nācaretes gara izpausme, tad viņš arī bija nobriedis, Jānim viņu kristījot, uzņemt sevī Kristu. Jēzus no Nācaretes ķermenis bija atplaucis kā gaišā saule jūnija Jāņu dienā. Tas bija ticis pasludināts iepriekš. Tad garam bija jāpiedzimst no tumsības kā saulei, kura līdz Jāņu dienai iegūst arvien vairāk un vairāk spēka, aug un aug un tad sāk atkāpties. Tā tas bija, kas bija jāpasludina Kristītājam. Viņam bija jāpasludina, kā saule paceļas arvien augstākā mirdzumā līdz pat punktam, kad viņš varēja sacīt: tas, kuru ir sludinājuši senie pravieši, kurš garīgajā valstībā tiek saukts par garīgās valstības Dēlu, ir atnācis! – Līdz šim punktam darbojās Jānis Kristītājs. Bet tad, kad dienas atkal kļūst īsākas, kad pārsvaru atkal sāk gūt tumsa, tad ir jāgatavojas iekšējās gara gaismas atmirdzēšanai, tai jākļūst arvien gaišākai un gaišākai, kā Kristus uzmirdz Jēzū no Nācaretes.

Tā Jānis redzēja nākam Jēzu no Nācaretes. Un viņš sajuta Jēzus no Nācaretes pieaugšanu kā savu atkāpšanos, un kā saules pieņemšanos spēkā. es no šī brīža atkāpšos, viņš saka, kā saule atkāpjas pēc Jāņu dienas. Bet Viņš pieņemsies spēkā, Viņš, garīgā saule, un Viņš

mirdzēs no aptumsuma! – Tā viņš pieteicās. Tā sākās cilvēces-Es atdzimšana, no kā cilvēcē ir atkarīga katra individuālā augstākā cilvēka Es atdzimšana.

Līdz ar to ir raksturots svarīgākais notikums atsevišķa cilvēka attīstībā: tā atdzimšana, kas var izcelties kā nemirstīgais no parastā Es. Tas ir saistīts ar vislielāko notikumu, ar Kristus-notikumu, kam tad ziedosim nākamās stundas.

OTRĀ LEKCIJA

1909.gada 25.jūnijs

Akaša-hronika. Dzīvā garīgā vēsture. Dievi ir palikuši garīgi, un cilvēki kā viņu pēcteči ir kļuvuši fiziski. Cilvēka ceļš uz augšu. Cilvēces vadoņi. Logoss. Logosa, Kristus piedzimšana Jēzū no Nācāretes.

Ja no garazinātnes viedokļa tiek runāts par šādu tēmu, kāda ir mūsējā, tad tas nenotiek tādā nozīmē, ka pamatā tiktu likts kādi seni raksti, kas ir radušies cilvēces attīstības gaitā, un tad nu it kā balstoties šo rakstu autoritātē tiktu apgaismota viena vai otra faktu summa. Tā tas garazinātnē nenotiek. Kas ir noticis cilvēces attīstībā, to garazinātne pēta pilnīgi neatkarīgi no visiem dokumentiem; un tikai tad, kad gara pētnieks ar līdzekļiem, kas ir neatkarīgi no jebkādiem rakstiem, ir izpētījis attiecīgās lietas un zina, kā tās raksturot, tiek izskatīti attiecīgie dokumentālie avoti un pārmeklēts, vai arī tur ir atrodams tas, kas vispirms pilnīgi neatkarīgi no jebkuriem vēsturiskiem dokumentiem ir izpētīts. Tātad viss, kas šajās lekcijās tiek pateikts par kaut kādu notikumu gaitu, nav pateikts tādā nozīmē, ka tas būtu pasmelts no Bībeles, no četriem evaņģēlijiem, bet gan tie ir no visiem evaņģēlijiem neatkarīgi garīgo pētījumu rezultāti. Bet pie katras izdevības ir jānorāda, ka viss, ko gara pētnieks var uzzināt un novērot, ir atspoguļots evaņģēlijos un visvairāk tieši Jāņa evaņģēlijā.

Ir kāds īpatnējs lielā mistiķa *Jakob Böhme* izteikums. Par šo izteikumu brīnās tikai tie, kuri stāv ārpus garazinātnes. Jakobs Böhme reiz iateicies, ka viņš runā par cilvēces attīstības pagājušajiem laikiem – piemēram, par Ādama personību – kā par pārdzīvojumiem, kas norisinās tieši ap viņu, un saka: varbūt kāds varētu jautāt: vai tad tu tur biji klāt, kad Ādams staigāja pa zemes virsu? Un Jakobs Böhme vaļširdīgi atbild: jā gan, es esmu tur bijis klāt! – Un tas ir īpatnējs izteikums. Jo garazinātne tiešām ir spējīga to, kas ir noticis, lai pirms cik ilgiem laikiem, patiešām novērot ar gara acīm. Es ievadā gribētu tikai vispārējos vārdos norādīt, uz kā tas balstās.

Visam, kas notiek jutekliski-fiziskajā pasaulē, ir savs atspoguļojums, prettēls garīgajā pasaulē. Kad kāds pakustina roku, tad pastāv ne tikai tas, ko jūsu acis redz kā kustošu roku, bet gan aiz rokas kustības, aiz acīm redzamās rokas kustības ir, piemēram, mana doma un mana griba: roka ir jākustas. Aiz tā vispār stāv garīgais. Kamēr acīm redzamais tēls, rokas kustības maņu iespaids paiet, garīgais attēls garīgajā pasaulē paliek ierakstīts un vienmēr atstāj pēdas tā, ka mēs, kad esam atvēruši garīgās acis, varam izsekot visu lietu, kas pasaulē ir notikušas, pēdas, kuras ir atstājuši garīgie prettēli. pasaulē nevar notikt nekas neatstājot šādas pēdas.

Pieņemsim, ka gara pētnieks ļauj skatam slīdēt pagātnē līdz Kārlim Lielajam vai līdz romiešu laikiem, vai līdz senajai Grieķijai. Viss, kas tur ir noticis, ir pēc saviem garīgajiem pirmtēliem saglabājis pēdas garīgajā pasaulē un var tikt tur saskatīts. Šo pēdu, ko garīgajā pasaulē atstāj visi notikumi, saskaņošanu sauc par "lasīšanu Akaša-hronikā". Ir tāds dzīvīgs raksts, ko garīgās acis var saskatīt. Un, kad gara pētnieks jums apraksta notikumus Palestīnā vai Zaratustras novērojumus, tad viņš neapraksta to, kas ir rakstīts Bībelē vai Gātās, bet gan to, ko pats prot izlasīt Akaša-hronikā. Un tikai pēc tam tiek izpētīts, vai tas, kas ir ticis atšifrēts Akaša-hronikā, ir atrodams arī seno rakstu avotos, mūsu gadījumā evaņģēlijos. Tātad tas ir attiecībā pret rakstu avotiem pilnīgi brīvs viedoklis, kuru ieņem garīgie pētījumi. Tieši tādēļ tie var apliecināt un spriest par to, kas ir atrodams rakstu avotos. Bet, ja rakstu avotos ir atrodams tas pats, ko mēs spējam izsekot pašā Akaša-hronikā, tad mums izriet secinājums, ka šie rakstu avoti ir patiesi, un tālāk, ka tos ir rakstījis kāds, kurš arī ir spējis skatīties Akaša-hronikā. Daudzus reliģiskos un citus cilvēku dzimuma rakstu avotus garazinātne šādā veidā atklāj no jauna. Ar cilvēces attīstības īpašu nodaļu, Jāņa evaņģēliju un tā attiecībām ar citiem evaņģēlijiem, mēs gribētu uzskatāmi parādīt tikko teikto. Bet jūs nedrīkstiet iztēloties, ka Akaša-hronika, garīgā vēsture guļ kā atvērta grāmata skatošā atvērto acu priekšā kā kaut kāds raksts parastajā pasaulē. Tā ir sava veida dzīvīgs raksts, to mēģināsim izskaidrot sekojošajā.

Pieņemsim, ka skatošā skats slīd pagātnē – teiksim, līdz Cēzara laikiem. Cēzars ir darījis šo un to, un ciktāl viņš to ir darījis fiziskajā līmenī, to ir redzējuši viņa laikabiedri. Viss ir atstājis

savas pēdas Akaša-hronikā. Bet, kad skatās pagātnē kā redzošais, tad šos darbus redz tā, it kā tur būtu garīga ēnu aina vai garīgs pirmtēls. Padomājiet vēlreiz par rokas kustību. Acīm redzamo jūs kā skatošais nevarat saredzēt; bet nodomu pakustināt roku, neredzamos spēkus, kas kustināja roku, tos jūs vienmēr redzēsiet. Tā ir redzams viss, kas ir dzīvojis Cēzara domās, kad viņš ir gribējis spert vienus vai otru soļus vai vadījis vienu vai otru kauju. Viss, ko ir redzējuši viņa laikabiedri, ir cēlies no viņa gribas impulsiem, ir realizēties ar neredzamiem spēkiem, kas ir aiz acīm redzamā. Bet tas, kas stāvēja aiz acīm redzamā, tiešām ir redzams kā ejošais un darošais Cēzars, kā garīgais attēls Cēzaram, ja atskatās pagātnē kā garīgi redzošais Akaša-hronikā.

Kāds, kurš šādās lietās nav lietpratīgs, varētu tagad teikt: kad jūs mums stāstāt par pagājušiem laikiem, mēs domājam, ka tas viss ir tikai nosapņots, safantazēts. Jo jūs no vēstures ziniet, ko Cēzars ir darījis un tad savās varenajās iedomās iedomājieties redzam kaut kādus neredzamus Akaša-hronikas tēlus. – Bet kurš šajās lietās ir lietpratīgs, tas zina, ka lasīt Akaša-hronikā ir jo vieglāk, jo mazāk par šīm lietām zina no ārējās vēstures. Jo ārējā vēsture un tās zināšanas tieši ir traucēklis skatošajam. Kad mēs sasniedzam noteiktu vecumu, šis tas no mūsu laika audzināšanas mūs sasaista. Arī skatošais līdz tam momentam, kad viņā var dzimt redzošais Es, nonāk ar sava laikmeta audzināšanu. Viņš ir mācījies vēsturi, viņš ir mācījies, ko par šīm lietām viņam saka ģeoloģija, bioloģija, ko saka kultūras vēsture un arheoloģija. Tas viss īstenībā traucē skatam un var atņemt objektivitāti tam, kas ir lasāms Akaša-hronikā. Jo ārējā vēsturē nebūt nevar meklēt to pašu objektivitāti un to pašu drošību, kāda ir iespējama atšifrējot Akaša-hroniku. Padomājiet kādreiz, no kā tas šai pasaulē ir atkarīgs, ka šis vai tas kļūst par "vēsturi". Par vienu vai otru notikumu ir saglabājušās ziņas, kamēr ziņas par citiem, varbūt tieši svarīgākajiem, ir zudušas. Minēsim piemēru, kurā var redzēt, cik nedroša var būt vēsture.

Starp dažiem labiem *Gētes* dzejojumu plāniem, kas ir palikuši neīstenoti un kuri tiem, kuri tuvāk ir iedziļinājušies *Gētes* darbos, būtu bijuši skaists papildinājums viņa lielajiem, brīnišķīgajiem darbiem, kurus viņš ir pabeidzis, starp šiem plāniem ir arī fragments no *Nausikas*-dzejojuma. Viņš gribēja dzejot par *Nausiku*. Bet ir tikai dažas skices, kur *Gēte* ir pierakstījis, kā viņš šo dzejojumu bija iedomājies. Tā viņš strādāja bieži, dažreiz uzmetot dažus teikumus, un bieži maz kas no tā ir saglabājies. Tā arī no *Nausikas*. Ir dažas lapiņas, dažas piezīmes. Bet bija divi cilvēki, kuri abi ir mēģinājuši šo *Nausikas* dzejojumu pabeigt. Abi bija pētnieki: literatūras vēsturnieks *Scherer* un *Hermans Grimms*. Bet *Hermans Grimms* bija ne tikai pētnieks, bet arī fantāzijas pilns domātājs; viņš ir tas, no kura nāk raksti "*Mikelandželo dzīve*" un "*Gēte*". *Hermans Grimms* to darīja, mēģinot iejusties *Gētes* garā, un tāpēc jautāja sev: ja *Gēte* bija tāds un tāds, kur tad viņš būtu uztvēris tādu tēlu kā *Nausika* no "*Odisejas*"? Tad, zināmā mērā ignorējot vēsturiskos avotus, viņš sadzejoja *Nausiku* pēc *Gētes* idejām. Šērsers, kurš visur pētīja tikai to, kas melns uz balta ir rakstīts dokumentos, teica, ka *Gētes* *Nausiku* drīkst konstruēt tikai uz esošā materiāla pamata. Un viņš tāpat mēģināja uzkonstruēt *Nausiku*, bet tikai pēc tā, kas bija rodams palikušajās piezīmēs. Tad *Hermans Grimms* teica: bet ja nu ir gadījies tā, ka *Gētes* kambarsulainis dažas piezīmes, kurās tieši bija kaut kas svarīgs, ir izmetis vai iekurinājis ar tām kamīnu? Vai ir kāda garantija, ka palikušās piezīmes vispār ir vēra ņemamas attiecībā pret tām, kuras varbūt ir sadegušas?

Tā, kā šajā piemērā, vispār var būt visā vēsturē, kas ir celta pēc saglabājušamies dokumentiem. Un ļoti bieži tā arī ir. Ja vadās pēc dokumentiem, kas ir saglabājušies, nekad nedrīkst aizmirst, ka tieši svarīgākie var būt gājuši zudībā. Tādēļ mums vēsturē nav nekas cits kā "*fable convenue*" (sodomāta fabula?). Bet ja skatošais nes līdz šo "*fable convenue*" un tad *Akaša-hronikā* tās lietas redz pavisam citādi, tad viņam ir grūtāk noticēt *Akaša*-ainai. Un tie, kuri pieder ārējai publikai, viņam noteikti uzbruks, ja viņš par kādu lietu no *Akaša-hronikas* stāstīs citādi. Tādēļ tam, kurš šajās lietās ir lietpratīgs, vismīļāk ir, ja viņš var runāt par seniem laikiem, no kuriem nav saglabājušās nekādas liecības, ja var runāt par sen pagājušām mūsu *Zemes* attīstības stadijām. Par tām nav nekādu saglabātu liecību. Par to *Akaša-hronika* ziņo visticamāk, jo to vismazāk traucē ārējā vēsture. No šīm piezīmēm jūs varat secināt, ka

nevienam, kurš šādās lietās ir lietpratīgs, neienāks pat prātā, ka Akašas-hronikas tēlojumi varētu būt sadomāti pēc tā, kas jau ir zināms no ārējās vēstures.

Ja mēs veicam pētījumus Akaša-hronikā par to lielo notikumu, kura būtību mēs jau nedaudz ieskicējam vakar, tad galvenokārt atklājam sekojošo. Viss cilvēku dzimums, ciktāl dzīvo uz Zemes, ir cēlies no garīgas valstības, no garīgi-dievišķas esamības. Mēs varam teikt: pirms vēl bija iespējams, ka kādas ārējas fiziskas acis redzētu cilvēka ķermeni, kāda roka varētu cilvēka ķermeni sataustīt, cilvēks jau pastāvēja kā garīga būtne, un vissenākajos laikos viņš pastāvēja kā daļa no dievišķi-garīgajām būtnēm. Viņš ir piedzimis kā būtne no dievišķi-garīgām būtnēm. Dievi, tā sacīt, ir cilvēka priekšteči, un cilvēki ir dievu pēcteči. Dieviem bija nepieciešami cilvēki kā pēcteči, jo viņi zināmā veidā nebija spējīgi bez šādiem pēctečiem nolaisties lejā fiziski-jutekliskajā pasaulē. Dievi tolaik turpināja savu esamību citās pasaulēs un no ārpuses iedarbojās uz cilvēku, kurš pakāpeniski attīstījās uz Zemes.

Un tagad cilvēkiem pakāpi pēc pakāpes bija jāpārvar tie šķēršļi, ko noteica dzīve uz Zemes. Kas tie ir par šķēršļiem?

Tas ir būtiskais cilvēkiem, ka dievi ir palikuši garīgi, un cilvēki kā viņu pēcteči ir kļuvuši fiziski. Cilvēkam, kam garīgais nu bija tikai kā iekšējais fiziskajam, pašam kļūstot par fiziski ārēju būtni, bija jāpārvar visi šķēršļi, ko rada tieši fiziskā esamība. Viņam bija jāturpina veidoties materiālā esamībā. Tādējādi cilvēks attīstījās no pakāpes uz pakāpi, kļuva arvien nobriedušāks un nobriedušāks, un tādējādi viņam kļuva arvien vairāk un vairāk iespējams pavērsties augšup uz dieviem, no kuru klēpja viņš bija piedzimis. Tātad nolaišanās lejup no dieviem un tad atkal pievēršanās augšup dieviem, lai pamazām un pakāpeniski atkal sasniegtu dievus un atkal savienotos ar tiem, tāds ir cilvēka ceļš Zemes dzīvē. Bet, lai cilvēks šo attīstību spētu īstenot, atsevišķām cilvēku individualitātēm vienmēr bija jāattīstās nedaudz ātrāk kā citiem, jāapsteidz pārējos, lai kļūtu par viņu vadoņiem un skolotājiem. Šādi vadoņi un skolotāji tad vienmēr ir atrodami pārējā cilvēcē un, tā sacīt, ātrāk atrod ceļu atpakaļ pie dieviem nekā pārējie. Tā mēs varam iztēloties: noteiktā laikmetā cilvēki ir sasnieguši zināmu attīstības briedumu; viņi varbūt nojauš ceļu atpakaļ pie dieviem, bet viņiem vēl ir tālu līdz tam. Katrā cilvēkā ir šī dievišķā dzirksts, bet vadoņos tā ir spožāka. Vadoņi ir tuvāk dievišķajam, kuru cilvēkiem būtu atkal jāsasniedz. Un tas, kas dzīvo šajos cilvēces vadoņos, to saskata tas, kura acis ir atvērtas garīgajam kā būtiskajam un galvenajam.

Pieņemsim, ka kāds liels cilvēces vadonis stāvētu cita cilvēka priekšā, kurš gan nebūtu šim vadonim līdzvērtīgs, bet tomēr paceltos virs caurmēra cilvēka. Šim cilvēkam, pieņemsim, ir dzīvīga sajūta, ka otrs ir liels vadonis, ka garīgais, ko visiem cilvēkiem būtu jāsasniedz, viņā jau ir augstā pakāpē. Kā šāds cilvēks attēlotu šo vadoni? Viņš varbūt teiktu: te manā priekšā stāv cilvēks, cilvēks ar fizisku miesu kā visiem pārējiem. Bet fiziskā miesa ir nenozīmīgākā viņā, to nemaz nav vērts apskatīt. Bet, ja es vērsu uz viņu garīgu skatu, tad parādās ar viņu saistīta varena garīga būtne, dievišķi-garīga būtne. Un tā ir tik nozīmīga, ka es visu uzmanību pievērsu tikai šai dievišķi-garīgajai būtni un nevis tam, kas viņā parādās fiziski kā citiem cilvēkiem. – Tā garīgi redzošajam cilvēku vadonī paveras kaut kas, kas pēc būtības pārsniedz visu pārējo cilvēci un ko viņam ir jāapraksta pavisam citādi. Jo viņš apraksta to, ko redz ar garīgajām acīm.

Tie, kuriem šodien pieder noteicošā balss sabiedrībā, noteikti uzjautrinātos par tādu citus pārsniedzēju cilvēces vadoni. Mēs jau redzam, ka šodien dažādi zinību vīri iesāk lielos cilvēces vadoņus apskatīt no psihiatriskā viedokļa! Saprātīs un pazīs vadoņus tikai tie, kuri ir asinājuši savu garīgo skatu. Tie tad arī zinās, ka tas nav nekāds nelga vai plāpa un arī ne vienkārši "apdāvināts cilvēks", kā to varbūt apzīmē labu vēlošie, bet gan, ka viņš pieder cilvēces lielajiem tēliem garīgā nozīmē. Tā tas būtu mūsdienās. Bet pagātnē tomēr vēl bija citādi, un arī pagātnē, kas nav vēl nemaz tik sena.

Mēs taču zinām, ka cilvēce attiecībā uz savu apziņu ir izgājusi cauri dažādām metamorfozēm. Kādreiz visiem cilvēkiem piemita neskaidra, krēslaina gaišredzība. Pat tajos laikos, kad dzīvoja Kristus, gaišredzība vēl bija līdz zināmai pakāpei attīstīta, iepriekšējos

gadsimtos vēl vairāk, kaut arī tā vairs bija tikai ēna no atlantiskā un pirmā pēcatlantiskā laika gaišredzības. Cilvēka gaišredzīgā apziņa pamazām un pakāpeniski izzuda. Bet vēl vienmēr palika daži cilvēku vidū, kuriem tā piemita, un arī mūsdienās vēl ir tādi, "dabiski gaišredzīgi", kuriem piemīt neskaidra gaišredzība un tādēļ viņi spēj atšķirt cilvēka garīgo būtību.

Nesim laiku, kad senajai Indijas tautai parādījās Buda. Tolaik vēl nebija tā, kā mūsdienās. Mūsdienās tāda Budas parādīšanās, un ja vēl tā notiktu Eiropā, nemaz netiktu kaut kā īpaši respektēta. Bet Budas laikos bija citādi. Jo tolaik vēl bija liels skaits cilvēku, kuri spēja saskatīt, kas tur īstenībā notiek: ka ar šo Budas piedzimšanu ir noticis kaut kas pilnīgi cits, nekā piedzimstot kādam parastam bērnam. Austrumzemju rakstos un tieši tajos rakstos, kuri apskata šo lietu ar visdziļāko izpratni, Budas piedzimšana ir aprakstīta, gribētos teikt, augstā stilā. Tur tiek stāstīts, ka ķēniņiene Maya bija "Lielās Mātes līdziniece, un ka viņai bija ticis pareģots, ka viņa laidīs pasaulē varenu būtni. Kad šī varenā būtne piedzima, tās bija pārāgras dzemdības.

Ļoti bieži tas ir viens no līdzekļiem, lai sūtinātu pasaulē nozīmīgas būtnes: ļaut tām būt priekšlaicīgām dzemdībām, jo tad cilvēciskā būtne, kurā jāiemiešojas augstākai garīgai būtnei, ne tik ļoti sasaistās ar matēriju nekā tad, ja tiek iznēsāts pilnu laiku.

Tālāk nozīmīgākajos Austrumu rakstos tiek ziņots, ka tajā pašā mirklī, kad Buda piedzima, viņš bija apgaismots, tūlīt atvēra acis un pavērsa tās uz četriem pasaules galvenajiem punktiem, uz ziemeļiem, dienvidiem, austrumiem un rietumiem. Un tālāk mums tiek stāstīts, ka viņš tūdaļ spēra septiņus soļus un ka šo septiņu soļu pēdas ir ieraktas zemē tur, kur viņš tos spēra. Un viņš arī ir tūdaļ sācis runāt, tā mums tiek teikts, un vārdi, ko viņš teica, skanēja šādi: "Šī ir tā dzīve, kurā es no Bodhisattvas kļūšu par Buddhu, pēdējais iemiesojums, kuru man ir jāizdzīvo uz šīs Zemes."

Lai cik dīvains šāds ziņojums nešķistu mūsdienu materiālistiski domājošajam cilvēkam un lai cik maz to varētu tā vienkārši materiālistiski skaidrot, tik patiesas tas ir tam, kurš spēj skatīt lietas ar garīgajām acīm. Un tolaik vēl bija ļaudis, kuri ar dabiskām gaišredzības dotībām spēja skatīt garīgi, kas ir piedzimis kā Buda. Tie ir savādi teikumi, kurus es jums tikko minēju no Austrumzemju rakstiem par Budu. Šodien saka, ka tās esot teiksmas un mīti. Bet tas, kurš saprot šīs lietas, zina, ka tur slēpjas kaut kas, kas ir patiesība attiecībā pret garīgo pasauli. Un šādi notikumi kā Budas piedzimšana nenozīmē tikai šaurā lokā kādu personību, kas tur ir piedzimusī, bet gan nozīmē kaut ko visai pasaulei, it kā izstaro garīgus spēkus. Un tie, kuri vēl dzīvoja laikos, kad pasaule bija uztverīgāka pret garīgiem spēkiem, tie redzēja, ka līdz ar Budas piedzimšanu patiešām tika izstaroti garīgie spēki.

Tas būtu ļoti lēti, ja kāds tagad gribētu teikt: kāpēc tad tā vairs nenotiek mūsdienās? Arī mūsdienās ir iedarbības, tikai ir nepieciešams redzošais, lai tās saskatītu. Jo tur nepieder tas vien, ka ir kāds, no kura izstaro spēki, bet ir jābūt arī otram, kurš tos uztver, pieņem. Laikos, kad cilvēki vēl bija spirituālāki, viņi bija uztverīgāki pret šādu starojumu. Tādēļ tur atkal slēpjas dziļa patiesība, kad mums tiek teikts, ka Budam dzimstot darbojās dziedinoši un samierinoši spēki. Tā nav tikai teiksma, tur slēpjas dziļa patiesība, kad tiek teikts, ka tolaik, kad pasaulē nāca Buda, tie, kas līdz tam bija ienīduši viens otru, tad izlīga mīlestībā, tie, kuri bija strīdējušies, tagad slavēja viens otru un tā tālāk.

Kurš ar redzošā acīm pārskata cilvēces attīstību, tam tā neparādās kā kādam vēsturniekam kā gluds ceļš, kuru augstākais nedaudz pārsniedz tie, kurus dēvē par vēsturiskiem tēliem. Ka ir arī virsotnes un kalni, to cilvēki negrib atzīt, to viņi nevar paciest. Bet, kurš pārskata pasauli ar garīgām acīm, tas zina, ka ir varenas virsotnes, vareni kalni, kas paceļas pāri pārējās cilvēces ceļam. Tie ir cilvēces vadoņi.

Uz kā tad balstās tāda cilvēces vadīšana? Vadīšana balstās tajā, ka cilvēks pamazām un pakāpeniski veic pakāpes, kuras viņu ved uz dzīvi garīgajā pasaulē. Vienu no pakāpēm mēs kā svarīgāko parādījām vakar: augstākā, garīgā Es dzimšana. Un mēs teicām, ka ir priekšpakāpes un ir pēcpakāpes. No tā, kas tika pateikts vakar, jūs varat saprast, ka tas, ko mēs apzīmējam kā Kristus-notikumu, ir visvarenākais pacēlums cilvēces attīstībā, un ka bija nepieciešama ilga

sagatavošanās, lai Kristus varētu iemiesoties Jēzū no Nācaretes. Lai saprastu šo sagatavošanos, ir nepieciešams, lai mēs šo parādību apskatītu nedaudz tuvāk.

Pieņemsim, ka kāds cilvēks kādā savā iemiesojumā nostājas uz garīgās izziņas takas, tas ir, viņš veic kādus no vingrinājumiem – par kuriem mēs vēl runāsim – kuri dvēseli izveido arvien garīgāku un garīgāku, arvien jūtīgāku pret garīgo un ved pretī tam laika momentam, kad tā dzemdē augstāko, nemirstīgo Es, kurš spēj ieskatīties garīgajā pasaulē. Līdz tam cilvēks izdzīvo daudzus pārdzīvojumus. Nedrīkst tikai iedomāties, ka cilvēks var kaut ko sasteigt garīgā ziņā. Kaut ko tādu ir jāpaveic ar pacietību un izturību. Tātad pieņemsim, ka kāds cilvēks uzsāk šādu attīstību. Viņa mērķis ir augstākā Es piedzimšana. Bet viņš tiek tikai līdz zināmai pakāpei. Viņš sasniedz zināmas priekšpakāpes augstākā Es piedzimšanai. Tad viņš nomirst un atkal atdzimst. Tagad var notikties divējādi, kad atdzimst tāds cilvēks, kurš vienā iemiesošanās reizē ir izgājis zināmu garīgu skološanos. Vai nu viņš var sajust tieksmi atkal meklēt skolotāju, lai parādītu, ka var ātri atkārtot to, ko ir veicis jau iepriekš, un nonākt pie atbilstoši augstākām pakāpēm. Vai arī kaut kādu iemeslu dēļ viņš vairs nemeklē šādu ceļu. Arī tad viņa dzīve bieži veidosies citādi nekā citiem cilvēkiem. Cilvēkam, kurš šādu izziņas taku jau ir daļēji veicis, dzīve arī pati no sevis nesīs kaut ko, kas būs kā izziņas augstumu, ko viņš ir sasniedzis jau iepriekšējā iemiesošanās reizē, sekas. Viņš pārdzīvos citādi, un pārdzīvojumi uz viņu atstās citādu iespaidu, nekā tas būs citiem cilvēkiem. Un tad ar šiem pārdzīvojumiem viņš no jauna sasniegs to, ko agrāk jau bija sasniedzis ar saviem centieniem. Iepriekšējā inkarnācijā viņam bija jātieks no punkta uz punktu ar saviem centieniem. Nākamajā dzīvē, kad viņam, tā sacīt, dzīve pati kā atkārtojumu nes to, ko viņš jau bija ar saviem centieniem sasniedzis agrāk, tas it kā pienāk viņam no ārienes, un var gadīties, ka viņš pārdzīvo iepriekšējo inkarnāciju rezultātus pavisam citā formā. Tā var notikties, ka jau bērnībā viņš kādā pārdzīvojumā sastop ko tādu, kas atstāj tādu iespaidu uz visu viņa raksturu, ka atkal mostas tie spēki, ko viņš ir iemantojis jau iepriekšējā inkarnācijā. Pieņemsim, ka šāds cilvēks kādā inkarnācijā ir sasniedzis zināmu gudrības attīstības pakāpi. Nākamajā inkarnācijā viņš atdzimst kā tāds pats bērns kā visi pārējie. Bet septiņu vai astoņu gadu vecumā viņam nākas piedzīvot kaut ko smagu. Tas tā iedarbojas uz viņa dvēseli, ka atkal uznirst viss, ko viņš kā gudrību bija sasniedzis agrāk, tā ka tagad viņš atkal stāv uz agrāk sasniegtās pakāpes un no tās var doties uz nākamo. Tālāk pieņemsim, ka viņš pūlas tikt dažas pakāpes tālāk. Tad atkal nomirst. Nākamajā inkarnācijā var iet tāpat. Atkal var nākt kāds ārējs notikums, kas viņu it kā pārbauda, ar ko vispirms atkal atklājas tas, ko viņš bija izstrādājis iepriekšējo inkarnācijā, tad tas, kas bija sasniegts iepriekšējā inkarnācijā, un tad viņš atkal var pakāpties vienu pakāpi augstāk.

No tā jūs redzat, ka tāda cilvēka, kurš jau agrāk ir izgājis zināmas attīstības pakāpes, dzīvi mēs varam apjēgt tikai tad, ja ņemam to vērā. Piemēram, ir viena pakāpe, kuru sasniedz drīz, jau tikai tiecoties nostāties uz izziņas ceļa, tā ir tā saucamā pakāpe cilvēkam bez dzimtenes, tāda cilvēka, kas izaug pāri tuvākās apkārtnes tiešajiem aizspriedumiem, kurš kļūst brīvs no tā, kas viņu ar visām iespējamām pavadām velk pie tuvākās apkārtnes, vides. Cilvēkam tādēļ nav jāzaudē pietāti, viņš pat var būt pietātes pilns. Bet viņam ir jābūt brīvam no savas tuvākās vides saitēm. Pieņemsim gadījumu, ka tāds cilvēks nomirst stadijā, kad viņš ir izstrādājis līdz zināmai brīvībai un neatkarībai. Tad viņš atdzimst, un tad var būt, ka salīdzinoši agri notiek kaut kas tāds, kā dēļ atdzimst brīvības un neatkarības sajūta. Parasti tas notiek tā, ka attiecīgais cilvēks zaudē tēvu vai kādu citu, ar ko ir bijis cieši saistīts, vai arī tā, ka tēvs pret viņu ne sevišķi labi izturas, varbūt viņu atgrūž vai tamlīdzīgi. To mums vienmēr stāsta dažādu tautu teiksmas; jo šajās lietās tautu mīti un teiksmas patiešām ir gudrākas nekā mūsdienu zinātne. Tur jūs visur atradīsiet tipiskus gadījumus, ka tēvs liek tikt vaļā no bērna, ka bērnu atrod kādi gani, tie viņu baro, uzaudzina, vēlāk bērns atgriežas, piemēram, Chiron, Romulus un Remus. Lai atkal atgrieztos tas, ko viņi ir sasnieguši jau iepriekšējās inkarnācijās, viņiem, tā sacīt, dzimtenes nodevības dēļ nākas atgriezties pašiem pie sevis. Te pieder arī teiksma par Edipu.

Tagad jūs arī varat iedomāties, ka, jo tālāk cilvēks ir ticis – vai viņš ir sava augstākā Es dzimšanas stadijā, vai jau pāri tai – jo piedzīvojumiem bagātākai ir jābūt viņa dzīvei, lai viņš nonāktu līdz jauniem pārdzīvojumiem, kādi agrāk vēl nav bijuši.

Tas, kuram bija jāiemieso sevī tādu varenu būtnei, ko mēs saucam par Kristu, dabiski, ka nevarēja pārņemt šo misiju jebkurā dzīves vecumā. Vispirms viņam bija pamazām un pakāpeniski jānobriest. To nevarētu uzņemt neviens parasts cilvēks. Tam bija jābūt kādam, kurš daudzu dzīvju laikā jau bija sasniedzis augstu iesvētīšanas pakāpi. Kam tur bija jānotiek, to mums uzticami stāsta Akaša-hronika. Tā mums ziņo, kā kāda individualitāte cauri daudzām dzīvēm ir tiekusies no pakāpes uz pakāpi līdz augstām iesvētītā pakāpēm. Tad tā atdzima, un tagad šīs zemes iemiesojumā piedzīvoja visu, kas iesākumā bija sagatavošanās. Bet tajā, kas tur bija iemiesojies, jau dzīvoja individualitāte, kura bija izgājusi cauri augstām pakāpēm. Tas bija iesvētītais, kuram bija lemts kādā vēlākā savas dzīves momentā uzņemt sevī Kristus individualitāti. Pārdzīvojumi, kādi iesākumā bija šim iesvētītajam, ir atkārtojumi viņa agrākajām iesvētīšanas pakāpēm. Līdz ar to no dvēseles tiek izcelts viss, līdz kam šī dvēsele bija pacēlusies jau agrāk.

tagad mēs zinām: cilvēks sastāv no fiziskās miesas, ēteriskā ķermeņa, astrālā ķermeņa un Es. Bet mēs arī zinām, ka cilvēka dzīves gaitā līdz ar fizisko piedzimšanu piedzimst tikai cilvēka fiziskā miesa, ka tad līdz apmēram 7 gadu vecumam cilvēka ēterisko ķermeni vēl it kā ietver mātes ēteriskais apvalks, ka apmēram 7 gadu vecumā līdz ar zobu nomaiņu šis mātes ēteriskais apvalks tiek atgrūsts tāpat kā mātes fiziskais apvalks, kad ārējā fiziskā pasaulē piedzimst fiziskā miesa. Tad vēlāk, līdz ar dzimumbriedumu līdzīgā veidā tiek nomests astrālais apvalks, un piedzimst astrālais ķermenis. Tad apmēram 21 gada vecumā piedzimst Es, bet arī tas notiek tikai pakāpeniski.

Pēc tam, kad esam izgājuši cauri fiziskās miesas piedzimšanai, ēteriskā ķermeņa piedzimšanai apmēram 7 gadu vecumā, astrālā ķermeņa piedzimšanai 14 – 15 gadu vecumā, mums līdzīgā veidā jāievēro sajūtu dvēseles, saprāta dvēseles un apziņas dvēseles piedzimšana; proti, apmēram 21 gada vecumā piedzimst sajūtu dvēsele, 28 gadu vecumā saprāta dvēsele un apmēram 35 gadu vecumā apziņas dvēsele.

Tagad mēs redzēsīm, ka Kristus-būtne nevarēja iemiesoties kādā Zemes cilvēkā agrāk, nevarēja agrāk ieņemt vietu šajā cilvēkā, kamēr pilnībā nebija piedzimusi saprāta dvēsele. Tātad Kristus-būtība tajā iesvētītajā, kurā tā iedzima, nevarēja iemiesoties pirms 28.gada. To mums rāda arī garīgie pētījumi. Starp 28. un 35.gadu Kristus-būtība ienāca tajā individualitātē, kurš ieradās uz Zemes kā liels iesvētītais, un tad pakāpeniski šīs lielās būtnes mirdzumā, gaismā attīstījās viss, ko cilvēks parasti attīsta bez šī mirdzuma un gaismas, proti, ēteriskais ķermenis, astrālais ķermenis, sajūtu dvēsele un saprāta dvēsele. Tātad mēs varam teikt: līdz šim dzīves vecumam mums tajā, kurš bija aicināts kļūt par Kristus nesēju, mūsu priekšā ir liels iesvētītais, kurš pakāpeniski izdzīvo visus tos pārdzīvojumus, kas galu galā izceļ visu, ko viņš garīgās pasaules iemantošanā bija pārdzīvojis un izstrādājis agrākās inkarnācijās. Tad viņam iestājas iespēja sacīt: tagad te es esmu, es upurēju visu, kas man ir. Es vairs negribu būt patstāvīgs Es. Es kļūstu par Kristus nesēju. Lai Viņš dzīvo manī un no šī brīža ir viss manī!

Uz šo mirkli, kad Kristus iemiesojās Zemes personībā, norāda visi četri evaņģēliji. Lai arī tiem būtu citas atšķirības, uz šo momentu, kad Kristus it kā ieslīd lielajā iesvētītajā, uz to norāda visi četri evaņģēliji: tā ir Jāņa kristīšana. Tajā acumirkli, ko tik skaidri apraksta Jāņa evaņģēlija rakstītājs, sakot, ka Gars nolaidās kā balodis un palika pie Jēzus no Nācaretes, te mums ir Kristus dzimšana, te Jēzus no Nācaretes dvēselē kā jauns, augstāks Es piedzimst Kristus. Līdz tam cits Es, liela iesvētītā Es bija attīstījies tiktāl, ka bija nobriedis šim notikumam.

Un kam bija jāpiedzimst Jēzus no Nācaretes būtībā?

To mēs jau pieminējām vakar: Dievam, kurš bija jau no paša sākuma, kurš bija, tā sacīt, uzturējies garīgajā pasaulē un pagaidām bija ļāvies attīstīties cilvēkos, Viņam tagad bija jānolaižas lejā un jāiemiesojas Jēzū no Nācaretes. – Vai uz to mums norāda Jāņa evaņģēlija

rakstītājs? – Mums tikai kaut reizi šajā ziņā ir jāuztver nopietni evaņģēlija vārdus. Izlasīsim šim mērķim Vecās Derības sākumu:

"Iesākumā Dievs radīja debesis un zemi. Bet zeme bija neiztaisīta un tukša, un tumsa bija pār dziļumiem, un Dieva Gars lidinājās pār ūdeņiem."

Iztēlosimies šo situāciju: Dieva Gars lidinājās pār ūdeņiem. Lejā ir Zeme ar tās valstībām, dievišķā Gara radītām. Starp tām kāda individualitāte attīstās tiktāl, ka var uzņemt sevī šo Garu, kurš lidinās virs ūdeņiem. Ko saka Jāņa evaņģēlija rakstītājs? Viņš mums saka, ka Jānis Kristītājs saprata, ka ir ieradies būtne, par kuru ir runa Vecajā Derībā. Viņš saka: "Es redzēju Garu nonākam kā balodi no debesīm un paliekam uz Viņa." Viņš zināja, ja pār kādu nolaižas Gars, tad tas ir Tas, kuram jānāk: Kristus. Te jums ir pasaules rašanās sākums, Gars lidinās pār ūdeņiem, te jums ir ar ūdeni kristošais Jānis, un Gars, kurš lidinājās pār ūdeņiem, kurš tagad nolaižas Jēzus no Nācaretes individualitātē. Nemaz nevar grandiozākā veidā, kā to dara Jāņa evaņģēlija rakstītājs, notikumus Palestīnā sasaitīt ar šo citu notikumu, kas tiek izstāstīts iesākumā tam pašam avotam, kuru tad turpina evaņģēlijs.

Bet Jāņa evaņģēlija rakstītājs vēl arī citā veidā piesaistās šim senākajam avotam. Viņš to dara tieši ar vārdiem, ar kuriem izsaka, ka ar Jēzu no Nācaretes savienojas tas pats, kas jau no paša sākuma ir darbojies visas Zemes attīstībā. Mēs taču zinām, ka Jāņa evaņģēlija pirmie vārdi ir:

"Iesākumā bija Vārds (vai Logoss), un Vārds bija pie Dieva, un Vārds bija Dievs."

Kas ir Logoss? un kā tas bija pie Dieva? Ņemsim Vecās Derības sākumu, kur parādās šis Gars, par kuru ir teikts:

"Un Dieva Gars lidinājās pār ūdeņiem. Un Dievs (Dieva Gars) sacīja: "Lai top gaisma." Un gaisma tapa."

Atceramies to, un tagad izsakām to nedaudz citādāk. Ieklausāties, kā Dieva Gars izsauc pār pasauli radīšanas Vārdu. Kas tas ir, šis *Vārds*? Iesākumā bija Logoss, un Dieva Gars sacīja, un notika tas, ko Dievs sacīja. Tas ir: šajā Vārdā bija *dzīvība*. Jo, ja tajā nebūtu bijusi dzīvība, tad tas nebūtu varējis notikt. Un kas tad notika? Tiek stāstīts:

"Un Dievs (Dieva Gars) sacīja: "Lai top gaisma." Un gaisma tapa."

Un tagad atgriezīsimies pie Jāņa evaņģēlija.

"Iesākumā bija Vārds (vai Logoss), un Vārds bija pie Dieva, un Vārds bija Dievs."

Tagad Vārds bija ieplūdis matērijā, bija tur it kā kļuvis par dievības ārējo veidolu.

"Viņā bija dzīvība, un dzīvība bija cilvēku gaisma."

Tā Jāņa evaņģēlija rakstītājs tieši piesaistās senākajam rakstu avotam, Vecajai Derībai. Ar tikai nedaudz citiem vārdiem viņš norāda uz to pašu dievišķo Garu. Un tad viņš skaidri parāda, ka tas ir dievišķais Gars, kurš tad parādās Jēzū no Nācaretes. Tajā Jāņa evaņģēlija rakstītājs ir vienisprātis ar pārējiem evaņģēlistiem, ka līdz ar Jēzus no Nācaretes kristīšanu Jēzū no Nācaretes piedzimst Kristus un ka Jēzum no Nācaretes iepriekš tam bija labi jāsaprotas. Un mums ir jābūt skaidram, ka viss, kas mums tiek stāstīts Jēzus no Nācaretes dzīvi pirms tam, nav nekas cits kā pārdzīvojumu summa, kas mums attēlo viņa pacelšanos augstākajās pasaulēs agrākajās inkarnācijās, kā viņš visu, kas viņā bija, viņa astrālajā ķermenī, viņa ēteriskajā ķermenī un fiziskajā ķermenī pakāpeniski ir sagatavojis, lai beidzot varētu uzņemt sevī Kristu.

Tas, kurš ir uzrakstījis Lūkas evaņģēliju, pat nedaudz paradigmātiskos vārdos pasaka, ka Jēzus no Nācaretes jebkurā nozīmē bija sagatavojies šim lielajam notikumam, Kristus piedzimšanai sevī. Kādi ir tie atsevišķie notikumi, kas viņu veda augšup līdz Kristus pārdzīvojumam, par to runāsim rīt. Šodien vēl norādīsim uz to, kā Lūkas evaņģēlija rakstītājs vienā vienīgā teikumā pasaka: tas, kurš nu ir uzņēmis sevī Kristu, ir labi sagatavojies

iepriekšējos gados. Savā astrālajā ķermenī viņš ir kļuvis tikumīgs un cēls, un gudrs, kādam viņam bija jākļūst, lai viņā Kristus varētu piedzimt. Un arī savu ēterisko ķermeni viņš ir padarījis nobriedušu un savu fizisko ķermeni tik vijīgu un skaistu, lai viņā varētu mājot Kristus.

Evaņģēliju tikai ir pareizi jāsaprot. Ņemsim Lūkas evaņģēlija otrajā nodaļā 52.pantu. Protams, tā, kā šis pants ir uzrakstīts parastajās Bībelēs, tas nepateiks to, ko tikko pateicu es. Tur otrās nodaļas 52.pants ir: "Un Jēzus pieņēma gudrību, augumā un piemīlībā pie Dieva un cilvēkiem." (burtiski tulkojot: "... gudrībā, vecumā un žēlsirdībā pie Dieva un pie cilvēkiem.") Gribētos tam piešķirt vēl kādu jēgu, ja tāds cilvēks, kā Lūkas evaņģēlija rakstītājs par Jēzu no Nācaretes saka, ka viņš pieņēma gudrību. Bet, kad viņš kā svarīgu notikumu stāsta, ka viņš pieņēma "augumā (vecumā)", tad tas nav tāpat vienkārši uztverams, jo tas taču ir kas tāds, ko nebūtu īpaši jāuzsver. Ka tas tomēr notiek, norāda uz to, ka tur ir jābūt slēptam vēl kam. Ņemsim šo otrās nodaļas 52.pantu tā sākotnējā tekstā:

χαί 'Ιησοῦς πρέχουεν ἐν τῇ σοφίᾳ καί ἡλικίᾳ καί χάριτι παρά θεοῦ καί ἀνθρώποις.

Kas īstenībā nozīmē sekojošo: "Viņš pieņēma gudrību", tas ir, viņš izkopa savu *astrālo ķermeni*. Kurš zina, kas grieķu garā ir domāts ar vārdu ἡλικία (hēlikia), tas var jums apliecināt, ka ir domāta tā attīstība, ko veic *ēteriskais ķermenis*, ar ko gudrība pakāpeniski kļūst par prasmī, izveicību. Jūs ziniet, ka astrālais ķermenis izveido īpašības, kuras noder vienreizējai lietošanai; tas ir, vienreiz kaut ko saprot un tas ir saprasts. Ēteriskais ķermenis veido to, ko tas attīsta, kā ieradumus, noslieces un prasmes. Tas notiek nemitīgā atkārtotā. Tas, kas ir gudrība, kļūst par ieradumu. To īsteno, jo tā jau sēž miesā un asinīs. Tātad tas nozīmē pieņemšanos "briedumā". Tāpat kā astrālais ķermenis ir izaudzis gudrībā, tāpat ēteriskais ķermenis cēlos ieradumus, ieradumus uz labo, cēlo un skaisto. Un trešais, kas pieņēma Jēzum no Nācaretes, *χάρις* (charis), īstenībā nozīmē to, kas atklājas kā redzams skaistums. Visi pārējie tulkojumi nav pareizi. Mums ir jātulko, ka viņš pieņēma "piemīlīgā skaistumā", ka tātad arī viņa *fiziskais* ķermenis izveidojās skaits un cēls:

"Un Jēzus pieņēma gudrību (savā astrālajā ķermenī), nobriedušās nosliecēs (ēteriskajā ķermenī), un piemīlīgā skaistumā (fiziskajā ķermenī), tā, ka tas kļuva redzams Dievam un cilvēkiem."

Te nu jums ir Lūkas attēlojums, kas mums rāda, kā viņš zināja, ka tam, kuram bija sevī jāuzņem Kristus, bija līdz augstajai pakāpei jāizveido šo trīskāršo apvalku, fizisko ķermeni, ēterisko ķermeni un astrālo ķermeni.

Šādā veidā mēs sapratīsim, ka evaņģēlijos var atrast to pašu, ko neatkarīgi no evaņģēlijiem saka garazinātne. Līdz ar to garazinātne ir kultūras strāvojums, kas mums no jauna atklāj reliģiskos pirmavotus, un šī jaunatklāšana būs notikums ne tikai cilvēka zināšanās un izzīnā, bet arī rakstura un sapratnes iekarošana jūtās un sajūtās. Un šāda sapratne mums ir vajadzīga īpaši, ja gribam aptvert šo notikumu, Kristus ienākšanu cilvēces attīstībā.

TREŠĀ LEKCIJA

1909.gada 26.jūnijs

Cilvēka četrdaļīgums. Augs un dzīvnieks. Zemes metamorfozes. Trīs grupējumi uz senā Mēness: vēša-cilvēki, lauvas-cilvēki un ērgļa-cilvēki. Viņu garīgie prettēli kā pirmtēli uz Saules. "Logosa kalpotāji".

Tie no jums, kuri jau atkārtoti dzird manus lekciju ciklus vai lekcijas vispār par garazinātnes jomu, vienu vai otru lietu par augstāko pasaulu faktiem jau ir dzirdējuši attēlotu no visdažādākajām pusēm. Un viena vai otra būtne, viens vai otrs fakts mums ir parādījis vienā vai otrā jomā, un tad tas vienmēr ir ticis skaidrots no vienas vai otras puses. Pie tam var gadīties – un uz to es jums šodien gribētu norādīt it īpaši, lai neizceltos pārpratumi – ka šķietami, aplūkojot virspusēji, ir atrodamas pretrunas, kad viena vai otra būtne, viens vai otrs fakts tiek skaidrots vienreiz no vienas, citreiz no citas puses. Bet, ja jūs ieskatīsieties precīzi, tad atklāsiet, ka garīgās pasaules komplicētie fakti var kļūt skaidri tikai caur šādu daudzveidīgu apskatu. Man tas bija jāpasaka, jo zināmus faktus, kuri lielākajai daļai šodienas klausītāju no zināmas puses jau ir dzirdēti, man šodien savukārt nāksies apskatīt no jauna viedokļa. Tieši ņemot Jaunās Derības dziļākos avotus, kas ir pazīstami kā Jāņa evaņģēlijs, un lasot tos nozīmīgos vārdus, ar kuriem mēs vakar noslēdzām savus apskatus, drīz kļūst skaidrs, ka gandrīz bezgalīgi pasaules tapšanas un cilvēka tapšanas noslēpumi ir ietverti jau šajos pirmajos Jāņa evaņģēlija vārdos. Mums varbūt vēl būs izdevība mūsu apskatu gaitā parādīt, kāpēc garīgo notikumu attēlotāji bieži tieši lielās, visaptverošās patiesības izsaka īsā, paradigmatiskā veidā, kā tas arī ir noticis Jāņa evaņģēlija pirmajos pantos. Šodien atgriezīsimies pie zināmiem garazinātnes faktiem citādā veidā nekā tas notika vakar, un redzēsim, kā tas mums atkal parādās Jāņa evaņģēlijā. Mums būtu jāsāk ar salīdzinoši vienkāršākajiem garazinātnes faktiem.

Par cilvēku, kāds viņš ir mūsu priekšā ikdienas dzīvē, mēs zinām, ka viņš sastāv no četrām daļām: fiziskās miesas, ēteriskā jeb dzīvības ķermeņa, astrālā ķermeņa un Es. Mēs zinām, ka cilvēka dienišķā dzīve noris tā, ka, sākot no rīta, kad cilvēks pamostas, līdz vakaram, kad viņš iemieg, šīs četras cilvēka būtības daļas ir organiski saistītas viena ar otru, ir viena otrā. Mēs zinām, ka, kad cilvēks naktī guļ, tur gultā guļ fiziskais ķermenis un ēteriskais ķermenis, un ka no fiziskā ķermeņa un ēteriskā ķermeņa ārēji izcelti ir astrālais ķermenis un Es-nesējs, īsi sakot Es.

Tagad mums vajadzētu pavisam īpaši noskaidrot sekojošo. Kad mūsu priekšā ir cilvēks savā tagadējās attīstības stāvoklī, tad šī četrone – fiziskais ķermenis, ēteriskais ķermenis, astrālais ķermenis un Es, ir savstarpēji apvienota nepieciešamība. Kad mēs redzam šo cilvēku naktī guļam gultā, un tur gultā guļ tikai fiziskā miesa un ēteriskais ķermenis, tad zināmā mērā šim gultā guļošajam cilvēkam ir auga vērtība. Jo augs, kā tas mums parādās ārējā pasaulē, taču sastāv no fiziskā ķermeņa un ēteriskā jeb dzīvības ķermeņa; tajā nav astrālā ķermeņa un nav Es. Ar to tas atšķiras no dzīvniekiem un cilvēka. Tikai dzīvniekam parādās astrālais ķermenis, un tikai cilvēkam ir Es. Tādēļ mēs varam sacīt: no vakara līdz rītam gultā no cilvēka guļ fiziskais ķermenis un ēteriskais ķermenis; tad viņš ir būtne līdzīga augam un tomēr nav kā augs. To mums ir jānoskaidro.

Ja mūsdienās eksistē kāda brīva būtne, patstāvīga būtne, kurai nav ne astrālā ķermeņa, ne Es, kura sastāv tikai no fiziskā ķermeņa un ēteriskā ķermeņa, tad tai ir jāizskatās kā augam, tad tai ir jābūt augam. Bet cilvēks, kad guļ gultā, ir izaudzis pāri auga vērtībai, jo viņš attīstības gaitā savam fiziskajam ķermenim un savam ēteriskajam ķermenim ir pievienojis astrālo ķermeni, baudu un ciešanu, prieku un sāpju, tieksmju, alku un kaislību nesēju, un ir pievienojis arī Es-nesēju. Bet katru reizi, kad kādai būtnei tiek pievienota kāda augstāka daļa, šajā būtņē viss mainās arī zemākajās daļās. Ja augam, kā mēs to mūsdienās sastopam ārēji dabā, pievienotu astrālo ķermeni, ja astrālais ķermenis augam tiktu nevis vienkārši uzlikts, bet cauraustu to, tad auga substancei, kas caurauž augu, būtu jākļūst par dzīvnieka miesu. Jo astrālais ķermenis, kas ielauztos augā, pārveidotu to tā, ka tā substance kļūtu par dzīvnieka miesu. Un atbilstoši līdzīgi augam būtu jāpārveidojas, ja fiziskajā pasaulē tam būtu savs Es. Tādēļ arī mēs varam sacīt: ja

mūsu priekšā ir būtne, kurai kā cilvēkam ir ne tikai fiziskais ķermenis, bet ir arī neredzamas, augstākas, pārjutekliskas būtības daļas, tad šīs pārjutekliskās daļas ir atrodamas izpaužamies zemākajās daļās. Kā jūsu iekšējās dvēseliskās īpašības, izsakoties virspusēji, ir izteiktas jūsu sejas vaibstos, fizionomijā, tāpat jūsu fiziskais ķermenis ir arī izpausme astrālā ķermeņa un Es darbam. Un fiziskais ķermenis parāda ne tikai pats sevi, bet attēlo arī fizisku izpausmi fiziski neredzamajām cilvēka daļām.

Tā cilvēka dziedzeru sistēma un viss, ko mēs tai pieskaitām, ir ēteriskā ķermeņa izpausme cilvēkā. Viss, ko mēs pieskaitām nervu sistēmai, ir astrālā ķermeņa izpausme, un viss, ko mēs pieskaitām asinsrites sistēmai, ir Es-nesēja izpausme. Tātad pašā fiziskajā ķermenī mums atkal jāatšķir četrrotne, un tikai tas, kurš atzīst rupji juteklisku pasaules uzskatu, var šīs dažādās substances cilvēka fiziskajā ķermenī apzīmēt kā vienlīdzīgas. Kas pulsē mums cauri kā asinis, ir kļuvusi par tādu substanci tikai tādēļ, ka cilvēkā dzīvo Es. Nervu sistēma ir tā veidota un tādas substances tikai tādēļ, ka cilvēkā mēs sastopam astrālo ķermeni. Un dziedzeru sistēma ir kļuvusi tāda tādēļ, ka cilvēkā ir ēteriskais ķermenis. Ja jūs to ievērojat, tad viegli atzīsiet, ka, pamatā ņemot, ka cilvēciska būtne no vakara, kad cilvēks iemieg, līdz pat rītam, kad viņš pamostas, ir sevī pretrunīga būtne. Gribētos sacīt, viņam vajadzētu būt augam, tomēr viņš nav nekāds augs. Jo augam tā fiziskajā substancē nav astrālā ķermeņa izpausmes, nervu sistēmas, un nav arī Es izpausmes, asinsrites sistēmas. Tāda fiziska būtne, kāds ir cilvēks, ar dziedzeru, nervu un asinsrites sistēmām, var pastāvēt tikai tad, ja tajā ir ēteriskais ķermenis, astrālais ķermenis un Es.

Bet naktī jūs kā cilvēks ar savu astrālo ķermeni un savu Es atstājat savu fizisko ķermeni un savu ēterisko ķermeni. Jūs, tā teikt, nicinoši pametat tos, padarot tos par sevī pretrunīgu būtni. Ja tur nenotiktu nekas garīgs no iemigšanas līdz pamošanās laikam, un jūs vienkārši izietu ar savu astrālo ķermeni un savu Es ārā no fiziskā ķermeņa un ēteriskā ķermeņa, tad jūs no rīta atrastu savu nervu sistēmu un savu asinsrites sistēmu sabrukušas, jo tās nevar pastāvēt, ja tajās nav astrālais ķermenis un Es. Tādēļ, uztverami gaišredzīgi apziņai, notiek sekojošais.

Tādā pašā mērā, kā Es un astrālais ķermenis iziet ārā, gaišreģis redz, kā cilvēkā ieiet dievišķais Es un dievišķais astrālais ķermenis. Tā faktiski arī naktī no cilvēka iemigšanas līdz pamošanās brīdim fiziskajā ķermenī un ēteriskajā ķermenī ir astrālais ķermenis un Es vai vismaz tie tiek aizstāti. No tā jūs tātad redzat, ka mūsu dzīvības jomā, mūsu dzīvības sfērā darbojas vēl arī citas būtnes, kuras iesākumā tā nemaz neizpaužas fiziskajā pasaulē. Fiziskajā pasaulē izpaužas minerāli, augi, dzīvnieki, cilvēki. Cilvēki iesākumā mūsu fiziskajā sfērā šķiet esam augstākās būtnes. Tikai viņiem ir fiziskais ķermenis, ēteriskais ķermenis, astrālais ķermenis un Es. No fakta, ka naktī astrālais ķermenis un Es atstāj fizisko ķermeni un ēterisko ķermeni, no tā jūs varat secināt, ka astrālajam ķermenim un Es mūsdienās vēl piemīt zināma patstāvība, ka tie, tā sacīt, nodalās atsevišķi un zināmu ikdienas dzīves laiku var dzīvot nošķirti no fiziskā un ēteriskā nesējiem.

Tātad naktī notiek sekojošais. Tāpat kā dienā cilvēka fiziskais ķermenis un cilvēka ēteriskais ķermenis ir cilvēka Es un cilvēka astrālā ķermeņa nesēji – tātad tieši visiešķējāko cilvēka daļu nesēji – tā naktī tie kļūst par nesējiem jeb templi augstākām astrālām un Es būtībām. Tagad jūs to, kas tur guļ gultā, uzlūkosiet citādi, jo tajā arī ir astrālais, bet dievišķi-garīgs astrālais, un tajā ir arī Es, bet dievišķi-garīgs Es. Mēs savā veidā varam sacīt: kamēr cilvēks guļ attiecībā uz savu astrālo ķermeni un savu Es, viņā ir nomodā un uztur viņa organizācijas kārtību šīs būtnes, kuras arī pieder pie mūsu dzīves jomas, kuras ieiet mūsu fiziskajā ķermenī un ēteriskajā ķermenī, kad mēs tos esam atstājuši. Šāds fakts var mums daudz ko mācīt; īpaši, ja mēs to skatām kopā ar zināmiem gaišredzīgiem novērojumiem, tas var mums dot dažu labu izskaidrojumu par cilvēka attīstību. Tagad sasaistīsim tieši šo faktu par atšķirību starp nomodu un miegu ar lielajiem garīgajiem attīstības faktiem.

Cilvēka astrālais ķermenis un cilvēka Es gan parādās kā augstākās un visiešķējākās cilvēka dabas daļas, bet tie nekādā gadījumā neparādās kā vispilnīgākās daļas. Pilnīgāks par astrālo ķermeni jau virspusējam apskatam parādās fiziskais ķermenis. Es uz to arī šeit jau pirms

diviem gadiem norādīju, kā cilvēka fiziskais ķermenis mums parādās kā arvien apbrīnojamāks attiecībā uz visu savu veidojumu, jo vairāk mēs tajā ieskatāmies. Pie cilvēka sirds un cilvēka galvas smadzeņu brīnumainās uzbūves savām rafinētajām intelektuālajām izziņas vajadzībām apmierinājumu var gūt ne tikai saprāts, tās pētot anatomiski, bet arī tas, kurš tām tuvojas dvēseliski, sajūt estētisku un morālu jūtu pacēlumu, kad var sacīt, cik diženi un gudrības pilni ir ierīkots mūsu fiziskais ķermenis.

Astrālais ķermenis mūsdienās tik tālu vēl nav ticis. Tas ir prieku un ciešanu, tieksmju, alku un baudu un tā tālāk nesējs, un mums ir jāsaprot, ka cilvēks attiecībā uz savām alkām ķeras pie visdažādākajām šīs pasaules lietām, kas itin nemaz nekalpo tam, lai veicinātu gudrības pilno un māksliniecisko sirds vai smadzeņu iekārtojumu. Ar savu tieksmi baudīt cilvēks meklē apmierinājumu lietās, kas ir tādas, kā, piemēram, kafija, inde sirdij un tamlīdzīgi. Ar to viņš pierāda, ka astrālais ķermenis alkst pēc baudām, kas, piemēram, gudrības pilnajam cilvēka sirds ierīkojumam ir kaitīgas: gadu desmitiem ilgi sirds turas pretī tādām sirds indēm, kuras cilvēks uzņem sava astrālā ķermeņa baudīšanas tieksmju dēļ. No tā jūs varat secināt, ka fiziskais ķermenis ir pilnīgāks nekā astrālais. Kaut arī nākotnē astrālais ķermenis reiz kļūs nesalīdzināmi pilnīgāks, mūsdienās savā attīstībā vispilnīgākais ir fiziskais ķermenis. Tas ceļas no tā, ka fiziskais ķermenis patiešām ir vissenākais no cilvēka dabas daļām. Tas sniedz pierādījumu tam, ka pie šī fiziskā ķermeņa tika strādāts jau ilgi pirms mūsu Zemes rašanās.

Tas, ko saka mūsdienu, no tikai materiālistiskiem priekšstatiem izaugusī pasaules rašanās mācība, nav taču nekas cits kā materiālistiskas fantāzijas; vai nu to sauc par Kanta-Laplasa teoriju vai kādu citu jaunu teoriju, tas nav svarīgi. Lai aptvertu ārējo mūsu pasaules sistēmas veidojumu, tam šīs materiālistiskās fantāzijas ir noderīgas, bet tās neder nekam, ja mēs gribam aptvert to, kas ir augstāk par ārēji acīmredzamo.

Garīgie pētījumi mums rāda, ka tāpat kā cilvēks iet no iemiesošanās uz iemiesošanu, arī tāds debesu ķermenis kā mūsu Zeme agrāk sensenos laikos ir izgājusi cauri citiem veidojumiem, citiem planetāriem stāvokļiem. Pirms radās mūsu Zeme, tā bija citā planetārā stāvoklī. Tā bija tas, ko garapētījumos sauc par „seno Mēnesi”. Tas nav šodienas Mēness, bet gan mūsu Zemes priekštecis kā planetāra būtne. Un tāpat kā cilvēks attīstās no agrākas iemiesošanās uz tagadējo, tāpat mūsu Zeme ir attīstījusies no senā Mēness par Zemi. Senais Mēness ir iepriekšējais Zemes iemiesojums. Savukārt senā Mēness iepriekšējais iemiesojums ir Saule, ne tagadējā Saule, bet gan arī viens no mūsdienu Zemes priekštečiem. Un beidzot šīs senās Saules priekštecis ir senais Saturns. Mūsu zeme ir izgājusi šos agrākos stāvokļus: Saturna stāvokli, Saules stāvokli, Mēness stāvokli. Un tagad tā ir nonākusi savā Zemes stāvoklī.

Pirmais dīgļis mūsu fiziskajam ķermenim ir ticis ielikts uz senā Saturna. Mēs varētu arī teikt: nepastāvēja nekas no visa tā, kas šodien aptver cilvēku, nebija nekā no tagadējās dzīvnieku valstības, augu valsts, nekā no šodienas minerālu pasaules uz šī mūžsenā debesu ķermeņa, ko mēs saucam par seno – tas nav tagadējais – Saturnu. Bet uz tā pastāvēja pirmie iedīgli mūsdienu fiziskajam cilvēka ķermenim. Šis fiziskais cilvēka ķermenis pastāvēja pavisam citā veidā nekā mūsdienās. Tolaik bija tikai pirmie tā iedīgli, un tad tas attīstījās Saturna attīstības laikā. Un kad tas beidzās, tad arī senais Saturns gāja cauri sava veida pasaules naktij, kā cilvēks iet cauri devahanam, lai nonāktu pie nākamās iemiesošanās. Un tad Saturns kļuva par Sauli.

Un kā augs rodas no dīgļa, tā uz senās Saules savukārt atdzima fiziskais cilvēka ķermenis. Pamazām un pakāpeniski šo fizisko cilvēka ķermeni caurda ēteriskais jeb dzīvības ķermenis, tā ka uz senās Saules fiziskā ķermeņa dīglim pievienojās ēteriskais jeb dzīvības ķermenis. Cilvēks nebija augs, bet viņam bija auga vērtība. Viņš sastāvēja no fiziskā ķermeņa un ēteriskā ķermeņa, un viņa apziņa tolaik bija līdzīga apziņai miegā vai līdzīga apziņai, kāda mūsdienās ir visai fiziskās pasaules augu segai ap mums. Saules esamība beidzās; atkal pienāca pasaules nakts, vai arī, ja gribam to saukt tā, pasaules-devahans. Pēc tam, kad Saule bija izgājusi cauri šim pasaules-devahanam, tā bija pārveidojusies senā Mēness stāvoklī.

Un atkal atjaunojās, sadīga tās cilvēka būtības daļas, kuras pastāvēja jau uz Saturna un Saules: cilvēka fiziskais ķermenis un ēteriskais ķermenis. Un tiem Mēness attīstības laikā pievienojās astrālais ķermenis. Tagad cilvēkam bija fiziskais ķermenis, ēteriskais ķermenis un astrālais ķermenis. No tā jūs redzat, ka fiziskais ķermenis, pēc tam, kad bija radies uz Saturna, uz Mēness jau veica savu trešo stāvokli. Ēteriskais ķermenis pievienojās uz Saules, tas tagad tika pacelts otrajā savas pilnības pakāpē. Astrālais ķermenis, kurš tikko bija radies, uz Mēness bija savā pirmajā pakāpē.

Bet tad uz Mēness notika kaut kas, kas Saturna un Saules laikā nevarēja notikt. Ja Saturna un Saules attīstības laikā cilvēks pastāvēja kā salīdzinoši vienota būtne, tad zināmā senā Mēness attīstības stāvoklī parādījās sekojošais. Viss debesu ķermenis sašķēlās divās daļās: viena bija Saule un otra šīs Saules blakusplanēta, Mēness. Tātad, ja mēs Saturna attīstībā zināmā mērā runājam par *vienu* planetāro attīstību, tāpat arī attiecībā uz Sauli, tad attiecībā uz Mēnesi mēs tikai šīs Mēness attīstības pirmajā laikā runājam par *vienu* attīstību. Tas ir tādēļ, ka iesākumā viss, kas ir mūsu Zeme, Saule un Mēness, šajā senajā debesu ķermenī bija kopā vienā stāvoklī. Tad rodas divi ķermeņi. Tas, kas rodas kā Saule, tā nav ne mūsu Saule, ne arī senā Saule, kas tika pieminēta iepriekš. Tas ir īpašs stāvoklis, kas nodalījās no senā Mēness kā Saules stāvoklis, un līdzās tam rodas ārpus šīs Saules esoša, šo Sauli apriņķojoša planēta, ko mēs atkal saucam par „seno Mēnesi”. Kāda ir šīs mūsu zemes priekšgājēja šķelšanās jēga senā Mēness attīstības laikā?

Šīs šķelšanās jēga ir tāda, ka līdz ar Sauli, kas atšķēlās, no visas šīs masas izgāja ārā augstākās būtnes un smalkākās substances, tās atšķēlās kā Saule. Rupjākās substances un zemākās būtnes palika uz senā Mēness. Tā mums senā Mēness attīstības laikā viena debesu ķermeņa vietā tagad ir divi debesu ķermeņi: viens ķermenis ir Saule, kur mājā augstākās būtnes, un Mēness ķermenis, kur mājā zemākās būtnes. Ja tas viss būtu palicis kopā un šķelšanās nebūtu notikusi, tad zināmas būtnes, kuras attīstījās uz atšķēlētā Mēness, nebūtu spējušas tikt līdz saules būtņu tempam. Tās nebija tam vēl nobriedušas. Tādēļ tām vajadzēja nodalīt rupjākās substances un izveidot sev nodalītu spēles lauku. Bet arī augstākās būtnes nevarēja palikt vienotas kopā ar šīm rupjākajām substancēm; tas būtu kavējis to ātrāku progresu. Arī tām attīstībai bija nepieciešams īpašs spēles lauks, un tā bija Saule.

Paskatīsimies tagad uz būtnēm, kuras atradās uz senās Saules pēc nodalīšanās, un uz tām būtnēm, kuras pēc atšķelšanās apdzīvoja seno Mēnesi. Mēs taču zinām, ka Saturna stāvokļa laikā radās cilvēka fiziskā ķermeņa iedīgļi, ka uz Saules tam pievienojās ēteriskais ķermenis, un uz Mēness astrālais ķermenis. Šīs cilvēciskās būtnes, vai arī, ja drīkst tā teikt, šie pirmcilvēki uz Mēness faktiski palika uz atšķēlētā Mēness. Tieši viņi bija tie, kuri netika līdz saules būtņu ātrajai attīstībai, to būtņu, kuras bija atšķēlušās līdz ar Sauli un tagad dzīvoja uz Saules smalkākajās substancēs un matērijā. Tādēļ arī šīs cilvēkbūtnes Mēness attīstības laikā kļuva vēl raupjākas. Tātad Mēness attīstības laikā cilvēku mēs redzam stāvoklī, kad viņš sastāv no fiziskā ķermeņa, ēteriskā ķermeņa un astrālā ķermeņa. Tātad viņš bija tajā attīstības pakāpē, kādā ir mūsdienu dzīvnieki. Arī dzīvniekam ir fiziskais ķermenis, ēteriskais ķermenis un astrālais ķermenis. Tikai jūs nedrīkstat iedomāties, ka cilvēks uz senā Mēness tiešām būtu bijis dzīvnieks. Cilvēka veidols uz senā Mēness izskatījās pavisam citādāk nekā Zemes dzīvnieki mūsdienās. Tie jums šķistu ļoti fantastiski, ja es gribētu jums viņus attēlot. Tātad mēs no mūsdienu cilvēka, tā sacīt, uz šī senā Mēness atrodam priekštečus, kuriem bija fiziskais ķermenis, ēteriskais ķermenis un astrālais ķermenis, un kuri, pēc tam kad tas viss bija atšķēlies no Saules, šīs daļas padarīja cietākas, sevī rupjākas, nekā tas būtu varējis notikt, ja tās būtu palikušas kopā ar Sauli.

Bet tas, kas bija atšķēlies līdz ar Sauli, arī bija izgājis šo trīskāršo attīstību: Saturna, Saules un Mēness attīstību. Tikai tas viss, tā sacīt, bija gājis Saules virzienā, kamēr cilvēka priekšteči bija gājuši Mēness virzienā. Būtnēs, kas aizgāja līdz Saulei, mēs tāpat varam atšķirt trīsdaļību, kas pilnībā iet paralēli cilvēka trīsdaļīgumam. Uz Saules bija būtnes, kuras, tā sacīt, bija tikušas līdz trīs daļām. Tikai tā vietā, lai pēc atšķelšanās šīs trīs daļas virzītos rupjākajā

virzienā, tagad tās kļuva smalkākas. Iedomājieties šo norisi tā: pēc atšķelšanās cilvēku priekšteči kļuva rupjākas būtnes, nekā bija agrāk, viņi nocietinājās. Atbilstošās būtnes uz Saules turpretī kļuva smalkākas. Kas līdz ar to izveidojās no cilvēka, ka viņš Mēness attīstības laikā bija ieguvis savu astrālo ķermeni, tas zināmā veidā viņu nes lejā uz dzīvnieciskuma pakāpi. Būtnes, kas tam negāja līdzī, kuras pacēlās smalkās substancēs uz Saules, izsmalcinājās. Tātad, kā cilvēks uz Mēness nocietinās, tā uz Saules rodas būtnes ar augstāku garīgumu. Šo garīgumu garazinātne apzīmē kā prettēlu tam, kas attīstījās uz Mēness.

Uz Mēness cilvēki attīstījās, tā sacīt, līdz dzīvnieka vērtībai, kaut gan viņi nebija nekādi dzīvnieki. Bet vienmēr ir zināmā mērā attaisnoti tur, kur parādās kaut kas dzīvniecisks, atšķirt dažādu pakāpju dzīvniekus. Dzīvniek-cilvēki uz Mēness parādās pēc būtības atšķirīgi trīs pakāpēs, ko garazinātne apzīmē kā „vērsa”, „lauvas” un „ērgļa” pakāpes. Tie ir it kā tipiski dzīvnieciski veidojumi. Tātad uz senā Mēness bija trīs atšķirīgi grupējumi: vērsa-cilvēki, lauvas-cilvēki un ērgļa-cilvēki. Kaut arī mēs ar šiem vārdiem nekādā gadījumā nedrīkstam iedomāties mūsdienu dzīvniekus vērsi, lauvu un ērgli, tad tomēr zināmā veidā to pirmcilvēku izveidojusies daba, ko uz Mēness ir jāapzīmē kā lauvu-cilvēku, ir izpausta kaķveidīgo sugās. Un nagaiņu raksturā izpaužas to cilvēku daba, kurus apzīmē kā vērsa-cilvēkus, un tā tālāk. Tāda bija rupjākā daba pēc trīspakāpju attīstības. Bet uz Saules bija to garīgie pretmeti. Arī tur bija trīs grupas. Kamēr astrālā attīstība uz Mēness izveidoja šos trīs dažādos dzīvniek-cilvēkus, uz Saules radās atbilstošie garīgie cilvēki, proti, kā eņģeļveidīgas būtnes, garīgas būtnes, kuras arī apzīmē – bet kā garīgos pretmetus – kā lauvu, ērgli un vērsi. Tātad, skatoties uz Sauli, mums tur ir garīgas būtnes, par kurām jūs sakāt: tās man attēlo skaistos, gudrības pilnos pirmtēlus! Un uz senā Mēness ir it kā sacietējušāki attēli no tā, kas ir augšā uz Saules. Bet ir vēl kaut kas, kas slēpjas aiz tā kā noslēpums.

Šie attēli apakšā uz Mēness nav bez saistības ar saviem garīgajiem prettēliem uz Saules. Tur uz senā Mēness mums ir viena pirmcilvēku grupa, vērsa-cilvēki, augšā uz Saules ir grupa garīgu būtņu, ko apzīmē kā vērsa-gari, un pastāv garīga kopsakarība starp pirmtēlu un attēlu. Jo pirmtēls ir grupas dvēsele un kā pirmtēls tā iedarbojas uz attēliem. No grupas dvēseles nāk spēki un tie diriģē lejā attēlus: lauvas-gars diriģē būtnes, kas ir tā attēls kā lauvas-cilvēki, ērgļa-gars diriģē ērgļa-cilvēkus un tā tālāk. Ja šie gari, kuri ir tur augšā, būtu palikuši saistīti ar Zemi, ja tie būtu palikuši saistīti ar saviem attēliem, ja tiem būtu jādzīvo savos attēlos, tad tie nevarētu ne pakustēties, tie nevarētu attīstīt savus spēkus, ko tiem ir jāattīsta un jāpielieto savu attēlu, atspoguļojumu veselībai un attīstībai. Tiem bija jāsaka: mums tagad ir augstākā stilā jārupējas par to, kam ir jāattīstās uz Mēness! Vērsa-gars saka sev: man ir jārupējas par vērsa-cilvēkiem. Lejā uz Mēness es nevaru rast apstākļus savai paša attīstībai. Tādēļ man ir jādzīvo uz Saules un no Saules man ir jāsūta savi spēki lejā vērsa-cilvēkiem. – Tāpat tas bija ar lauvas-garu un tāpat arī ar ērgļa-garu. Tāda ir attīstības jēga. Zināmām būtnēm bija vajadzīgs augstāks spēles laukums nekā būtnēm, kuras, tā sacīt, bija viņu fiziskie atspoguļojumi. Šiem fiziskajiem atspoguļojumiem bija vajadzīgs zemāks, nelielāks spēles laukums. Lai garīgās būtnes varētu iedarboties, tām bija jāizvelk ārā Saule un tad no ārpuses jāsūta lejā savi spēki. Tā mēs tātad redzam, kā vienā pusē attīstības, tā sacīt, iet uz leju, otrā pusē attīstība ceļas augšup.

Tad senā Mēness attīstība turpinās. Līdz ar to, ka garīgās būtnes iedarbojas uz saviem atspoguļojumiem no ārpuses, tās garīgo Mēnesi, lai tas vēlāk atkal varētu savienoties ar Sauli. Pirmtēli atkal uzņem savus atspoguļojumus, it kā uzsūc tos. Atkal izveidojas pasaules-devahans, pasaules nakts. – To sauc arī par „pralaya”, kamēr tādus stāvokļus kā Saturns, Saule, Mēness sauc par „manvantaras”. – Pēc šīs pasaules nakts no pasaules klēpja tumsības iznirst mūsu Zemes stāvoklis, kura uzdevums un aicinājums ir aizvest cilvēku tiktāl, lai viņš fiziskajam, ēteriskajam un astrālajam ķermenim vēl varētu pievienot Es jeb Es nesēju.

Bet tagad ir vēlreiz jāatkārto visu, kas kādreiz jau ir attīstījies. Tas ir kosmisks likums: ja ir jārodas kādam augstākam stāvoklim, iepriekš ir jātiek atkārtotam visam, kas ir bijis jau agrāk. Vispirms tātad Zemei vēlreiz bija jāiziet cauri Saturna stāvoklim. Vēlreiz kā no pasaules

dīgļa attīstījās pirmie iedīgli fiziskajam ķermenim. Tad nāk Saules stāvokļa atkārtojums un Mēness stāvokļa atkārtojums.

Vēl saule, Zeme un Mēness ir vienoti vienā ķermenī. Tad nāk atkārtojums tam, kas jau bija noticis agrāk: Saule atkal atšķēlas. Atkal līdz ar sauli aiziet ārā tās augstākās būtnes, kurām attīstībai ir nepieciešams šī augstākā skatuve. Tās paņem līdzī smalkākās substances, lai tajās varētu dibināt savu pasaules skatuvi. Tātad no Zemes, kura tolaik sevī vēl nes arī Mēnesi, nošķiras Saule un paņem līdzī tās būtnes, kuras ir nobriedušas rast savu tālāko attīstību uz Saules. Variet iedomāties, ka lejā šīs būtnes galvenokārt bija tās, kuras agrāk bija funkcionējušas kā pirmtēli. Visas šīs būtnes, kuras senā Mēness laikā bija sasniegušas īsto briedumu, devās uz priekšu un tādēļ vairs nevarēja dzīvot rupjākajās substancēs un būtnēs, kādas bija uz Zemes kopā ar Mēnesi. Tām bija jāatraisās, jādibina jauna esamība uz jaunās Saules, uz mūsdienu Saules.

Kas tās bija par būtnēm? Tās bija pēcteči tām būtnēm, kuras bija attīstījušās uz Saules jau senā Mēness stāvokļa laikā kā vēša-gars, lauvas-gars un ērgļa-gars. Un augstākās, visaugstāk attīstās bija tās, kuras ērgļa, lauvas un vēša dabu sevī bija apvienojušas harmoniskā vienotībā. Visaugstāk attīstītās garīgās būtnes, kas tagad apmetās uz Saules, bija būtnes, kuras apzīmē kā „cilvēka-pirmtēli”, kā „gara-cilvēki” to īstenajā nozīmē. Tātad padomājiet, ka starp tām garīgajām būtnēm, kas senā Mēness laikā bija atrodamas uz Saules kā vēša-gars, ērgļa-gars, lauvas-gars, bija tādas, kas bija sasniegušas augstāku attīstības pakāpi. Tās ir īstie gara-cilvēki, kuras tagad galvenokārt mājā uz Saules. Tās ir, tā sacīt, garīgie prettēli tam, kas attīstās lejā uz nodalījušās Zemes kopā ar Mēnesi. Bet tur lejā attīstās pēcnācēji tiem veidojumiem, kuri bija uz senā Mēness. Tagad jūs varat iedomāties: tā kā jau uz senā Mēness savā ziņā bija iestājusies šo būtnu sablīvēšanās, sacietēšana, tad tagad šo senā Mēness būtnu pēcteči parādījās ar tiešām īstām iezīmēm uz sablīvēšanos, sacietēšanu, sakalšanu. Un patiešām tai nodalītajai daļai, kas tolaik saturēja sevī Zemi plus Mēnesi, iestājas bēdīgs posta laiks. Augšā uz Saules arvien svaigāka un mūdrāka attīstīšanās, aizvien pilnīgāka dzīve – lejā uz Zemes skumīgums, tuksnesīgums, arvien progresējoša sacietēšana.

Tad iestājas kaut kas, kas vienīgais varēja padarīt iespējamu tālāku attīstību: no kopējā debesu ķermeņa Zeme plus Mēness atšķēlās tas, kas ir mūsdienu Mēness, paliekot tam, kas šodien ir Zeme. Līdz ar to ārā izgāja rupjākās substances, kas būtu novedušas Zemi pie pilnīgas sacietēšanas, Zeme tika atbrīvota no tā, kas būtu to novedis pie pilnīgas pārvēršanās tuksnesī.

Tātad mūsu Zemes attīstības iesākumā Zeme bija vienota ar šodienas Sauli un šodienas Mēnesi. Ja Zeme būtu palikusi kopā ar Sauli, tad cilvēks nekad nevarētu nonākt pie šodienas attīstības; viņš nevarētu turēties līdzī attīstībai, kāda bija nepieciešama Saules būtnu attīstībai. Tur augšā neattīstās tāds cilvēks, kāds dzīvo uz Zemes; tur attīstījās cilvēka garīgais pirmtēls, kuram, pamatā ņemot, mūsdienu cilvēks, kā mēs to redzam viņa fiziskajā veidolā, ir tikai kopija, atspulgs. Bet no otras puses, ja Mēness būtu palicis Zemē, tad cilvēks pakāpeniski būtu izkaltis, mumificējies un nebūtu radis uz Zemes nekādas iespējas tālākai attīstībai. Zeme būtu kļuvusi par tuksnešainu, tukšu, sausu debesu ķermenī. Cilvēku ķermeņu vietā, kādi tie ir uz Zemes šodien, būtu radies kaut kas līdzīgs nedzīviem pieminekļiem, kas kā izkaltuši cilvēki būtu izauguši no zemes. Tas tika novērsts, atšķēloties Mēnesim un aizejot tam pasaules telpā līdz ar rupjākajām substancēm. Līdz ar to uz Zemes radās iespēja, lai tam, kas senā Mēness pēcteču veidolos pastāvēja kā fiziskais, ēteriskais un astrālais ķermenis, atbilstošā veidā varētu pievienoties Es, tā ka cilvēks varēja piedzīvot apaugļošanos ar Es tieši tādēļ, ka spēki no saules un Mēness iedarbojās no ārpusē un tā uzturēja līdzsvaru.

Uz Zemes cilvēks varēja turpināt attīstīties. Kas bija mantots no senā Mēness, tas savā ziņā attēloja attīstību uz leju, uz zemāku stāvokli. Bet tagad tas saņēma jaunu iedvesmu, impulsu, grūdienu uz augšu. Bet garīgās būtnes, kas bija atšķēlušās līdz ar Sauli, visu šo laiku turpināja attīstīties arvien tālāk.

Kas bija kļuvis iespējams līdz ar to, ka no Zemes bija atšķēlies Mēness? To jūs varat viegli iedomāties, ja izmantojat šādu salīdzinājumu. Iedomājieties, ka mums būtu cieta dzelzs

gabals, un mēs būtu, teiksim, cilvēki ar vidēji stipru muskulatūru. Mēs sitam un sitam un gribam izkalt šo dzelzi plānu, bet nespējam mainīt tā formu. Tikai ar kausēšanu padarot šo substanci mīkstu, mēs varam sākt to formēt. Kaut kas tamlīdzīgs notika ar Zemi pēc tam, kad līdz ar Mēnesi ārā bija izgājušas rupjākās substances. Tagad Zemes būtnes varēja tikt formētas. Tagad no jauna iejaucās tās būtnes, kuru spēles laukums bija uz Saules un kuras jau senā Mēness stāvokļa laikā no Saules bija iedarbojušās uz seno Mēnesi kā grupas dvēseles. Pirms Mēness atšķelšanās substances bija pārāk blīvas. Tagad šīs būtnes no Saules varēja ķerties pie darba, varēja pielietot savus spēkus, kuri pakāpeniski izveidoja un formēja cilvēkus to mūsdienīgajā veidojumā.

Apskatīsim to nedaudz tuvāk. Iedomājieties, ka jūs varētu nostāties uz šī senā debesu ķermeņa, kurš sastāvēja no Zemes un Mēness. Ārpusē jūs redzētu Sauli. Ja jūs bez tam būtu gaišredzīgi, tad redzētu tās garīgās būtnes, ko mēs iepriekš tikko attēlojām. Uz Zemes jūs redzētu sava veida sacietēšanu, pārvēršanos tuksnesī, un jūs varētu teikt: visapkārt nav nekā cita, kā tikai tuksnesis. Uz Zemes viss šķiet esam nedzīvs. Saules spēki nespēj nekādi iedarboties uz to, kas gatavojas kļūt par lielu Zemes kapsētu. – Un tad jūs piedzīvotu, kā no Zemes nošķiras, nodalās Mēness masa. Zemes substances tad kļūst mīkstas, veidojamas un plastiskas, un tagad jūs varētu teikt: viss ir kļuvis veidojams un plastisks; spēkiem, kas nāk lejā no Saules, atkal ir radusies iespēja iedarboties. Jūs redzētu, kā vērsa-gari atkal atgūst ietekmi uz cilvēkbūtnēm, kuras bija šo vērsa-garu atspoguļojumi, un tāpat arī lauvas-gariem un ērgļagariem. Un jūs teiktu: ārpusē ir Mēness. Tas savu kaitīgo ietekmi ir apslāpējis tādējādi, ka ir izgājis ārā un tagad vēl iedarbojas tikai no tāluma. Līdz ar to tas ir padarījis Zemi spējīgu ļauties garīgo būtņu iedarbībai.

Rīt mēs redzēsim, kāda aina atklājas gaišrēģim, kad viņš seko tālāk pagātnē attīstības ainām Akaša-hronikā.

Mēs atskatāmies uz senā Saturna stāvokli un sakām: tur tika izveidots pirmais iedīglis cilvēka fiziskajam ķermenim. Tas, ko mēs tagad redzam kā fizisko ķermeņa veidojumu, tas iesākumā izveidojās uz Saturna kā no pasaules haosa. Tad nāca Saules stāvoklis. Pirmajam fiziskā ķermeņa veidolam pievienojās ēteriskais ķermenis. Uz senā Mēness tiem pievienojās astrālais elements, gan tiem veidojumiem, kuri turpināja attīstīties uz atšķeltā Mēness, gan gariem uz atšķēlušās Saules. Uz Mēness dzīvo atspoguļojumi dzīvnieku līmenī, uz Saules dzīvo to garīgie pirmtēli. Tad beidzot uz Zemes pakāpeniski izveidojās stāvoklis, kurā cilvēks kļuva spējīgs atkal uzņemt sevī to, kas Mēness attīstības laikā kā astrālais elements bija attīstījies uz Saules un kas tagad kā spēks darbojās viņā. Un tagad izsekosim šiem četriem stāvokļiem, kā tie mums tiek attēloti Jāņa evaņģēlijā.

To augsto spēku, kurš no pasaules haosa Saturna attīstības laikā sagādā garīgo dīgli fiziskajam cilvēka veidojumam, Jāņa evaņģēlija rakstītājs sauc par „Logosu”. To, kas pievienojās uz Saules un kas iekļāvās tajā, kas bija radies uz Saturna, viņš sauc par „dzīvību” – ko mēs atbilstošā veidā saucam par ēterisko jeb dzīvības ķermeni. To, kas pievienojās uz Mēness, viņš sauc par „gaismu”, jo tā ir garīgā gaisma, astrālā gaisma. Šī astrālā gaisma izraisa uz atšķeltā Mēness sacietēšanu, bet uz pašas Saules garīgošanos. Kas bija radies kā garīgais, tas varēja turpināt attīstīties un arī turpināja attīstīties. Un, kad Saule no jauna atšķēlās no Zemes, tad tas, kas bija attīstījies trešajā pakāpē, iespīdēja cilvēkos. Bet cilvēks tad vēl nebija spējīgs saskatīt to, kas spīdēja no Saules. Tas veidoja cilvēku, darbojās viņā kā spēks, bet saskatīt to cilvēks nevarēja.

To, ko mēs kā būtiskāko noskaidrojām Saturna attīstībā, to tagad izteiksim ar Jāņa evaņģēlija vārdiem:

„Iesākumā bija Vārds.”

Tagad pāriesim pie Saules. Izsakot faktu, kā tas, kas bija radies uz Saturna, turpināja attīstīties uz Saules, tiek teikts: pievienojās ēteriskais ķermenis:

„Viņā bija dzīvība.”

Uz Mēness tam pievienojās astrālā būtība, gan ķermeniskā, gan garīgā veidā:

„Dzīvība bija cilvēku gaisma.”

Gaisma turpina attīstīties, no vienas puses par gaišredzīgo gaismu, kad Saule atšķēlās no Zemes, no otras puses ar cilvēku uz tumsību. Jo, kad viņam bija jāuzņem gaismu, tad tas, kas bija tumsība, gaismu nesaprata.

Tā mēs lasām par pasaules attīstību, ja apgaismojam Jāņa evaņģēliju no Akaša-hronikas:

Iesākumā Saturna attīstības laikā viss bija radies no Logosa, Vārda. Saules attīstības laikā Logosā bija dzīvība. No dzīvā Logosa Mēness attīstības laikā tapa gaisma. Un no mirdzoši-dzīvā Logosa Zemes attīstības laikā radās gaisma uz Saules augstākā veidolā, bet cilvēki palika tumsībā. Un no Saules kā gaisma lejā uz Zemi topošajos cilvēku veidos spīdēja būtnes, kas bija attīstītie vērša-, lauvas-, ērgļa- un cilvēka-gari. Bet tie bija tumsība un nespēja gaismu, kas tur spīdēja., uzņemt, aptvert. – Tikai mēs nedrīkstam ar to iztēloties fizisko gaismu, bet gan to gaismu, kas bija garīgo būtņu starojuma summa, ko izstaroja vērša-, lauvas-, ērgļa- un cilvēka-gari, kuri bija Mēness garīgās attīstības turpinājums. – Tas, kas plūda lejup, bija garīgā gaisma. Cilvēki to nespēja uzņemt, nesaprata to. Tā veicinātu visu viņu attīstību, bet pašiem to neapzinoties: „Gaisma spīd tumsībā, bet tumsība to neuzņēma.”

Tā Jāņa evaņģēlija rakstītājs paradigmatiski attēlo lielās patiesības. Un tie, kuri zināja tādas lietas, kopš seniem laikiem tika saukti par „kalpotājiem” jeb „Logosa, kas bija iesākumā, priesteriem”. Tātad tas, kurš tā runā, bija viens šāds priesteris jeb Logosa, kas bija iesākumā, kalpotājs. Lūkas evaņģēlijā mēs, pamatā ņemot, mēs ievadā atrodam to pašu. Pamēģiniet ar īstu sapratni izlasīt, ko saka Lūkas evaņģēlija rakstītājs. Viņš grib dot ziņu par lietām, kas ir notikušas iesākumā, „kā tās mums atstāstījuši pirmie aculiecinieki un Dieva vārda kalpi”.

Un mēs ticam, ka šos pirmavotus ir uzrakstījuši Vārda jeb Logosa kalpi. Mēs mācāmies tam ticēt, kad no pašu garīgajiem pētījumiem redzam, kādas bija tās lietas, kad mēs redzam, kā caur Saturnu, Sauli un Mēnesi top mūsu Zemes attīstība. Un kad mēs aptverošajos Jāņa evaņģēlija vārdos un Lūkas evaņģēlija vārdos redzam, ka mēs to varam atrast atkal neatkarīgi no jebkura pirmavota, tad mēs mācāmies atkal augstu novērtēt šos pirmavotus un sakām: tie mums ir dokuments tam, ka tos ir uzrakstījuši tādi cilvēki, kuri prata lasīt garīgajā pasaulē, un tie mums ir saprašanās līdzeklis ar tiem, kuri ir dzīvojuši sensenos laikos. Mēs savā ziņā ieskatāmies viņiem acīs un sakām: mēs jūs pazīstam! – to, ko jūs esat izzinājuši, atkal atrodot garazinātnē.

CETURTĀ LEKCIJA

1909.gada 27.jūnijs

Mūsu Saules sistēmas hierarhiskās būtnes un Zemes valstības.

Vakardienas apskati iesākās ar to, ka cilvēka ikdienas dzīvē iestājas tāda cilvēka stāvokļu maiņa, ka no cilvēka naktī, sākot no vakara, kad viņš iemieg, līdz rītam, kad viņš pamostas, gultā guļ viņa fiziskais ķermenis un viņa ēteriskais jeb dzīvības ķermenis, un ka ārpus gultas ir tas, ko mēs saucam par astrālo ķermeni un Es. Bet vienlaikus mums bija jāuzsver, ka tas, kas paliek guļam gultā – fiziskais ķermenis un ēteriskais ķermenis – nevarētu pastāvēt, ja tajos neieietu dievišķi-garīgais astrālais un dievišķi-garīgais Es. Ar citiem vārdiem sakot: maiņa šajos cilvēka dzīves stāvokļos ikdienā pastāv tajā, ka cilvēks vakarā, kad viņš iemieg, ar savu cilvēcisko Es un savu cilvēcisko astrālo ķermeni pamet savu fizisko ķermeni un ēterisko ķermeni, bet tā vietā viņa fiziskajā miesā un ēteriskajā ķermenī ieslīd dievišķi-garīgas astrālas būtnes un dievišķi-garīgas Es-būtnes. Pa dienu tad ir tā, ka cilvēks pats ar savu astrālo ķermeni un savu Es piepilda savu fizisko ķermeni un ēterisko ķermeni. Tā bija viena lieta, ko mēs vakar likām savu apskatu iesākumā.

Bet otrs bija tas, ko mēs ieguvām aptveroši apskatot visu mūsu cilvēcisko attīstību cauri mūsu Zemes agrākajiem iemiesojumiem – Saturnu, Sauli, Mēnesi. Mēs pārrunājām arī šī aptverošā apskata atsevišķas detaļas. No tā mums izrietēja, ka attiecībā uz mūsu planētas Zemes attīstību ir iestājusies šķelšanās kopš Mēness attīstības, ka zināmas būtnes, kurām tālākai attīstībai bija nepieciešamas, tā sacīt, zemākās, nevērtīgākās substances, atšķēlās ar seno Mēnesi, un ka augstākas garīgāka veida būtnes atšķēlās senākā Saules attīstības formā. Tad mēs redzējām, kā abas daļas vēlāk atkal apvienojās, kā tās kopā izgāja cauri pasaules-devahanam jeb pralayai un tad nonāca līdz Zemes attīstībai. Šī attīstība savukārt noritēja tā, ka iestājās Saules atšķelšanās atkārtojums, tā ka kādu laiku pastāvēja Zeme plus Mēness kā rupjāks, blīvāks ķermenis, un Saule ar augstākām, diženākām būtnēm kā atsevišķs, smalkāks ķermenis. Mēs redzējām, ka Zemei, ja būtu palikusi saistīta ar Mēness substanci, būtu bijis jāpārvēršas tuksnesī, jāsakalst, tā ka jebkura dzīvība uz tās būtu izmirusi vai, labāk sakot, mumificējusies. Kādā noteiktā laikā Mēnesim ar visu to, ko tas tagad ietver, bija jātiek izmestam no Zemes attīstības. Līdz ar to tam, kam bija jāattīstās kā cilvēciskajai būtībai, it kā iestājās atjaunošanās process. Mēs redzējām, kā diženās būtnes, kuras bija turpinājušas attīstīties uz Saules, nespēja iedarboties uz cilvēciskajām substancēm un būtnēm, pirms Mēness nebija atšķēlies, bet pēc tam tās atkal varēja iedarboties atjaunojoši, tā ka īstenā cilvēces attīstība kļuva iespējama tikai no tā mirklī, kad Mēness bija nodalījies no Zemes. Šī Mēness atšķelšanās nozīmē kaut ko ārkārtīgi svarīgu visai attīstībai, un to mēs šodien vēl apskatīsim tuvāk. Bet pirms tam vēl ir jāpievērš jūsu uzmanību tam, kā, tā sacīt, saslēdzas kopā abi izejas punkti mūsu vakardienas apskatiem.

Mēs uzlūkojam cilvēku, kāds viņš stāv mūsu priekšā dienas laikā. Tad viņš ir būtne, sastāvoša no fiziskā ķermeņa, ēteriskā ķermeņa, astrālā ķermeņa un Es. Tagad palūkosimies uz cilvēku nakts laikā, kad viņš guļ, kad gultā guļ viņa fiziskais un ēteriskais ķermenis. Tad gaišredzīgā apziņa redz, kā šajā fiziskajā ķermenī un ēteriskajā ķermenī iestiepjas augstākas būtnes. Kas tās ir par būtnēm? Tās ir tieši tās būtnes, par kurām mēs varējām sacīt, ka to spēles laukums vispār ir uz Saules. Tas nav neiespējami. Tikai tas, kurš visu garīgo iztēlojas fiziski un visu fizisko gribētu pielietot garīgo būtņu priekšstatiem, tikai tas varētu sacīt: kā tad Saules būtnes, kuras dzīvo uz Saules, naktī var iestiepties kādā cilvēka fiziskajā un ēteriskajā ķermenī? – Būtnēm, kuras ir pacēlušās tik diženos augstumos, ka tās dzīvo uz Saules, nepastāv tie paši telpiskie nosacījumi, kā tam, kas ir fiziskajā pasaulē. Šādas būtnes var ļoti labi dzīvot uz Saules un tomēr naktī savus spēkus sūtīt lejā cilvēka fiziskajā ķermenī. Tātad mēs varam teikt: pa dienu cilvēks ir nomodā, tas ir, viņš pats apdzīvo savu fizisko ķermeni un ēterisko ķermeni. Naktī viņš guļ, tas ir, viņš ir ārpus sava fiziskā ķermeņa un sava ēteriskā ķermeņa. Naktī dievi vai citas ārpuszemes būtnes uzmana cilvēka fizisko ķermeni un ēterisko ķermeni. Kaut arī tas ir pa

pusei tēlains runas veids, tomēr ir pilnīgi trāpīgs. Mēs tātad zinām, no kurienes nāk būtnes, kurām nakts laikā ir jāiestiepjas mūsu fiziskajā ķermenī un ēteriskajā ķermenī. Un tā šie abi punkti mums saslēdzas kopā.

Bet mēs tūdaļ redzēsim, ka šīm būtnēm ir nozīme ne tikai attiecībā uz nakts dzīvi, bet arī, ka tās pamazām un pakāpeniski iegūst nozīmi arī attiecībā uz dienas dzīvi. Bet vispirms mums, lai noskaidrotu visu Mēness iziešanas no Zemes attīstības nozīmi, ir jāapskata vēl kas cits. Apskatīsim šodien arī pārējās būtnes, kuras ir ap mums, attiecībā uz to rašanās veidu.

Ja mēs vēlreiz atskatāmies uz Saturnu, tad varam teikt: šis Saturns sastāv tikai no cilvēkiem. Uz tā vēl nav nekādas dzīvnieku valstības, nekādas augu valsts un nekādu minerālu. Visa Saturna lode sastāv tikai no pirmajiem cilvēku iedīgļiem. Kā kazene ir salikta no atsevišķām odziņām, tā Saturns sastāvēja no cilvēkiem. Un tas, kas piederēja pie Saturna, aptvēra to un no apkārtnes iedarbojās uz Saturnu. Tagad reiz pajautāsim: no kurienes tad tas ir nācis, kas cilvēkam uz senā Saturna deva pirmos iedīgļus viņa fiziskajam ķermenim? Savā ziņā mēs varam teikt, ka tas ir nācis no divām pusēm. Vispirms savu pašu substanci izlēja augstākas garīgas būtnes. Liels upuris ir noticis uz senā Saturna, un būtnes, kuras šo upuri nesa, mēs kristīgās ezotērikas nozīmē saucam par „Throne”. Cilvēciskā domāšana un pat cilvēciskā gaišredzība gandrīz neuzdrošinās ieskatīties tajā diženajā attīstībā, kāda iepriekš bija jāiziet Throne, pirms tie kļuva spējīgi upurēt to, kas varēja veidot pirmos iedīgļus cilvēka fiziskajam ķermenim. Mēģināsim nedaudz izprast, ko šāds upuris nozīmē.

Ja jūs mūsdienās apskatiet jums viszināmāko būtni – cilvēku, tad teiksiet: cilvēks, kāds tas mūsdienās ir, prasa no pasaules zināmas lietas un dod pasaulei zināmas lietas. *Gēte* to ļoti skaisti ir apkopojis vārdos: „Cilvēka dzīve aizplūst metamorfozē starp ņemšanu un došanu.” Cilvēkam no ārpasaules ir jāņem ne tikai fizisko barību, arī viņa saprātam savu barību ir jāsmeljas ārpasaulē. Tā viņš aug un saņem to, kas ir vajadzīgs viņa attīstībai. Bet līdz ar to viņš arī savukārt attīsta spējas dot to, kas nobriest kā idejas un sajūtas un arī mīlestība. Ar to, ka viņš kaut ko ņem no pasaules, ko citu atkal atdod apkārtējam, līdz ar to viņa spējas kļūst vienmēr augstākas un augstākas. Viņš kļūst par saprātīgu un intelektuālu cilvēku, var attīstīt jēdzienus, ko viņš var upurēt, nodot vispārējam cilvēces labumam. Cilvēks attīsta jūtas un sajūtas, kuras pārveidojas mīlestībā, un kad viņš šīs jūtas un sajūtas pasniedz līdzcivēkiem, tad viņš atdzīvina apkārtējo. Mums tikai jāatsauc dvēselē sajūta, cik atdzīvinoši uz apkārtējo iedarbojas mīlestība, kā tas, kurš patiešām ir spējīgs ļaut izplūst mīlestībai uz līdzcivēkiem, tikai ar šo mīlestību vien var atdzīvīnāt un mierināt, un pacilāt. Te cilvēkam ir dotības kaut ko upurēt. Bet, lai cik daudz mēs iemantotu attiecībā uz šādu iespēju upurēt, attiecībā pret Throne tas nebūtu nekas. Bet attīstība pastāv tajā, ka kāda būtne arvien vairāk un vairāk iegūst spējas upurēt, līdz beigās ir spējīga, tā sacīt, upurēt pat savu substanci un būtību, izjutot visaugstāko svētlaimi, atdodot to, ko ir attīstījusi kā vielu un substanci.

Ir tādas augstas būtnes, kuras paceļas augstākā esamības pakāpē tādējādi, ka upurē pašas savu substanci. Materiālistisks noskaņojums, dabiski, atkal iebildīs: ja būtnes ir nonākušas tiktāl, ka var upurēt pašas savu substanci, kā tad tās var pacelties augstākā pakāpē? Tās taču upurē pašas sevi, tad no tām pašām nekas nepaliek pāri! – To saka materiālistisks uzskats, jo tas nespēj apjēgt, ka pastāv arī garīga esamība, ka šāda būtne saglabājas, kad tā atdod to, ko pamazām un pakāpeniski ir uzņēmusi. Throne uz Saturna bija tādā pakāpē, ka tie varēja izpludināt savu substanciālismu, ko bija iemantojuši iepriekšējā attīstībā. Ar to tie paši paceļas augšup augstākā attīstības pakāpē. Un tas, kas tur izplūda no Throne, līdzīgi kā tas, ko izdala zirnekļi, lai austu savu tīklu, tas iesākumā bija pamats cilvēka fiziskā ķermeņa veidošanai. Tad pievienojās vēl cita veida būtnes – ne tik augstu stāvošas kā Throne – ko mēs saucam par „Personības gariem”, jeb „Pirmspēki”, „Arhaji” kristīgās ezotērikas nozīmē. Šie Personības gari it kā pārstrādāja to, kas bija izplūdis no Throne. Un no šo abu veidu būtnu mijiedarbības radās pirmie iedīgļi fiziskajam cilvēka ķermenim.

Šis fiziskais cilvēka ķermeņa iedīgļis tika izstrādāts ilgu laiku. Tad nāca, kā mēs vakar jau pieminējām, pasaules nakts jeb pasaules devahans, un radās otrais Zemes iemiesojums,

Saules pakāpe. Atkal parādījās cilvēki, tagad pievienojās arī citas garīgās būtnes: tās bija „Uguns gari” jeb „Ercenģeļi” kristīgās ezotērikas nozīmē, un „Gudrības gari” jeb „Kyriotetes”. Tām galvenokārt bija jānodarbojas ar tā tālākattīstīšanu, kas atkal bija parādījies kā fiziskais cilvēka ķermenis. Un tagad savu substancialitāti upurēt varēja Kyriotetes, Varas jeb Gudrības gari, un fiziskajā ķermenī ieplūda tas, ko mēs saucam par ēterisko ķermeni. To kopā ar Personības gariem apstrādāja Uguns gari jeb Ercenģeļi. Līdz ar to cilvēks tagad tika attīstīts līdz auga līmeņa būtnei. Mēs varam teikt: uz Saturna cilvēks bija mūsu minerālu līmenī. Mūsu minerāliem ir tikai fiziskais ķermenis. Uz Saturna arī cilvēkam bija tikai fiziskais ķermenis; tādēļ viņa esamība bija kā minerālam. Uz Saules cilvēks bija auga līmenī; viņam bija fiziskais un ēteriskais ķermenis.

Tagad kaut kas, ko mums būtu jāapgūst kā pavisam īpaši svarīgu jēdzienu, ja gribam saprast visu attīstību pilnībā.

Es šajā gadījumā vienmēr labprāt saku, ka tāds notikums, kāds gadās mūsu parastajā dzīvē, liekot norūpēties un raizēties vecākiem, proti, ka bērni paliek uz otru gadu, nav sasnieguši kādas klases mērķus un tā ir jāatkārto – gadās arī Kosmosā. Zināmas būtnes atpaliek no kādas kosmiskas pakāpes mērķa. Tā ir atpalikuši zināmi Personības gari, kuriem būtu bijis jāsasniedz Saturna mērķis. Tie nebija izdarījuši visu, kas būtu bijis nepieciešams, lai dotu cilvēkam minerāla līmeni, tā piepildot tieši šīs pakāpes uzdevumu. Tādām būtnēm tad nākamās pakāpes laikā ir jāatgūst tas, ko tās iepriekš ir palaidušas garām. Kādā veidā tad šie Personības gari, kuri bija atpalikuši, varēja iedarboties Saules esamības laikā? Tie nevarēja radīt tādu būtni, kādam vajadzētu būt cilvēkam uz Saules, būtni ar fizisko un ēterisko ķermeni. Tam bija nepieciešami Uguns gari. Viņi, šie Personības gari, uz Saules varēja radīt tikai to, ko tie bija radījuši uz Saturna: fizisku iedīgli minerāla vērtībā. Tādējādi Saules laikā no šīs ietekmes radās būtnes, kuras bija vienu pakāpi zemāk. Šīs būtnes veidoja zemāku valstību attiecībā pret cilvēku valstību. Tie ir mūsdienu dzīvnieku valstības priekšteči. Kamēr mūsdienu cilvēku valstība uz Saules jau bija progresējusi līdz augu vērtībai, mūsu šodienas dzīvnieku valstībai uz Saules bija tikai minerālu būtnu vērtība, tiem bija tikai fiziskais ķermenis. Tā mūsu dzīvnieku valstība savos iedīgļos pievienojās cilvēku valstībai.

Mēs tāpat jautājam: kurai no visām tām būtnēm, kas ir ap mums, aiz muguras ir visnenākā attīstība? Kurš ir mūsu radību pirmdzimtais? Cilvēks! Un pārējās būtnes ir radušās tādējādi, ka attīstības spēki, kas ir saistīti ar cilvēka esamību, to, kas citā pakāpē būtu varējis kļūt par cilvēku, aizturēja un tad vēlākā pakāpē ļāva rasties zemākām būtnēm. Ja atpalikušie Personības gari būtu paveikuši uz Saturna to savu darbu, ko tie paveica uz Saules, tad dzīvnieku valstība nebūtu radusies.

Tāpat – to man tagad ir tikai jāieskicē – Mēness laikā radās sekojošais: cilvēks cēlās augšup, saņemot astrālo ķermeni no zināmām būtnēm, kuras mēs saucam par eņģeļiem, un no citiem augstākiem gariem, no „Kustības gariem” – kristīgajā terminoloģijā: „Dynamis”. Līdz ar to cilvēks Mēness esamības laikā kļuva par būtni dzīvnieka vērtībā. Bet tās būtnes, kas kā otrā valstība bija radusies Saules esamības laikā, tagad uz Mēness lielākoties ieguva augu vērtību. Tās bija mūsdienu dzīvnieku priekšteči. Tad pievienojās, atkal caur garīgām būtnēm, kuras ieskicētajā veidā bija atpalikušas, tās būtnes, kas mūsdienās pieder mūsu augu valstībai. Uz Saules vēl nebija nekādas augu valstības, tikai cilvēku un dzīvnieku valstības. Tikai uz Mēness tām pievienojās augu valstība. Minerālu valstības, kas mūsdienās veido pamatu un zemi, uz kā stāv viss pārējais, uz Mēness vēl nebija. Tā pakāpeniski viena pēc otras attīstījās visas valstības. Augstākā no valstībām, cilvēku valstība, attīstījās vispirms. Kaut kas, kā izstumts no šīs cilvēku valstības, kaut kas no tās atpalicis, ir dzīvnieku valstība. Un kas vēl vairāk atpalika, tas kļuva par augu valstību.

Kad senā Mēness attīstība bija piepildīta un pabeigta, sākās Zemes attīstība. Par šo Zemes attīstību mēs attēlojam, kā no Zemes nošķīrās Saule un Mēness. Šajā laikā atkal parādījās visu agrāko valstību dīgli: dzīvnieku valstība, augu valstība un beigās, kad Mēness ar savu substanci vēl bija vienots ar Zemi, arī minerālu valstība. Tieši tādēļ, ka kā stingrs pamats

pievienojās minerālu valstība, notika sacietēšana un izžūšana, kas tā noplicināja Zemi. Jo minerālu valstība, kas šodien mūs aptver, nav nekas cits, kā tas, kas ir izstumts no augstākajām valstībām. Es jau agrāk esmu vērsis uz to uzmanību, ka jums tikai reiz vajadzētu domājoši pārskatīt to, ko atzīst mūsdienu zinātne. Tad jūs varēsiet iztēloties, kā pakāpeniski ir tikusi izstumta minerālu valstība. Padomājiet, ka akmeņogles, īsts minerāls produkts, tiek iegūtas no zemes. Kas tad bija šīs akmeņogles pirms ilgiem, ilgiem laikiem? Tās bija koki, kas auga uz Zemes, augi, kas gāja bojā un pārvērtās akmens masās, minerālos. Tas, ko jūs tagad iegūstat kā akmeņogles, kādreiz bija augu masas. Tātad tas ir produkts, kas vispirms ir ticis izdalīts; iesākumā akmeņogļu vietā bija augi. Tā jūs varēsiet iztēloties, ka arī viss pārējais, kas veido mūsu Zemes pamatu un zemi, ir izdalīts no augstākām valstībām. Padomājiet, kā vēl šodien zināmi minerāli produkti ir izdalījumi no dzīvnieciskām būtnēm, piemēram, gliemežvāki un tā tālāk. Agrāk nebija nekā minerāla; tas ir ticis izdalīts tikai laika gaitā. Minerālu valstība pievienojās tikai uz Zemes, un tā izveidojās tādēļ, ka uz Zemes vēl joprojām bija un turpināja darboties tādas būtnes, kā tas bija uz Saturna. Minerālu valstība vispār radās Personības garu darbības rezultātā, tādas būtnes ir darbīgas arī visās augstākajās pakāpēs. Bet, ja attīstība būtu tā turpinājusies, tad būtu radies tik daudz minerālā, tik daudz sacietējumu un sablīvējumu, ka visa Zeme pamazām būtu pārvērtusies tuksnesī.

Tagad mēs nonākam kādā svarīgā mūsu Zemes attīstības punktā. Iztēlojamies, ka Saule jau ir atdalījusies, un kā līdz ar smalkākajām substancēm ir aizgājušas arī būtnes, kuras tagad ir garīgas būtnes uz Saules. Mēs palūkojamies uz Zemi, kā tā nīkst, kā minerālie ieslēgumi kļūst arvien biežāki un blīvāki, tādēļ tas pats notiek arī ar veidojumiem uz tās, arī cilvēku veidoliem, kuri kļūst arvien sažuvušāki. Tolaik jau notika zināma maiņa cilvēcisko būtnu dzīves stāvokļos. Es gribētu jums ar augu attīstību uzskatāmi parādīt to, kas tolaik iestājās arī cilvēkiem.

No neievērojamas sēkliņas pavasarī izdīgst augs, attīstās līdz ziedam un auglim, un tad atkal novīst rudenī. Tas, kas priecē skatu pavasarī un vasarā, rudenī atkal pazūd, un āreji, fiziski pāri paliek tikai pavisam neievērojamā izskatā. Bet, ja jūs ticētu, ka ziemas laikā nav nekā no īstenās auga būtības, vai arī meklētu to tikai fiziskajā sēkliņā, tad jūs slikti saprastu augu. Tāds, kāds augs ir mūsdienās, tas gan sastāv no fiziskā ķermeņa un ēteriskā ķermeņa, bet, ja to apskata gaišredzīgi, tad no augšas to aptver arī astrāla būtība, kas ir it kā ap augu. Un šo astrālo būtni atdzīvina spēks, kas uz Zemi plūst no Saules, no garīgā, kas ir uz Saules. Gaišredzīgajai apziņai katru ziedu aptver kaut kas līdzīgs mākonītim. Šis mākonītis elpo to dzīvību, kas plūst starp Sauli un Zemi. Pavasarī un vasarā, kamēr augi dīgst un plaukst, tuvojas kaut kas no Saules būtības un apņem augus uz Zemes virsmas. Kad nāk rudens, tad šī astrālā būtne atkāpjas, savienojas ar Saules dzīvi. Mēs drīkstam sacīt: tas, kas ir augu astralitāte, pavasarī uzmeklē uz Zemes savu fizisko auga ķermeni, iemiesojas, ja arī ne tajā, tad pie tā. Rudenī tas tad atgriežas uz Saules un pamet uz Zemes tikai sēkliņu. Tas sēklu atstāj it kā ķīlā, lai vēlāk atkal atrastu savu fizisko būtību.

Līdzīgā veidā pastāvēja sava veida apmaiņa starp fiziskajām cilvēkbūtnēm un Saules būtnēm, kaut arī cilvēka veidols vēl bija primitīvs un vienkāršs. Un bija laiki, kad Saules gari uz leju iedarbojās tā, ka apņēma cilvēku miesas ar astralitāti, kā tagad augu astralitāte no pavasara līdz rudenim apņem augus. Tātad attiecībā uz tiem laikiem mēs varam runāt par to, ka cilvēka astrālā būtība savā ziņā vienu periodu bija vienota ar fizisko ķermeni uz Zemes, tad atkal atkāpās uz Saules, un tad atkal atgriezās. Uz Zemes tajā, kas bija fizisks, palika tikai dīglis.

Bet Zeme arvien vairāk sacietēja. Un tad atklājās kaut kas, kas ir ļoti svarīgi un ko es lūdzu īpaši iegaumēt. Kamēr agrāk, kad Saule tikko bija pametusi Zemi, vēl bija iespējams, ka astrālās būtnes, kuras pameta Zemi, atkal savienojās ar fizisko ķermeni atkal atgriežoties pēc šķiršanās, tad tagad dēļ arvien vairāk pieaugošās Mēness ietekmes uz šiem ķermeņiem lejā, kuros gribēja iemānot šīs būtnes, šie ķermeņi bija tik ļoti sacietējuši, ka astrālās būtnes ar tiem vairs neko nevarēja iesākt. Tagad līdz ar to ir precīzāk attēlots tas, ko vakar bija iespējams attēlot tikai vairāk abstrakti. Es teicu: Saules spēki zaudēja iespēju veidot substances uz Zemes.

Sakot konkrētāk, var sacīt: substances sažuva, un šīs būtnes vairs neatrada piemērotus ķermeņus. Tas izraisīja arī Zemes pārvēršanos tuksnesī, un cilvēku dvēseles, kuras gribēja atkal nolaisties lejā, galu galā atklāja, ka šie ķermeņi tām vairs nav piemēroti. Ķermeņi bija jāpamet paši savā ziņā, un tikai ķermeņi ar stiprākajiem spēkiem varēja izturēt šo posta laiku. Tukšums sasniedza savu augstāko kulmināciju, kad Mēness vēl bija iekšā Zemē un tieši jau gribēja tikt ārā. Tad dvēseles, kuras vēl gribēja būt cilvēku dvēseles, vairs nebija spējīgas iemājot šajos ķermeņos. Vēl tikai nedaudzi cilvēki tolaik mājoja uz Zemes. Šī pārvēršanās tuksnesī izskatās kā pakāpeniska Zemes izmiršana. Un šo stāvokli attēlo visai precīzi, kad saka: kad Mēness izgāja ārā, bija vēl tikai pavisam nedaudzi cilvēki, kuri bija izturējuši tā, lai tas, kas gribēja savienoties ar veidojumiem tur lejā, patiešām savienotos.

Tagad man šos apstākļus ir jāattēlo vēl precīzāk. Atgriezīsimies vēlreiz tajā laika momentā, kad Mēness attīstība bija beigusies, un Zeme atkal atdzima no pasaules klēpja. Tad tā neatdzima viss kā senais Saturns, bet gan, tajā, kas tur attīstījās, jau bija sekas no visām iedarbībām, kas bija notikušas agrāk. Ar to bija saistīta ne tikai fiziskā matērija, bet arī visas būtnes, kuras jau bija darbojušās. Ka Throne savienojās ar Saturnu, nozīmē, ka tie palika saistīti ar visu attīstību; tie parādījās atkal, kad no pasaules klēpja tumsas atkal pacēlās Zeme. Tāpat atkal parādījās Personības gari, Kustības gari un tā tālāk, un arī cilvēku, dzīvnieku un augu dīgļi, jo tas viss jau bija tur iekšā.

Mūsu fiziskā zinātne izvirza hipotēzes, kas ir tīrās fantāzijas. Šodien pasaules rašanās mācībā tiek izvirzīta teorija, ka kādreiz esot bijusi liels pasaules miglājs, kas sniedzies tālāk par Saturna orbītu. Šāds miglājs kā kādi tvaiki ir tīri fantastisks priekšstats – jo tāds nekad nav bijis. Ja būtu bijis iespējams redzēt tikai ar ārēji fiziskajām acīm, kas tur toreiz norisinājās, tad gan kaut ko tamlīdzīgu būtu bijis iespējams uztvert; patiešām būtu bijusi redzama milzīga miglaina masa. Bet šajā miglas masā bija kaut kas, ko fiziskās acis nespēj saskatīt: visas būtnes, kuras bija saistītas ar šo attīstību! Ka vēlāk viss iedalījās un izveidojās, tas nenotika vienkārši tikai rotācijas kustības dēļ, bet gan dēļ visu to būtņu vajadzībām, kuras ar to visu bija saistītas. Jūs par visām šīm lietām tikai tad iegūsiet kādu saprātīgu uzskatu, ja pilnībā un galīgi atbrīvosieties no tā, kāds ir mūsdienu skolnieciskais uzskats, kas tiek iepotēts mūsu bērniem skolās jau no paša sākuma. Tur bērniem tiek teikts, ka senajos laikos ir bijuši tikai bērnišķīgi uzskati un priekšstati: nabaga senie indieši esot ticējuši tādām Brahmam, kurš esot piepildījis visu pasaules telpu! Un senais persietis esot ticējis tādām Ormuzdam, labajam dievam, un tā pretiniekam Ārimanam! Un ko vēl teikt par senajiem grieķiem ar visu viņu dievu pulku, Zevu, Atēnu Pallādu un tā tālāk! Mēs taču mūsdienās zinām, ka tas viss ir tikai tautas fantāzijas, pēc bērnišķīgiem priekšstatiem sadomātas būtnes! Un pat senie vācu dievi Wotans, Thors ir tikai mitoloģiskas figūras, tam mēs jau sen esam izauguši pāri! Mēs tagad zinām, ka šādiem dieviem nebija nekāda sakara ar pasaules attīstību. Jo pirmsākumā bija liels miglājs, kas sāka rotēt. Tad šī masa vispirms izgrūda vienu lodi. Tad tā turpināja rotēt; tad ar laiku izveidojās otra lode, tad trešā utt. Bet šie priekšstati ir tikai mūsdienu, fizikāli-koperniskās mitoloģijas formas. To tieši tāpat nomainīs kāda cita mitoloģija. Tikai agrākajām mitoloģijām attiecībā pret mūsdienu formām ir tā priekšrocība, ka tās ir patiesākas nekā vēlākās, kuras ir izlobījušas tikai abstrakto, ārēji materiālo. To vienmēr atkal ir jāatceras, ka ir tiešām ērti bērniem iestāstīt, cik skaisti ticami veidojas šāda pasaules sistēma: ņem tauku pilienu, izgriez no kartona apaļu disku, iedur tajā adatu un visu ieliek ūdenī, lai tas peld. Ja tad sāk visu griezt, „kā reiz ir griezies pasaules miglājs”, tā saka. Tad vispirms izveidojas saplacinājums, tad atraisās viens piliens, tad otrs, trešais piliens, bet viens liels piliens paliek centrā: ir radusies maziņa pasaules sistēma! Un to var parādīt tiešām ticami: kā tas attēlojas mazā mērogā, tā ir noticis arī lielā mērogā. Tie, kuri rīko šādu demonstrējumu, aizmirst tikai vienu, ko dažās situācijās ir tiešām izdevīgi aizmirst: paši sevi. Viņi aizmirst, ka viņi paši to no augšas griež. Viss šis salīdzinājums derētu tikai tad, ja kāds tāds godīgs profesors atļautos pateikt: kā es te stāvu un griežu mazo adatu, tāpat ārā ir kāds milzīgs profesors, kurš parūpējas par to, lai viss grieztos un atdalītos planētas tāpat, kā mēs te to redzam ar mazajiem tauku pilieniņiem. – Šādā gadījumā tas vēl būtu pieņemami.

Mēs zinām, ka tur ārā nav nekāda milzu profesora, kurš grieztu adatu, bet gan, ka tur ir visu pakāpju būtnes, kuras pievelk atbilstošo matēriju. Būtnes, kurām bija nepieciešami noteikti pastāvēšanas apstākļi, pievilka pie sevis matēriju, kad devās uz Sauli, paņēma to un izveidoja sev skatuvi ar savu garīgo spēku varu; un savukārt citas būtnes nodalīja Zemes substanci. Gars ir tas, kurš iedarbojas līdz pat sīkākajai materiālajai daļiņai, līdz pat atomam, ja gribam to saukt tā! Un tas nav patiesi, ja kaut kādu iedarbības veidu pieraksta plikai matērijai. Tikai tad varēs saprast, kas notiek vismazākajā telpas daļā, ja sapratīs, ka gars iedarbojas līdz pat vislielākajai telpas daļai. Un ne jau gars vispār, par kuru saka „vispār materiālajā ir gars”, kaut kāds „visgars” vai „pirmgars”. Tad tur atkal varētu sabāzt iekšā visu iespējamo. Ar to nekas nav līdzēts. Mums ir jāiepazīst „garus” konkrēti, to detaļās un pēc to dažādajām dzīves nepieciešamībām.

Un tagad es gribētu jums papildināt kaut ko no tā, kam pieskāramies jau vakar, tas ir, faktu, ka Saule nošķīrās no Zemes plus Mēness, un tad savukārt Mēness nodalījās no Zemes. Galvenajos vilcienos tas ir pareizi, bet šai ainai ir jātiek papildinātai.

Pirms Saule varēja nošķīrties, zināmām būtnēm jau bija parādījusies nepieciešamība nodalīt sev īpašas darbības vietas. Tas, ko viņas nodalīja, šodien figurē kā ārējās planētas Saturns, Jupiters un Marss. Mēs tātad varam sacīt: vispārējā matērijā, kurā bija arī Saule un Mēness, bija arī Saturns, Jupiters un tā tālāk, un zināmas būtnes vispirms atšķēlās ar šiem debesu ķermeņiem. Tās bija būtnes, kurām bija tādas dzīves nepieciešamības, kādas tās varēja apmierināt tieši dzīvojot uz šīm planētām. Tad līdz ar augstākajām būtnēm atšķēlās Saule, paliekot Zemei plus Mēnesim. Tas turpināja attīstīties, līdz attēlotajā veidā tika izmests ārā Mēness. Bet ne visas būtnes, kuras bija aizgājušas līdz ar Sauli, bija spējīgas turēties līdzī Saules attīstībai. Ja drīkst izteikties nedaudz tēlaini – tam ir grūti atrast piemērotus vārdus no prozaiskās valodas; tādēļ dažreiz ir nepieciešams runāt salīdzinājumos – tad varētu sacīt: kad izšķīlās Saule, dažas būtnes ticēja, ka varēs to izturēt, doties līdzī ceļojumā uz Sauli. Īstenībā to spēja tikai augstākās būtnes, pārējām vajadzēja vēlāk nodalīties. Un līdz ar to, ka citas būtnes radīja sev īpašas vietas, radās Venēra un Merkūrs. Tā mēs redzam Saturna, Jupitera, Marsa atšķēlšanos pirms Saules nošķīršanās no zemes. Pēc tam no saules atšķēlās Venēra un Merkūrs, un tad Mēness atšķēlās no Zemes.

Tā mēs esam garīgi attēlojuši šo attīstību. Mēs esam mūsu Saules sistēmas attīstību aptvēruši tā, ka uz dažādajiem debesu ķermeņiem ir dažādas būtnes. Kad mēs esam to tā nolikuši dvēseles priekšā, tad arī varam dot atbildi uz jautājumu: kas tad notika ar tām garīgi astrālajām būtnēm, kuras gribēja laisties lejā kā cilvēki un lejā atrada tikai sacietējušus ķermeņus, kuros nespēja iemājot?

Ne visi varēja apvienoties ar Saules gariem, tam tie arī nebija nobrieduši. Tā nu notika sekojošais: tās būtnes, kurām bija jāpamet ķermeņus uz Zemes, kādu laiku atkāpās uz Saturna, Jupitera, Marsa. Kamēr lejā Zeme kļūst tuksnešaina, kamēr tā rada tikai tāds ķermeņus, kuri nav spējīgi uzņemt cilvēciskas dvēseļu būtnes, mums ir fakts, ka dvēseles dodas augšup šajās planetārajās pasaulēs, lai tur gaidītu, kamēr būs iestājies laiks, kad tās atkal varēs sev atrast cilvēku ķermeņus.

Tikai pavisam nedaudzi, tikai spēcīgākie cilvēku ķermeņi bija spējīgi uzņemt sevi dvēseles, lai izglābtu dzīvību cauri Mēness krīzei. Pārējās dvēseles devās augšup uz citiem debesu ķermeņiem. Un tad Mēness tika izgrūsts no Zemes. Līdz ar to Saules spēki atkal spēja iedarboties uz cilvēciskajiem veidojumiem. Cilvēka veidols atkal saņem jaunu grūdienu, pamudinājumu, atkal kļūst mīksts un veidojams, un plastisks; un šajos plastiski veidotajos cilvēku ķermeņos atkal var iemājot tās dvēseles, kuras bija gaidījušas uz Saturna, Jupitera un tā tālāk. Ja agrāk šīm dvēselēm bija jāpamet Zemi, tad tagad pēc Mēness iziešanas tā pakāpeniski sāka atgriezties un atkal apdzīvoja atsvaidzināti no jauna rodošos cilvēku ķermeņus. Tā mums pēc Mēness iziešanas ir laiks, kad rodas arvien jauni un jauni ķermeņi. Mēness krīzi pārdzīvoja tikai pavisam neliels skaits cilvēku. Pēc nācēji cilvēkiem bija vienmēr. Bet dvēseles, kad laidās lejā, šos veidojumus nespēja izmantot un tie panīka. Cilvēku dzimums pakāpeniski izmira. Bet kad atkal bija notikusi atjaunotne, tad to cilvēku pēcnācēji, kuri bija pārcietuši Mēness krīzi,

atkal bija spējīgi uzņemt dvēseles no Saturna, Jupitera, Marsa. Zemi sāka apdzīvot arvien vairāk dvēseļu. Un tagad jūs varat apjēgt, kāds nozīmīgs, dziļi izšķirīgs notikums bija šī Mēness izešana. Īstenībā viss izmainījās, atšķēloties Mēnesim.

Apskatīsim vēlreiz attīstību pirms Mēness izešanas. Mums tad būs jāgriežas pie cilvēkiem kā pirmdzimtajiem šai pasaulē. Cilvēks radās jau Saturna laikā. Uz Saules tad pievienojās dzīvnieku valstība, uz Mēness augu valstība, un minerālu valstība tad pievienojās uz Zemes. Bet tagad, sākot ar Mēness izešanu, šī lieta kļūst citādāka. Ja Mēness nebūtu izgājis, tad uz Zemes viss būtu izmiris. Vispirms cilvēki, tad dzīvnieki, beigās arī augi. Zeme būtu mumificējusies. No tā Zeme tika paglābta ar Mēness izešanu. Viss atkal atdzīvojās un piedzīvoja atjaunotni. Kā notika šī atkalatdzīvošanās?

Zemākajai valstībai, minerālu pasaulei bija nepieciešams vismazāk. Augu valstība gan savā ziņā bija izkaltusi, bet arī vēl spēja ātri atdzīvoties. Arī dzīvnieku valstība savā ziņā spēja pakāpeniski atkal sākt attīstīties. Visvēlāk atkal atplaukt spēja cilvēku veidoli, tā, lai spētu uzņemt dvēseles, kas pie tiem plūda no augstākiem reģioniem. Tātad visa attīstība pēc Mēness izešanas apriežas otrādi. Ja pirms tam vispirms radās cilvēku valstība, tad dzīvnieku valsts, tad augu valsts un beidzot minerāli, tad tagad tieši minerālu valstība visdrīzāk ir spējīga likt lietā atdzīvinošos spēkus. Tad nāk augu valstība un attīstās līdz visaugstākajām formām, tad dzīvnieku valstība, un tikai pašās beigās līdz augstākajām formām var attīstīties cilvēku valstība. Pēc Mēness izešanas visa attīstības jēga apgriežas otrādi. Un būtnes, kurām, tā sacīt, visilgāk bija jāgaida, lai ar savu garīgo varētu savienoties ar fizisko, ir tās, kuras, šī vārda augstākajā nozīmē, pēc Mēness izešanas ir pacēlušās visgarīgākajā sfērā. Tās, kuras savā garīgajā attīstībā ātrāk bija nonākušas līdz noslēgumam, ir palikušas mazāk pilnīgā pakāpē. Pēc Mēness izešanas atpalikušākās parādās agrāk. Jūs viegli aptversiet, kāpēc.

Apskatīsim kādu cilvēka dvēseli vai kādu dvēselisku būtņi, kura agrāk sacietēšanas dēļ nav gribējusi iemiesoties. Tai būtu varējušas būt sekojošas pārdomas, ja mēs to atkal pārnesam cilvēku valodā: vai man iemiesoties vai gaidīt? Pieņemsim, ka Mēness ir izgājis tikai pirms neilga laika, tātad viss vēl ir ļoti ciets. Bet ja būtnei, kura grib iemiesoties, laika nav; tā jebkuros apstākļos dodas lejup un apmierinās ar kādu vēl ne sevišķi attīstītu ķermeni. Līdz ar to tai, tā sacīt, ir jāpaliek uz kādas zemākas pakāpes. Cita būtne saka sev: es labāk pagaidīšu un vēl kādu laiku palikšu pasaules telpā līdz Zeme savu fizisko būtību būs padarījusi vieglāku un mazāk blīvu. Tāda būtne tātad gaida līdz vēlākam laikam, un līdz ar to tai izdodas fiziski pārstrādāt, fiziski padarīt par savu kopiju, līdzinieku to būtņi, kurā tā iemiesojas. Tā visām būtņēm, kuras iemiesojas par agru, ir jāpaliek stāvam uz zemākas pakāpes. Tās, kuras var gaidīt, nonāk augstākās pakāpēs. Mūsu augstākie dzīvnieki ir palikuši dzīvnieku pakāpē tādēļ, ka nevarēja gaidīt pēc Mēness izešanas. Tās dvēseles apmierinājās ar tādiem ķermeņiem, kādi nu bija atrodam. Tās, kuras nāca lejā vēlāk, varēja izveidot savus ķermeņus tikai līdz zemākajām cilvēku rasēm, kuras izmira vai bija jau tuvu izmiršanai. Tad pienāca moments, kas bija īstais, kad dvēseles savienojās ar ķermeņiem un varēja radīt to, kas bija īsteni cilvēciski attīstīties spējīgs.

Tā mēs redzam Zemes iznīkšanu līdz Mēness izešanai, tad Zemes apstākļu jaunu atplaukšanu pēc Mēness izešanas, un no tā brīža sākot to būtņu nolaišanos lejā, kuras bija aizgājušas no Zemes, jo Zeme tām bija kļuvusi nepiemērota. Bet tas neattiecas tikai uz tām būtņēm, kuras veidoja tikai augstākos cilvēkus, bet arī uz citām būtņēm, kuras nolaidās pie pavisam citām lietām, nevis cilvēka veidošanai. Arī tur runa ir par to, ka vienmēr ir jānogaida īsto momentu, lai šāda būtne varētu iemānot īstajā ķermenī uz Zemes.

Atgriezīsimies indiešu laikā. Tolaik bija cilvēki augstā attīstības pakāpē. Tieši tāpat, kā no Marsa, Saturna un Jupitera lejā nākošās dvēseles meklēja savus ķermeņus, tā augstākas būtnes meklēja augstāk stāvošus ķermeņus, lai darbotos cilvēka iekšienē. Ņemsim lielos svētos seno indiešu skolotājus, rišis: vienu savas būtības daļu viņi nodeva to rīcībā; tur iemājoja zināmas augstākas būtnes. Bet citas augstākas būtnes sacīja: nē, mēs gaidīsim līdz tur lejā būs vēl arī citas būtnes, kuras jau ir augstāk attīstītas. Mēs vēl negribam doties lejā, mēs vēl paliksim

augšā, līdz cilvēki iekšēji būs nobrieduši; tad mēs nolaidīsimies lejā, jo pagaidām cilvēki iekšēji vēl nav tik labi sagatavojušies mums.

Tad persiešu kultūras laikā zināmas augstākās būtnes sacīja: tagad mēs varam laisties lejā cilvēkos, kā tie ir attīstījušies līdz šim laikam. – Un tāpat arī ēģiptiešu laikā.

Bet tā būtne, kura bija augstākā no saules būtnēm, vēl vienmēr gaidīja. No ārpuses tā sūta savus spēkus lejā svētajiem rišis. Svētie rišis lūkojas augšup uz tiem, ko viņi sauca par Višva Karman un par ko sacīja: Višva Karman ir ārpus mūsu sfēras. – Viņš gaidīja, jo sacīja sev: vēl cilvēks iekšēji nav tik sagatavots, lai es tur rastu vietu. – Tad pienāca persiešu kultūras laiks. Tad Zaratustra lūkojās augšup uz sauli un Saulē redzēja Ahura Mazdao. Bet vēl vienmēr šī augstā būtne nenolaidās lejā Zemes sfērā. Tad pienāca ēģiptiešu kultūra un tās tautas kultūra, kura bija gaidījusi visilgāk. Un nāca tas cilvēks, kurš bija gaidījis visilgāk, kurš sevi iekšēji bija attīstījis jau cauri daudzām inkarnācijām. Tad šī Saules būtne palūkojās lejā, redzēja iekšējo šajā cilvēkā, kurš mājāja Jēzū no Nācaretes un bija iekšēji sagatavojies. Augstākā no saules būtnēm palūkojās lejā un sacīja: kā reiz zemākās būtnes ir nolaidušās lejā, lai izveidotu ķermeņus, tā tagad es laidīšos lejā un iekšēji iemājošu cilvēkā, kurš ir gaidījis visilgāk. – Protams, arī agrāk jau augstākas būtnes bija savienājušās ar cilvēkiem. Bet tas, kurš bija gaidījis visilgāk, viņš uzņēma sevī Kristu; viņš, tiekot kristītam Jordānā, bija tik tālu, ka tas pats gars, kurš līdz tam bija uzturējies pasaules telpas sfērās, varēja nolaisties lejā un iekšēji savienoties ar viņu. Kristus kopš Jāņa kristīšanas iemājāja Jēzus no Nācaretes ķermenī, jo tā individualitāte, kura bija Jēzū no Nācaretes cauri atkārtotām inkarnācijām bija sasniegusi tādu briedumu, lai varētu uzņemt savā tiktāl garīgotajā ķermenī šo augsto garu.

Šis Kristus-gars ir bijis vienmēr. Bet pēc Mēness atšķelšanās visām būtnēm vēl bija jānobriest. Vispirms nāca zemākās būtnes, kuras atbilstoši savai garīgajai daļai vismazāk varēja gaidīt, tad arvien augstākas un augstākas būtnes. Un, kad cilvēks iekšēji bija varējis attīstīties arvien augstāk, un kad bija pienācis laiks, kad Jēzus no Nācaretes bija sasniegjis tādu briedumu, lai varētu uzņemt sevī Kristu, tad arī tas, kuram bija augstākas skatīšanas spējas, varēja sacīt: „Es redzēju, kā uz viņu nolaidās *Gars!*” Un ko būt varējis sacīt tas, uz kuru bija nolaidies Gars, ja runātu par to, kas tagad dzīvoja viņā? Tā bija tā pati būtne, kuru rišis pazina kā Višva Karman. Ko par sevi būtu jāsaka Višva Karman, nevis, ko būtu teikuši Rišis, bet ko viņš pats būtu teicis? Viņš taču ir augstais Saules gars, kurš kā gars darbojas gaismā; viņam būtu bijis jāsaka: es esmu pasaules gaisma! – Ko būtu bijis jāsaka Ahura Mazdao, ja gribētu runāt par sevi? Es esmu pasaules gaisma! – Un ko teica tas pats Gars, kad viens cilvēks bija nobriedis tiktāl, lai uzņemtu viņu? Kā runā tas, kurš agrāk bija pasaules telpā, uz Saules, bet tagad no cilvēka? „Es esmu pasaules gaisma!”

Kas bija skanējis uz Zemi no pasaules augstumiem kā iekšējs vadošā kosmiskā gara pašraksturojums, to mēs tagad atkal dzirdam atskanam no cilvēka iekšienes, jo šī būtne pati ir ieņēmusi vietu kāda cilvēka iekšienē. Tā no Jēzus no Nācaretes, kad viņā ir Kristus, patiesi atskan:

„Es esmu pasaules gaisma!”

PIEKTĀ LEKCIJA

1909.gada 28.jūnijs

Cilvēku attīstība mūsu Zemes dažādo iemiesojumu laikā. Lucifers un Ārimans un dievišķi-garīgo būtņu valstība. Lucifera ietekme uz cilvēkiem un šīs ietekmes pārveidošana labajā caur Kristus veikumu.

Ja mēs apskatām cilvēku viņa šodienas veidolā, kā viņš sastāv no fiziskā ķermeņa, ēterķermeņa, astrālā ķermeņa un Es, tad gaišredzīgajai apziņai pirmām kārtām atklājas svarīgais fakts, ka fiziskais ķermenis un ēterķermenis attiecībā uz lielumu un formu – vismaz cilvēka augšējām daļām – ir aptuveni vienādi. Proti, ja mēs domājam par cilvēka galvu, kā tā attēlojas fiziski, tad tā gandrīz pilnībā sakrīt ar galvas ēterisko daļu; cilvēka ēteriskā galva tikai nedaudz uz visām pusēm pārsniedz fizisko galvu. Dzīvniekiem tas ir pilnīgi citādāk. Jau augstākajiem dzīvniekiem pastāv ievērojama atšķirība starp galvas ēteriskās daļas un fiziskās galvas formu un lielumu. Piemēram, ja jūs ar gaišredzīgu apziņu apskatīsiet zirgu, jūs redzēsiet, ka tā ēteriskā galva sniedzas tālu pāri fiziskajai galvai un stipri atšķiras pēc veidola. Ja es jums uzzīmētu, kā tas izskatās virs ziloņa snuķa un galvas, jūs būtu tiešām pārsteigti par šāda dzīvnieka būtību. Jo tas, kas atklājas šāda dzīvnieka fiziskajā uztverē, ir tikai tā sacietējusi fiziskā daļa centrā. Apskatīsim tuvāk šo faktu.

Cilvēka pilnība mūsu fiziskajā plānā, pamatā ņemot, balstās tajā, ka viņa ēterķermenis tik izteikti sedzas ar fizisko ķermeni. Bet tā tas nav bijis vienmēr. Mūsu Zemes attīstības laikā, kam mēs izsekojām iepriekšējos apskatos, ir bijuši arī laikmeti, kad cilvēka ēterķermenis nebūt nesakrita ar fizisko ķermeni tādā veidā, kā tas ir mūsdienās. Jā, cilvēka progress viņa attīstības gaitā pastāv tajā, ka ēterķermenis, kas sniedzas pāri fiziskajam ķermenim, pakāpeniski it kā ielīda fiziskajā ķermenī un pakāpeniski nosedzās ar to. Ir būtiski pievērst uzmanību tam, ka šī ēterķermeņa un fiziskā ķermeņa caurušā notika, tai bija jānotiek pilnīgi noteiktā Zemes attīstības laikā, ja cilvēce gribēja veikt savu attīstību pareizā veidā. Ja cilvēka ēterķermenis būtu jau agrāk nosedzies ar fizisko ķermeni, tad cilvēks zināmu savas attīstības pakāpi būtu sasniedzis pārāgri un sastindzis tajā, paliekot savā attīstībā stāvam uz vietas. Tas, ka viņš saglabāja zināmas attīstības iespējas, ceļas no tā, ka šī noseģšanās notika pilnīgi noteiktā laika momentā. Tādēļ mums vēlreiz precīzāk jāapskata to attīstību, ko mēs vakar un aizvakar garīgi apskatījām lielākos vilcienos.

Vēlreiz iztēlosimies, ka mūsu Zemes attīstības sākumā Zeme vēl bija vienota ar Sauli un Mēnesi. Tolaik cilvēks bija atjaunojies no saviem dīgliem, kas saturēja fizisko ķermeni, ēterķermeni un astrālo ķermeni. Viņš, tā sacīt, pastāvēja savā pirmajā Zemes formā, kāds nu viņš vispār varēja būt, kad Zeme vēl saturēja sevī Sauli un Mēnesi. Šo laiku Zemes attīstībā, ko piedzīvoja cilvēks un līdz ar viņu arī viņa planēta, parasti garazinātniskajā literatūrā sauc par Zemes attīstības „polāro laiku”. Lai izskaidrotu, kāpēc to sauc par polāro laiku, tas prasītu šodien pārāk daudz laika, tāpēc pagaidām vienkārši pieņemsim šo apzīmējumu. Tad pienāk laiks, kad Saule gatavojas iziet ārā no Zemes, kad tās būtnes, kuras vairs nespēja palikt kopā ar Zemes rupjākajām vai rupjākām kļūstošajām substancēm, atšķēlās no Zemes ar Saules smalkākajām substancēm. Šo laiku mēs saucam par hiperborejisko laiku. Tad nāk laikmets, kad Zeme vēl ir vienota tikai ar Mēnesi, kad notiek ilgstoša mūsu Zemes dzīves panīkšana. Mēs vakar redzējām, kā cilvēku dvēseles pameta šo Zemi, kā tur palika tikai panīkuši cilvēku veidoli. Tas ir laiks, kuru garazinātniskajā literatūrā sauc par lemūrisko laiku. Šajā laikā notiek Mēness atdalīšanās no Zemes, un uz Zemes notiek visu valstību, kas uz tās bija izveidojušās, atdzīvošanās. Vismazākā atjaunotne ir nepieciešama minerālu valstībai; augu valstij jau vajag nedaudz vairāk, dzīvnieku valstībai vēl vairāk, un cilvēku dzimumam ir nepieciešami visnozīmīgākie, spēcīgākie spēki, lai tas spētu turpināt attīstību. Šī atkalatdzīvošanās sākas līdz ar Mēness izešanu. Ir palicis tikai neliels skaits cilvēku, kā mēs to pārrunājām vakar, un šie cilvēki sastāv no trīs daļām, kuras tie ir ieguvuši Saturna, Saules un Mēness attīstības gaitā, un kurām uz Zemes pievienojas Es iedīglis.

Bet cilvēks tolaik, Mēnesim izejot no Zemes, vēl nepastāvēja tajā miesiskajā substancē, kādu mēs viņu redzam vēlāk. Viņš pastāv tā laika smalkākajās matērijās. Lemūriskajā laikā Zeme atradās tādā stāvoklī, ka, piemēram, daudz kas no tā, kas šodien pastāv kā ciets minerāls, vēl bija šķidrums, izšķīdis citās substancēs, kas tagad ir nošķirtas kā šķidrums, piemēram, ūdens. Tas bija laiks, kad gaisu vēl pildīja visdažādāko vielu biezi tvaiki. Tīra gaisa, tīra ūdens mūsdienu nozīmē, pamatā ņemot, tajā laikā vēl nebija, vai vismaz tie pastāvēja tikai nelielos Zemes apgabalos. Tātad cilvēks izpauda savu gaistošo, smalko ķermeni tā laika tīrākajās substancēs. Ja viņš tolaik būtu izpaudis savu ķermeni kādā rupjākā substancē, tad šī ķermeņa forma pieņemtu pavisam noteiktas aprises, veidolu ar asām kontūrām. Šīs kontūras iedzimtu pēcnācējiem, un cilvēku dzimums būtu pie tā apstājies. Šādā matērijā cilvēks nedrīkstēja izveidot savu tēlu, viņam drīzāk bija daudz vairāk jā rūpējas par to, lai viņš sava miesiskuma matēriju varētu kustināt brīvi pēc dvēseles impulsiem. Matērija, kurā izpaudās viņa ķermenis, tolaik bija tik mīksta, ka tā visos virzienos sekoja gribas dzinumiem. Šodien jūs varat izstiept savu roku, bet jūs nevarat ar savu gribu izstiept roku trīs metrus garu. Jūs nevarat pārvarēt matēriju, jo forma iedzimst tāda, kāda tā tagad ir. Tolaik tā nebija. Cilvēks varēja izveidoties pēc patikas, varēja mainīt formu pēc dvēseles vēlmēm. Tas, tā sacīt, bija nosacījums cilvēka tālākai attīstībai, ka viņš pēc Mēness izešanas iemiesojās vismīkstākajās masās, tā, lai viņa ķermenis paliktu plastisks un lokans un visā sekotu dvēselei.

Tad pienāca laiks, kad pakāpeniski zināmas daļas no matērijas, kas mūsdienās ir tik nepieciešamas dzīvībai, ūdens un gaiss, attīrījās no tā, ko tie bija saturējuši kā blīvāku matēriju, kad, tā sacīt, no ūdens izdalījās viss, kas agrāk bija tajā izšķīdis. Kā atdziestošā ūdenī izšķīdušas substances nosēžas lejā, tāpat izšķīdusī matērija it kā nosēdās lejā uz zemes. Ūdens kļuva brīvs, arī no gaisa izdalījās ārā matērija, izveidojās gaiss un ūdens. Cilvēks bija spējīgs izmantot šo smalkāko matēriju savai uzbūvei.

No šī trešā laikmeta cilvēki pakāpeniski attīstības laikā, ko mēs saucam par atlantisko, jo šajā laikā galvenā cilvēku dzimuma daļa dzīvoja mūsdienās pazudušā pasaules daļā, kura atradās starp mūsdienu Ameriku, Eiropu un Āfriku, tur, kur tagad ir Atlantijas okeāns. Tātad pēc tam, kad kādu laiku vēl bija turpinājies lemūriskais laikmets, cilvēki turpināja attīstīties uz Atlantijas kontinenta. Un tur notika viss, ko es tagad jums aprakstīšu, un arī daudz kas no tā, ko mēs pieminējam jau vakar.

Tajā acumirkļī, kad Mēness pameta Zemi, uz Zemes bija pavisam nedaudz cilvēku dvēseļu no tām, kuras bija iemiesotas vēlāk. Jo cilvēku dvēseles bija sadalījušās pa dažādiem debesu ķermeņiem. Lemūriskā laikmeta beigās un atlantiskā laikmeta sākumā šīs cilvēku dvēseles laidās lejā. Tikai nedaudzi cilvēki, kā es jums jau teicu, spēja pārdzīvot lemūriskā laikmeta krīzi, jo tikai spēcīgākie, kuri vēl spēja pirms Mēness izešanas mājot šajā sacietējošajā, vēl neatjaunotajā matērijā, bija saglabājušies uz Zemes cauri šai Mēness krīzei. Bet tad, kad atmaiga viss, kas Mēness krīzes laikā bija sacietējis, kad veidojās pēcnācēji, kuri iedzimtības dēļ nebija iespiesti stingrās kontūrās, bet gan bija elastīgi, tad dvēseles no dažādajām planētām pamazām atkal sāka nākt lejā un iemānot šajos ķermeņos. Tomēr tie veidojumi, kuri ļoti agri kļuva fiziski pēc Mēness atšķelšanās, saglabāja cieto tēlu iedzimtības dēļ un nevarēja uzņemt cilvēku dvēseles arī pēc Mēness atšķelšanās. Mēs varam iztēloties šo norisi, kā šīm dvēselēm bija nepieciešamība atkal nolaisties lejā uz Zemes. Tur lejā radās visdažādākie tēli, pēcnācēji veidojumiem, kuri bija palikuši pāri pēc Mēness atšķelšanās, un tie ir visdažādākajās sacietēšanas pakāpēs. Tās cilvēku dvēseles, vispār tās dvēseliskās būtnes, kurām savā ziņā vismazāk jau bija tieksme pilnībā savienoties ar kādu matēriju, izvēlējās tikai elastīgākos no šiem tēliem un arī drīz tos atkal pameta. Turpretī bija arī citas dvēseliskas būtnes, kuras jau tad savienojās ar sacietējušajiem tēliem, palika tajos saistītas un tādēļ atpalika savā attīstībā. Tieši cilvēkam vistuvāk stāvošie dzīvnieki ir radušies tādējādi, ka zināmas dvēseles, kuras bija nolaidušās lejā no pasaules telpas, nebija varējušas gaidīt. Tās pārāk agri bija uzmeklējušas lejā ķermeņus un padarījušas tos par stingri norobežotiem veidojumiem, pirms vēl šie ķermeņi spēja pilnībā caurausties ar ēterisko ķermeni. Cilvēka veidojums palika plastisks tik ilgi, kamēr tas

spēja pilnībā piemēroties ēteriskajam ķermenim. Tādējādi radās šī pārklāšanās, par kuru es jau runāju, kura īstenojās apmēram atlantiskā laikmeta pēdējā trešdaļā. Pirms tam bija tā, ka tā cilvēka dvēseles daļa, kas tur bija nolaidusies lejā, uzturēja ķermeni šķidru un rūpējās par to, lai ēteriskais ķermenis pilnībā nesaplūstu, nesakustu kopā ar kādu fiziskā ķermeņa daļu. Šī ēteriskā ķermeņa un fiziskā ķermeņa saplūšana notika kādā noteiktā laika momentā. Tikai atlantiskā perioda laikā cilvēka fiziskais ķermenis pieņēma noteiktu konfigurāciju un sāka sacietēt.

Ja šajā atlantiskās attīstības laika momentā nebūtu noticis nekas cits, ja nebūtu iestājies nekas cits, tad attīstība būtu noritējusi citādi, nekā tā notika īstenībā. Tad cilvēks no agrākā apziņas stāvokļa ļoti ātri būtu pārgājis vēlākajā stāvoklī. Pirms cilvēks kļuva pilnīgi vienots attiecībā uz savu fizisko un dvēselisko daļu, viņš bija gaišredzīga būtne, bet šī gaišredzība bija krēslaina, neskaidra. Cilvēkam bija iespējams ieskatīties garīgajā pasaulē, bet viņš nevarēja par sevi pateikt „Es”, viņš nespēja sevi nodalīt no apkārtnes. Viņam trūka pašapziņas. Tā iestājās tajā acumirkļī, kad fiziskais ķermenis apvienojās ar ēterisko ķermeni. Un, ja nebūtu noticis nekas cits, tad salīdzinoši īsā laikā būtu noticis sekojošais.

Pirms šī momenta cilvēkam bija apziņa par garīgo pasauli. Viņš nevarēja skaidri saskatīt dzīvniekus, augus un tā tālāk, bet labi redzēja garīgo ap tiem. Piemēram, viņš nesaskatītu skaidri ziloņa tēlu, bet ēterisko, kas izplešas pāri ziloņa fiziskajam ķermenim, viņš redzētu. Šī apziņa cilvēkam pakāpeniski izzustu, izveidotos Es, sakrītot fiziskajam un ēteriskajam ķermenim, un cilvēks redzētu pasauli it kā parādāmies no otras puses. Ja agrāk viņš skatīja gaišredzīgas ainas, tad no šī mirkļa viņš uztvertu ārpusauli, bet vienlaikus arī garīgās būtnes un garīgos spēkus, kas ir šai ārpusaulei pamatā. Viņš fiziski augu neredzētu tā, kā to redz mūsdienās, bet gan vienlaikus ar šo fizisko ainu viņš uztvertu auga garīgo būtību. Kāpēc attīstības gaitā neskaidro gaišredzīgo apziņu vienkārši neizdzēsa priekšmetiskā apziņa, bet tā, lai vienlaikus ļautu cilvēkam uztvert un zināt par garīgo?

Tas tā nenotika tādēļ, ka tieši Mēness krīzes laikā, kad cilvēks atkal atdzīvojās, ietekmi pār viņu ieguva būtnes, kuras ir jāapzīmē kā atpalikušas, bet kuras bija augstākās nekā cilvēks. Mēs jau esam dažādas šādas augstākas būtnes iepazinuši. Mēs zinām, ka ir tādas, kuras ir pacēlušās uz Saules, un ir citas, kuras devās uz citām planētām. Bet bija arī garīgas būtnes, kuras tos uzdevumus, kas tām bija jānokārto uz Mēness, nebija izpildījušas. Šīs būtnes, zemākas nekā dievi, augstākas nekā cilvēks, mēs apzīmējam pēc to vadoņa, pēc augstākās un stiprākās būtnes starp tām – Lucifera, kā luciferiskās būtnes.

Mēness krīzes laikā cilvēks bija attīstījies tiktāl, ka viņam bija savs fiziskais ķermenis, ēteriskais ķermenis, astrālais ķermenis un savs Es. Par Es bija jāpateicas „Formas garu” ietekmei tāpat, kā par astrālo ķermeni viņš pateicas „Kustības gariem”, par ēterisko ķermeni „Gudrības gariem” un par fizisko ķermeni „Thrones” ietekmei. Formas gari – „Exusiai” jeb „Varas” kristīgajā ezotērikā – bija tie, kuri padarīja iespējamu, ka pārējām trīs daļām pievienojās Es iedīgļis. Ja būtu turpinājusies normāla attīstība un visas būtnes ap cilvēku būtu izpildījušas savus atbilstošos uzdevumus, tad zināmas būtnes būtu iedarbojušās uz viņa fizisko ķermeni, citas uz viņa ēterisko ķermeni, citas uz astrālo ķermeni un vēl citas uz viņa Es, mēs varētu sacīt, tā kā tas piederētos, katrs veids uz to daļu, kas tam ir piederīga. Bet nu bija šīs Mēness pakāpē atpalikušās būtnes, luciferiskās būtnes. Ja tās būtu varējušas pareizi turpināt attīstību, tad tās būtu bijušas aicinātas iedarboties uz Es. Bet tās uz Mēness bija iemācījušās iedarboties tikai uz astrālo ķermeni, un tam bija nozīmīgas sekas. Ja šie luciferiskie gari nebūtu bijuši, tad cilvēks būtu uzņēmis sevī savu Es-uzmetumu un līdz atlantiskā laika pēdējai trešdaļai būtu to attīstījis tā, ka krēslaini-gaišredzīgo apziņu būtu nomainījis ar ārēji-priekšmetisko apziņu. Bet viņa astrālajā ķermenī kā tādi spēku stari ielauzās luciferisko garu iedarbības. Kāda bija šo iedarbību būtība?

Astrālais ķermenis ir tieksmjū, alku, kaislību, instinktu un tā tālāk nesējs. Cilvēks būtu kļuvis pavisam citādāks pēc sava astrālā ķermeņa uzbūves, ja viņā nebūtu ielauzušies luciferiskie gari. Tad viņš būtu attīstījis tikai tādas tieksmes, dziņas, kas viņu droši vadītu un

vestu tikai uz priekšu. Gari vadītu viņu uz priekšmetu pasaules skatīšanu, aiz kuras būtu redzamas garīgās būtības. Bet viņam trūktu brīvības, entuziasma, patstāvības sajūtas un aizrautības pret šo augstāko. Cilvēks būtu zaudējis seno gaišredzīgo apziņu. Pasaules varenību viņš uzlūkotu kā sava veida dievs, jo būtu kļuvis par dievības daļu. Un šis pasaules uzskats viņa saprātā radītu ļoti pilnīgu savu spoguļattēlu. Bet tad cilvēks savā pilnībā būtu tikai kā liels universa spogulis.

Bet no šī momenta luciferiskie gari ielēja astrālajā ķermenī kaislības, dziņas, alkas, kuras savienojās ar to, ko cilvēks uzņēma sevī attīstības ceļā. Līdz ar to viņš varēja ne tikai ieraudzīt zvaigznes, bet vienlaikus arī pats iedegties, attīstīt entuziasmu un aizrautību, ne tikai sekot astrālā ķermeņa dievišķajām tieksmēm, bet arī brīvi attīstīt pats savas tieksmes. To viņa astrālajā ķermenī iepludināja luciferiskie gari. Bet līdz ar to tie viņam deva vēl arī ko citu: iespēju kļūt ļaunam, krist grēkā. Tā nebūtu, ja viņu soli pa solim vadītu cēlākie dievi. Luciferiskie gari padarīja cilvēku brīvu, iedēstīja viņā entuziasmu, bet vienlaikus iedeva iespēju attīstīt zemākās tieksmes. Cilvēks normālā attīstības gaitā, tā sacīt, būtu ar katru lietu sasaistījis normālas sajūtas. Bet tagad maņu pasaules lietas varēja viņam iepatīties vairāk nekā tām vajadzētu iepatīties. Viņš varēja ar interesi pieķerties maņu pasaules lietām. Un sekas tam bija tādas, ka viņš agrāk, nekā tas būtu noticis citādi, nonāca šajā fiziskās sablīvēšanās procesā.

Tātad cilvēks pie noteikta cietā veidola nonāca agrāk, nekā dievišķi-garīgās būtnes, tā sacīt, bija to nolēmušas. Īstenībā viņam no gaisīga līdz cietam veidolam vajadzēja nolaisties atlantiskā laika pēdējā trešdaļā. Bet tagad viņš nolaidās pirms šī laika un kļuva par cietu būtni. Tas ir tas, kas mums Bībelē tiek aprakstīts kā krišana grēkā. Tā ir luciferiskā ietekme, kas tur īstenojās. Bet tajos laikos, ko mēs tagad apskatām, bija arī augstas garīgas būtnes, kuras iedarbojās uz cilvēka Es, kuru tās bija cilvēkam dāvājušas. Tās lika ieplūst spēkiem, kuri veda cilvēku uz priekšu viņa kosmiskajā gaitā tādā pašā mērā, kā šīs cilvēciskās būtnes nāca lejā un savienojās ar cilvēku ķermeņiem. Tās sargājoši turēja savu roku pār cilvēku. Bet no otras puses ir tās būtnes, kuras nebija pacēlušās līdz tam, lai iedarbotos uz Es. Tās nu iedarbojās uz cilvēka astrālo ķermenī un attīstīja tajā pavisam īpašas tieksmes, dziņas.

Ja mēs apskatām cilvēka fizisko dzīvi šajā laikā, tad redzam tur atspoguļojamies šo abu pretvaru cīņīgu, dievišķi-garīgās varas, kuras iedarbojās uz Es, pret luciferiskajām būtnēm. Ja mēs nedaudz pasekojam šīs norises garīgajai pusei, tad varam sacīt: kamēr Zeme bija panīkusi, cilvēku dvēseles bija pacēlušās augšā uz dažādiem debesu ķermeņiem, kuri piederēja pie mūsu Saules sistēmas. Tagad šīs dvēseles atkal atgriezās, atkarībā no tā, kā varēja atrast ķermeņus fiziskajā iedzimtības līnijā. Ja jūs padomājiet par to, ka, tieši Mēness atšķeloties, Zeme bija vismazāk apdzīvota, tad varat iztēloties, ka cilvēku dzimums sazarojās no nedaudziem cilvēkiem. Cilvēku dzimums pamazām un pakāpeniski vairojas, lejā nolaižas arvien vairāk un vairāk dvēseļu un iemājo ķermeņos, kuri rodas uz Zemes. Ilgu laiku bija tā, ka tikai nedaudzi cilvēki, kuri dzīvoja Mēness atšķelšanās laikā, radīja pēcnācējus. Uz šiem cilvēkiem iedarbojās augstie Saules spēki. Šie cilvēki bija izrādījušies pietiekami stipri, lai dotu šiem Saules spēkiem pieturas punktu arī Mēness krīzes laikā. Visi šie cilvēki un viņu pēcnācēji jutās, tā sacīt, kā „Saules cilvēki”. Noskaidrosim, ko tas nozīmē.

Vienkāršības labad iztēlojieties, ka Mēness krīzes laikā būtu vispār bijis tikai *viens* cilvēku pāris. Es negribu apgalvot, vai tas patiešām bija tā. Šim cilvēku pārim ir pēcnācēji, tiem atkal ir pēcnācēji, un tā tālāk. Tā sazarojās cilvēku dzimums. Kamēr bija tikai seno Saules cilvēku pēcnācēji šaurākā lokā, tikmēr visiem cilvēkiem pateicoties viņu senajai gaišredzībai bija arī pavisam īpašs apziņas stāvoklis. Cilvēks atcerējās ne tikai to, ko viņš bija pārdzīvojis no savas dzimšanas vai, kā tas ir mūsdienās, no kāda laika momenta, kas ir vēlāk nekā piedzimšana, bet viņš atcerējās arī visu, ko bija piedzīvojuši tēvs, vectēvs un tā tālāk. Atmiņa sniedzās līdz pat priekštečiem, līdz visiem tiem, kas bija viņa asinsradnieki. Tas cēlās no tā, ka savā ziņā pāri visiem, kas bija asinsradnieki un kuru izcelsme vēl sniedzās līdz pat cilvēkiem, kuri bija pārcietuši Mēness atšķelšanos, savu sargājošo roku turēja Saules spēki. Saules spēki bija izsaukuši Es apziņu un arī balstīja to visā asinsradniecības līnijā. Bet tad cilvēku dzimums

savairojās, un dvēseles, kuras bija kādreiz devušās pasaules telpā, atgriezās uz Zemes. Bet tās dvēseles, kurās Saules spēki bija pietiekami spēcīgi, kaut arī bija nonākušas lejā un nu bija radniecīgas ar pavisam citām sfērām nekā ar Sauli, vēl vienmēr juta šos Saules spēkus.

Bet tad pienāca laiki, kad šīs dvēseles, kad tās bija jau vēlāki pēcnācēji, pazaudēja šo kopsakarību ar Saules spēkiem. Un līdz ar to tās zaudēja šīs kopējās atmiņas ar saviem priekštečiem. Un jo vairāk savairojās cilvēku dzimums, jo vairāk izzuda šī dzīvīgā apziņa, kas bija saistīta ar asins radniecisko iedzimtību. Un tā izzuda tādēļ, ka tām varām, kuras vadīja cilvēku uz priekšu un iedēstīja viņā Es, pretī stājās luciferiskās varas, kuras iedarbojās uz astrālo ķermeni. Tās darbojās pretī visam, kas saturēja cilvēkus kopā. Tās gribēja cilvēkam iemācīt brīvību, pašapziņu. Tātad bija tā, ka senākie cilvēki pēc Mēness atdalīšanās teica „es” ne tikai attiecībā uz to, ko pārdzīvoja viņi paši, bet arī par to, ko bija pārdzīvojuši viņu priekšteči. Viņi juta kopējo Saules būtņi, kura darbojās asinīs. Un arī kad tas jau bija atmiris, tie, kuri bija atnākuši, piemēram, no Marsa, juta to saiti, kas viņu vienoja ar Marsa sargājošo garu. No Marsa nokāpušo pēcteči juta, tieši tādēļ, ka bija iesaukti no Marsa-dvēselēm, to sargājošo, kas nāca no Marsa-gara.

Pret šo grupas sajūtu, kurā valda mīlestība, mēģināja uzbrukt luciferiskie gari. Tie prata pret šo kopējo Es, kas izpaužas šādās grupās, kultivēt cilvēka individuālo Es.

Kad mēs atskatāmies senajos laikos, mēs visur atklājam, jo tālāk atskatāmies, jo vairāk, kopības apziņu saistītu ar asinsradniecību. Un jo vairāk mēs ejam uz priekšu, jo vairāk šī apziņa pagaist, un cilvēks arvien vairāk jūtas patstāvīgs, viņš jūt, ka viņam ir jāattīsta individuālais Es pretī kopējam Es. Tā cilvēka darbojas divas valstības: luciferisko garu valstība un dievišķi-garīgo būtņu valstība. Dievišķi-garīgās būtnes vada cilvēku pie cilvēka, bet caur asins saitēm. Luciferiskās būtnes mēģina šķelt, mēģina nošķirt cilvēku no cilvēka. Abi šie spēki darbojas visu atlantisko laiku. Un tie darbojas vēl arī tad, kad Atlantiskais kontinents lielā katastrofā iet bojā un savu mūsdienīgo veidolu iegūst Eiropa, Āzija, Āfrika un otrā pusē Amerika. Tie turpina darboties arī piektajā laikmetā, līdz pat mūsu laikam.

Tā mēs esam varējuši attēlot piecus laikmetus uz Zemes:

polāro laiku, kad Zeme vēl bija vienota ar Sauli,
hiperborejisko laiku, kad Mēness vēl bija vienots ar zemi,
tad lemūrisko laiku,
tad atlantisko laiku

un beidzot pēcatlantisko laiku, mūsu pašu laiku.

Mēs redzējām, kā iejaucās luciferiskie gari, kā tie darbojās pretī dievišķi-garīgajām varām, kuras saveda cilvēkus kopā. Un mums ir jāsaka: būtu noticis kaut kas pilnīgi cits, ja luciferiskie gari nebūtu iejaukušies cilvēces attīstībā. Tad atlantiskā laika pēdējā trešdaļā senā gaišredzīgā apziņa būtu tikusi nomainīta pret priekšmetisko apziņu, bet pret gara cauraustu priekšmetisko apziņu. Bet luciferiskie gari jau agrāk noveda cilvēku pie nocietināta fiziskā ķermeņa. Līdz ar to cilvēks ieskatījās fiziskajā pasaulē agrāk nekā būtu varējis tajā ieskatīties. Un sekas tam bija tādas, ka cilvēks atlantiskā laika pēdējā trešdaļā iegāja pavisam citādākā stāvoklī nekā tas būtu noticis, ja vadošas būtu bijušas tikai dievišķi-garīgās varas.

Ja tā cilvēks būtu redzējis ārpusauli it kā augstāku būtņu caurliesmotu un garīgotu, tad tagad bija tā, ka viņš redzēja tikai fizisko pasauli un dievišķā pasaule bija no viņa atkāpusies. Viņa astrālajā ķermenī bija iejaukušies luciferiskie gari. Tagad Zaratustras arimaniskie gari, kurus mēs varam saukt arī par mēfistofeliskajiem gariem, iejaucās viņa ārējā redzējumā, Es attiecībā pret ārpusauli, Es atšķiršanā no ārpusaules, jo cilvēks bija saistījies ar maņu pasauli. Cilvēkam bija viņa fiziskais ķermenis, ēteriskais ķermenis un astrālais ķermenis ne tā, kā tie būtu, ja būtu iedarbojušies tikai augstākie dievi. Viņš bija uzņēmis savā astrālajā ķermenī būtnes, kuras mēs apzīmējam kā luciferiskas, kuras bija izvadījušas viņu no paradīzes agrāk, nekā viņam īstenībā būtu bijis to jāpamet. Un luciferisko garu iedarbības sekas ir, ka viņa skatījumā iejaucās arimaniskie, mēfistofeliskie gari, kas ārpusauli tagad viņam rādīja tikai maņu veidā, nevis tādu, kāda tā ir patiesībā. Tāpēc ebrejiskā pasaule šos garus, kuri cilvēkam iegalvo

aplamo, sauc par: „mephiz-topel” – „mephiz” ir samaitātājs, un „topel” melis. No tā ir tapis „Mefistofelis”. Tas ir tas pats gars, kas Arimans. Ko pretstatā Luciferam cilvēkā izraisīja Arimans?

Lucifers izraisīja to, ka astrālā ķermeņa spēki kļuva sliktāki nekā tiem vajadzēja būt, un ka cilvēks pārāk agri sabiezināja savu fizisko matēriju. Cilvēks gan līdz ar to ieguva savu brīvību, pie kuras citādi viņš nebūtu ticis. Mefistofeliskie gari izraisīja to, ka cilvēks neredz pasaules garīgo pamatu, bet gan tiek maldināts ar pasaules ilūziju. Mefistofelis ir iedvesis cilvēkiem uzskatu, ka ār pasaule ir tikai materiāla esamība, ka visā un aiz visa materiālā nav garīgā. Aina, kuru Gēte tik brīnišķīgi glezno savā „Faustā”, jau vienmēr ir norisinājusies visā cilvēcē. Tur mēs redzam no vienas puses Faustu, kurš meklē ceļu uz garīgo pasauli, no otras puses Mefistofeli, kurš šo garīgo pasauli apzīmē kā niecību, kā blēņas, jo viņa interesēs ir stādīt priekšā maņu pasauli kā vienīgo. Fausts viņam atbild to, ko šajā gadījumā teiktu katrs gara pētnieks: „Tavā tukšumā es ceru visu atrast!” Tikai zinot, ka katrā mazākajā matērijas daļiņā ir gars, un kā priekšstats par matēriju ir meli, tikai atzīstot, ka Mefistofelis ir šo priekšstatu samaitājošais gars šajā pasaulē, tikai tad var nonākt pie patiesa priekšstata par ār pasauli.

Kas bija nepieciešams cilvēcei, lai cilvēce atkal turpinātu attīstīties, turpinātu ceļu uz priekšu, lai tā nenogrimtu liktenī, kura tai bija sagatavojis Lucifer, bija sagatavojis Arimans?

Jau atlantiskajā laikā bija jānotiek iedarbībai, lai luciferisko būtņu ietekme nekļūtu pārāk liela. Jau senajos atlantiskajos laikos bija cilvēki, kuri tā strādāja ar sevi, ka luciferiskā ietekme viņu astrālajā ķermenī nevarēja kļūt pārāk liela, kuri uzmanījās no tā, kas nāca no Lucifera, kuri uzmeklēja savā dvēselē kaislības, dziņas un alkas, kas bija cēlušās no Lucifera. Kas līdz ar to notika, ka viņi izskauda savā dvēselē šīs īpašības, kas nāca no Lucifera? Līdz ar to viņi atkal radīja sev iespēju tūrā veidā skatīt to, ko cilvēks būtu redzējis, ja nebūtu izcietis luciferisko un vēlāk arimanisko garu ietekmi. Ar tūru dzīves veidu un rūpīgu pašizziņu zināmi atlantiskā laika cilvēki mēģināja izmest no sevis šo Lucifera ietekmi. Un tādējādi viņiem kļuva iespējams tajos laikos, kad vēl pastāvēja senās gaišredzības atlikumi, ieskatīties garīgajā pasaulē un redzēt augstākas lietas nekā citiem, kuri luciferiskās ietekmes dēļ bija ļāvuši fiziskajai matērijai sevī nocietināties. Šādi cilvēki, kuri ar raksturīgu pašizziņu bija izskauduši luciferisko ietekmi, kļuva par atlantiskā laika vadoņiem, mēs varam arī sacīt: atlantiskie iesvētītie. – Ko tad Lucifer īstenībā bija izdarījis?

Lucifers savu uzbrukumu galvenokārt bija vērsis pret to, kas cilvēkus satur kopā, kas mīlestībā bija saistīts ar asinīm, asinsradniecību. Tagad šie cilvēki prata apkarot Lucifera ietekmi. Tā kā viņi spēja garīgi saskatīt šo kopsakarību, tad sasniedza to, ka varēja sacīt: nevis šķelšanās, nevis nošķiršanās ir tas, kas ved cilvēkus uz priekšu, bet gan attīstība ir tajā, kas cilvēkus vieno. Tā šie cilvēki, kuri strādāja pret luciferisko ietekmi, it kā mēģināja atgriezt pirmējo stāvokli, kad augstāko garīgo pasauli vēl neapdraudēja Lucifera vara. Viņi nopūlējās izskaust personisko elementu: nokaujiet to, ko jums dod personiskais Es, un skatieties augšā uz tiem senajiem laikiem, kad asinsradniecība vēl bija tik spēcīga, ka pēcnācēji savu Es sajuta līdz pat pirmajam priekštecim, kad pirmais ciltstēvs, kurš bija jau sen miris, vēl bija svēts! – Tajos pirmatnējās cilvēces sabiedrības laikos atlantiskā laika vadoņi gribēja atgriezt cilvēkus. Visā attīstībā vienmēr ir bijuši tādi cilvēces vadoņi, kuri parādās vienmēr no jauna un saka: mēģiniet nepakļauties ietekmēm, kuras grib iesniegties jūsu personiskajā Es; mēģiniet izzināt to, kas senajos laikos saturēja cilvēkus kopā! Tad jūs atradīsiet ceļu uz dievišķo garu!

Pamatā ņemot, šis noskaņojums, uzskats vistīrāk bija saglabājies tajos, ko saucam par seno ebreju tautu. Pamēģiniet kādreiz pareizi, pa īstam saprast šīs senās ebreju tautas vadoņu sprediķus. Tie stājās savas tautas priekšā un sacīja tai: jūs esat nonākuši tiktāl, ka katrs uzsver sevī savu personisko Es, ka katrs meklē savu būtību tikai pats sevī. Bet jūs veicināt attīstību, ja nokaujiet personisko Es un sasprindziniet visus tos spēkus, kas ved jūs pie apziņas, ka jūs visi esat cēlušies no Ābrahama un esiet saistīti kopā līdz pat Ābrahamam, ka jūs esat lielā organisma daļas līdz pat Ābrahamam. Ja jums tiek teikts: „Es un tēvs Ābrahams esam vienoti”, un jūs to pieņemat, neievērojot visu personisko, tad jums ir īstā apziņa, kas vedīs jūs pie dievišķā, jo caur

pirmtēvu iet ceļš uz dievišķo. – Ebreju tauta visilgāk bija saglabājuši to, kas ir pamatnervs to vadīšanā, kuri apkaroja Lucifera ietekmi.

Bet cilvēkiem bija uzticēta misija nevis izskaust Es, bet gan to izveidot un kultivēt. Senie iesvētītie nespēja likt pretī personiskajam Es neko citu, kā to, ka pie senā dievišķā vajadzētu pacelties caur senajiem priekštečiem.

Kad pār zemi nāca lielais impulss, kā mēs to raksturojām vakar, kad nāca Kristus impulss, tad pirmo reizi skaidri un saprotami atskanēja cita runa. Un tā varēja tik skaidri un saprotami tikt uztverta tieši ebreju tautā, jo šī tauta visilgāk bija saglabājusi to, ko mēs varam nodēvēt par seno atlantisko iesvētīto izskaņu.

Kristus pārmainīja šo seno iesvētīto runu un teica: ir viena iespēja, ka cilvēks kopj savu paša personību, ka viņš neseko tikai asinsradniecības fiziskajām saiknēm, bet gan ieskatās savā Es un tur meklē un atrod dievišķo! Tajā, ko mēs raksturojām kā Kristus impulsu, ir spēks, kurš, ja mēs ar to savienojamies, dod iespēju, neskatoties uz Es individualitāti, nodibināt garīgu brālību no cilvēka uz cilvēku. Tā Kristus spēks bija cits, nekā tas, kurš valdīja tajā lokā, kurā viņš dzīvoja. Tie sacīja: „Es un tēvs Ābrahams esam vienoti! To man ir jāzina, ja gribu atrast ceļu atpakaļ pie dievišķā.” Bet Kristus teica: „Ir kāds cits Tēvs, caur kuru Es atradīs ceļu uz dievišķo; jo Es vai Es-esmu un dievišķais ir vienoti! Ir kaut kas mūžīgs, ko tu vari atrast paliekot sevī.” Tādēļ Kristus varēja spēku, kuru viņš gribēja nodot cilvēkiem, apzīmēt ar Jāņa evaņģēlija vārdiem: „Pirms vēl bija Ābrahams, bija Es-esmu!” Un vārds Es-esmu bija nekas cits, kā tas, ko Kristus piedēvēja pats sev. Un ja cilvēku pārņem apziņa: manī dzīvo kaut kas, kas pastāvēja daudz agrāk nekā Ābrahams; man nav jāatgriežas līdz Ābrahāmam, es atrodu pats sevī dievišķo Tēvu-garu! – tad viņš var to, ko nesa Lucifers Es kopšanai un kultivēšanai un kas noveda pie cilvēces kavēšanas, pārveidot labajā. Tas ir Kristus veikums, ka Viņš Lucifera ietekmi ir pārveidojis labajā.

Pieņemsim, ka būtu iedarbojušās tikai augstākās garīgi-dievišķās būtnes, tās, kuras mīlestību saistīja tikai ar asins saitēm, kas vienmēr tikai pieprasīja no cilvēka: tev ir jāvirzās augšup pa visu asinsradniecības rindu, ja gribi atrast ceļu pie dieviem! – tad cilvēki, pilnībā to pat neapzinoties, būtu sadzīti kopā cilvēku kopībā un nekad nebūtu sasnieguši pilnu savas brīvības un patstāvības apziņu. To luciferiskie gari bija iepotējuši cilvēka astrālajā ķermenī pirms Kristus parādīšanās. Tie bija nošķīruši cilvēkus, gribēja katru nostādīt tikai uz savām kājām. Bet Kristus to, kas neizbēgami būtu noticis, ja luciferiskā ietekme būtu ekstrēmi pieaugusi, pārveidoja labajā. Ja luciferiskā ietekme būtu ekstrēmi pieaugusi, tad cilvēki pilnībā pazaudētu mīlestību. Lucifers nesa cilvēkiem brīvību un patstāvību; Kristus šo brīvību pārveidoja mīlestībā. Un caur Kristu cilvēki tiek vadīti uz garīgu mīlestību.

No šī viedokļa raugoties, citādi tiek izgaismots tas, ko bija izdarījuši luciferiskie gari. Vai mēs vēl drīkstam to saukt par kūtrumu un laiskumu, ka tie reiz „atpalika”? Nē! Tie atpalika, lai izpildītu noteiktu misiju Zemes laikā: lai novērstu to, ka cilvēki kā tādā putrā tiktu samesti kopā tikai dabisko saišu, asinsradniecības dēļ. Un tiem bija jāsaņem ceļu Kristum. Tie uz Mēness it kā teica: mēs atteiksimies no mūsu Mēness mērķa, lai varētu uz Zemes darboties tālākas attīstības nozīmē! – Tas ir viens no piemēriem tam, kā kaut kas šķietami ļauns, šķietami maldī visā pasaules kopsakarībā tomēr var tikt izmantots vislabākajā nozīmē. Lai Kristus pareizajā laikā varētu iejaukties Zemes attīstībā, zināmiem Mēness gariem bija jāupurē savu Mēness misiju un jāsaņem ceļu Kristum. No tā mēs redzam, ka Lucifera atpalikšanu uz Mēness mēs tikpat labi varam uztvert kā upuri.

Tādējādi mēs nonāksim arvien tuvāk kādai patiesībai, ko cilvēkam būtu jāieraksta savā dvēselē kā augstu morāli: ja tu redzi pasaulē kaut ko ļaunu, tad nesaki: te ir ļaunums, tātad nepilnība, bet gan pajautā: kā man attīstīties līdz izpratnei, ka šo ļaunumu augstākā kopsakarībā gudrība, kura ir Kosmosā, pārveidos labajā? Kā man tikt tiktāl, lai varētu sacīt: ka tu te redzi kaut ko nepilnīgu, ceļas no tā, ka tu vēl neesi tiktāl, lai izprastu arī šī nepilnīgā pilnību. – Kur cilvēks saskata ļaunumu, tur viņam ir jāieskatās paša dvēselē un jāpajautā sev: kā tas nākas, ka es te, kur es sastopos ar ļaunumu, neesmu ticis tiktāl, lai šajā ļaunumā izzinātu labo?

Rīt par to turpināsim.

SESTĀ LEKCIJA

Kassele, 1909.gada 29.jūnijs

Atlantiskie orākuli. Pēcatlantiskās iesvētīšanas vietas. Jāņa kristīšana.

Mēs vakar runājām par to, ka cilvēcei bija lieli vadoņi arī jau tajā laikā, ko mēs apzīmējam kā cilvēciskās attīstības atlantisko periodu. No vakardienas apskata mēs zinām, ka šis periods norisinājās Zemes apgabalā, ko mēs saucam par seno Atlantīdu un kura atradās starp mūsdienu Eiropu un Āfriku no vienas puses un Ameriku no otras puses. Un mēs arī pieminējām, cik atšķirīga tolaik bija cilvēka dzīve, īpaši attiecībā uz cilvēka apziņas stāvokli. No vakardienas apskata mēs varējām noprast, ka apziņa, kāda cilvēkam ir mūsdienās, ir attīstījusies tikai pakāpeniski, ka iesākumā cilvēkam piemita sava veida krēslaina gaišredzība. Un mēs zinām, ka cilvēkiem atlantiskajā laikā bija ķermenis, kas sastāvēja no būtiski mīkstākas, elastīgākas, plastiskākas substances nekā tas ir mūsdienu cilvēkam. Un vēl mēs zinām, kā gaišredzīgā apziņa mūs māca, ka tolaik cilvēks vēl nebija spējīgs, piemēram, uztvert tik asās kontūrās kādus cietus priekšmetus, ko tagad redz mūsu acis. Atlantietis gan jau varēja uztvert ārējās pasaules priekšmetus, minerālu valsti, augu valsti un dzīvnieku valsti, bet neskaidri, izplūduši. Līdzīgi kā mūsdienās kādā tiešām miglainā rudens vakarā lampas izskatās krāsaina gaismas apļa ietvertas, tāpat cilvēks tolaik uztvēra ap priekšmetiem kaut ko līdzīgu krāsainām malām, „auru”, kā saka. Tas bija atmirdzums no garīgajām būtnēm, kuras piederēja pie lietām. Dienas gaitā zināmu laiku šo garīgo būtņu uztvere gan bija tiešām neskaidra, bet citā laikā, proti, starpstāvokļos starp nomodu un miegu, tā bija ļoti skaidra.

Ja mēs gribam tiešām dzīvīgi iztēloties kāda senā atlantieša apziņu, tad mums ir sev jāsaka: tik skaidri, ar tik asām kontūrām kā mūsdienās viņš, piemēram, kādu rozi neredzēja. Viss bija izplūdis, miglains un krāsainu malu iekļauts. Jau dienas laikā tas bija neskaidri, bet kļuva vēl neskaidrāks un gandrīz pilnīgi izzuda starplaikā starp nomodu un miegu. Toties šis cilvēks ļoti skaidri uztvēra to, ko mums ir jāuzrunā kā rozēs-garu, rozēs-dvēseli. Un tā bija ar visiem apkārtējās pasaules priekšmetiem.

Tālākā attīstība bija tāda, ka ārējie priekšmeti kļuva arvien skaidrāki, un arvien neskaidrāka kļuva to garīgo būtņu uztvere, kuras piederēja pie lietām. Toties cilvēks arvien vairāk izveidoja savu pašapziņu, viņš mācījās arvien vairāk sajust sevi.

Mēs vakar iezīmējām to laika punktu, kad parādījās skaidra Es sajūta. Mēs teicām, ka ēteriskais ķermenis pārklājās ar fizisko ķermeni, kad tuvojās atlantiskā laika pēdējā trešdaļa. Jūs variet iedomāties, ka arī vadonība pirms tam bija pavisam citādāka. Tāda saprašanās starp cilvēkiem, kad apelē pie otra sprieduma, atlantiskajā laikā vispār nepastāvēja. Tajos krēslainās gaišredzības laikos saprašanās, sazināšanās balstījās tajā, ka no cilvēka uz cilvēku pārgāja neapzināta ietekme. Galvenokārt tas, ko mēs mūsdienās zinām kā pēdējo un bieži aplami saprasto un pārprasto šī mantojuma atlikumu, tolaik vēl pastāvēja augstā mērā: tā bija suģestija, neapzināta viena cilvēka ietekme uz otru cilvēku, kas tikai maz apelēja pie otra dvēseles līdzdarbības. Ja mēs atskatāmies senajos Atlantīdas laikos, tad redzam, ka tolaik spēcīga iedarbība uz otru dvēseli notika tūdaļ, tikko cilvēka dvēselē uznira kāds tēls, kāda sajūta un viņš savu gribu pievērsa citam cilvēkam. Visas ietekmes bija spēcīgas, arī griba bija spēcīga, lai šādas ietekmes uzņemtu. No tā mūsdienās ir palikuši tikai pēdējie atlikumi.

Iedomājieties, kāds tālaika cilvēks kustas garām citam un pie tam izdara noteiktas kustības. Otram, kurš tajā noskatās, ir jābūt tikai nedaudz vājākam, lai iedarbība būtu tāda, ka viņam gribētos atkārtot, atdarināt visas šīs kustības. Mūsdienās no tā kā sens mantojums ir pāri

palicis tas, ka vienam cilvēkam ieraugot, ka otrs žāvājas, arī uzreiz gribas nožāvāties. Starp cilvēkiem pastāvēja daudz intīmākas saites. Tas balstījās tajā, ka cilvēks dzīvoja pilnīgi citādākā atmosfērā nekā mūsdienās. Šodien mēs dzīvojam ūdens cauraustā gaisā tikai tad, kad stipri līst. Tolaik gaisu nemitīgi pildīja blīvi ūdens tvaiki. Un cilvēks atlantiskā laika sākumā nebija no nemaz blīvākas substances kā, piemēram, zināmi želejveidīgi dzīvnieki, kādi mūsdienās dzīvo jūrā un gandrīz nav atšķirami no apkārtējā ūdens. Tāds bija cilvēks un tikai pakāpeniski sablīvējās. Bet mēs jau zinām, ka šis cilvēks kā nekā bija pakļauts ietekmēm no ne tikai īstenībā vadošajām augstākajām garīgajām būtnēm, kuras dzīvoja vai nu uz Saules vai bija sadalījušās uz mūsu Saules sistēmas dažādām planētām, bet arī luciferiskajiem gariem, kuri ietekmēja viņa astrālo ķermeni. Un mēs arī raksturojam, kurā virzienā šis ietekmes iedarbojās. Bet mēs arī teicām, ka tiem, kuriem vajadzēja kļūt par atlantiešu tautas vadoņiem, šis luciferiskās ietekmes savā astrālajā ķermenī bija jāapkaro. Tā kā cilvēks tolaik vispār savā apziņā bija garīgs un gaišredzīgs, viņš arī uztvēra visas garīgās ietekmes sevī.

Mūsdienās cilvēks, kurš neko nezina par garazinātņi, smejas, ja viņam saka: „Astrālajā ķermenī sēž luciferisko garu ietekmes.” Viņš gan nezina, ka šīm būtnēm ir daudz spēcīgāka ietekme uz viņu, nekā tad, ja viņš tās ievērotu:

„Nelabo ļautiņi nejut nekad,
Kaut tas jau grābtu aiz krāga.”

Tas ir ļoti dziļš Gētes Fausta izteikums. Un dažas labas materiālistiskas ietekmes mūsdienās nepastāvētu, ja vien cilvēki zinātu, ka vēl ne visas luciferiskās ietekmes ir izdzītas no cilvēka.

Tolaik vadoņi un viņu mācekļi stingri ievēroja visu, kas varēja ierosināt kaislības, dziņas un alkas no tās puses, kas cilvēkā modināja par viņa fiziski-juteklisko apkārtni dziļāku interesi, nekā tas nāca par labu viņa tālākai attīstībai Visumā. Tādēļ tam, kurš gribēja kļūt, attīstīties par vadoni, pirmām kārtām bija jānododas pašizziņai, stingri pievēršot uzmanību visam, kas varēja būt Lucifera ietekme. Viņam bija asi jāstudē Lucifera garīgā būtība savā astrālajā ķermenī. Līdz ar to viņš varēja no tā izvairīties. Tādējādi viņš saskatīja tās citas, augstākās, vadošās dievišķi-garīgās būtnes, pirmām kārtām tās, kuras pašas savu spēles laukumu bija pārcēlušas no Zemes uz Sauli vai uz citām planētām. Un cilvēki, atkarībā no savas izcelšanās, redzēja vienu vai otru jomu. Bija tādas cilvēku dvēseles, kuras, teiksim, bija nolaidušās no Marsa. Kad tās attīstījās, apkarojot savā astrālajā ķermenī luciferiskās ietekmes, tad tika vadītas uz augstāku gaišredzības pakāpi, uz labu, tīru gaišredzību, un tās tad redzēja augstākās garīgās būtnes no tās valstības, no kuras pašas bija nolaidušās, tāpat Marsa augstākās garīgās būtnes. Dvēseles, kuras bija nolaidušās no Saturna valstības, tika līdz Saturna būtņu skatīšanai. Dvēseles, kuras bija nākušas no Jupitera vai Venēras, skatīja Jupitera vai Venēras būtnes. Katrs cilvēks skatīja atbilstošu valstību.

Bet augstākās būtnes starp cilvēkiem, tie, kuri bija tikuši pāri Mēness krīzei, varēja pakāpeniski sagatavoties tam, lai redzētu ne tikai garīgās būtnes no Marsa, Jupitera vai Venēras, bet arī garīgās būtnes no pašas Saules, augstākās Saules būtnes. Līdz ar to, ka tās būtnes, kuras tika iesvētītas, kuras bija nolaidušās no dažādajām planētām, tām atkal kļuva redzamas šo planētu pasaules attiecībā uz to garīgumu. Tādēļ jūs sapratīsiet, ka senajā Atlantīdā bija institūcijas vai iestādījumi, kur tika uzņemti, piemēram, tie, kuri bija cēlušies no Marsa, kad viņi bija sasnieguši tādu briedumu, lai studētu Marsa noslēpumus. Bija citas vietas, kur tie, kas bija cēlušies no Venēras, iepazīna Venēras noslēpumus. Ja mēs to nosaucam vēlākā vārdā „orākuli”, tad Atlantīdā bija Marsa-orākulis, kur tika pētīti Marsa noslēpumi, Saturna-orākulis, Jupitera-orākulis, Venēras-orākulis un tā tālāk. Augstākais bija Saules-orākulis. Un augstākais starp iesvētītajiem bija augstākais Saules-orākula iesvētītais.

Tā kā cilvēks bija pakļauts sugestīvām ietekmēm un tika veikta gribas iedarbība, tad arī visas mācības bija citādākas. Pamēģināsim izveidot kaut kādu priekšstatu par to, kā izturējās, sazinājās skolotājs un māceklis. Pieņemsim, ka bija garīgi skolotāji, kuri bija saņēmuši

iesvētīšanu kā žēlsirdības dāvanu. Kā vēlākie, kā mācekļi nonāca līdz iesvētīšanai atlantiskajā laikā?

Tad mums ir jāiztēlojas, ka, pirmkārt, jau iesvētītie ar visu savu parādīšanos, vienkārši ar savu esību jau veica varenu ietekmi uz tiem, kuri bija predestinēti kļūt par viņu mācekļiem. Nevarēja parādīties neviens atlantiskais iesvētītais, lai tie, kuriem bija jākļūst par mācekļiem, tūdaļ nesajustu savā dvēselē ieskanamies stīgas, kuras deva viņiem iespēju kļūt par šādiem mācekļiem. Tās bija priekšmetiskajai, dienas apziņai pilnīgi nepakļautas ietekmes, kuras tajos laikos gāja no cilvēka uz cilvēku. Un tāda veida mācības, kādas mēs zinām mūsdienās, tolaik nebija nepieciešamas. Visa saskarsme ar skolotāju, viss, ko viņš darīja, iedarbojās kopā ar cilvēka atdarināšanas spējām. Daudz kas neapzināti pārgāja no skolotāja uz mācekli. Tādēļ svarīgākais bija, lai tie, kuri bija sasnieguši briedumu iepriekšējās dzīves gaitā, iesākumā tikai tiktu ievesti orākulu vietās un dzīvotu skolotāju tuvumā. Un, redzot to, ko darīja skolotāji, viņu jūtu un sajūtu iedarbībā notika sagatavošanās – tas gan notika ilgu, ilgu laiku. Un tad pienāca laiks, kad bija sasniegta tik nozīmīga saskaņa starp skolotāja dvēseli un skolēna dvēseli, ka visi augstie noslēpumi, kas bija skolotājā, bija pārnesti uz mācekli. Tā tas bija senajos laikos. Kā tad tas notika tad, kad izveidojās ēteriskā un fiziskā ķermeņa pārklāšanās?

Kaut gan atlantiskajā laikā ēteriskais ķermenis un fiziskais ķermenis nonāca līdz pilnīgai sakrišanai, pārklājās, saites starp ēterisko ķermeni un fizisko ķermeni vēl nebija pārāk spēcīgas, un vajadzēja tikai sasprindzināt gribu no skolotāja puses, lai ēterisko ķermeni atkal zināmā veidā izceltu ārā. Kaut arī vairs nebija iespējams tas, ka, pienākot īstajam momentam, it kā pats no sevis uz mācekli pārietu tas, kas bija skolotājā, bet tomēr skolotājs varēja viegli izcelt ārā mācekļa ēterisko ķermeni, un tad skolēns varēja redzēt to pašu, ko redzēja skolotājs. Tātad, pastāvot vieglai jeb vaļīgai saistībai starp ēterisko ķermeni un fizisko ķermeni, bija iespējams izcelt ārā mācekļa ēterisko ķermeni, un tad gudrība, meistara gaišredzīgie novērojumi, tika pārnesti uz mācekli.

Tad pienāca lielā katastrofa, kura noslaucīja no zemes virsas Atlantisko kontinentu. Vareni procesi gaisā un ūdenī, varenas zemestrīces izraisīja to, ka pamazām mainījās viss Zemes izskats. Eiropa, Āzija un Āfrika, kuras bija tikai nelielas zemes daļas, pacēlās no ūdens, tāpat arī Amerika. Atlantīda pazuda. Cilvēki pārceļoja uz austrumiem un rietumiem, radās visdažādākās apmetnes.

Bet pēc šīs varenas katastrofas cilvēce atkal bija progresējusi. Atkal saiknē starp ēterisko ķermeni un fizisko ķermeni bija iestājušās izmaiņas. Tagad pēcatlantiskajā laikā bija izveidojušies cieša saistība starp cilvēka ēterisko ķermeni un fizisko ķermeni. Vairs nebija iespējams ar meistara gribas impulsu izcelt ārā ēterisko ķermeni un pārnest jebkuru novērojumu. Tādēļ iniciācijai, kas veda pie spējas ieskatīties garīgajā pasaulē, bija jāpieņem citu formu, tādu, ko apmēram var attēlot sekojošā veidā.

To mācību vietā, kuras vairāk balstījās skolotāja tiešā dvēseliskā ietekmē uz mācekli, pakāpeniski bija jāstājas tādām mācībām, kuras palēnām tuvojās tam, ko mēs ar to saprotam šodien. Un, jo vairāk gāja uz priekšu pēcatlantiskais laiks, jo līdzīgākas tās kļuva mūsdienu mācībām. Kā atlantiskajā laikā bija orākuli, tā tagad cilvēces lielie vadoņi ierīkoja institūcijas, kas saturēja seno atlantisko orākulu izskaņas. Un kā atlantiskajos laikos piemērotie cilvēki tika uzņemti orākulā, tā tagad tie tika uzņemti mistērijās. Tagad mācekļi, jo uz tiem vairs nebija iespējams iedarboties kā agrāk, tika rūpīgi sagatavoti stingrā mācību procesā.

Tādēļ mēs visās kultūrās varam atklāt šādu mistēriju pastāvēšanu ilgu laiku. Vai jūs atskatāties kultūrā, ko mēs zinām kā pirmo pēcatlantisko, kura norisinājās senajā Indijā, vai Zaratustras kultūrā, vai ēģiptiešu, vai haldejiešu, visur jūs atklāsiet, ka mācekļi tika uzņemti mistērijās, kuras bija kaut kas vidējs starp baznīcu un skolu. Un tur viņi vispirms tika stingri mācīti, lai viņi iemācītos domāt un just ne tikai attiecībā uz to, kas bija maņu pasaulē, bet arī to, kas norisinās neredzamajā, garīgajā pasaulē.

Un to, ko mācīja, mēs šodien varam apzīmēt precīzi: pa lielai daļai tas ir tas pats, ko mēs tagad iepazīstam kā antropozofiju. Tas bija mācību priekšmets mistērijās. Tikai tas toreiz

bija vairāk pielāgots tālaika paradumiem un stingri noregulēts, ne tā, kā mūsdienās, kad vismaz daļēji brīvā veidā cilvēkiem, kuri savā ziņā ir tam nobrieduši, augstāko pasaulu noslēpumi tiek paziņoti salīdzinoši straujā veidā.

Tolaik mācības tika stingri regulētas. Piemēram, pirmajā pakāpē tika paziņota tikai zināma atziņu summa, visu pārējo pilnībā noklusējot. Tikai tad, kad māceklis visu bija pārstrādājis, viņam paziņoja to, kas piederēja augstākai pakāpei. Līdz ar to, ka māceklis tika sagatavots šādi, viņa astrālajā ķermenī tika iedēstīti jēdzieni, idejas, sajūtas un jūtas, kuras attiecas uz garīgo pasauli. Līdz ar to viņš savā ziņā bija apkarojis arī Lucifera ietekmes. Jo visi uzzinātie garazinātniskie jēdzieni attiecas uz augstākajām pasaulēm, bet ne uz pasauli, par kuru Lucifers grib izsaukt interesi cilvēkos, ne tikai uz maņu pasauli. Pēc tam, kad māceklis bija ticis šādi sagatavots, pietuvojās laiks, kad viņš tika vadīts uz patstāvīgu skatījumu. Viņam pašam bija jāieskatās garīgajā pasaulē. Tam bija nepieciešams, lai cilvēks visu to, ko bija izstrādājis savā astrālajā ķermenī, varētu atspoguļot ēteriskajā ķermenī. Jo tikai tādējādi cilvēks nonāk līdz garīgās pasaules skatīšanai, ka viņš visu, ko ir mācoties iestrādājis savā astrālajā ķermenī, ar zināmām jūtām un sajūtām pret iemācīto pārdzīvo sevī tik spēcīgi, ka tas ietekmē ne tikai viņa astrālo ķermeni, bet arī blīvāko ēterisko ķermeni. Lai māceklis paceltos no mācīšanās uz skatīšanu, tam, kas viņam ir ticis mācīts, ir jābūt sekām. Tādēļ mācības indiešu, persiešu, ēģiptiešu, grieķu laikā noslēdzās ar zināmu noslēguma aktu, kas nozīmēja sekojošo.

Vispirms māceklis atkal tika ilgi gatavots, nevis ar mācībām, bet gan caur to, ko sauc par meditāciju, un ar citiem vingrinājumiem, lai attīstītu iekšēju noslēgtību, iekšēju mieru, iekšēju pašlāpību. Viņš tika gatavots tam, lai pilnībā padarītu savu astrālo ķermeni par garīgās pasaules pilsoni. Un tad, īstajā laika momentā, kā noslēgums šai attīstībai, viņš tika uz trīsarpus dienām novests nāvei līdzīgā stāvoklī. Ja atlantiskajos laikos ēteriskais ķermenis vēl bija tik vaļīgi saistīts ar fizisko ķermeni, ka varēja tikt izcelts ārā vieglākā veidā, tad tagad mistērijās cilvēku jau vajadzēja novest nāvei līdzīgā miegā. Šajā laikā viņš tika vai nu guldīts zārkam līdzīgā kastē, vai piesiets pie sava veida krusta, vai kā tamlīdzīgi. Un tam, kuru apzīmē kā iesvētīto, hierofantu, piemita spējas iedarboties uz astrālo ķermeni un tieši uz ēterisko ķermeni, jo ēteriskais ķermenis šajā procedūrā šajā laikā izgāja ārā. Tas ir citādi nekā miegā. Aizmiegot gultā paliek fiziskais ķermenis un ēteriskais ķermenis, ārā ir astrālais ķermenis un Es. Bet tagad, iesvētīšanas noslēgumā, guļam paliek fiziskais ķermenis un, vismaz attiecībā uz lielāko daļu fiziskā ķermeņa, ēteriskais ķermenis vienkārši tiek izcelts ārā – paliek tikai zemākās daļas, augstākās partijas tiek izceltas ārā – un attiecīgais cilvēks tad ir nāvei līdzīgā stāvoklī. Viss, ko viņš iepriekš bija iemācījies ar meditācijām un citiem vingrinājumiem, tas tagad šajā stāvoklī tiek iespiests ēteriskajā ķermenī. Un šajās trīsarpus dienās cilvēks patiešām ceļo garīgajās pasaulēs, kur ir augstākās būtnes. Un pēc šīm trīsarpus dienām tas, kurš viņu ir iesvētījis, atkal sauc atpakaļ, tas ir, viņam piemita vara atkal pamodināt. Tad attiecīgais cilvēks atnesa līdzīgu garīgās pasaules zināšanas. Tagad viņš varēja ieskatīties šajā garīgajā pasaulē, un tagad viņš varēja kļūt par garīgās pasaules faktu paudēju līdzcivīkiem, kuri vēl nebija sasnieguši tādu briedumu, lai arī tajā ieskatītos.

Tāpat senie skolotāji pirmskristus laikos bija iesvētīti mistēriju noslēpumu dziļumos. Šajās trīsarpus dienās viņus vadīja hierofanti, un viņi kļuva par dzīviem lieciniekiem tam, ka pastāv garīga dzīve un ka aiz fiziskās pasaules ir garīgā pasaule, kurai cilvēks pieder ar savām augstākajām daļām un kurā cilvēkam būtu jāieaug.

Bet attīstība turpinājās. Tas, ko es jums tagad attēloju kā iesvētīšanu, visintensīvāk pastāvēja pirmajā laikā pēc atlantiskās katastrofas. Tomēr arvien vairāk un vairāk nostiprinājās saikne starp ēterisko ķermeni un fizisko ķermeni. Tādēļ šī procedūra kļuva arvien bīstamāka, jo cilvēki arvien vairāk un vairāk pierada pie fiziskās maņu pasaules ar visu savu apziņu. Tā arī ir cilvēces attīstības jēga, ka cilvēki pierada ar visām savām nosliecēm un simpātijām dzīvot šajā fiziskajā pasaulē. Tas ir lielais cilvēces progress, ka cilvēki patiešām attīstīja šo mīlestību uz fizisko pasauli.

Pirmajā pēcatlantiskās kultūras laikā vēl pastāvēja dzīvīgas atmiņas par to, ka ir arī garīgā pasaule. Cilvēki teica: mēs, kā vēlāk piedzimušie, vēl varam ieskatīties mūsu priekšteču garīgajā pasaulē. – Viņiem vēl bija neskaidra, krēslaina apziņa par to. Viņi zināja, kur ir pasaules patiesība, kur ir viņu dzimtene. Tas, kas ir ap mums dienas apziņā, viņi teica, tas ir kā plīvurs, kas pārklāts patiesībai, kas aizsedz mums garīgo pasauli, tā ir Maja jeb ilūzija. – Ne jau tūdaļ pierada pie tā, ko tagad varēja redzēt. To nevarēja viegli apjēgt, ka ir jāzaudē apziņu par seno garīgo pasauli. Tas ir pirmās pēcatlantiskās kultūras raksturojums. Tādēļ arī tad bija visvieglāk ievadīt cilvēkus garīgajā, jo viņiem vēl bija dzīvīga nosliece uz garīgo pasauli. Dabiski, ka tā nevarēja palikt, jo Zemes misija ir tajā, lai cilvēki iemīļotu Zemes spēkus un iekarotu fizisko pasauli.

Ja jūs varētu atskatīties uz seno Indiju, tad ieraudzītu garīgās dzīves neiedomājamas virsotnes. To, ko pirmie senie skolotāji varēja pasludināt cilvēkiem, to novest līdz saprašanai mūsu laika cilvēkiem ir iespējams tikai tad, ja cilvēks ir izgājis caur garazinātnes studijām. Visiem pārējiem lielo svēto Rišis mācība ir bezjēdzība, muļķības, jo viņi pat nespēj iedomāties, ka kaut kāda jēga būtu tajā, ko tur saka par garīgās pasaules noslēpumiem. No sava redzes viedokļa viņiem, protams, ir taisnība, jo katram no sava viedokļa ir taisnība.

Garīgais pasaules uzskats bija varens, bet vienkāršāko ierīču lietošana tolaik vēl bija nezināma. Cilvēki sevi nodrošināja visprimitīvākajā veidā. Kaut kādas dabaszinātnes vai tas, ko šodien tā sauc, vēl nebija. Jo visā, ko varēja redzēt fiziskajā plānā, saskatīja Maju, lielo šķietamību, un tikai pacelšanos pie lielās Saules būtnes vai līdzīgām būtnēm uzskatīja par patiesu un īstu. Bet tā tas nevarēja palikt. Cilvēkiem bija pakāpeniski jāmacās mīlēt šo zemi. Starp pēcatlantiskajiem cilvēkiem bija jābūt arī tādiem, kuriem piemita griba apgūt šo zemes valstību. Sākums tam tika likts Zaratustras laikos. Tas bija varens solis uz priekšu, kad mēs apskatām pāreju no senajiem indiešiem uz senajiem persiešiem. Zaratustram ārējā pasaule nebija tikai Maja jeb ilūzija. Viņš parādīja cilvēkiem, ka tam, kas ir apkārt fiziski, ir sava vērtība, bet garīgais stāv tieši aiz tā. Ja pēc senā indieša uzskatiem zieds bija Maja un viņš pievērsās tikai garam aiz puķes, tad Zaratustra teica: tas ir kas tāds, ko ir jānovērtē, jo tā ir daļa no visa. Materiālais izaug no garīgā. – Un tam jau tika pievērsta jūsu uzmanība, ka Zaratustra norādīja uz to, ka fiziskā Saule ir garīgo būtņu spēles laukums. Bet iesvētīšana bija grūta. Un tiem, kuri gribēja ne tikai dzirdēt no iesvētītajiem, ka ir tāda garīgā pasaule, bet kuri paši gribēja ieskatīties lielajā Saules-aurā, bija nepieciešami asāki iesvētīšanas noteikumi.

Pamazām un pakāpeniski mainījās arī visa cilvēka dzīve. Un nākamajā periodā, ēģiptiešu-haldejiešu kultūrā, cilvēki vēl vairāk iekaroja fizisko pasauli. Tur cilvēks vairs nepievēršas tikai un vienīgi tīri garīgai zinātnēi, kas pēta to, kas ir aiz fiziskā. Viņš apskata zvaigžņu gaitu un mēģina izzināt zvaigžņu stāvokļos un kustībās, ārēji redzamajā dievišķī-garīgo būtņu ierakstītu ziņu. Viņš izzina dievu gribu rakstu zīmēs, kas saista vienu maņu pasaules lietu ar otru. Viņš studē lietas pēc to attiecībām. Ēģiptē mēs redzam rodamies geometriju, kas tiek pielietota ārējām lietām. Tā cilvēks iekaro ārējo pasauli.

Grieķis tajā ir vēl vairāk progresējis. Tur mēs redzam, kā tiek godāta sakarība starp to, ko pārdzīvo dvēsele, un ārējo matēriju. Kad mēs redzam savā priekšā Atēnu Palādu vai Zevu, tad tur vielai ir paziņots tas, kas vispirms ir dzīvojis cilvēka dvēselē. Tur it kā jau ārpus cilvēka parādās tas, ko viņš ir iekarojis ieplūstot maņu pasaulē.

Bet, kā cilvēks kļuva arvien varenāks un varenāks maņu pasaulē un arvien vairāk to iemīlo savā dvēselē, tāpat laikā starp nāvi un jaunu piedzimšanu viņš arvien vairāk atsvešinās no garīgās pasaules. Kad kāda senā indieša dvēsele pameta ķermeni un pārgāja garīgajā pasaulē, lai tur turpinātu attīstību līdz jaunai piedzimšanai, tad garīgais tai bija vēl dzīvs. Jo cilvēks visu savu dzīvi bija ilgojies nokļūt augšā garīgajā pasaulē, visas viņa sajūtas dziļi aizrāva tas, ko viņš dzirdēja sludinām par dzīvi garīgajās pasaulēs, kaut arī viņš pats varbūt nebija iesvētītais. Tādēļ, tā sacīt, kad viņš ienāca pa nāves vārtiem, garīgā pasaule bija atvērta viņa priekšā – tā pavērās viegli un gaiši. Bet tādā pašā mērā, kā cilvēkam attīstījās simpātija pret fizisko pasauli, kādā viņš kļuva arvien izveicīgāks fiziskajā pasaulē, tādā pašā mērā viņam satumsa laiks starp nāvi

un jaunu piedzimšanu. Un ēģiptiešu laikā tas jau ir nonācis tiktāl, ka mēs ar gaišredzīgu apziņu varam secināt, ka dvēselei kļūst tumši un drūmi, kad tā pamet ķermeni un ieiet garīgajā pasaulē, ka dvēsele jūtas vientuļa un it kā noslēgta no citām dvēselēm; to dvēsele sajūt kā ledainu aukstumu, kad tā jūtas vientuļa un nevar saprasties, sazināties ar citām dvēselēm. Un grieķiem, kuri dzīvoja laikā, kad cilvēki ar tik brīnišķīgu ārēju skaistumu kultūrā Zemi bija padarījuši par kaut ko pavisam īpašu, dvēselēm laika starp nāvi un jaunu piedzimšanu bija vistumšāk, visdrūmāk un visaukstāk. Un tā nav nekāda leģenda, bet gan atbilst īstenībai, ka dižciltīgs grieķis, kad viņam jautāja par uzturēšanos mirušo valstībā, atbildēja: labāk būt ubagam virszemē nekā karalim ēnu valstībā!

Tā mēs varam sacīt, ka cilvēki, attīstoties kultūrai, arvien vairāk un vairāk tika atsvešināti garīgajai pasaulei. Iesvētītie, kuri spēja ieskatīties garīgās pasaules augstākajās jomās, kļuva arvien retāk sastopami, jo iesvētīšanas procedūra kļuva arvien bīstamāka. Kļuva arvien grūtāk trīssarpus dienas pavadīt nāvei līdzīgā stāvoklī, ļaujot nošķirties ēteriskajam ķermenim, un tomēr atgriezties dzīvē, nenomirt.

Bet tad visā cilvēku dzīvē iestājās atjaunotne ar impulsu, par kuru mēs runājam šajās dienās: ar Kristus-impulsu. Mēs jau raksturojām, ka Kristus, augstais Saules gars, Zemei tuvojās pakāpeniski. Mēs redzējām, ka Zaratuštras laikos „Ahura Mazdao” vēl bija jāmeklē Saulē, un kā Mozus viņu varēja skatīt degošā ērkšķu krūmā un ugunī Sinajā. Viņš pakāpeniski ienāca Zemes sfērā, kurai bija jākļūst citādi. Vispirms šim garam bija jāpaveic tas, lai cilvēki mācītos viņu atzīt šeit uz šīs Zemes.

Kas tad pamatā bija saistīts ar visām senajām iesvētīšanām? Ka ēteriskajam ķermenim bija jātiek izceltam ārā no fiziskā ķermeņa. Un pat pēcatlantiskajās iesvētīšanās cilvēkam bija jātiek novestam nāvei līdzīgā stāvoklī, tas ir, būt bezsamaņā attiecībā uz fizisko apziņu. Līdz ar to cilvēks nonāca cita Es valdībā. Tas vienmēr bija ar to saistīts. Viņš ar savu Es pilnībā nonāca tā valdībā, kurš bija viņa iniciators, viņa iesvētītājs. Viņš pilnībā pameta savu fizisko ķermeni, nedzīvoja tajā un viņa Es-am nebija nekādas ietekmes uz savu fizisko ķermeni.

Bet tas ir lielais Kristus-impulsa mērķis, ka cilvēkam ir tā jāattīsta savu Es, lai tas pilnībā paliktu sevī, ka tam, lai nonāktu augstākās pasaulēs, nebūtu jāienirst zemākā stāvoklī, nekā Es viņā ir. Tam bija nepieciešams, lai vispirms viens upurētu sevi, lai uzņemtu pašu Kristus-garu cilvēciskā ķermenī. Uz to mēs arī jau norādījām, ka iesvētītais, kurš cauri daudzām, daudzām inkarnācijām bija nobriedis tam, lai kļūtu spējīgs no noteikta savas dzīves momenta atmest pats savu Es un uzņemt sevī Kristus-garu. Tas Jāņa evaņģēlijā ir iezīmēts Jāņa kristīšanā Jordānā. Ko šī kristīšana īstenībā nozīmēja?

Mēs zinām, ka šo kristīšanu Jēzus Kristus priekštecis, pasludinātājs Jānis Kristītājs veica tiem, kurus viņš gatavoja saņemt Kristu atbilstošā veidā. Tikai ja mēs apdomājam, ka Jānis kristīja tādēļ, lai atbilstošā veidā sagatavotu Kristum, tikai tad mēs sapratīsim, kas par Jāņa kristīšanu ir rakstīts Jāņa evaņģēlijā. Ja jūs iztēlosieties mūsdienu kristības, kas ir tikai sākotnējā simbola imitācija, tad jūs līdz izpratnei nenonāksiet. Tik vienkārši, ka cilvēku tikai nedaudz apšlakstina ar ūdeni, tas nebija, toreiz kristīšana notika tā, ka cilvēks pilnībā tika iegremdēts zem ūdens, ka viņš kādu laiku – ilgāku vai īsāku – dzīvoja zem ūdens. Ko tas nozīmē, to mēs tagad noskaidrosim, izejot no cilvēka būtības mistērijas.

Atcerieties, ka cilvēks sastāv no fiziskā ķermeņa, ēteriskā ķermeņa, astrālā ķermeņa un Es. Dienas nomoda stāvoklī cilvēkam šīs četras daļas ir cieši ieaustas viena otrā. Miega laikā gultā guļ fiziskais ķermenis un ēteriskais ķermenis, astrālais ķermenis un Es ir ārpusē. Nāvē ir tā, ka fiziskais ķermenis paliek kā liķis, ēteriskais ķermenis to pamet un neilgu laiku apvienojas Es, astrālais ķermenis un ēteriskais ķermenis. Un tiem, kuri ir dzirdējuši kaut dažas no manām lekcijām, arī jau ir skaidrs, ka šajā mirklī parādās pilnīgi noteikts pārdzīvojums: cilvēka acu priekšā kā brīnumainā panorāmā aizslīd visa viņa iepriekšējā dzīve; kā telpiski līdzās ap cilvēku nostājas visi viņa dzīves apstākļi un attiecības. Proti, ēteriskais ķermenis ir arī atmiņu nesējs, un dzīves laikā tikai fiziskais ķermenis kavē to, lai tas viss būtu acu priekšā. Pēc nāves fiziskais ķermenis ir nomests; tad apziņā var nonākt viss, ko cilvēks ir pārdzīvojis savas pēdējās dzīves

laikā. Es arī jau minēju, ka šāds atskats uz visu dzīvi var iestāties arī tad, ja cilvēks nonāk nāves briesmās vai kā citādi tiek šausmīgi izbiedēts, šokēts. Jūs jau būsi dzirdējuši kādus stāstus par to, ka cilvēks, būdams tuvu noslīkšanai vai gandrīz nogāžoties no kalniem, bet nezaudējot samaņu, kā lielā panorāmā pārdzīvo visu savu līdzšinējo dzīvi. To, ko cilvēks pārdzīvo tādā briesmu brīdī, kad viņš ir, piemēram, tuvu noslīkšanai, to Jāņa kristīšanas laikā pārdzīvoja gandrīz katrs. Tajā bija kristīšanas būtība, ka cilvēks tik ilgi palika ūdenī, ka pārdzīvoja savu līdzšinējo dzīvi. Bet tas, ko katrs pārdzīvoja, tika pārdzīvots kā garīgs tēls. Un tad atklājās, ka šajā anormālajā stāvoklī tas, ko pārdzīvoja gars, zināmā mērā pieslēdzās pārējai garīgajai pasaulei; un tas, kurš atkal tika pacelts ārā no ūdens pēc Jāņa-kristīšanas, zināja: garīgā pasaule pastāv! Patiesībā tas, kas manī ir, ir kaut kas tāds, kas var pastāvēt arī bez ķermeņa. – Par to cilvēks pēc kristīšanas bija pārliecināts, ka pastāv pasaule, kurai viņš pieder ar savu garu. Tātad ko Jānis Kristītājs ar šo kristīšanu bija izraisījis?

Cilvēki bija nonākuši pie tā, lai arvien vairāk un vairāk iemīļotu fizisko pasauli, arvien vairāk un vairāk sarastu ar fizisko pasauli, lai arvien vairāk un vairāk noticētu, ka fiziskais īstenībā ir reālais. Bet tie, kuri atnāca pie Kristītāja, pārdzīvoja paši savu dzīvi kā garīgu dzīvi. Kad viņi bija nokristīti, tad zināja: es esmu vēl arī kas cits, nekā tikai mans fiziskais ķermenis. Cilvēku apjēga pakāpeniski bija izveidojusies tā, ka viņi bija tikuši pievērsti fiziskajai pasaulei. Jānis savos kristāmajos bija izsaucis apziņu: pastāv garīga pasaule, es ar kādu augstāku savu daļu pats piederu šai garīgajai pasaulei. Tādēļ jums tikai jāietērpj viņa runa citos vārdos, un tad jums ir: mainiet savu apjēgu, kas ir pievēsta fiziskajai pasaulei! Viņi mainīja šo apjēgu, ja patiešām saņēma kristīšanu. Tad viņi zināja: manī ir arī garīgais; mans Es pieder garīgajai pasaulei. Cilvēks bija guvis šo pārliecību savā fiziskajā ķermenī. Viņš jau nebija izgājis kādu īpašu procedūru kā iesvētīšanā. Viņš bija to pārdzīvojis savā fiziskajā ķermenī. Un tajā veidā, kā visa mācība, kā tā tolaik bija pastāvējusi kopš Mozus sludināšanas, tika uzņemta un savienojās ar dvēseli, Jāņa kristīšanas pārdzīvojums ieguva vēl īpašāku nozīmi.

Cilvēks pēc kristīšanas ne tikai apzinājās: es esmu vienots ar garīgo pasauli – bet viņš arī atzina, saprata, kāda garīgā pasaule caurauž Zemi. Šāds cilvēks zināja: kas Mozum tika pasludināts kā „ehjeh asher ehjeh” degošajā ērkšķu krūmā un Sinajas ugunī, tas caurauž Zemi, un ar vārdu Jahve jeb Jehova, jeb „ehjeh asher ehjeh” jeb „es esmu tas, kas es esmu” šī garīgā pasaule tiek izrunāta īstajā veidā. – Tātad cilvēks pēc Jāņa kristīšanas zināja ne tikai to, ka viņš ir vienots ar garīgo pasauli, bet arī to, ka: šajā garīgajā pasaulē dzīvo Es-esmu, no kura es garīgi esmu piedzimis. – Tā Jānis ar savu kristīšanu sagatavoja savus kristāmos. Šīs jūtas, šo sajūtu viņš tajos bija modinājis. Tie, protams, varēja būt tikai nedaudzi. Vairums nebija nobrieduši tam, lai, iegremdēti ūdenī, to visu pārdzīvotu. Bet daži atzina, ka tuvojas Gars, kurš vēlāk tika saukts par Kristu.

Tagad pamēģiniet to, kas ir ticis pateikts šodien, salīdzināt ar vakarējo. Tas, ko izraisīja senās garīgās būtnes, bija uz asinsradniecību, uz fizisku kopību balsīta mīlestība. Bet luciferiskie gari gribēja nošķirt katra paša personību, katra paša individualitāti. Lucifers un augstās garīgās būtnes darbojās reizē. Senās asinsradniecības saites pakāpeniski atslāba. To jūs varat vēsturiski izsekot paši. Paskatieties uz lielo tautu sajaukumu lielajā Romas impērijā. To bija izraisījis tas, ka senās asinsradniecības saites bija atslābušas un katrs vairāk vai mazāk gribēja balstīties kā atbalsta punktā savā personībā. Bet cilvēki arī bija zaudējuši kopsakaru ar garīgo pasauli, bija saauguši kopā ar fizisko pasauli, bija iemīļojuši fizisko plānu. Tādā pašā mērā, kādā Lucifera ietekmē bija pieņēmusies spēkā Es-apziņa, kādā cilvēks bija saaudzis kopā ar fizisko pasauli, viņš bija pārvērtis postazā, iztukšojis savu dzīvi starp nāvi un jaunu piedzimšanu. Tagad Kristītājs bija sagatavojis cilvēkiem kaut ko lielu un nozīmīgu. Viņš bija sagatavojis to, ka cilvēks varēja palikt savā personībā un ka viņš pat savā personībā, ieniršanas zem ūdens dēļ, varēja atrast to pašu, ko viņš reiz bija izjutis kā „dievus”, tolaik, kad viņš pats vēl dzīvoja ūdenī, kas kā tvaiki un migla caurauda atmosfēru. Šis dievišķo pasaulu pārdzīvojums tagad bija ticis atkārtots. Cilvēks, kaut arī viņš tagad bija Es, bija ticis sagatavots tam, lai atkal kā cilvēks tiktu vadīts pie cilvēkiem, lai atkal atrastu tagad jau garīgotu mīlestību.

Līdz ar to jums Kristus-notikuma nervs ir raksturots no citas puses. Kristus attēlo garīgās mīlestības spēka nolaišanos uz mūsu Zemes, kas mūsdienās vēl ir tikai savas iedarbības sākumā. Ja mēs sekosim šai domai tālāk, izmantojot Jāņa un Lūkas evaņģēlijus, tad redzēsim, ka Kristus-impulsa nervs ir tieši garīgā mīlestība, kā ar to Es-i, kas ir tikuši nošķirti, arvien vairāk un vairāk atkal tiek savesti kopā, bet attiecībā uz intīmāko, visieکشējāko dvēselē. Cilvēki iesākumā varēja tikai nojaust, ko Kristus nozīmēja pasaulei. Un šodien no tā vēl ir īstenots nedaudz, nedaudz, jo šķirošais, luciferisko varu pēcdarbība vēl vienmēr pastāv, bet Kristus-princips vēl ir darbojies tikai īsu laiciņu. Un kaut arī mūsdienās zināmās ārējās dzīves jomās tiek meklētas apvienošanās iespējas, tomēr intīmākajās, svarīgākajās lietās cilvēki vēl pat nenojauš – augstākais, ja domās, intelektuāli, un tas ir mazākais – kas ir dvēseļu harmonija un saskaņa. Tas patiešām ir tā, ka kristietība vēl ir tikai savas iedarbības sākumā. Tā iekļūs arvien dziļāk dvēselēs un padarīs Es-u arvien cēlāku un cēlāku. Tieši mūsdienu jaunākās nācijas to pamana vislabāk. Tās pamana, ka tām ir jāpieslejas Kristus spēkam, ka tām ir jācauraužas ar Kristus-spēku, ja tās grib turpināt pastāvēt.

Kāds mūsu laikabiedrs austrumos, kurš ir lielā krievu filozofa *Solovjova* testamenta izpildītājs, ir izteicies: „Kristietībai ir jāapvieno mūs kā tautu; citādi mēs pazaudēsim savu Es un līdz ar to vispār iespēju būt tautai!” Vareni vārdi, kas ir izcēlušies kā no instinktīvas intereses par kristietību. Bet no tā arī redzams, cik nepieciešami ir, lai kristietība iekļūtu pašos dvēseles dziļumos. Pamēģiniet kādreiz pārbaudīt parādību, kura pieder pie radikālākajām un kura mums rāda, ka tieši attiecībā uz visintīmāko dvēseles dzīvē pat augstākie un cēlākie vēl ir tālu no tā, kas tos kādreiz pārņems, kad kristietība būs ieplūdusi cilvēka visieکشējākās domās, viedokļos un jūtās. Padomājiet par *Tolstoju* un viņa darbību pēdējos gadu desmitos, kas savā veidā ir mēģinājums atklāt kristietības patieso nozīmi. Pret šādu domātāju vajadzētu būt milzīgam respektam tieši Rietumos, kur ar garām filozofiskām plāpām, tā sacīt, ir pierakstītas pilnas veselās bibliotēkas par to pašu, ko Tolstojs lieliski un vareni uzraksta vienā tādā grāmatā kā „Par dzīvi”. Tolstoja darbos ir lappuses, kur elementārā veidā ir attēlotas lielas atziņas par teozofiskām patiesībām, ko Rietumeiropas filozofs gan nespēj tā uzķert, par ko tādām būtu jāuzraksta vismaz milzu literatūra, jo ar to ir pateikts kaut kas ļoti varens. Tolstoja darbos, mēs varam sacīt, cauri skan kaut kas, ko var saukt par Kristus-impulsu. Iedziļinieties viņa rakstos, un jūs redzēsiet, ka tas ir Kristus-impulss, kas pilda Tolstoju. Ņemiet tagad viņa lielo laikabiedru, kurš ir interesants jau tādēļ vien, ka ir no aptveroša filozofiska pasaules uzskata pacēlies augšup līdz tādas patiesi vizionāras dzīves robežām, ka pārskata veselu laikmetu, tā sacīt, perspektīvā, apokaliptiski. Kaut arī skatījumi, jo tiem tomēr nav īsti pamatīgi izveidotu pamatu, tiek izkropļoti, sagrozīti, Solovjovs tomēr paceļas līdz vizionāram nākotnes skatījumam. Viņš attēlo šādu nākotnes perspektīvu divdesmitajam gadsimtam. Un ja mēs tajā ielaižamies, tad atrodam lielas un cēlas lietas, proti, attiecībā uz kristietību. Bet viņš runā par Tolstoju kā par kādu kristietības ienaidnieku, kā par antikristu! Tā mūsdienās divi cilvēki var savās dziļākajās domās ticēt, ka dod vislabāko savam laikam, darboties no visdziļākajiem dvēseles dziļumiem, un tomēr stāvēt viens otram pretī bez izpratnes, tā ka viens ir „anti” otram! Mūsdienās pat neiedomājas, ka, lai būtu iespējama ārēja harmonija, mīlestības pilna dzīve, Kristus-impulsam ir jābūt iekļuvušam līdz pašām dziļēm, tā ka cilvēku mīlestībai ir jāklūst pavisam citādākai, nekā tā mūsdienās ir pat cēlākajos dižgaros.

Impulss, kurš tika iepriekš pasludināts un tad ienāca pasaulē, ir tikai savas darbības sākumā un tam būs jāklūst arvien labāk un labāk izprastam. Kas tad tieši mūsu laikā pietrūkst visiem tiem, kuri sauc pēc kristietības un pasludina to par nepieciešamību, bet tomēr nespēj to piesaukt? Viņiem pietrūkst antropozofijas, garazinātnes – *mūsdienu* veida, kā apjēgt Kristu! Jo Kristus ir tik liels, ka katram laikmetam ir jāatrod jaunus līdzekļus, lai Viņu izprastu un atzītu. Agrākajos gadsimtos bija vajadzīgi citi veidi un formas, kā tiekties pēc gudrības. Mūsdienās ir nepieciešama antropozofija. Un tas, kas mūsdienās ir antropozofija, vēl būs derīgs ilgu laiku Kristus izpratnei. Jo antropozofija atklāsies kā kaut kas tāds, kas ierosina visas cilvēka izziņas spējas. Cilvēks pakāpeniski ieaugs Kristus izpratnē. Un arī antropozofiskais priekšstats ir tikai

pārejošs priekšstats. To mēs apzināties, un arī to, ka mums kaut ko lielu, kas pagaidām ir ietverts pārejošos priekšstatos, būs jāietver vēl lielākos priekšstatos.

SEPTĪTĀ LEKCIJA

Kassele, 1909.gada 30.jūnijs

Kristīšana ar ūdeni un kristīšana ar uguni un garu. Kristus-impulsa izpratne dažādos cilvēces attīstības posmos.

Vakardienas apskatos mēs nonācām tiktāl, ka varējām saprast, kas īstenībā bija Jēzus Kristus priekšteča kristīšana, kas bija Jāņa-kristīšana. Un šodien mums būs salīdzinoši viegli apjēgt atšķirību starp to, ko var saukt par Kristus-kristīšanu un Jāņa-kristīšanu. Un visa Kristus ietekmes uz pasauli būtība mums kļūs skaidra un saprotama tieši caur to, ka mēs iemācīsimies atšķirt šīs Kristus-kristīšanas, Kristus-impulsa būtību no Jāņa-kristīšanas.

Vispirms ir jānorāda uz to, ka būtībā stāvoklis, kādā cilvēkam bija jānonāk Jāņa-kristīšanas laikā, tomēr bija anormāls attiecībā pret parasto cilvēka ikdienas apziņas stāvokli. Mēs taču dzirdējam, ka, piemēram, senā iesvētīšana balstījās tajā, ka cilvēka ēteriskais ķermenis, kurš parasti ir cieši saistīts ar fizisko ķermeni, savā ziņā tika izcelts ārā no fiziskā ķermeņa, un ka līdz ar to astrālajam ķermenim kļuva iespējams savus pārdzīvojumus iespiest ēteriskajā ķermenī. Tā tas bija senajā iesvētīšanā. Un arī Jāņa-kristīšanas laikā bija jāiestājas anormālam stāvoklim. Cilvēks tika iegremdēts zem ūdens. Tādējādi ēteriskais ķermenis savā ziņā tika nošķirts no fiziskā ķermeņa, tā cilvēkam nonākot pie atskata uz visu savu dzīvi un sākt apzināties šīs individuālās dzīves saistību ar dievišķi-garīgo pasaulu valstībām. Ja gribam izteikties vēl skaidrāk, tad var teikt: tas, kurš sekmīgi tika atkal izcelts ārā no ūdens, šīs norises dēļ zināja: manī ir kaut kas garīgs, es neesmu būtne tikai šajā fiziski-materiālajā miesā. Un šīs garīgais manī ir saistīts ar garīgo, kas stāv aiz visām pārējām lietām. – Bez tam tāds zināja, ka šis garīgais, kas viņam tur parādījās, ir tas pats, ko Mozus bija uztvēris degošā ērkšķu krūma ugunī un zibenī Sinajā kā Jahvi, kā „es esmu, kas es esmu”, kā „ehjeh asher ehjeh”. To visu viņš zināja caur Jāņa-kristīšanu.

Ar ko šāda apziņa atšķīrās no senā iesvētītā apziņas? Senais iesvētītais, kad tika novests tajā anormālajā stāvoklī, kuru es jums vakar attēloju, uztvēra senās dievišķi-garīgās būtnes, kuras arī jau bija saistījušās ar Zemi, pirms vēl ar Zemi sasaistījās tas, ko Zaratustra sauca par „Ahura Mazdao”, ko Mozus sauca par „Jahvi”. Tātad caur pirmatnējo gudrību cilvēks uztvēra seno garīgo pasauli, no kuras cilvēks ir izaudzis, kurā viņš vēl bija senajos atlantiskajos laikos, pēc kuras ilgojās seno indiešu tauta, senos dievus. Bet dievu, kurš atbilstoši ilgu laiku bija turējies tālu no Zemes, lai tad parādītos jo iedarbīgāk, kurš ilgu laiku to ietekmēja tikai no ārpuses un tuvojās tai palēnām tā, ka Mozus šo tuvošanos varēja uztvert, šo dievu senais iesvētītais vēl nepazīna. Tikai tie cilvēki, kuri tika iesvētīti Vecās Derības nozīmē, uztvēra kaut ko no visa dievišķā vienotības.

Apskatīsim kāda iesvētītā būtības stāvokli, ne persiešu vai vēlāko ēģiptiešu mistēriju, bet gan iesvētītā, kurš bez tam ir izdzīvojis arī to, ko varēja apgūt ebreju slepenmācībā. Pieņemsim, ka šāds iesvētītais ir, piemēram, izgājis iesvētību senajā Sinajā, teiksim kādā senebreju attīstības laika inkarnācijā vai arī vēl agrāk. Tur viņš bija ticis aizvadīts līdz senās dievišķās pasaules izziņai, no kuras cilvēks bija izaudzis. Tad ar šo mūžseno gudrību, ar šīm mūžsenās dievišķās pasaules novērošanas dotībām viņš nonāca pie ebreju slepenmācības. Tur viņš mācījās sacīt apmēram sekojošo: tie, ko es iepazīnu agrāk, bija dievi, kuri bija saistījušies ar Zemi pirms ar Zemi sasaistījās dievība Jahve-Kristus. Bet tagad es zinu, ka galvenais gars to vidū, vadošais gars ir tas, kurš tikai pamazām un pakāpeniski ir tuvojies Zemei. – Tā šāds iesvētītais mācījās zināt savas garīgās pasaules identitāti ar to garīgo pasauli, kurā valda Kristus, kurš tuvojas. Tam, kuru zem ūdens iegremdēja Jānis, nebija jābūt iesvētītajam; bet ar to katrs iemācījās zināt savas individualitātes, kas viņš bija kā personība, saistību ar pasaules lielo Garutēvu. Protams, tikai daži sasniedza tādus panākumus. Vairumam šīs kristības bija vajadzīgas tikai kā simbols, kas viņiem, tā sacīt, kalpoja tam, ka viņi ir pārliecināti ticībā Jāņa Kristītāja mācības nozīmīgajai ietekmei, dieva Jahves esamībai. Bet starp tiem, kuri tā tika iegremdēti ūdenī, bija arī tādi, kuri bija nobrieduši jau savās iepriekšējās inkarnācijās, lai šo to uzzinātu

pašu novērojumos. Bet tas tomēr bija anormāls stāvoklis, kādā cilvēks tika novests Jāņa kristīšanas laikā.

Jānis kristīja ar ūdeni, un sekas tam bija, ka ēteriskais ķermenis uz īsu laiciņu tika nošķirts no fiziskā ķermeņa. Bet Jānis Kristītājs gribēja būt priekštecis tam, kurš „kristīs ar uguni un ar garu”. Kristīšana ar uguni un ar garu nonāca uz mūsu Zemes ar Kristu. Kāda tad ir atšķirība starp Jāņa ūdens-kristībām un Kristus kristīšanu ar uguni un ar garu? To var saprast tikai tas, kurš mācās to saprast no pašiem pirmajiem iesākuma iemesliem. Jo attiecībā uz Kristus-sapratni mēs patiešām mūsdienās vēl esam pašā iesākumā. Šī sapratne kļūs arvien dziļāka un dziļāka, bet mūsdienās cilvēks vēl var apgūt tikai tās pašus iesākumus. Esiet pacietīgi, lai sāktu kopā ar mani šo Kristus-sapratnes ceļu no ābece.

Te vispirms uzmanību ir jāpievērš tam, ka aiz jebkurām fiziskām norisēm patiešām stāv garīgas norises, arī aiz visām cilvēciski fiziskajām norisēm. Mūsu laika cilvēkam ir patiešām grūti tam noticēt. Bet pasaule to pakāpeniski iemācīsies, un tikai tad tā nonāks pie pilnas Kristus-sapratnes. Mūsdienās pat tie, kuri daudz runā par garu, tomēr nopietni netic faktam, ka visu, kas cilvēkā norisinās fiziski, galu galā diriģē garīgais. Viņi neapzināti – ja drīkstam lietot šādu izteicienu – nevar tam noticēt, pat ja gribētu būt ideālisti.

Piemēram, ir kāds amerikānis, kurš rūpīgi vāc faktus, ka cilvēks anormālos stāvokļos nonākot pie tā, ka paceļoties garīgajā pasaulē, tādējādi mēģinot rast zināmu pamatojumu visdažādākajiem faktiem. Šis amerikānis, William James, ķeras pie darba, cik vien pamatīgi iespējams. Bet pat labākie no cilvēkiem nespēj neko iesākt pret spēcīgi darbošos laika garu. Viņi negrib būt materiālisti, bet tomēr tādi ir. Šī William James filozofija zināmā mērā ir ietekmējusi dažus Eiropas zinātniekus, un tādēļ ir jānorāda uz dažām groteskām William James tēzēm, kuras nostiprina to, kas tikko tika teikts. Piemēram, viņš ir izteicies: cilvēks neraud tādēļ, ka ir noskumis, bet gan ir noskumis tādēļ, ka raud! – Cilvēki līdz šim vienmēr ir uzskatījuši, ka vispirms ir jānoskumst, tas ir, ir jānorisinās kādai garīgi-dvēseliskai norisei, un ka tikai pēc tam šī garīgā norise iespējās cilvēka ķermeņa fiziskajā jomā. Kad birst asaras, tad ir jābūt kādai dvēseliskai norisei, kas ir pamatā asaru šķidruma izdalīšanai.

Vēl šodien, kad, tā sacīt, viss spirituālais vēl ir apraksts zem materiālā plīvura un to vēl tikai ir atkal jāatrod ar spirituālu pasaules uzskatu, pat vēl šodien mūsos ir norises, kas ir mantojums no mūžseniem laikiem, kad garīgais vēl bija varenāks, un kuras mums nozīmīgā veidā parāda, kā darbojas garīgais. Es parasti te pievēršu uzmanību divām lietām: kauna sajūtai un baiļu un izbīļa sajūtai. Jau iepriekš piezīmēsīm, ka būtu viegli jums te uzskaitīt visus hipotētiskos izskaidrojumu mēģinājumus šiem diviem pārdzīvojumu veidiem. Bet tie mums šeit nav svarīgi; ja kāds gribētu pret to iebilst, tad lai tikai neiedomājas, ka garazinātnieks šīs hipotēzes nezina.

Par kauna sajūtu mēs varam teikt: kad cilvēks kaunas, tad tas ir tā, it kā viņš gribētu panākt, lai apkārtējie neredz kaut ko, kas viņā norisinās, tas ir kā mēģinājums gribēt noslēpt to, kas norisinās cilvēka kauna jūtās. Un ko izraisa šis dvēseliskais pārdzīvojums cilvēkā fiziski? Tas sadzen sejā nokaunēšanās sārtumu, sejā saskrien asinis. Kas tā tad notiek tāda dvēseliski-garīga notikuma, kādas ir kauna jūtas, ietekmē? Pārveidošanās, citāda asins cirkulācija! Asinis no iekšienes dzītas uz perifēriju, uz ārpusi. Asins ritējumu – tas ir fizikāls fakts – izmaina garīgi-dvēselisks fakts!

Kad cilvēks izbīstas, tad grib aizsargāties no kaut kā, ko uzskata par apdraudošu: viņš nobāl, asinis atkāpjas no virskārtas. Atkal mums ir ārēja norise, kuru ir izsaukusi garīgi-dvēseliska norise, bailes un izbīlis. Atcerieties, ka asinis ir Es izpausme. Ko tad cilvēks gribētu, kad redz tuvojamius kaut ko draudīgu? Viņš gribētu sakopot savus spēkus un būt stiprs savas būtības centrā. Es, kas grib saņemties, atvelk arī asinis savas būtības centrā.

Te jums ir fiziskas norises kā dvēseliski-garīgu norišu sekas. Tā arī asaru ritēšana ir fiziska norise, kuru izraisa dvēseliski-garīgais. Nav tā, ka kopā saplūstu kaut kādas slepenas fiziskas ietekmes, kas izspiestu asaras, un ka cilvēks tad, kad sajūt plūstam asaras, kļūtu bēdīgs. Tā materiālistiskais uzskats pat vienkāršāko apgriez ar kājām gaisā. Ja mēs iedziļinātos dažās

lietās, kas var skart cilvēku kā fiziskas nelaimes un kas ir saistītas ar garīgi-dvēseliskām norisēm, tad šādus gadījumus varētu atrast bezgalīgi. Bet mums šodien runa ir par to, lai apjēgtu: fiziskas norises ir sekas garīgi-dvēseliskām norisēm. Un kur mums kāda fiziska norise šķiet tāda, it kā aiz tās nebūtu nekā garīgi-dvēseliska, vienmēr ir jābūt skaidram, ka mēs tur vēl tikai neesam izzinājuši tieši garīgi-dvēselisko.

Cilvēks mūsdienās nemaz nesliecas tūlīt pamanīt garīgi-dvēselisko. Mūsdienu pētnieks redz, kā attīstās cilvēks jau no pirmā apaugļošanās momenta, no pirmajām dīgļa stadijām, vispirms mātes klēpī, pēc tam ārpus mātes miesām. Viņš redz augam cilvēka ārējo fizisko veidolu. Un tā kā viņš to novēro ar mūsdienu pētniecības līdzekļiem, tad iegūst uzskatu, ka cilvēks rodies tikai līdz ar fiziskā veidola attīstību, kā viņš to novēro apaugļošanās procesā, un viņš nemaz nesliecas iedziļināties tajā, ka aiz fiziskajām norisēm vēl slēpjas arī garīgās norises. Viņš netic, ka aiz fiziskā cilvēka dīgļa vēl stāv arī kaut kas garīgs, un ka šis garīgais sasaistās ar fizisko un izstrādā to, kas ceļas no kādas agrākas iemiesošanās reizes. Kāds jau varētu tagad sacīt, ja izmanto teoriju un nevis dzīves praksi: nu jā, varētu jau būt, ka kaut kādai augstākai izziņai būtu pieejamas atziņas, ka aiz fiziskā stāv garīgais. Bet mēs, cilvēki nevaram saskatīt šo garīgo aiz fiziskā, tas nav mums izzināms! – Tā saka vieni. Citi saka: mēs negribam tā nopūlēties, kā mums tiek instruēts, lai nonāktu līdz šai garīgi-dievišķā izziņai. Ko tad tas mainīs pasaulē, vai mēs to izzināsim, vai nē! – Bet tā ir slikta ticība, pat slikta mānticība, ja pieturas viedoklim, ka no šādas izziņas dzīves praksē nekas neesot atkarīgs. Ka tieši ļoti daudz kas dzīves praksē ir atkarīgs no šādas izziņas, to es gribētu parādīt pēc iespējas uzskatāmi.

Pieņemsim, ka ir kāds cilvēks, kurš negrib neko ne zināt, ne nojaust, ka aiz visa fiziskā cilvēkā stāv dvēseliski-garīgais, kurš arī neapjēdz, ka, piemēram, līdz fizisko aknu palielināšanos ir izpausts kaut kas garīgs. Cits cilvēks labprāt, manis dēļ, garazinātnes pamudināts, iedziļinās tajā, ka, pievēršoties garīgajam, vispirms nonāk pie nojausmas, tad pie ticības un beidzot arī pie garīgā izziņas un novērošanas. Tātad mums būtu divi cilvēki: viens noliedz garīgo, viņu pilnīgi apmierina lietu jutekliskie novērojumi; otrs apgūst to, ko varētu saukt par vēlēšanos izzināt garīgo. Cilvēks, kurš nevēlas neko zināt par garīgo izziņu, kļūs arvien vājāks un vājāks, jo tādēļ, ka viņš nedod savam garam nepieciešamo barību – un tā ir tikai un vienīgi izziņa – viņa gars dzīvos badā, sažūs un samaitāsies. Tad gars kļūs vājš, tas nevarēs kļūt stiprs, un virsroku gūs tas, kas ir neatkarīgs no šī gara, tas pārvarēs šo cilvēku. Cilvēks kļūs vājš attiecībā pret to, kas viņa fiziskajā ķermenī un ēteriskajā ķermenī norisinās bez viņa līdzdalības. Bet otrs cilvēks, kuram ir griba izzināt, dod barību savam garam; viņš gars kļūst spēcīgs, un gars iegūst valdīšanu pār to, kas neatkarīgi no viņa norisinās viņa ēteriskajā ķermenī un fiziskajā miesā. Tas ir tas būtiskais. Mēs to tūdaļ varam pielietot kādam gadījumam, kas mūsu laikos spēlē visai lielu lomu.

Mēs zinām, ka cilvēks ienāk pasaulē no divām pusēm. Viņš manto savu fizisko ķermeni no priekštečiem, no tēva un mātes, un citiem senčiem. Tā cilvēks manto no saviem priekštečiem zināmas laba un slikta veida iezīmes, kādas nu ir iedzimtības asins līnijā. Bet katru reizi, kad caur šādu iedzimtību bērņā parādās zināmas īpašības, tad ar šīm īpašībām sasaistās tie spēki, kurus bērņs nes līdzī no savām iepriekšējām iemiesošanās reizēm. Jūs arī ziniet, ka mūsdienās, kad kādam cilvēkam parādās viena vai otra slimība, ļoti daudz tiek runāts par „iedzimtām nosliecēm”. Kāda gan nejēdzība mūsdienās tiek piekopta ar šiem zināmās robežās pilnīgi pareizajiem vārdiem „iedzimtas noslieces”! Visur, kur vien cilvēkā parādās šis vai tas un kur var pierādīt, ka tādas īpašības ir bijušas priekštečiem, tiek piesauktas iedzimtības noslieces. Un tā kā neko nezina par garīgajiem spēkiem, kuri nāk no agrākajām inkarnācijām un darbojas cilvēkā, tad iedomājas, ka šīm iedzimtajām nosliecēm ir milzīgi nepārvarams spēks. Ja vien zinātu, ka garīgais nāk no iepriekšējās inkarnācijas, tad teiktu: skaisti, mēs pilnībā ticam iedzimtajam, bet mēs arī zinām, kādi iekšēji centrāli spēki dvēselē ceļas no iepriekšējās dzīves. Ja tos spēcina un stiprina, tie gūst virsroku pār materiālo, tas ir, pār iedzimtajām nosliecēm. – Un tāds cilvēks, kurš ir spējīgs pacelties līdz garīgā izziņai, turpinātu: lai cik stipras būtu iedzimtās noslieces, es sevī došu barību garīgajam! Līdz ar to es varu uzvarēt šīs iedzimtās

noslieces. – Bet kurš nestrādā ar garīgo, ar to, kas nav iedzimts, tas tieši šīs neticības dēļ krīt par upuri šīm iedzimtajām nosliecēm.

Un tā patiešām materiālistiskās mānīcības dēļ iedzimtās noslieces iegūst arvien lielāku un lielāku varu pār cilvēkiem. Cilvēki nogrimis iedzimtajās nosliecēs, ja nestiprinās savu garu un līdz ar to vienmēr no jauna to, kas ir iedzimts, nepārvarēs ar spēcīgu garu. Dabiski, ka mūsu laikos, kad jau tik daudz kas ir noticis materiālisma ietekmē, jums vēl nevajag pārvērtēt garīgā spēkus. Jums nav jāsaka: ja jau tas tā būtu, tad visiem antropozofiem vajadzētu būt veseliem kā rutkiem, jo viņi tic garam. – Cilvēks, kāds viņš ir šai pasaulē, nav tikai atsevišķa būtne. Cilvēks ir iekļauts visā pasaulē, un arī garīgajam ir jāaug savā spēkā. Bet ja nu garīgais ir novājināts, tad, lai cik antropozofisks nebūtu kāds cilvēks, lai cik daudz barības viņš nedotu savam garam, tas tūdaļ neiedarbosies tā, ka viņš uzvarēs visas lietas, kas ir cēlušās no materiālā. Bet jo drošāk nākamajā inkarnācijā izpaudīsies viņa veselība un spēks. Cilvēki kļūs arvien vājāki un vājāki, ja neticēs garam, jo tad viņi pakļaus sevi iedzimtajām nosliecēm. Viņi jau paši to ir izraisījuši, ka garīgais ir vājš. Viss tieši ir atkarīgs no tā, kāda ir cilvēka attieksme pret garīgo. Nevajag arī iedomāties, ka visus apstākļus, kas tajā ir iesaistīti, var tik vienkārši pārskatīt.

Es gribētu groteski jums izteikt, kā cilvēks var maldīties, ja veido savus spriedumus tikai pēc ārējā. Tad kāds var teikt: reiz bija kāds cilvēks, kurš bija liels antropozofiskā pasaules uzskata piekritējs. Bet tieši antropozofi apgalvo, ka veselība arvien uzlabojoties antropozofiskā pasaules uzskata ietekmē, ka tas pat pagarina dzīves ilgumu. Skaista mācība! Tas cilvēks nomira četrdesmit trīs gadu vecumā! – Vienu šie cilvēki zina, ka viņš nomira četrdesmit trīs gadu vecumā, to viņi ir redzējuši. Bet ko šie cilvēki nezina? Viņi nezina, kad šis cilvēks būtu nomiris, ja viņam nebūtu bijusi antropozofija! Varbūt šis cilvēks bez antropozofijas būtu nodzīvojis tikai līdz četrdesmit gadiem. Ja kāda cilvēka dzīves ceļš bez antropozofijas sniedzas tikai līdz četrdesmit gadiem, tad ar antropozofiju tas tomēr var sniegties līdz četrdesmit trīs gadiem. Un tā dēļ, ka antropozofija arvien vairāk ienāk dzīvē, gan jau sekas parādīsies. Kaut gan, ja cilvēks jau vienā dzīvē starp piedzimšanu un nāvi visā grib redzēt sekas, tad viņš ir egoists, tad viņš visu grib tikai savu egoistisko mērķu dēļ. Bet, ja viņš iemanto antropozofiju visas cilvēces labā, tad tā viņam būs arī visās pārējās inkarnācijās, kuras vēl sekos.

Tātad mēs redzam, ka cilvēks, ietekmējot savu garīgo būtību, nododoties tam, kas patiešām nāk no gara, var savam garam vismaz piešķirt svaigu spēku, kas garu var padarīt stipru un spēcīgu. Tas ir tas, ko mums ir jāsaprot, ka ir iespēja ļauties garīgā ietekmei un līdz ar to arvien vairāk kļūt valdniekam pašam sevī. Un tagad mēs meklējam šajā pasaulē līdzekļus, kuri ir visiedarbīgākie tagadējā attīstībā, lai ļautos gara ietekmei.

Mēs savā ziņā uz to jau norādījām, kā garazinātne ar gara pētniecības līdzekļiem dod barību mūsu garam. Varbūt mēs varam sacīt: tas vēl ir nedaudz, ko tādējādi cilvēks uzņem kā garīgo barību, bet mēs arī redzam, ka tas var turpināt augt un augt nākamajās inkarnācijās. Bet tas ir iespējams tikai ar vienu priekšnosacījumu, un, lai to uzzinātu, palūkosimies uz pašu antropozofisko pasaules uzskatu.

Antropozofiskais pasaules uzskats mums māca, no kādām daļām savā būtībā sastāv cilvēks. Tas mums māca, kas mūsu priekšā esošā redzamā cilvēkā ir vēl, kas nav redzams. Tad tas mums parāda, kā cilvēks savas būtības kodolā iet no dzīves uz dzīvi, kā fiziski-materiālajā, kas mums tiek no priekštečiem, iekļaujas tas, ko mēs nesam līdzī dvēseliski-garīgajā no mūsu iepriekšējās dzīves. Tālāk, antropozofija mums parāda, kā cilvēce ir attīstījusies uz Zemes, kā tā ir izgājusi atlantisko laiku, citus iepriekšējos periodus un pēcatlantisko kultūru. Tā mums parāda, ka ar pašu Zemi ir notikušas pārvērtības, ka Zemei ir bijušas agrākas iemiesošanās stadijas, ko mēs nosaucām par senā Mēness stāvokli, tālāk bija senais Saules stāvoklis, Saturna stāvoklis. Tā garazinātniskais pasaules uzskats vada mūs no pieķeršanās vistuvākajam, ko redz mūsu acis, ko var aptaustīt mūsu rokas, ko pēta mūsu tagadējā zinātne, arī pie lielajiem visaptverošajiem pasaules faktiem un, pirmām kārtām, pie pārjutekliskā. Tā dod cilvēkiem garīgo barību, izvedot viņus pāri jutekliskajam. Tie, kuri kopā ar mums ir ielaidušies šajā antropozofiskajā pasaules uzskatā, zina, ka mēs jau septiņus gadus smalki iztirzājam cilvēka

tapšanu, ka mēs precīzi attēlojam Zemes pārvērtību formas un cilvēka dzīvi dažādās kultūras pakāpēs. Tik jūtīgi līdz pat detaļām mēs šodien jau varam to attēlot. Un, ja mums tiks dāvāta tam iespēja, tad mēs vēl precīzāk iedziļināsimies šajās lietās. Mums ir dvēseles priekšā uzgleznojama vesela pārjuteklisko faktu panorāma. Bet šai panorāmai ir kāda īpatnība.

Mēs arī parādījām, ka mūsu Saule zināmā laikā atšķēlās, ka uz Saules pacēlās būtnes, kuru tālākā attīstība varēja notikt uz šīs Saules. Šo Saules būtņu vadonis ir Kristus, un viņš ir tas, kurš kā Saules būtņu vadonis iziet līdz ar Sauli, kad tā atšķēlās no Zemes. Tad iesākumā viņš sūta savu spēku uz Zemi lejā no Saules. Bet viņš nāk arvien tuvāk un tuvāk Zemei. Zaratustram viņu vēl jāskata kā Ahura Mazdao. Mozus viņu jau redz ārējos elementos. Un kad Kristus parādās uz Zemes Jēzū no Nācāretes, tad šis Kristus-spēks parādās cilvēka miesā. Tā antropozofiskajam pasaules uzskatam visā atkaliemiesojumu panorāmā, cilvēka būtībā, Kosmosa apskatā un tā tālāk, Kristus-būtība parādās kā centrs visam. Un kurš šo antropozofisko pasaules uzskatu apskata pareizā nozīmē, tas saka: es varu to visu apskatīt, bet saprast es to varu tikai tad, ja visa šī aina fokusējas galvenajā fokusā, Kristū. Es esmu dažādi attēlojis atkaliemiesošanās mācību, mācību par cilvēku rasēm, par planētu attīstību un tā tālāk, bet es to visu esmu attēlojis no viena punkta, no Kristus būtības, un tādējādi pāri visam līst citāda gaisma. Tā ir glezna, kurā ir viena galvenā figūra, un viss pārējais tiek attiecināts pret to, un es saprotu visu pārējo figūru nozīmi un ko tās izsaka tikai tad, ja saprotu galveno tēlu.

Tās tas ir ar antropozofisko pasaules uzskatu: mēs uzskicējam lielu ainu par dažādiem garīgās pasaules faktiem; bet tad mēs skatāmies uz galveno figūru, uz Kristu, un tikai tad mēs saprotam visas kopējās ainas atsevišķās detaļas.

Tie, kuri ir dzīvojuši līdz mūsu attīstībai garazinātnē, jutīs, kā līdz ar to viss kļūst saprotams. Pati garazinātne nākotnē kļūs pilnīgāka, un šodienas Kristus-izpratni nomainīs vēl daudz augstāka izpratne. Līdz ar to antropozofijas spēks kļūs arvien lielāks un lielāks, līdz ar to attīstīsies arī cilvēks, kurš uzņem sevī šo antropozofijas spēku, un garīgais viņā arvien spēcīgāk un spēcīgāk valdīs pār materiālo. Tā kā cilvēkam mūsdienās ir tikai iedzimtais ķermenis, viņš arī var izsaukt tikai tādas norises kā nosarkšanu, nobālēšanu un tādas parādības kā smiešanos un raudāšanu. Bet vēlāk viņš gūs arvien lielāku varu pār šādām parādībām, cilvēks no savas dvēseles caurgarīgos miesas funkcijas, ārpusaulē iekļaujoties kā varenam garīgi-dvēseliskam valdniekam. Tas tad būs Kristus-spēks. Tas ir Kristus-impulss, kurš darbojas cilvēcē. Tas ir impulss, kurš arī jau šodien, ja tiek pietiekami pastiprināts, var novest pie tā, pie kā veda senā iesvētīšana.

Senā iesvētīšana taču notika sekojošā veidā. Vispirms cilvēks pilnā apmērā mācījās visu to, ko mēs šodien mācāmies antropozofija. Tā bija sagatavošanās senajai iesvētīšanai. Tad tas viss tika novadīts līdz zināmam noslēgumam. Šis noslēgums tika izraisīts tādējādi, ka cilvēks trīssarpus dienas gulēja zārkā, bija kā miris. Viņa ēteriskais ķermenis bija izcelts ārā, un ar savu ēterisko ķermeni viņš ceļoja garīgajā pasaulē, kļūstot par garīgās pasaules liecinieku. Bija nepieciešams, lai uz šo laiku, kamēr cilvēkam bija jātiec iesvētītam garīgajās pasaulēs, ēteriskais ķermenis tiktu izcelts ārā, lai cilvēks ēteriskā ķermeņa spēkos nonāktu pie garīgās pasaules skatījuma. Šie spēki senāk nebija izmantojami normālā dienas nomoda apziņas stāvoklī, cilvēku bija jānovēd anormālā apziņas stāvoklī. Arī iesvētīšanai spēkus uz Zemes ir atnesis Kristus, jo mūsdienās cilvēkam ir iespējams kļūt gaišredzīgam arī bez ēteriskā ķermeņa iziešanas ārā.

Kad cilvēks sasniedz tādu briedumu, ka saņem no Kristus tik spēcīgu impulsu, ka šis Kristus-impulss, kaut arī tikai uz īsu brīdi, viņā var ietekmēt asinsriti tā, ka šī Kristus-ietekme izpaužas īpašā asins ritē, ietekmē līdz pat fiziskajam, tad cilvēks ir spējīgs kļūt iesvētīts fiziskās miesas ietvaros. Uz to ir spējīgs Kristus-impulss. Kurš patiešām spēj iedziļināties notikumos, kas tolaik notika Palestīnā un Golgātas mistērijā, iedziļināties tik spēcīgi, ka pilnīgi dzīvo tajā, tie kļūst priekšmetiski, ka viņš tos garīgi dzīvi redz savā priekšā tā, ka tie darbojas kā spēks, kurš skar pat viņa asinsriti, tas caur šo pārdzīvojumu sasniedz to pašu, kas senāk tika sasniegts ar ēteriskā ķermeņa iziešanu ārā.

Tā jūs redzat, ka līdz ar Kristus-impulsu pasaulē ir nācis kaut kas, caur ko cilvēks var iedarboties uz to, kas iekšēji liek pulsēt viņa asinīm. Nekādu anormālu notikumu, nekādas iegremdēšanās zem ūdens, bet gan tikai un vienīgi Kristus-individualitātes varenā ietekme ir tas, kas šeit darbojas. Cilvēks netiek kristīts ar kādu materiālu substanci, bet gan tiek kristīts ar garīgu ietekmi, parastajai ikdienas apziņai nepārciešot nekās pārmaiņas. Caur garu, kurš ir izplūdis kā Kristus-impulss, ķermenī ieplūst kaut kas, kas citādi būtu varējis tikt izsaukts tikai fiziski-fizioloģiskas attīstības ceļā: caur uguni, iekšēju uguni, kas izpaužas asins cirkulācijā. Jānis vēl kristīja cilvēkus iegremdējot zem ūdens; tad ēteriskais ķermenis izgāja ārā, un cilvēks varēja ieskatīties garīgajā pasaulē. Bet ja cilvēks ļauj darboties Kristus-impulsam, tad šis Kristus-impulss iedarbojas tā, ka astrālā ķermeņa pārdzīvojumi ielīst ēteriskajā ķermenī, un cilvēks kļūst gaišredzīgs.

Te jums ir izskaidrots izteiciens „kristīt ar garu un uguni”. Un te jums ir atšķirība starp Jāņa kristīšanu un Kristus kristīšanu, kā tas atbilst faktiem jūsu priekšā. Tā Kristus-impulss padarīja iespējamu jaunu iesvētīto klasi. Agrāk bija nedaudzi cilvēku vidū, kuri bija lielo skolotāju mācekļi un kuri tika ievadīti mistērijās. Viņiem tika izvests ārā ēteriskais ķermenis, lai viņi varētu kļūt liecinieki garam un lai viņi varētu stāties citu priekšā un varētu teikt: garīgā pasaule pastāv – mēs paši esam to redzējuši. Kā jūs redzat augus un akmeņus, tā mēs esam redzējuši garīgo pasauli! – Tie bija „aculiecinieki”. Tie, kuri spēja tā iznākt no mistēriju dzīlēm, sludināja evaņģēliju par garu, kaut arī no mūžsenās gudrības. Ja viņi atgriezās cilvēkus pie gudrības, no kuras cilvēks ir cēlies, tad caur Kristu kļuva iespējami tādi iesvētītie, kuri spēja nonākt pie garīgās pasaules novērošanas, paliekot fiziskajā ķermenī, paliekot ikdienas apziņas stāvoklī. Viņi caur Kristus-impulsu atzina to pašu, kas bija skaidrs senajiem iesvētītajiem: ka pastāv tāda garīgā pasaule. Un tad arī viņi varēja pasludināt evaņģēliju par šo garīgo pasauli. Tātad, lai kļūtu par iesvētīto un jaunā veidā, Kristus nozīmē, pasludinātu evaņģēliju par garīgo pasauli, bija nepieciešams, lai spēks, kas bija Kristū, kā impulss pārplūstu uz citu, kurš tad kļuva par mācekli un kuram tad vajadzēja kļūt par šī spēka pasludinātāju. Kad tas notika pirmo reizi, kad radās šāds Kristus-iesvētītais?

Vienmēr, virzoties uz priekšu, senākajam ir jātieks sasaistītam ar jauno. Tā arī Kristum seno iesvētīšanu bija lēnām jāpārvada jaunajā. Viņam, tā sacīt, bija jārada pāreja. Viņam vēl bija jāreķinās ar zināmām senās iesvētīšanas norisēm, bet tā, lai viss, kas bija cēlies no senajiem dieviem, pārlietu, pārplūstu ar Kristus-būtību. Tādēļ Kristus uzņēmās iesvētīt to savu mācekli, kuram tad bija Kristus evaņģēlijs jāsludina pasaulei visdziļākajā veidā. Šī iesvētīšana slēpjas aiz kāda stāsta Jāņa evaņģēlijā, aiz stāsta par Lācaru (11.nodaļa).

Par šo stāstu par Lācaru daudz ir ticis rakstīts, neticami daudz. Bet sapratuši to vienmēr ir tikai tie, kuri zināja no ezoteriskajām mācībām un no pašu novērojumiem, kas aiz tā slēpjas. Es iesākumā gribētu jums minēt tikai vienu raksturīgu vārdu no šī stāsta par Lācaru. Kad Jēzum Kristum tiek paziņots, ka Lācars guļ slimš, viņš atsaka: „Šī slimība nav uz nāvi, bet Dievam par godu! (bet gan Dieva atklāsmei!)” Dieva atklāsmei viņā ir šī slimība. Tikai nesaprašanas dēļ tulkojumā vārds „δόξα” (doxa), kas ir rakstīts grieķu tekstā, ir ticis pārtulkots kā „Dievam par godu”. Ne jau Dievam par godu tas notiek, bet gan, lai Dievs viņā no apslēptības kļūtu redzams un uztverams! Tā ir pareizā šī vārda nozīme. Tas ir, dievišķajam, kas ir Kristū, ir jāpārplūst Lācara individualitātē, lai dievišķais, Kristus-dievišķais kļūtu redzams Lācarā, caur Lācaru.

Ja mēs Lācara augšāmcelšanu saprotam tā, tikai tad tā kļūst pilnībā izprotama. Nedomājiet, ka tur, kur tiek paziņoti garazinātniski fakti, tiek runāts tik atklāti, ka visiem viss uzreiz tiek piedāvāts skaidri kā uz delnas. Tas, kas slēpjas aiz šāda garazinātniska fakta, tiek paziņots ar dažu labu izpušķojumu un šo to aizsedzot. Tā tam ir jābūt. Jo tam, kurš grib nonākt līdz šādas mistērijas apjēgšanai, vispirms ir jāizstrādājas cauri šķietamām grūtībām, lai viņa gars nostiprinātos un tiktu spēcīnāts. Un tieši tādējādi, ka ir jānopūlas, lai izlobītu vārdu jēgu, viņš nonāk līdz garam, kurš stāv aiz tā visa. Padomājiet, kā tad, kad tiek runāts par „dzīvību”, kas ir pametusi Lācaru un kad māsa Marta un Marija gribētu, lai Lācars ir atkal dzīvs, Jēzus Kristus saka ”Es esmu augšāmcelšanās un dzīvība.” *Dzīvībai* atkal būtu jāparādās Lācarā!

Uztveriet reiz visu burtiski, tieši evaņģēlijos! Mēs redzēsim, kas viss no tā izriet, ja visu uztver burtiski. Nefantazējiet, bet uztveriet burtiski teikumu: „Es esmu augšāmcelšanās un dzīvība!” Ko atnes Kristus, kad Viņš ierodas un atmodina Lācaru? Kās pāriet uz Lācaru? Kristus-impulss, spēks, kas izplūdis no Kristus! Kristus ir devis Lācaram dzīvību, kā Kristus arī saka: „Šī slimība nav uz nāvi, bet gan, lai viņa kļūtu redzams Dievs.” Tāpat kā visi senie iesvētītie trīsarpus dienas gulēja kā miruši un tad viņos parādījās Dievs, tā arī Lācars trīsarpus dienas gulēja nāvei līdzīgā stāvoklī. Bet Jēzus Kristus ļoti labi zināja, ka līdz ar to senās iesvētīšanas beidzas. Viņš zināja, ka šī šķietamā nāve ved pie kaut kā augstāka, pie augstākas dzīves, ka Lācars tāpat šajā laikā ir uztvēris garīgo pasauli. Un tā kā vadonis šajā garīgajā pasaulē ir Kristus, tad Lācars uzņēma sevī Kristus spēku, skatīja Kristu. – Tuvāk par to jūs varat atrast manā grāmatā „Kristietība kā mistisks fakts”, kur īpaši nodaļā garazinātnes nozīmē ir mēģināts padarīt apjēdzamu tieši šo Lācara-brīnumu. – Kristus savu spēku ielēja Lācarā; Lācars ceļas augšām kā jauns cilvēks.

Ir kāds ievērijas cienīgs vārds Jāņa evaņģēlijā. Stāstot par Lācara brīnumu, tiek pateikts, ka Kungs ir „mīlējis” Lācaru. Šis vārds tad vēl tiek lietots attiecībā uz mācekļiem, kurus „tas Kungs mīlēja”. Ko tas nozīmē? To visu mums var atklāt tikai Akaša-hronika.

Kas ir Lācars, kad ir augšāmcēlies? Viņš ir paša Jāņa evaņģēlija rakstītājs, Kristus iniciētais Lācars. Kristus ziņu par savu paša būtību ir ielējis Lācara būtībā, lai tad šī ziņa varētu izskanēt pasaulē ceturtajā evaņģēlijā, Jāņa evaņģēlijā kā Kristus būtības attēlojums. Tādēļ arī Jāņa evaņģēlijā pirms stāsta par Lācaru netiek runāts par mācekli Jāni. Bet lasiet precīzi un neļaujiet sevi pavadināt tiem dīvainajiem teologiem, kuri esot atklājuši, ka noteiktā Jāņa evaņģēlija vietā, proti, pirmās nodaļas 35.pantā jau parādotes Jāņa vārds kā norāde uz mācekli Jāni. Šajā vietā ir teikts:

„Otrā dienā Jānis atkal stāvēja un divi no viņa mācekļiem.”

Nekas, pilnīgi nekas šajā vietā nenorāda uz to, ka te būtu domāts tas, kurš vēlāk tiks dēvēts par mācekli, kuru „tas Kungs mīlēja”. Šis māceklis neparādās Jāņa evaņģēlijā līdz vietai, kad tiek augšāmcelts Lācars. Kāpēc tas tā ir? Jo tas, kurš slēpjas aiz šī mācekļa, kuru „tas Kungs mīlēja”, ir tas pats, kuru Kungs mīlēja jau agrāk. Viņš to tik ļoti mīlēja, jo neredzami, savā dvēselē jau bija saskatījis viņā savu mācekli, kurš tiks augšāmcelts un kuram būs jānes pasaulē ziņa par Kristu. Tādēļ šis māceklis, apustulis, kuru „tas Kungs mīlēja”, arī parādās tikai pēc Lācara augšāmcelšanas attēlojuma. Tikai tad viņš bija par to kļuvis. Tad Lācara individualitāte bija tā pārmainīta, ka kristietības nozīmē bija kļuvusi par Jāņa individualitāti. Tā mēs augstākajā nozīmē redzam Lācara kristīšanu ar pašu Kristus-impulsu: Lācars ir kļuvis par iesvētīto jaunajā šī vārda nozīmē, bet vēl zināmā veidā pieturoties pie vecajām formām, pie letargijas, un tā tika radīta pāreja no senās uz jauno iesvētīšanu.

No tā mēs secinām, cik dziļi evaņģēliji ataino garīgās patiesības, kuras var tikt izpētītas arī neatkarīgi no visiem senajiem avotiem. Par visu, kas ir evaņģēlijos, gara pētniekam ir jāzina, ka to var atklāt arī iepriekš, neatkarīgi no jebkura avota. Bet ja viņš tad to, ko iepriekš ir garīgi izpētījis, atkal atrod Jāņa evaņģēlijā, tad viņam šis evaņģēlijs kļūst par dokumentu, kuru ir devuši Jēzus Kristus paša iesvētītie. Tādēļ Jāņa evaņģēlijs ir tik dziļš raksts.

Par visiem pārējiem evaņģēlistiem mūsdienās tiek īpaši izcelts, ka viņi dažās vietās novirzās no Jāņa. Tam ir jābūt kādam iemeslam. Bet šo iemeslu mēs atklāsim tikai tad, kad mēs tieši tāpat iedziļināsimies arī pārējo evaņģēliju īstenajā pamatnervā, kā mēs to tagad esam izdarījuši ar Jāņa evaņģēliju. Un, ja mēs izlauzīsimies līdz pārējo atsevišķo evaņģēliju pamatnervam, tad atklāsim, ka atšķirības varēja rasties tikai tādēļ, ka Jāņa evaņģēlija rakstītājs ir paša Jēzus Kristus iesvētīts. Līdz ar to ir kļuvis iespējams aprakstīt Kristus-impulsu tā, kā to ir aprakstījis Jāņa evaņģēlija rakstītājs. Tāpat mums arī ir jāizpēta pārējo evaņģēliju rakstītāju attiecības pret Kristu un jāsaskata, cik tāl viņi ir saņēmuši uguns un gara kristības. Tikai tad mēs atklāsim Jāņa evaņģēlija iekšējās attiecības pret pārējiem evaņģēļiem un tā arvien dziļāk un dziļāk piekļūsim jaunās Derības garam.

ASTOTĀ LEKCIJA

Kassele, 1909.gada 1.jūlijs

Iesvētīšanu mistērijas. Augšāmcelšana caur Jēzu Kristu. Lācars –
Jānis. Notikums Damaskā.

Vakardienas apskatu rezultātā mēs guvām atziņu, ka Kristus-impulss pēc tam, kad tas reiz bija darbojies no Jēzus no Nācaretes personas, savienojās ar visu Zemes attīstību. Un no tā laika tas ir tik spēcīgs impulss Zemes cilvēces attīstībā, ka mūsdienās tas darbojas uz cilvēkiem tā, kā agrāk bija darbojusies tā cilvēka dzīvībai arvien bīstamāka un bīstamāka kļūstošā procedūra, kas balstījās ēteriskā ķermeņa izcelšanā ārā no fiziskā ķermeņa uz trīssarpus dienām iesvētīšanas laikā. Kristus impulss uz apziņu iedarbojas tikpat spēcīgi kā šāda anormalitāte.

Tagad jums ir jāstādās priekšā, ka faktiski šāds apvērsums cilvēciskajā attīstībā varēja iedzīvoties tikai palēnām un pakāpeniski, ka tas nevarēja jau no paša sākuma parādīties visā savā spēkā un varenībā. Tādēļ bija nepieciešams, lai līdz ar Lācara augšāmcelšanos tiktu radīta sava veida pāreja. Lācars vēl trīssarpus dienas atradās nāvei līdzīgā stāvoklī. Bet tomēr jums ir jābūt skaidram, ka šis stāvoklis tomēr bija jau kaut kas cits nekā tas, kuru pārdzīvoja senie iesvētītie. Lācara stāvoklis nebija iniciētāja mākslīgi izsaukts kā senajos laikos, kad ar procesiem, kurus es nedrīkstu šeit aprakstīt, ēteriskais ķermenis tika izcelts ārā no fiziskā ķermeņa. Lācaram tas bija, ja drīkst tā izteikties, noticis dabiskā veidā. Jūs varat to izlasīt pašā evaņģēlijā, ka Kristus bija saskāries ar Lācaru un abām māsām Martu un Mariju jau iepriekš, jo tur ir teikts (11,3): „Kungs, redzi, tas ko Tu mīli, guļ slims.”, tas ir, Jēzus Kristus jau ilgu laiku bija veicis lielu, varenu ietekmi uz Lācaru, līdz ar to viņu pietiekami sagatavojot un padarot nobriedušu. Un sekas bija tādas, ka ar Lācaru nebija nepieciešams pie iesvētīšanas mākslīgā veidā uz trīssarpus dienām izsaukt prombūšanu, bet tas viņam notika pats no sevis Kristus impulsa varenajā ietekmē. Tātad Lācars ārpusaulei bija, tā sacīt, šis trīssarpus dienas kā miris, kaut arī viņš šajā laikā bija piedzīvojis vissvarīgāko, tā ka Kristus vēl paveica tikai pēdējo aktu, augšāmcelšanu. Un, kurš zina, kas notika, tas arī pazīst senās iesvētīšanas izskaņas vārdos, kurus lieto Kristus:

„Lācar, nāc ārā!”

Un augšāmceltais Lācars bija, kā mēs redzējam, Jānis, vai labāk sakot, Jāņa evaņģēlija rakstītājs, tātad tas, kurš, tā sacīt, kā pirmais iniciētais kristīgā nozīmē varēja nest pasaulē evaņģēliju par Kristus būtību.

Tātad mēs drīkstam jau no paša sākuma pieņemt, ka Jāņa evaņģēlijs, ko mūsdienā, tīri vēsturiski-kritiskie pētījumi ir noniecinājuši kā tikai kādu lirisku himnu, attēlojot to kā šī evaņģēlija rakstītāja subjektīvas izpausmes, ļauj ielūkoties Kristus-impulsa dziļākajos noslēpumos. Mūsdienā materiālistiem Bībeles pētījumos Jāņa evaņģēlijs ir kā klupšanas akmens, kad to salīdzina ar trīs pārējiem, tā sauktajiem sinoptiskajiem evaņģēlijiem. Kristus tēls, kuru viņi izveido pēc pirmajiem trīs evaņģēlijiem, šķiet ļoti glaimojošs mūsu laika mācītājiem vīriem. Tur pat jau ir izskanējis – un izskanējis tieši no teoloģiskās puses – ka te esot darīšana ar „vienkāršu vīru no Nācaretes”. Un vienmēr atkal tiek uzsvērts, ka Kristus tēls varbūt ir viens no cēlākajiem cilvēkiem, kas ir staigājis zemes virsū, bet tas tomēr esot tikai *cilvēka* tēls. Jā, pat pastāv tendence šo tēlu cik vien iespējams vienkāršot, pie tam pat dzirdami izteicieni, ka esot taču bijuši arī tādi lieli vīri kā Platons, Sokrāts un vēl citi. Kaut arī tiek pieļauts, ka viņi atšķiras pēc pakāpes.

Tas Kristus tēls, kuru mums sniedz Jāņa evaņģēlijs, pilnīgi noteikti ir ļoti atšķirīgs! Tur jau pašā sākumā tiek pateikts, ka tas, kas trīs gadus dzīvoja Jēzus no Nācaretes ķermenī, bija Logos, mūžsenais vārds vai – nosaucot vārdā, kas arī to apzīmē – mūžsenā radošā gudrība. To mūsu laiks nespēj apjēgt, ka cilvēks savas dzīves trīsdesmit gadu vecumā ir tiktāl nobriedis, ka ir spējīgs upurēt pats savu Es un uzņemt sevī citu būtību, būtņi, kura ir pārcilvēciskas dabas: Kristu, kuru Zaratustra uzrunāja kā Ahura Mazdao. Tādēļ šādi teoloģiski kritiskie pētnieki

domā, ka Jāņa evaņģēlija sarakstītājs ir gribējis attēlot tikai sava veida lirisku himnu, parādot savu attieksmi pret savu Kristu un neko citu. No vienas puses esot Jāņa evaņģēlijs un no otras puses trīs pārējie evaņģēliji, bet, ja grib iegūt tādu Kristus caurmēra tēlu, tad tur atklājosies „vienkāršais vīrs”, kaut arī kā vēsturiski liels tēls. Tas šiem jaunajiem pētniekiem nepatīk, ka Jēzū no Nācaretes vajadzētu parādīties kādai dievišķai būtnei.

No Akaša-hronikas izriet, ka savas dzīves trīsdesmitajā gadā tā personība, kuru mēs uzrunājam kā Jēzu no Nācaretes, caur visu, kas jau bija paveikts iepriekšējās inkarnācijās, bija tiktāl nobriedusi, ka spēja upurēt pati savu īsteno Es. Jo tas ir tas, kas notika, ka šis Jēzus no Nācaretes, kad Jānis viņu bija nokristījis, varēja pieņemt lēmumu ar Es kā cilvēka būtības ceturto sastāvdaļu izkāpt ārā no fiziskās miesas, ēteriskā ķermeņa un astrālā ķermeņa. Un palika kā veidojums cēls apvalks, dižens, viena no tīrākajiem, visaugstāk attīstītajiem Es caurveidots fiziskais ķermenis, ēteriskais ķermenis un astrālais ķermenis. Tas bija kā tīrs trauks, un tas Jāņa kristīšanas laikā varēja uzņemt sevī Kristu, mūžīgo Logosu, radošo gudrību. Tā mums saka Akaša-hronika. Un tā mēs to arī atrodam, ja vien gribam, attēlotu Jāņa evaņģēlijā.

Bet vai mums nevajadzētu iztīrīt to, kam tic mūsu materiālistiskais laiks? Varbūt daži no jums brīnīsies, ka es par teologiem, tātad par ļaudīm, kuri runā par garīgo, runāju kā par materiālistiskiem domātājiem. Bet runa nav par to, kam kāds tic un ko pēta, bet gan par to, *kā* viņš pēta, vienalga kādu saturu. Kurš negrib neko zināt par to, kas mūs šeit nodarbina, kurš negrib neko zināt par garīgo pasauli un skatās tikai uz to, kas ir ārā materiālajā pasaulē dokumentu veidā un tā tālāk, kurš tādējādi grib sev izveidot pasaules ainu, tas ir materiālists. Galvenais ir pētniecības līdzekļi. Bet mums tomēr ir to jāiztīrā.

Ja jūs lasiet evaņģēlijus, tad redziet, ka tajos ir zināmas pretrunas. Proti, attiecībā uz galvenajām lietām, ko mēs kā būtiskas varam attēlot no Akaša-hronikas, varam sacīt, ka tās uzkrītošā veidā saskan. Vispirms tās saskan attiecībā uz pašu Jāņa kristīšanu. Un tas izriet no visiem četriem evaņģēlijiem, ka šo evaņģēliju rakstītāji tam, kā Jānis kristīja Jēzu no Nācaretes, piešķir iedomājami vislielāko nozīmi. Tālāk, tie saskan faktā par nāvi pie krusta un augšāmcelšanās faktā. Tie tātad ir tieši tie fakti, kuri mūsdienu materiālistiskajam domātājam ir visbrīnumainākie. Tajā tātad nav nekādu pretrunu. Bet kā mums izskaidrot visas pārējās šķietamās pretrunas?

Te mums vispirms ir divi evaņģēliju rakstītāji: Marks un Jānis. Šie abi evaņģēliji sākas ar Jāņa kristīšanu. Tie stāsta par Jēzus Kristus darbības pēdējiem trīs gadiem, tātad tikai par to, kas notika pēc tam, kad Kristus-gars jau bija iemājojis Jēzus no Nācaretes trīskāršajā apvalkā, sastāvošā no fiziskā ķermeņa, ēteriskā ķermeņa un astrālā ķermeņa. Tad mums vēl ir abi Mateja un Lūkas evaņģēliji. Tie savā ziņā izseko arī agrākajam stāstam, kas tātad mūsu izpratnē Akaša-hronikā būtu stāsts par Jēzu no Nācaretes pirms viņš upurēja sevi Kristum. Un tur tiem, kuri grib sameklēt pretrunas, tūlīt sākumā parādās, ka Matejs stāsta par senčiem, cilts grāmatu, kura sniedzas līdz pat Ābrahāmam, bet Lūkas turpretī sniedz Jēzus ciltskoku, kas sniedzas līdz pat Ādamam un no Ādama līdz Ādama tēvam, līdz pašam Dievam. Cita pretruna tad izrietētu no tā, ka pēc Mateja nāk trīs gudrie no Austrumu zemes, kurus vada zvaigzne, lai sveiktu jaunpiedzimušo Jēzu, kamēr Lūkas stāsta par eņģeļu vēsti ganiem, par ganu pielūgšanu, par notikumiem templī, turpretī Matejs atkal stāsta par Hēroda uzsākto vajāšanu, bēgšanu uz Ēģipti un atgriešanos. To un vēl daudzko citu varētu uzmanīgi apskatīt kā pretrunas. Mēs varam to iztīrīt, ja vēl nedaudz precīzāk iedziļināties faktos, kurus mums neatkarīgi no evaņģēlijiem sniedz lasīšana Akaša-hronikā.

Akaša-hronika mums saka, ka laikā, kurš apmēram ir noteikts Bībelē – dažu gadu atšķirībai nav nozīmes – ir piedzimis Jēzus no Nācaretes, ka Jēzus no Nācaretes miesās dzīvoja individualitāte, kura agrākajās inkarnācijās jau bija piedzīvojusi augstas iesvētīšanas pakāpes, bija guvusi augstu ieskatu garīgajā pasaulē. Akaša-hronika mums saka arī vēl ko vairāk, un es iesākumā gribētu pievērsties tikai ārējām tā aprisēm, ko tā stāsta. Akaša-hronika, kas sniedz vienīgo patieso vēsturi, saka mums, ka tas, kurš parādījās šajā Jēzū no Nācaretes, savos agrākajos iemiesojumos visdažādākajos apvidos bija piedzīvojis visdažādākās iesvētīšanas. Un

tā mūs ved atpakaļ līdz tam, ka šis vēlākais Jēzus no Nācaretes vārda nesējs sākotnēji persiešu pasaulē bija sasniedzis augstu, nozīmīgu iesvētīšanas pakāpi un augstu, nozīmīgu ietekmi. Tā Akaša-hronika mums rāda, kā šī individualitāte, kura bija Jēzus no Nācaretes miesās, jau bija darbojusies senās Persijas garīgajā pasaulē, kā tie lūkojās uz Sauli un uzrunāja lielo Saules garu kā Ahura Mazdao.

Tagad mums ir jābūt skaidram, ka tās pašas individualitātes ķermeņos, kura bija izgājusi šādas inkarnācijas, ir iemājojis Kristus. Ko tas nozīmē: Kristus ir iemājojis šīs individualitātes ķermeņos? Tas nenozīmē neko citu, kā, ka Kristus izmantoja šos trīs ķermeņus savai darbībai, tas ir Jēzus no Nācaretes astrālo ķermeni, ēterisko ķermeni un fizisko ķermeni. Viss, ko mēs domājam, viss, ko mēs izrunājam vārdos un ko mēs sajūtam un jūtam, ir saistīts ar mūsu astrālo ķermeni. Tas ir visa tā nesējs. Trīsdesmit gadus Jēzus no Nācaretes kā Es dzīvoja šajā astrālajā ķermenī, bija nodevis šim astrālajam ķermenim visu, ko viņš bija pārdzīvojis un apguvis agrākajos iemiesojumos. Kādā nozīmē tad šim astrālajam ķermenim bija jāformē savas domas? Tam bija domas jāformē piekļaujoties un iekļaujoties individualitātē, kura viņā bija dzīvojusi veselus trīsdesmit gadus. Kad Zaratustra senajā Persijā bija skatījies augšup uz Sauli un bija runājis par Ahura Mazdao, tad tas bija iespiedies astrālajā ķermenī. Šajā astrālajā ķermenī iekāpa iekšā Kristus. Vai tad tas nebija pilnīgi dabiski, ka Kristus, kad Viņam bija vajadzīgi domu tēli, kad bija vajadzīgs izteikt sajūtas, varēja to visu ietērt tikai tajā, ko piedāvāja Viņa astrālais ķermenis, lai tas būtu kā vienmēr! Jo, ja jūs nēsājat pelēkus svārkus, tad ārpusaule jūs redz pelēkos svārkos! Kristus parādījās ārpusaulei Jēzus no Nācaretes miesās, viņa fiziskajā ķermenī, ēteriskajā ķermenī, astrālajā ķermenī, tā ka Viņa domas un sajūtas iekrāsoja domu un sajūtu tēli, kas bija Jēzus no Nācaretes ķermenī. Tātad, kāds brīnums, ka Viņa izteikumos izskan šis tas no seno persiešu izteikumiem, un ka Jāņa evaņģēlijā atbalsojas daži izteikumi, kādi bija tikuši lietoti jau senajā persiešu iesvētīšanā! Jo impulss, kas bija Kristū, taču pārgāja uz mācekli, uz augšāmcelto Lācaru. Tā Jēzus no Nācaretes astrālais ķermenis it kā runā ar mums caur Jāni viņa sarakstītajā evaņģēlijā. Un kāds brīnums, ka mēs tur sadzirdam ieskanamies šo to persisku, tātad, ka tiek runāts izteicienos, kas saskan ar seno persiešu iesvētīšanu un domu formu veidošanu tajā. Tikai Persijā gari, kuri bija vienoti ar Sauli, tika uzrunāti ne tikai kā Ahura Mazdao, bet gan savā ziņā Saules gariem tika lietots apzīmējums „Vohumanu”, tas ir: radošais vārds jeb radošais gars. Logos radošā spēka nozīmē vispirms tika lietots persiskajā iesvētīšanā. Un tas mums parādās atkal tūdaļ jau Jāņa evaņģēlija pirmajā pantā. Vēl arī šo to citu Jāņa evaņģēlijā mēs sapratīsim, ja zināsim, ka pats Kristus runāja caur tādu astrālo ķermeni, kurš trīsdesmit gadus bija kalpojis Jēzum no Nācaretes, un ka šī individualitāte bija sena persiešu iesvētītā atkaliemiesojums. Un tā es jums Jāņa evaņģēlijā varētu parādīt daudzas vietas, kur jūs redzētu, cik tās kļūst izskaidrojamas, ka tieši visintīmākais evaņģēlijs tur, kur ir vajadzīgi vārdi, kuri pieder iesvētīšanas noslēpumiem, saskan ar persiešu izteiksmes veidu, kā tas bija turpinājies plaukt vēlākajos laikos.

Kā tad tas ir ar pārējiem evaņģēlistiem? Ja mēs gribam to saprast, mums ir jāatceras dažas lietas, ko mēs absolvējam jau iepriekšējos apskatos.

Mēs jau dzirdējām, ka bija tādas augstas garīgas būtnes, kuras savu darbības lauku, Zemei nošķiroties no Saules, pārcēla tieši uz Sauli. Mēs pievērsām uzmanību tam, ka šo augsto būtņu, kuras bija pacēlušās uz Sauli, ārējais astrālais veidols zināmā mērā bija attēls zināmām dzīvnieku formām uz Zemes. Vispirms tur bija vērsa-gara tēls, garīgais attēls tām dzīvnieku dabām, kuru attīstībā būtiskais bija tas, ko varētu saukt par barošanās un gremošanas organizāciju. Garīgais atspoguļojums, dabiski, ir kaut kas garīgi augsts; lai cik zems nešķistu šīs zemes atspoguļojums. Tātad mums ir augstas garīgas būtnes, kuras savu darbības lauku bija pārcēlušas uz Saules un no turienes iedarbojās uz Zemes sfēru un parādās kā Vērša-gari. Citas parādās kā Lauvas-gari, kuru atspoguļojums ir to dzīvnieku dabā, kuri galvenokārt ir izveidojuši sirds un asinscirkulācijas orgānus. Tad mums vēl ir garīgas būtnes, kuras ir atspoguļojumi tam, ko mēs dzīvnieku valstībā redzam ērgļa dabā, Ērgļa-gari. Un beidzot mums ir arī tādas garīgas

būtnes, kuras it kā harmoniski kā lielā sintēzē apvieno parējās dabas, Cilvēku-gari. Tie savā ziņā bija visattīstītākie.

Tagad no tā pāriesim pie senās iesvētīšanas. Tā deva cilvēkam iespēju redzēt seju sejā augstās garīgās būtnes, kuras bija cilvēkam priekšā savā attīstībā. Bet atkarībā no tā, kā senie cilvēki atbilstoši senajiem laikiem bija nonākuši lejā no Marsa, Jupitera, Saturna, Venēras, viņiem bija jātiek iesvētītiem atšķirīgā veidā. Tādēļ arī senajā Atlantīdā bija visdažādākās orākulu vietas. Bija tādi orākuli, kuri savu garīgo skatījumu galvenokārt bija pievērsuši tam, lai redzētu garus, kurus mēs raksturojām kā Ērgļa-garus, kamēr citi redzēja Lauvas-garus, citi Vērša-garus un vēl citi Cilvēka-garus. Tas bija atkarīgs no iesvētāmo cilvēku specifiskajām īpatnībām. Šī dažādība bija raksturīga atlantiskajam laikam, un tās izskaņas saglabājās līdz pat mūsu pēcatlantiskajam laikam. Tā jūs varat atrast Priekšāzijā un Ēģiptē mistēriju vietas, kura iesvētīšana notika tā, ka iesvētītie redzēja augstās garīgās būtnes kā Vērša-garus vai kā Ērgļa-garus.

No mistērijām tad izplūda ārējā kultūra. Tie, kuri spēja skatīt tā, ka augstās garīgās būtnes redzēja lauvas formā, lauvas ķermenī arī radīja sava veida atspoguļojumu tam, ko bija redzējuši. Tikai viņi teica: šie gari ir piedalījušies cilvēka tapšanā – un tādēļ lauvas ķermenim piešķīra cilvēka galvu. Tā vēlāk tad radās sfinksas. Tie, kuri garīgo atspoguļojumu redzēja kā Vērša-garus, izpauda to tādējādi, ka sludināja savas liecības par garīgo pasauli ieviešot vērsa godināšanu, kas tad noveda pie Apis-vērša godināšanas Ēģiptē un no otras puses pie persiešu Mithras-vērša godināšanas. Jo tas, ko mēs atrodam kā ārējus kulta paradumus dažādām tautām, ir izplūdis no iesvētīšanas rituāliem.

Un tā visur bija iesvētītie, kuru garīgais skatījums bija iestādīts vairāk uz Vērša-gariem, citi, kuri vairāk vērsti uz Ērgļa-gariem un tā tālāk. Mēs savā veidā varam minēt arī atšķirības starp dažādajiem iesvētīšanas veidiem. Piemēram, tādi cilvēki, kuri bija iesvētīti tā, ka garīgās būtnes tiem parādījās Vērša-garu formā, bija izglītoti tajās cilvēka dabas attiecībās, kuras, tā sacīt, saturēja ar iekšējās sekrēcijas dziedzeriem, ar ēterisko saistītos noslēpumus. Un viņi bija iesvētīti vēl vienā cilvēka dabas jomā: tajā, kas cilvēkā, tā sacīt, viņu tur stingri pie zemes, kas piekaļ zemei. To izprata visi tie, kuri bija iesvētīti vērsa-noslēpumos.

Mēģināsim iejusties viena tāda iesvētītā noskaņojumā. Šie iesvētītie bija no saviem lielajiem skolotājiem apguvuši apmēram šādu mācību: cilvēks ir nokāpis no dievišķiem augstumiem. Tie, kuri bija pirmie cilvēki, bija dievišķi-garīgu būtņu pēcteči. Tādēļ viņi vadīja pirmos cilvēkus atpakaļ pie sava Dieva Tēva. Tā cilvēks ir nonācis lejā uz Zemes, ir gājis no viena Zemes veidola uz nākamo Zemes veidolu. Šos cilvēkus galvenokārt interesēja tas, kas bija saistīts ar Zemi, un viņi interesējās par visu to, ko bija pārdzīvojuši cilvēki tolaik, kad viņi par saviem tēviem uzskatīja dievišķi-garīgās būtnes. – Tā bija ar vērsa-iesvētītajiem.

Citādi bija ar ērgļa-iesvētītajiem. Viņi redzēja tās garīgās būtnes, kuras pilnīgi raksturīgā veidā bija saistītas ar to, kas ir cilvēks. Bet, lai to saprastu, mums ir vismaz dažus vārdus jāparunā par putna dabas spirituālo veidu.

Dzīvniekos, kuri ar savu zemāko iekārtojumu stāv starp cilvēkiem, mēs redzam tādas būtnes, kuras, tā sacīt, ir pāragri nocietinājušās, kuras nav sava ķermeņa substanci saglabājušas nīkstu un elastīgu līdz momentam, kad tā varētu tikt uzņemta cilvēka veidolā. Bet starp putniem mums ir tādas būtnes, kuras gan nav uzņēmušas zemākās funkcijas, bet kuras ir pārlēkušas pāri punktam augšā. Tās it kā nav nolaidušās pietiekami zemu, tās iesākumā ir uzturējušās pārāk mīkstā substancē, kamēr citas būtnes dzīvoja pārāk cietā substancē. Un kad attīstība turpinājās tālāk un tālāk, ārējo apstākļu dēļ tām vajadzēja būt jau sablīvētām. Tā tās tika sablīvētas veidā, kas atbilst pārāk mīkstai, pārāk maz uz Zemes nonākušai dabai. Tas gan ir visai aptuveni un populāri izteikts, bet atbilst lietu stāvoklim. Putniem kā pirmtēls atbilst tās garīgās būtnes, kuras arī uz augšu ir pārskrējušas pāri punktam, kuras ir uzturējušās pārāk mīkstā garīgā substancē un tādēļ savā attīstībā ir it kā pārlidojušas pāri tam, par ko tās noteiktā laika momentā varēja kļūt. Tās novirzās uz augšu, kamēr pārējie novirzās uz leju. Zināmā mērā vidū stāv Lauvas-gari un harmoniskie gari, kuri ir ievērojuši tieši pareizo laika momentu, Cilvēka-gari.

Mēs jau noskaidrojām, kā tie, kuri bija saņēmuši kaut ko no senās iesvētīšanas, uzņēma Kristus-notikumu. Viņi jau agrāk bija spējuši ieskatīties garīgajā pasaulē, proti, tā, kā tas atbilda viņu specifiskajai iesvētīšanai. Tie, kuri bija saņēmuši vērša-iesvētīšanu – teiksim, lielas daļas Ēģiptes iesvētītie – zināja: mēs varam ielūkoties augšup garīgajā pasaulē, tādēļ mums augstās garīgās būtnes arī parādās vērša dabas atspoguļojumā cilvēkā. Bet tagad, tā teica tie, kuri bija tuvu pienākuši Kristus-impulsam, tagad mums patiesajā veidolā ir parādījies tas, kurš ir valdnieks garīgajā valstībā. Ko mēs agrāk vienmēr redzējām, uz ko mēs cēlāmiem augšup caur savas iesvētības pakāpēm, tas mums bija priekštēls Kristus. Kristus ir tas, kuru mums ir jāieceļ tajā, ko mēs redzējām agrāk. Ko visu mēs atceramies, ko mēs esam redzējuši, kas mums pakāpeniski ir pavēris garīgās pasaules, pie kā tas būtu mūs novedis, ja mēs jau tolaik būtu bijuši atbilstošajā attīstības augstumā? Tas būtu mūs vedis pie Kristus! – Šāds iesvētītais vērša-iesvētīšanas nozīmē tā aprakstīja gaitu garīgajā pasaulē. Bet tad viņš teica: patiesais, kas ir manī, tas ir Kristus. – Un tāpat runāja arī lauvas-iesvētītais un ērgļa-iesvētītais.

Visām šīm iesvētīšanas mistērijām bija pilnīgi noteikti priekšraksti, kā atbilstošais cilvēks ir vadāms augšup garīgajā pasaulē. Rituāli atšķīrās atkarībā no tā, kā gribēja nonākt garīgajā pasaulē. Un it īpaši Priekšāzijā un Ēģiptē pastāvēja visdažādākās nokrāsas mistērijas, kur īpaši parasti bija iesvētāmos vadīt tā, ka tie noslēgumā nonāca pie vērša dabas, kā arī tāda iesvētīšana, kas noveda pie Lauvas-garu redzējuma un tā tālāk.

Tagad no šī viedokļa uztversim tos, kuri pēc visdažādāko veidu agrākām iesvētīšanām bija nobrieduši tam, lai justu Kristus-impulsu, lai aptvertu Kristu pareizajā veidā. Apskatīsim kādu iesvētīto, kurš ir izgājis pakāpes, kas viņu ir novedušas pie Cilvēka-gara skatīšanas. Šāds iesvētītais varētu sacīt: man ir parādījies īstenais valdnieks garīgajā pasaulē, tas ir Kristus, kurš ir dzīvojis Jēzū no Nācāretes! Kas mani ir pie tā vedis? Manā senā iesvētīšana! – Viņš zināja gaitu, kas ved pie Cilvēka-gara skatīšanas. Tā viņš attēlo, ko cilvēks pārdzīvo, lai nonāktu līdz iesvētīšanai un vispār spētu izprast Kristus dabu. Viņš pazina tādu iesvētīšanu, kā tā bija noteikta tajās mistērijās, kuras veda pie cilvēka iesvētīšanas. Tādēļ arī tas augstais iesvētītais, kurš bija Jēzus no Nācāretes ķermenī, viņam parādījās kā tēls mistērijā, kuru viņš bija izgājis un atzinis; un viņš attēloja to tā, kā viņš pats šo lietu uzskatīja. Tā tas ir Mateja attēlojuma gadījumā. Tādēļ senāka tradīcija ir pilnībā pareiza, kad tā Mateja evaņģēlija sarakstītāju sasita ar tiem četriem simboliem, kuri jums šeit parādās pa labi un pa kreisi kolonu kapiteļos, ko mēs apzīmējam kā cilvēka simbolu. Senāka tradīcija sasaista Mateja evaņģēlija rakstītāju ar Cilvēka-garu. Tas ceļas no tā, ka Mateja evaņģēlija rakstītājs, tā sacīt, kā savu izejas punktu ir pieņēmis iesvētīšanu cilvēka-mistērijā. Jo evaņģēliju sarakstīšanas laikā vēl nebija ierasts rakstīt biogrāfijas, kā to dara mūsdienās. Tolaik cilvēkiem šķita visbūtiskāk, ka bija parādījies augsts iesvētītais, kurš bija uzņēmis sevī Kristu. Kā kļūst par iesvētīto, ko ir jāpaveic iesvētītajam, tas viņiem bija vissvarīgākais. Tādēļ viņi pārlēca pāri ārējiem notikumiem dienu pēc dienas, kas mūsdienās biogrāfiem šķiet tik svarīgi.

Ko gan mūsdienās visu nedara kāds biogrāfijas rakstītājs, lai iegūtu pietiekami daudz materiāla! Reiz „Schwaben-Vischer”, *Friedrich Theodor Vischer*, izmantoja ļoti labu līdzību par kādu mācītu kungu, ironizējot tajā veidā, kā mūsdienās tiek rakstītas biogrāfijas. Viņš uzskatīja: reiz kāds jauns zinātnieks ķērās pie doktora disertācijas rakstīšanas, proti, par Gēti. Vispirms viņš ķēries pie sagatavošanās darbiem un savācis visu, ko varētu izmantot. Tā kā tas viņu vēl neapmierināja, viņš pārmeklēja visus bēniņus visās pilsētās, kur Gēte bija dzīvojis, visu izrakņāja, pārmeklēja arī visas citas istabiņas. Visur viņš izmēza putekļus no visiem stūriem, izgāza jau smirdīgus saslauku traukus, lai atrastu visu, kas vēl būtu atrodams, lai tad uzrakstītu disertāciju „Par kopsakarību starp Kristiānas fon Gētes apsaldējumiem un mitoloģiski-alegoriski-simboliskajiem tēliem Fausta otrajā daļā”! Tas gan ir ļoti spēcīgi celts priekšā, bet pēc gara tas atbilst tagadnes biogrāfiju rakstītājiem. Rakstnieki, kuri grib rakstīt par Gēti, izoņņā visas iespējamās atkritumu kaudzes, lai uzrakstītu savu biogrāfiju. Vārdu „diskrētums” viņi mūsdienās vairs nepazīst.

Bet citādi visu attēloja tie, kuri ir aprakstījuši Jēzu no Nācāretes savos evaņģēlijos. Viņiem pazuda visi ārējie notikumi pa etapiem, kurus bija jāiziet Jēzum no Nācāretes kā iesvētītajam. To viņi aprakstīja, bet arī katrs savā veidā, kā nu katrs prata.

Matejs to apraksta to iesvētīto veidā, kuri bija iesvētīti Cilvēka-garā. Šī iesvētīšana bija visai tuva ēģiptiešu gudrībai. – Un tagad jūs arī varat apjēgt, kā tas, kurš rakstīja Lūkas evaņģēliju, nonāca līdz savam savdabīgajam attēlojumam. Viņš bija tāds cilvēks, kurš savās agrākajās inkarnācijās bija saņēmis iesvētīšanu, kas veda viņu pie Vērša-gara. Viņš varēja aprakstīt to, kas atbilda šādai iesvētīšanai, viņš varēja sacīt: šos etapus bija jāiziet lielam iesvētītajam! Un viņš to aprakstīja savā nokrāsā. Viņš bija viens no tiem, kuri agrāk galvenokārt bija dzīvojuši ēģiptiešu mistērijās. Tādēļ mūs neizbrīna tas, ka viņš mums sniedz tieši tās iezīmes, kuras, tā sacīt, vairāk attēlo ēģiptiešu iesvētīšanas raksturu. Apskatīsim arī Lūkas evaņģēlija rakstītāju pēc tā, ko mēs jau esam ieguvuši no šī viedokļa. Viņš sacīja: tajā individualitātē, kura bija Jēzus no Nācāretes miesās, dzīvoja augsts iesvētītais. Es esmu uzzinājis, kā caur ēģiptiešu mistērijām nonākt pie Vērša-iesvētīšanas. To es zinu. – Viņam īpaši tuvs bija šis iesvētīšanas veids. Un nu viņš teica sev: tas, kurš ir kļuvis tik augsts iesvētītais kā Jēzus no Nācāretes, savās agrākajās inkarnācijās līdztekus visām pārējām iesvētīšanām ir izgājis arī ēģiptiešu iesvētīšanu. – Tātad Jēzū no Nācāretes mums ir iesvētītais, kurš ir izgājis ēģiptiešu iesvētīšanu. Dabiski, ka to zināja arī pārējie evaņģēlisti. Bet viņiem tas nešķīta pārāk būtiski, jo viņi iesvētīšanu no šīs puses tik labi nezināja. Tādēļ arī viņi nepamanīja kādu īpašu Jēzus no Nācāretes iezīmi.

Es jau pirmajās stundās sacīju: ja kāds cilvēks agrāk ir izgājis kādu iesvētīšanu, tad ar viņu notiek kas īpašs, kad viņš parādās atkal. Tad notiek pilnīgi noteikti notikumi, kuri kā atkārtojums ārējā pasaulē uzņem to, kas ir piedzīvots agrāk. Pieņemsim, ka kāds cilvēks būtu izgājis iesvētīšanu senajā Īrijā, tad tagad kādam ārējam notikumam dzīvē vajadzētu viņam atgādināt seno īru iesvētīšanu. Tas varētu notikt, piemēram, tā, ka kāds ārējs iemesls liktu viņam doties ceļojumā uz Īriju. Tiem, kuri tuvāk pazīst īru iesvētīšanu, šķitīs uzkrītoši, ka attiecīgais cilvēks ceļo tieši uz Īriju. Kurš to nepazīst, tam tas nešķitīs nekas īpašs.

Tā individualitāte, kura dzīvoja Jēzū no Nācāretes, bija iesvētīta arī ēģiptiešu mistērijās. Tādēļ arī gājiens uz Ēģipti. Tātad, kuram šai „bēgšanai uz Ēģipti” vajadzēja šķīst īpaši uzkrītošai? Tam, kurš to pazina no savas paša dzīves, un tāds ir attēloja šo īpašo gājienu uz Ēģipti, jo zināja, ko tas nozīmē. Tas tiek attēlots Mateja evaņģēlijā, jo tā rakstītājs pēc savas paša iesvētīšanas zināja, ko senajos laikos daudziem iesvētītajiem nozīmēja ceļojums uz Ēģipti. Un ja jūs tagad ziniet, ka Lūkas evaņģēlija sarakstītājā mums ir darīšana ar cilvēku, kurš it īpaši zināja iesvētīšanu ēģiptiešu mistērijās, kas veda pie kalpošanas vēršim, tad jums nešķitīs neattaisnoti, ja senāka tradīcija Lūkas evaņģēlija sarakstītāju sasaista ar vērša simbolu. Viņš pamatoti neattēlo – iztīrāt tagad šo pamatojumu trūkst laika – nekādu ceļojumu uz Ēģipti. Bet viņš toties min tādas tipiskas norises, par kuru vērtību spriest galvenokārt var tas, kurš labi pazīst ēģiptiešu iesvētīšanu. Mateja evaņģēlija rakstītājs Jēzus no Nācāretes saistību ar Ēģipti attēlo vairāk ārēji kā ceļojumu uz Ēģipti. Lūkas evaņģēlija rakstītājs redz visas tās norises, kuras attēlo, tajā garā, ko dod ēģiptiešu iesvētīšana.

Palūkosimies tagad uz Marka evaņģēlija rakstītāju. Viņš izlaiž visus iepriekšējos notikumus un it īpaši apraksta Kristus darbību trīs gadus Jēzus no Nācāretes ķermenī. Tajā Marka evaņģēlijs pilnībā saskan ar Jāņa evaņģēliju. Markus evaņģēlija rakstītājs ir izgājis iesvētīšanu, kura ir ļoti līdzīga Priekšāzijas iesvētīšanai, pat grieķu iesvētīšanai, ja drīkst tā sacīt, eiropeiski-aziātiski-pagāniskajai iesvētīšanai, kādas tolaik bija modernākās. Tās visas ārējā pasaulē atspoguļojās tādā veidā, ka tas, kurš ir augsta personība, kurš ir zināmā veidā iesvētīts, pateicas par savu izcelsmi ne tikai dabiskiem, bet arī pārdabiskiem notikumiem. Padomājiet, ka tie, kuri godināja Platonu, kuri gribēja pareizajā veidā iztēloties Platonu, nemaz neinteresējās par to, kas bija Platona miesīgais tēvs. Viņiem Platona garīgums pārstaroja visu pārējo. Tādēļ viņi sacīja: tas, kas kā Platona dvēsele dzīvoja Platona miesās, šis Platons mums ir piedzimis kā augsta garīga būtne, kura ir apaugļojusi zemāko cilvēciskumu. Un tādēļ viņi tā Platona, kurš

viņiem bija vērtīgs, apgaismotā Platona piedzimšanu piedēvēja dievam Apollonam. Platons viņiem bija Apollona dēls. Tieši šajās mistērijās bija pierasti vispār īpaši neinteresēties par attiecīgā cilvēka iepriekšējo dzīvi, bet uzmanīgi pievērsties tam momentam, kad attiecīgais cilvēks kļūst par to, ko tik bieži piemin evaņģēlijos: Dieva dēls. Platons, dieva dēls! Tā viņu aprakstīja tie, kuri bija cēlākie viņa godinātāji un pazinēji.

Pie tam mums ir jābūt skaidram, kāda nozīme šādam aprakstam bija šādu dieva dēlu dzīvē uz Zemes. Tieši ceturtajā laikmetā taču notika tas, ka cilvēki arvien vairāk iekļāvās fiziski-jutekliskajā pasaulē, iemīloja šo Zemi. Senie dievi viņiem bija mīļi, jo viņi varēja attēlot, ka tieši vadošie Zemes dēli bija dievu dēli. Tam, kas mainījās uz Zemes, vajadzēja tikt attēlotam šādā veidā.

Tāds bija arī Marka evaņģēlija rakstītājs. Tādēļ viņš vispirms apraksta to, kas notika pēc Jāņa kristīšanas. Tāda iesvētīšana, kādu bija izgājis Marka evaņģēlija rakstītājs, veda pie augstāko pasaulu izziņas Lauvas-gara zīmē. Tādēļ senāka tradīcija sasaista Marka evaņģēlija rakstītāju ar lauvas simbolu. Un tagad vēlreiz atskatīsimies uz to, kam šodien jau pieskāramies – uz Jāņa evaņģēliju.

Mēs sacījām: to, kurš ir uzrakstījis Jāņa evaņģēliju, ir iniciējis pats Jēzus Kristus. Tādēļ viņš varēja sniegt kaut ko, kas, tā sacīt, satur dīgli ne tikai par tagadējo Kristus-impulsa iedarbību, bet arī par Kristus-impulsa iedarbības sekām līdz pat tālai nākotnei. Viņš pasludina kaut ko, kas būs spēkā līdz pat tālai nākotnei. Viņš ir viens no ērgļa-iesvētītājiem, kuri bija pārlēkuši pāri normālajam punktam. Normālo tam laikam sniedz Markus. Kas sniežas pāri tam laikam, kas mums parāda, kā Kristus iedarbojas tālākajā nākotnē, kas paceļas pāri visam, kas saista pie Zemes, to mēs atrodam Jāņa evaņģēlijā. Tādēļ tradicionāli Jāni sasaista ar ērgļa simbolu.

Tā jūs redzat, ka tāda sena tradīcija, kas evaņģēlistus sasaista ar to, kas, tā sacīt, veido viņu pašu iesvētīšanas būtību, it nemaz nav pamatota tikai fantāzijā, bet gan ir dzimusi no kristīgās attīstības dziļākajiem pamatiem. Tik dziļi ir jāieskatās notikumos. Tad var apjēgt, ka lielākie, dižēnākie notikumi Kristus dzīvē tiek attēloti tādā pašā veidā, bet katrs no evaņģēlistiem Jēzu Kristu attēlo tā, kā pats Viņš apjēdz pēc savas iesvētīšanas veida. Es to jau pieminēju savā grāmatā „Kristietība kā mistisks fakts”, bet tā, kā to var ieskicēt vēl nesagatavotai publikai, jo šī grāmata ir rakstīta mūsu garazinātniskās attīstības sākumā. Tajā ir ievērota vēl nepietiekamā mūsu laika sapratne par īstenajiem okultajiem faktiem.

Tā mēs apjēdzam, ka Kristus mums ir apgaismots no četrām pusēm: katrs evaņģēlija rakstītājs to dara no tās puses, kuru labāk pazīst. Ka Kristum ir daudzas puses, tam jūs droši vien ticēsiet pēc tā varenā impulsa, kuru Viņš ir devis. Bet es sacīju: vienu var atrast visos evaņģēlijos: pašas Kristus būtības nolaišanos no dievišķi-garīgiem augstumiem Jāņa kristīšanas laikā, un ka šī Kristus būtība dzīvoja Jēzus no Nācaretes miesās, ir izcietusi nāvi pie krusta un ir uzveikusi nāvi. Mums vēl būs tuvāk jāizpēta šī mistērija. Apskatīsim šodien nāvi pie krusta tā, ka iesākumā uzdosim jautājumu: kas ir raksturīgs šai nāvei pie krusta Kristus-būtībai? Tad mums ir jāatbild: tā raksturojas ar to, ka tā ir notikums, ka nešķiro starp dzīvi pirms tam un dzīvi pēc tam. Tas ir būtiskais Kristus nāvē, ka Kristus pēc nāves nav mainījies, paliek tas pats, ka Viņš ir tāds, kurš attēlo nāvi tās nenozīmīgumā. Tā ka tie, kuri varēja zināt Kristus nāves būtību, vienmēr turējās pie dzīvā Kristus.

Kas tad, no šī viedokļa raugoties, ir notikumi Damaskā, kur no tā, kas iepriekš bija Sauls, radās Pāvils? Pāvils no tā, ko bija iemācījies agrāk, zināja, ka Zemei pakāpeniski tuvojas gars, kuru Zaratustra vispirms meklēja uz saules kā Ahura Mazdao, kura tad Mozus ieraudzīja degošā ērkšķu krūmā un Sinaja ugunī. Un viņš arī zināja, ka šim garam ir jāienāk kāda cilvēka ķermenī. Bet to Pāvils, kad vēl bija Sauls, vēl nevarēja apjēgt, ka šim cilvēkam, kurš nesīs sevī Kristu, būs jāpiedzīvo kaunpilnu nāvi pie krusta! Viņš varēja iedomāties tikai tā, ka Kristum, kad atnāks, ir jātriumfē visā, ka Viņam ir jāpaliek visā, kas Zemei ir, kad reiz Viņš būs nonācis uz šīs Zemes. To, kurš karājās pie krusta, viņš nespēja iedomāties kā Kristus nesēju. Tas ir būtiskais Pāvila uzskatos pirms Sauls kļuva par Pāvilu. Un nāve pie krusta, kaunpilnā nāve

krustā sistam un viss, kas bija ar to saistīts, bija tas, kas iesākumā kavēja Pāvilam atzīt, ka Kristus patiešām jau bija atnācis uz Zemes. Kam tā tad bija jānotiek? Ar Pāvilu bija jānotiek kaut kam tādā, lai viņš noteiktā mirklī varētu pārliecināties: tā individualitāte, kura Jēzus no Nācāretes ķermenī karājās pie krusta, bija Kristus; Kristus ir bijis uz Zemes! Caur notikumiem Damaskā Pāvils kļuva gaišredzīgs. Tad viņš varēja pārliecināties.

Kad gaišredzīgi ieskatījās garīgajā pasaulē, tad pēc notikumiem Gogātā tā parādījās pārmainījusies. Agrāk Kristu varēja atrast garīgajās pasaulēs. Kopš notikumiem Golgātā Kristu varēja atrast Zemes aurā. Pirms notikuma Golgātā tur Kristus nebija saskatāms, bet pēc tam Viņš bija redzams Zemes-aurā. Tā ir tā atšķirība. Un Sauls sacīja sev: ja es esmu gaišredzīgs, tad varu pārliecināties, ka tajā, kurš karājās pie krusta un kurš ir dzīvojis kā Jēzus no Nācāretes, bija Kristus, kurš tagad ir Zemes aurā. – Un viņš Zemes-aurā saskatīja to pašu, ko agrāk Zaratustra saskatīja kā Ahura Mazdao uz Saules. Tagad viņš zināja: tas, kurš bija pie krusta, ir augšāmcēlies. Tādēļ tagad viņš varēja sacīt: Kristus ir augšāmcēlies, ir man parādījies, tāpat kā parādījās Kēfam, pārējiem brāļiem un pieciem simtiem reizē! Un tad viņš kļuva par *dzīvā Kristus* sludinātāju, kuram nāve nenožīmē to pašu, ko citiem cilvēkiem.

Kurš saprot šos notikumus, tas, kad tiek apšaubīta nāve pie krusta, kad tiek apšaubīta Kristus nāve tieši šādā formā, piekritīs kādam citam švābam, kurš savā „Pirmkristietība” ar vislielāko iespējamo vēsturisko precizitāti ir apkopojis visu, kas ir drošākais no tā, ko mēs par to zinām. *Gfrörer* – tas ir viņš – pie tam pilnīgi pareizi ir uzsvēris nāvi pie krusta. Un var savā ziņā piekrist, kad viņš savā nedaudz sarkastiskajā veidā to izsaka tā, ka saka: katram, kurš par to iebilst, viņš kritiski paskatītos sejā un pajautātu, vai viņam ir visi mājās!

Tas pieder pie drošākā kristietības krājuma: šī krusta nāve un tas, ko mēs aprakstīsim rīt kā augšāmcelšanos un kā vārdu: „Es esmu pie jums ik dienas līdz pasaules galam!” iedarbība. Un tas ir tas, ko saturēja Pāvila sludināšana. Tādēļ viņš varēja sacīt: „Ja Kristus nav augšāmcēlies, tad ārišķīga, tukša ir mūsu sprediķošana un ārišķīga ir mūsu ticība!” Pāvils kristietību saista ar augšāmcelšanos. Tikai mūsu dienās, tā sacīt, atkal sāk nedaudz pārdomāt šīs lietas, kur šī lieta nav teoloģisks strīdus jautājums, bet gan kristietības izdzīvošanas jautājums. Lielais filozofs *Solovjovs* tādēļ, pamatā ņemot, pilnībā pārstāv Pāvila viedokli, kad uzsver: kristietībā viss ir atkarīgs no augšāmcelšanās idejas, un kristietība nākotnē nav iespējama, ja netic augšāmcelšanās idejai un neaptver to. – Un viņš savā veidā atkārti Pāvila vārdus: ja Kristus nav augšāmcēlies, tad ārišķīga, tukša ir mūsu sprediķošana un ārišķīga ir mūsu ticība. Tad Kristus-impulss nav iespējams. Nebūtu nekādas kristietības bez tā, kurš ir augšāmcēlies, *dzīvā Kristus!*

Ir raksturīgi, tādēļ arī drīkst to uzsvērt, ka atsevišķi dziļdomīgi gari tikai caur filozofiju, bez jebkāda okultisma, nonāk līdz atziņai, cik pareizi ir šie paulīniskie vārdi. Ja šādos garos nedaudz iedziļinās, tad ir redzams: mūsu laikos jau sāk parādīties cilvēki, kuri veido pareizus jēdzienus par to, kam nākotnē ir jāklūst par visu cilvēku pārliecību un pasaules uzskatu, ko tieši grib sniegt garazinātne. Bet tie, kuriem nav garazinātnes, netiek tālāk par tukšu jēdziena apvalku. Tā tas ir arī ar dziļo domātāju Solovjovu. Kā jēdzienam apvalki ir viņa filozofijas sistēmas, kuros jātiec ielietam tam, pēc kā tie jau prasa, kam jau ir izveidota forma, bet kas tajos vēl nav un kas var nākt tikai un vienīgi no antropozofiskā strāvojuma. Tā ielies šajos traukos to dzīvo ūdeni, ziņojumus par garīgās pasaules faktiem, okulto. To garazinātniskais pasaules uzskats sniegs labākajiem gariem, kuri jau šodien parāda, ka tas viņiem ir nepieciešams, un kuru traģika ir tajā, ka viņi nevar to saņemt. Mēs par šiem gariem varam sacīt: viņi alkst pēc antropozofijas! Viņi nespēj to atrast. No antropozofiskās kustības viņu sagatavotajos traukos ir jāielīst tam, kas var izveidot skaidrus, konkrētus, patiesus priekšstatus par svarīgākajiem notikumiem, par tādiem notikumiem, kāds ir Kristus-notikums un Golgātas mistērija. Tos mums var izskaidrot tikai antropozofija jeb garapētniecība, atklājot garīgās pasaules jomas. Jā, Golgātas mistēriju mūsu laikā var apjēgt *tikai* caur antropozofiju, caur gara pētniecību!

DEVĪTĀ LEKCIJA

Kassele, 1909.gada 2.jūlijs

Jāņa evaņģēlija mākslinieciskā kompozīcija. Kristus spēka pakāpeniskā kāpināšana zīmju un brīnumu piepildīšanā.

Vakardienas apskati izskanēja ar teikumu, ka priekšā ir Kristus-impulsa svarīgākās daļas apskats: nāves un tās nozīmes apskats. Bet pirms mēs nonākam pie Kristus-nāves apskata un līdz ar to pie mūsu lekciju cikla kulminācijas, būs nepieciešams šodien nedaudz pārrunāt īsteno jēgu un nozīmi dažām lietām pašā Jāņa evaņģēlijā un par tajā attēlotā attiecībām pret pārējiem evaņģēlijiem.

Šajās dienās mēs mēģinām apjēgt Kristus-impulsu no pavisam citiem avotiem, no gaišredzīgiem Akaša-hronikas apskatiem, un noteikt tā, kā faktiskā notikuma, lomu cilvēces attīstībā. Un zināmā mērā mēs balstījāmies tikai tajā, kas ir atrodams evaņģēlijos kā apstiprinājums tam, ko vispirms kā patiesu var pateikt no gaišredzīgajiem pētījumiem. Bet, lai mūsu apskati virzītos uz priekšu, uzmetīsim skatu pašam Jāņa evaņģēlijam un raksturosim šo cilvēcei svarīgo dokumentu no evaņģēlija paša puses. Jāņa evaņģēlijs, par kuru vakar tika pateikts, ka tagadnes teoloģiskie pētījumi, ciktāl tie slimo ar materiālismu, nevar rast nekādu pareizu attieksmi pret to, tie nespēj ieskatīties vēsturiskajā aspektā, mums šis Jāņa evaņģēlijs, ja to aplūko garazinātniskā skatījumā, parādīsies kā viens no brīnumainākajiem dokumentiem, kāds vien cilvēcei ir. Driest sacīt, ka Jāņa evaņģēlijs pieder pie vislielākajām vērtībām ne tikai no reliģiskajiem dokumentiem, bet arī no vispārējiem – izmantosim šo profāno vārdu – no vispārējiem literāri-rakstnieciskajiem dokumentiem. Tātad tuvosimies tagad šī dokumenta saturam no šīs puses.

Jāņa evaņģēlijs attiecībā uz savu kompozīciju jau no pašām pirmajām nodaļām, ja to pareizi saprot, ja zina, kas ir ietverts tā vārdos, ir vispilnīgākā stila, visnoapaļotākais dokuments, kāds vien pasaulē ir. To gan nevar pamanīt virspusējā apskatā. Virspusējs apskats iesākumā parāda, ka Jāņa evaņģēlija rakstītājs – mēs tagad zinām, kas viņš ir – attiecībā uz brīnumu uzskaitījumu līdz īstējam notikumam ar Lācaru, uzskaita septiņus tādus brīnumus. – Par skaitļa septiņi nozīmi vēl runāsim turpmākajās dienās. – Kuri ir šie septiņi brīnumi jeb zīmes?

1. Zīme, kas tiek dota kāzās Kānā Galilejā,
2. zīme, kas tiek dota ar galminieka dēla dziedināšanu,
3. trīsdesmit astoņus gadus slimā cilvēka dziedināšana pie Betzatas dīķa,
4. piecu tūkstošu paēdināšana,
5. zīme, kas tiek dota ar Jēzus staigāšanu pa ūdens virsu,
6. zīme, kad akls dzimušais kļūst redzīgs, un beidzot
7. lielākā zīme, Lācara iniciācija jeb iesvētīšana – Lācara pārveidošanās pašā Jāņa evaņģēlija rakstītājā.

Tās ir šīs septiņas zīmes. Tagad mums būtu jāpajautā: kā tad vispār ir ar tādām zīmēm, ar jautājumu par brīnumiem?

Ja jūs uzmanīgi klausījāties, kas jums šajās dienās visdažādākajos veidos ir ticis stāstīts, tad atcerēsieties, ka tika teikts, ka cilvēka apziņas stāvoklis visas mūsu cilvēciskās attīstības gaitā ir mainījies. Mēs atskatījāmies mūžsenos laikos. Mēs redzējām, ka cilvēki nav sākuši attīstību no kāda dzīvnieciska stāvokļa, bet gan no veidola, kad cilvēkam gaišredzības dotības vēl bija kā dabiskas spējas. Cilvēki agrāk bija gaišredzīgi, kaut arī viņu apziņa bija tāda, ka viņi vēl nevarēja pateikt „es esmu”. Pašapziņas spējas cilvēkiem vēl tikai pakāpeniski bija jāizcīna; bet pretī par to bija jāatdod senā gaišredzība. Nākotnē atkal pienāks laiks, kad visi cilvēki būs gaišredzīgi, kaut gan būs saglabājuši šo es-esmu, pašapzināšanās spējas. Tās ir trīs pakāpes, kuras cilvēce daļēji jau ir veikusi un kuras daļēji vēl jāveic. Atlantīdā vēl bija tā, ka tad cilvēki dzīvoja sava veida sapņojošā apziņā, bet apziņa bija gaišredzīga. Tad pienāca laiks, kad viņi pakāpeniski iekaroja pašapzināšanās spējas, ārēji priekšmetisko apziņu, bet par to bija jāatdod senās, neskaidrās gaišredzības dotības. Un beidzot gaišredzīga apziņa, saistīta ar šīm

pašapzināšanās spējām, cilvēkiem atkal piemītīs nākotnē. Tā cilvēks mainās no senās, neskaidrās gaišredzības, cauri ne-gaišredzīgai priekšmetiskai apziņai un atkal paceļas līdz pašapzinātai gaišredzībai.

Bet bez apziņas cilvēcē mainījās arī viss pārējais. Tā patiešām ir tikai cilvēku tuvredzība, ja kāds domā, ka tā, kā viss notiek šodien, esot noticis vienmēr. Viss ir attīstījies. Ne vienmēr bija tā, kā tagad. Arī attiecības starp cilvēkiem ne vienmēr bija tādas, kā tās ir tagad.

Mēs varējām jau pamanīt no iepriekšējās dienās minētā, ka senajos laikos un līdz pat laikam, kad cilvēku attīstībā ienāca Kristus-impulss, bija daudz lielāka ietekme no dvēseles uz dvēseli. Cilvēki bija tā veidoti. Cilvēks ne tikai dzirdēja, ko cits viņam teica ar ārēji dzirdamiem vārdiem, bet arī, ja tas otrs kaut ko dzīvīgi, dzīvi sajuta, kaut ko dzīvīgi domāja, tad sarunas biedrs savā ziņā arī to juta, zināja. Mīlestība senajos laikos, kad tā gan bija vairāk saistīta ar asinsradniecību, bija kaut kas pavisam cits nekā mūsdienās. Mūsdienās mīlestība ir pieņēmusi vairāk dvēselisku raksturu, bet ir kļuvusi vājāka. Tā atkal atgūs savu spēku tikai tad, kad Kristus-impulss ienāks visu cilvēku sirdīs. Kad senajos laikos uzplauka mīlestība, tad šī mīlestība vienlaikus bija kā dziedinošs spēks, kā balzāms otrai dvēselei. Līdz ar intelekta un gudrības attīstību, kas arī ir veidojušies tikai pakāpeniski, šī senā ietekme no dvēseles uz dvēseli ir izzudusi.

Iedarboties uz otra cilvēka dvēseli, ļaut plūst pāri spēkam no savas dvēseles, tās bija dotības, kuras pilnībā piemita seno laiku tautām. Tādēļ arī jums ir jāiedomājas daudz lielāku varu, kādu tolaik varēja sajst dvēsele no dvēseles, ir jāiedomājas daudz lielāku ietekmi, kāda varēja tikt radīta, veikta no dvēseles uz dvēseli. Kaut arī neviens ārēji vēsturisks avots par to neko nestāsta, kaut arī akmeņi un pieminekļi neko nesaka, gaišredzīgie novērojumi Akaša-hronikā mums tomēr rāda, ka senajos laikos, piemēram, slimību dziedināšana aptverošā veidā varēja notikt ar psihisku viena cilvēki iedarbību uz otru cilvēku. Un vēl daudz ko citu dvēsele spēja tajos senajos laikos. Kas mūsdienās cilvēkiem skan kā pasaka: ka cilvēka gribai, piemēram, piemita tāda vara, ja viņš pēc kaut kā tiecās, ja viņš īpaši tam trenējās, nomierinoši iedarboties uz augu augšanu, spēja šo augšanu paātrināt vai aizkavēt –, tas tajos laikos bija fakts. Mūsdienās no tā visa ir palikuši tikai trūcīgi atspulgi.

Tātad cilvēka dzīve tajos laikos vēl bija pavisam citādāka. Neviens senajos nebūtu brīnījies par to, ka kaut kur, ja starp cilvēkiem valdīja pareizas attiecības, tāda dvēseliska ietekme bija pārgājusi no vienas personības uz otru. Bet, protams, mums ir jāiegaumē: tur vienmēr bija jāpiedalās diviem vai vairākiem cilvēkiem, lai tāda dvēseliska ietekme varētu tikt veikta. Varētu jau arī mūsu laikos iedomāties, ka cilvēku vidū parādītos kāds cilvēks ar Kristus spēku. Bet pat tie, kuri stipri tam ticētu, varētu tikt tikai nedaudz ietekmēti, un viņš nevarētu piepildīt to, kas var tikt izdarīts ar dvēselisku ietekmi no vienas dvēseles uz otru. Tam ir nepieciešams ne tikai, lai tiktu izdarīta iedarbība, bet arī, lai būtu kāds, kurš ir nobriedis šādu iedarbību uztvert. Ja senajos laikos bija daudz biežāk sastopami cilvēki, kuri spēja uztvert šādas ietekmes, tad nav jābrīnās, kad tiek sacīts, ka tolaik slimību dziedināšanai bija tieši tie līdzekļi, ar kuriem varēja iedarboties pa psihiskās ietekmes ceļu, bet arī citas iedarbības, kādas mūsdienās var notikt tikai mehāniskā ceļā, notika caur psihisku ietekmi.

Kurā laikā tad Kristus-notikums iekrita cilvēces attīstības gaitā? Tas iekrita pilnīgi noteiktā laikā – to mums ir jāpatur acu priekšā. No tādiem dvēseles strāvājumiem no cilvēka uz cilvēku, tā sacīt, bija palikuši pēdējie atlikumi, kas vēl iesniedzās no atlantiskajiem laikiem kā iedzimts mantojums. Cilvēce tieši gatavojās arvien vairāk un vairāk iegremdēties materiālajā, atstājot arvien mazāk iespēju ļaut iedarboties šādiem dvēseliskiem strāvājumiem. Tieši tad bija jānāk Kristus-impulsam, kurš tieši pēc savas būtības varēja bezgalīgi dziļi iedarboties uz tiem, kuri vēl bija pret to uztverīgi.

Tam, kurš patiešām zina cilvēces attīstību, šķitīs pašsaprotami, ka pēc tam, kad Kristus-būtība bija ienākusi Jēzus no Nācaretes miesās, apmēram viņa trīsdesmit gadu vecumā, tā šajās miesās, šajā apvalkā varēja iedarboties īpaši. Jo šis apvalks bija briedis, gatavojies jau no mūžseniem laikiem. Mēs vakar jau pieminējām, ka Jēzus no Nācaretes individualitāte agrākā

dzīvē jau bija iemiesojusies senajā Persijā, tad vienmēr atkal iemiesojoties no jauna un katrā iemiesošanās reizē paceļoties arvien augstāk un augstāk savā garīgajā attīstībā. No tā bija atkarīgs, ka Kristus varēja dzīvot tādā ķermenī, ka Viņam šīs ķermenis varēja tikt piedāvāts kā upuris. Evaņģēlisti to ļoti labi zināja. Tādēļ viņi visu attēloja tā, ka tas viss ir pilnībā saprotams garīga pētnieka skatam.

Mums tikai evaņģēlijos visu ir jāuztver burtiski, tas ir, vispirms jāiemācās tos lasīt. Piemēram, kāpēc tieši pirmajā zīmē – kā sacīts, brīnumu dziļāko nozīmi mēs vēl izstudēsim –, stāstot par kāzām Kānā Galilejā, tiek īpaši uzsvērts, ka tas notiek „Kānā Galilejā”? Jūs varat izpētīt, kur gribat – senajā Palestīnā, tajā apgabalā, kurš tolaik bija zināms, nav citas Kānas. Bet vai vietām, kuras tādas ir vienīgās, ir vajadzīgas īpašas piebildes? Kāpēc tomēr evaņģēlists, kad runa ir par šo brīnumu, saka, ka tas notika „Kānā Galilejā”? Jo svarīgi ir tas, lai uzsvērtu, ka tur notika kaut kas, kam bija jānotiek Galilejā. Tas ir, Kristus cilvēkus, kuri bija tam nepieciešami, nebūtu atradis nevienā citā apvidū kā tieši Galilejā. Es jau teicu, ka iedarbībai ir vajadzīgs ne tikai viens, kurš iedarbojas, bet arī vēl citi, kuri ir atbilstoši piemēroti, lai uzņemtu šo iedarbību. Kristus pirmā uzstāšanās nevarētu notikt pašā jūdu kopienā, bet tā varēja notikt Galilejā, tajā vietā, kur bija sajaukušās visdažādākās tautu ciltis un tautu grupas. Tieši tādēļ, ka vienā vietā no visdažādākajām pasaules daļām bija sanākušas kopā visdažādākās tautas, tieši tādēļ Galilejā vairs nebija tā pati asinsradniecība un, galvenais, ticības šai asinsradniecībai kā Jūdejā, ebreju tautā šaurākā nozīmē. Savstarpēji sajaukušies bija cilvēki Galilejā. Bet uz ko Kristus pēc sava impulsa bija jājūtas it īpaši aicinātam?

Mēs jau teicām, ka vieni no svarīgākajiem Viņa vārdiem bija: „Pirms bija Ābrahāms, bija Es-esmu”, un vēl citi: „Es un Tēvs esam viens.” Ar to Viņš gribēja pateikt: tiem, kuri vēl ir saistīti senajā dzīves kārtībā, Es ir tikai apslēpts asinsradniecībā. Tāds, kurš patiešām atzina Veco Derību, juta kaut ko pavisam īpašu, dzirdot vārdus: „Es un tēvs Ābrahāms esam viens”, kaut ko tādu, ko mūsdienās cilvēkam ir grūti tā izjust. Ko cilvēks sauc par pašu sevi, kas ir ieslēgts starp piedzimšanu un nāvi, to cilvēks redz kā pārejošu. Bet tas, kurš patiešām bija atzinis Veco Derību, kuru patiešām aizrāva mācības, kuras tajos laikos plūda cilvēcē, tāds sacīja, un tie nebija tikai alegoriski vārdi, bet gan kā fakts: pats sev es esmu viens atsevišķs cilvēks, bet es esmu daļa no liela organisma, lielas dzīves kopsakarības, kura sniedzas līdz pat tēvam Ābrahāmam. Tāpat kā pirksts kā dzīvs loceklis var pastāvēt tikai tikmēr, kamēr ir klāt pie mana ķermeņa, tāpat arī man ir jēga tikai tikmēr, kamēr es jūtu, ka esmu daļa no tautas organisma, kurš sniedzas līdz pat tēvam Ābrahāmam. Es tāpat esmu saistīts ar lielo tautas kopību, kā pirksts ir saistīts ar manu ķermeni. Ja pirkstu nogriež, tad drīz tas vairs nav nekāds pirksts; tas ir pasargāts tikai tikmēr, kamēr ir pie manas plauksta, plauksta pie manas rokas un roka pie mana ķermeņa, tam vairs nav nekādas jēgas, ja tas ir nogriezts, nošķirts no plauksta. Tāpat arī man ir kāda jēga tikai tikmēr, kamēr es jūtos kā daļa no visām paaudzēm, caur kurām plūst tēva Ābrahāma asinis. Tad es jūtos pasargāts! Pārejošs un ātri zūdošs ir mans atsevišķais Es, bet nepārejošs un neizzūdošs ir viss šis lielais tautas organisms līdz pat tēvam Ābrahāmam. Ja es sevi pilnībā sajūtu iekļautu tajā, ja es jūtos kā daļa no tā, tad es pārvaru savu laicīgi pārejošo Es; tad es tieku pasargāts lielajā Es, tautas Es, kas caur paaudžu asinīm ir atplūdis līdz manīm no tēva Ābrahāma! Tā sacīja Vecās Derības atzinējs.

Caur šī iekšējā pārdzīvojuma spēku, kas ietverts vārdos: „Es un tēvs Ābrahāms esam viens”, notika viss, kas ir dižens, vēl mūsdienās brīnumains šķietošs noticis Vecajā Derībā. Bet, tā kā pienāca laiks, kad cilvēkiem vairs nevajadzēja būt aicinātiem saglabāt šādu apziņas stāvokli, tas viss pakāpeniski pazuda. Tādēļ Kristus nevajadzēja iet pie tiem, kuri no vienas puses bija zaudējuši spējas iedarboties ar to maģisko spēku, kas ir ietverts asins saitēs, un kuri no otras puses vēl ticēja tikai savienībai ar tēvu Ābrahāmu. Jo pie tiem Viņš nevarēja atrast to ticību, kura bija nepieciešama, lai iedarbotos tas, kas varēja plūst no Viņa dvēseles uz citām dvēselēm; tādēļ Viņam bija jāiet pie tiem, kuriem asins sajaukšanās dēļ vairs nebija šīs ticības, Viņam bija jāiet pie galilejiešiem. Tur Viņam bija jāsāk savu misiju. Kaut arī kopumā senais apziņas stāvoklis bija izzušanas stadijā, Viņš tur tomēr rada tādu tautu sajaukumu, kam asins

sajaukšanās bija tikai iesākuma stadijā. Te no visām pusēm sanāca ciltis, kuras pirms saplūšanas vēl bija seno asins saišu ietekmē. Viņi bija atnākuši, lai atrastu pāreju. Viņos vēl bija šī dzīvīgā sajūta: mūsu tēviem vēl bija senie apziņas stāvokļi, viņiem vēl piemita maģiskais spēks iedarboties no dvēseles uz dvēseli. – Pie viņiem Kristus varēja sākt savu misiju, kuras būtība bija tajā, lai dotu cilvēkiem tādu Es-apziņu, kura vairs nav sasaistīta ar asinsradniecību, tādu Es-apziņu, kura varētu sacīt: es pats sevī atrodu saikni ar garīgo Tēvu, ar Tēvu, kurš nevis fiziski ļauj ritēt savām asinīm lejā cauri paaudzēm, bet gan sūta savu garīgo spēku katrā atsevišķā individuālā dvēselē. Es, kas ir manī un kurš ir tieši saistīts ar garīgo Tēvu, bija tas, kas bija vēl pirms bija Ābrahāms. Tādēļ es esmu aicināts iepludināt savā Es tādu spēku, kuru stiprina apziņa par kopsakarību ar garīgo pasaules Tēvu-spēku. „Es un Tēvs esam viens”, nevis viens esam es un tēvs Ābrahāms, tas ir, miesisks priekštecis.

Un Kristus devās pie tādiem, kuri tikko bija nonākuši tādā punktā, lai to apjēgtu – kuriem tieši bija nepieciešams rast stipro spēku nevis asins saitēs, kuras tieši viņu sajaukšanās dēļ izjuka, bet gan katrā atsevišķā dvēselē, kas cilvēkus atkal varētu vest pie tā, lai pakāpeniski fiziskajā izpaustu garīgo. Viņi nesacīja: kāpēc tad mēs tagad neredzam, ka notiktu kas tamlīdzīgs, kas ir noticis tolaik? Neņemot vērā to, ka tas, kurš grib redzēt, to arī var saskatīt, vēl ir jāapdomā, ka cilvēki paši ir izsoļojuši no tā apziņas stāvokļa, ka viņi ir nolaidušies vieliskajā pasaulē, un ka tie laiki tolaik bija tieši robeža, un Kristus pēdējiem attīstošās cilvēces eksemplāriem rādīja, ko gars iespēj pār fizisko. Visas zīmes, kas tur notikās, bija kā piemērs un simbols, kā ticības simbols, kad senais apziņas stāvoklis vēl pastāvēja, bet jau bija izzūdošs.

Tagad apskatīsim pašas kāzas Kānā Galilejā. Ja es te jums attīstītu burtiski visas atsevišķās detaļas no Jāņa evaņģēlija, to, kas patiešām ir evaņģēlija saturs, tad mums nepietiktu pat ar četrpadsmit lekcijām, tam būtu vajadzīgi daži gadi. Bet šis burtiskais izklāsts tikai apstiprinātu to, ko es jums tagad varu īsi ieskicēt.

Vispirms mums ar šo pirmo zīmi tiek pateikts: tur bija kāzas Kānā Galilejā. Bet mums ir jāapzinās, ka Jāņa evaņģēlijā nav neviena vārda, kuram nebūtu kāda īpaša nozīme. Tātad, kāpēc „kāzas”? Jo kāzās notiek tas, kam diženā veidā ir jānotiek ar Kristus-misiju: kāzas saved cilvēkus kopā. Un kāzas „Galilejā”? Galilejā notika tas, ka senās asins saites tika sarautas, svešas asinis sajaucās ar svešām asinīm. Bet tas, ko Kristum bija jāpaveic, bija tieši saistīts ar asiņu sajaukšanos. Tātad mums ir runa par cilvēku saistīšanos, lai radītu pēcnācējus, sasaistās cilvēki, kuri vairs nav asinsradnieciski. Bet tagad jums šķitīs tiešām brīnumaini tas, ko es jums pateikšu. Ko juta cilvēki ļoti senos laikos šādā gadījumā, laikos, kad vēl pastāvēja tas, ko garazinātniskā nozīmē varētu saukt par „tuvām laulībām”? Jo tas ir kaut kas pilnībā piederīgs cilvēces attīstībai, ka sākotnēji „tuvās laulības” pārveidojās „tālās laulībās”. Un tajā, ko es jau esmu pateicis līdz šim, ir pateikts, kas ir tuvas laulības. Visām tautām jūs senajos laikos atradīsiet to, ka tas ir pret tautas likumu – precēties ārpus cilts, ārpus asinsradniecības. Kuri bija asinsradnieciski, kuri piederēja tai pašai ciltij, tie varēja laulāties; un šīs laulības cilts ietvaros, radniecīgu asiņu ietvaros bija cēlonis tam brīnumainajam, ko garazinātniskie pētījumi var konstatēt jebkurā laikā, ka varēja tikt pielietots liels maģisks spēks. Pēcnācējiem asinsradnieciskas cilts ietvaros šo radniecisko laulību dēļ bija maģiski spēki, kuri iedarbojās no dvēseles uz dvēseli. Ja mēs būtu bijuši ielūgti uz kāzām ļoti senos laikos, kas tur varētu gadīties? Pieņemsim, ka būtu izbeidzies dzēriens, kuru tolaik lietoja, tātad vīns. Tur tikai vajadzētu asinsradniecības saišu dēļ šajā asinsradniecīgu kāzu ģimenē būt pareizajām attiecībām, un tad asinsmīlestības maģiskās varas dēļ varētu piedzīvot, ka, piemēram, ūdens, kas turpmāk tiktu pasniegts kāzu viesiem vīna vietā, šo personību dvēseliskās ietekmes dēļ, tiktu uztverts un sajūsts kā vīns. Viņi dzertu vīnu, pārējie, ja pastāvētu šīs pareizās maģiskās attiecības starp personībām. Un nesakiet: šis vīns taču būtu ūdens! Saprātīgam cilvēkam uz to ir jāatbild: cilvēkiem lietas ir tas, kā tās piesakās organismā, par ko tās kļūst cilvēkā, nevis kā tās izskatās. Es domāju, ka vēl mūsdienās dažam labam vīna cienītājam patiktu, ja viņam pasniegtu ūdeni, ja tikai ar kaut kādu ietekmi varētu panākt to, ka šis ūdens garšotu kā vīns un organismā tam būtu tāda iedarbība kā vīnam. Vairāk jau nekas nav vajadzīgs, kā lai ūdens cilvēkiem būtu vīns.

Kas tā tad senos laikos bija nepieciešams, lai varētu notikt tāda zīme, ka traukos bija ūdens, bet tas kļuva vīns, kad tika dzerts? Bija nepieciešama šī maģiskā vara, kuru rada asinsradniecība. Bet šis spēks dvēselē, lai kaut ko tādu sajustu, tas piemita šiem ļaudīm kāzās Kānā Galilejā. Bija tikai jārada pāreju.

Tālāk Jāņa evaņģēlijā (2.1) tiek sacīts: „Un Jēzus māte bija tur. Bet arī Jēzus un Viņa mācekļi bija aicināti kāzās.” Un kad nu pietrūka vīna, Jēzus māte teica Viņam: „Viņiem nav vīna.”

Bija jātiek radītai pārejai, es teicu, lai kaut kas tāds varētu notikt. Kaut kam bija jābalsta maģisko spēku. Kas varēja to balstīt? Te mēs nonākam līdz vārdam, kas tajā veidā, kādā parasti tiek pārtulkots, faktiski ir tikai zaimošana. Jo es nedomāju, ka smalki sajūtošs cilvēks to neizjustu kā nepatīkamu, ja tiek teikts: „Viņiem nav vīna!”, un uz to tiek atbildēts: „Kas man ar tevi, sieva? Mana stunda vēl nav nākusi!” Tas ir vispār neiespējami, ka šādā rakstu avotā tas tiek pieņemts. Vajadzētu domāt: mīlestības ideāls, kā tas mums tiek attēlots evaņģēlijā, Jēzus no Nācaretes, vai Viņš attiecībā pret savu māti lietotu izteikumu: „Kas man ar tevi, sieva?” Vairāk par to nekas nav jāsaka, pārējo ir jāsaprot. Bet šo vārdu tur nav! Paskatieties šo vietu Jāņa evaņģēlijā. Jums tikai jāatver grieķu tekstu, tur jums nebūs nekā vairāk kā vārdi, kuri tur tiek sacīti, Jēzum no Nācaretes uz kaut ko norādot: „Ak, sieva, tas iet no manis pie tevis!” Viņš norāda tieši uz šo smalko, intīmo spēku no dvēseles uz dvēseli, kas pāriet no Viņa uz māti, uz to viņš norāda. Tieši tas Viņam ir vajadzīgs šajā mirklī. Augstāku zīmi šajā acumirklī Viņš vēl nevar dot, Viņa laikam vēl ir jānobriest. Tādēļ Viņš saka: mans laiks, kad es darbošos tikai caur savu spēku, vēl nav pienācis! – Jo tagad vēl ir nepieciešama šī magnētiskā maģiskā saikne, kas iet no Jēzus no Nācaretes dvēseles uz Viņa mātes dvēseli. „Ak, sieva, tas iet no manis pie tevis!” Kā citādi māte pēc šiem vārdiem „Kas man ar tevi, sieva?” iedomātos teikt kalpotājiem: „Ko Viņš jums teiks, to darāt!”? Ir nepieciešams, lai viņai būtu šie senie spēki, par kuriem mūsdienās cilvēkiem vairs nav ne jausmas, un lai viņa zinātu, ka Viņš norāda uz asins saiti starp dēlu un māti, norāda uz saikni, kuru ir jāpārvada uz pārējiem. Tad viņa zina, ka tagad valda kāds neredzams garīgs spēks, kas var te kaut ko izraisīt. Un no šī brīža es jums lūdzu patiešām lasīt evaņģēliju. Es gribētu zināt, ka ar evaņģēliju tiek galā tie, kuri domā, ka kaut kam – jā, es pat nezinu, kam īsti – būtu jānotiek, kuri iedomājas, ka tur stāvēja sešas parastas krūkas, kā viņi saka: „seši akmens ūdenstrauki pēc jūdu šķīstīšanās paražas”, un kā tad pēc šī pilnīgi parastā uzskata, bez kaut kā cita – tā, kas tikko tika pārrunāts – kā tur ūdens varēja kļūt par vīnu, kā tas ārēji būtu varējis notikt?!

Kā tas ir? Un tāpat arī: kāda it ticība tam, kurš te ar jums runā, šim brīnumam, kas var būt brīnums tikai tam, kurš te vienu substanci cilvēkiem ir pārvērtis citā? Bet ar parastu interpretāciju te galā netikt.

Ir jāiztēlojas, ka krūkas, kuras tur stāvēja, domājams, nebija piepildītas ar ūdeni. Nav teikts, ka tās būtu tikušas izlietas. Tas tur nav teikts. Ja tās būtu tikušas izlietas un tad atkal piepildītas – tā ir teikts, tās tika piepildītas –, tad taču faktiski varētu iedomāties, ka runai vajadzētu būt par to, ja patiešām ūdens, tā sacīt, ar kādu lētu triku būtu ticis pārvērsts vīnā: ka tad arī tas ūdens, kas tajās būtu bijis ieliets iepriekš, būtu varējis tikt pārvērsts vīnā. Tātad tā to nevar izskaidrot. Tad tas viss nesaskan. Bet ir jābūt skaidram, ka šīs krūkas acīmredzot ir bijušas tukšas, ka tās ir bijušas tukšas tā iemesla dēļ, ka to piepildīšanai bija jānozīmē kaut ko īpašu.

„Ko Viņš jums teiks, to dariet!” māte teica kalpotājiem. Kādu ūdeni vajadzēja Kristus? Viņam bija vajadzīgs ūdens, kas ir nācis no dabas avotiem. Tādēļ ir jātiek īpaši pateiktam, ka ūdens ir ticis tikko iesmelts. Ūdens, kas vēl nav zaudējis tos iekšējos spēkus, kuros vēl ir kāds elements, kamēr tas vēl ir saistīts ar dabu, kas vienīgais ir piemērots viņa mērķiem. – Kā teikts, neviens vārds Jāņa evaņģēlijā nav bez dziļas nozīmes. – Bija jātiek ņemtam ūdenim, kas tikko ir svaigi iesmelts, jo Kristus ir būtne, kurš tikko ir pietuvojies Zemei, tikko ir kļuvis radniecisks spēkiem, kuri darbojas pašā Zemē. Ūdens dzīvīgajiem spēkiem mijiedarbojoties ar to, kas plūst „no manis uz tevi”, var notikt tas, kas mums ir attēlots evaņģēlijā: ka tiek pieaicināts galda uzraugs, kuram ir radies iespaids, ka te ir noticis kaut kas īpašs – bet kas ir noticis, viņš nezina;

tiek uzsvērts: nezinādams, no kurienes tas ir, kamēr sulaiņi, kas ūdeni bija smēluši, to zināja, viņš nē – un viņš tagad tā iespaidā, kas tur ir noticis, šo ūdeni sajūt kā vīnu. Tas tiek pateikts skaidri un gaiši, tā ka te patiešām caur dvēselisku spēku ir notikusi iedarbība līdz pat ārējam elementam, tas ir, līdz pat fiziskajam cilvēka ķermenī. Kam bija jābūt Jēzus no Nācāretes mātē pašā, lai viņas ticība šajā mirklī varētu būt pietiekami stipra, lai izraisītu šādu iedarbību? Viņai vajadzēja vienu, kas gan viņā arī jau bija, proti, ieskatu, kas tas, kurš te tika saukts par viņas dēlu, ir kļuvis par Zemes garu. Tad savukārt viņas ticības lielais spēks varēja saistībā ar Viņa spēku – kas no Viņa uz viņu darbojas – iedarboties tik vareni, ka notika tas, kas ir aprakstīts.

Tā mēs pirmajā zīmē caur visu apstākļu konstelāciju esam parādījuši, kā no dvēseļu saskaņas, no tā, kas vēl ir saistīts ar asinsradniecības saitēm, notiek iedarbība fiziskajā pasaulē. Tā bija pirmā zīme, kura notika un kurā Kristus spēks tiek parādīts vismazākajā mērā. Tam vēl bija vajadzīgs pastiprinājums, apvienojoties ar mātes dvēseliskajiem spēkiem, un tam vēl bija nepieciešams pastiprinājums ar ūdenī esošajiem dabas apvienotajiem spēkiem, kas ir ūdenī, ja tas ir svaigi iesmelts. Te Kristus-būtnē darbojošies spēki mums vēl parādāsniecīgā mērā. Bet īpaša vērtība tiek piešķirta tam, ka Kristus-spēks plūst pāri uz citu dvēseli un šajā citā dvēselē, kura ir tam piemērota, izsauc iedarbību. Tas ir tas būtiskais, ka Kristus-spēkam tieši ir vara padarīt citu dvēseli piemērotu tā, lai notiktu iedarbība. Tas padarīja kāzu viesus piemērotus tam, ka viņi arī ūdeni izjuta kā vīnu. Bet viss, kas ir paties spēks, pastiprinās pats savā iedarbībā. Kristus pielietojot šo spēku otru reizi, tas jau ir spēcīgāks. Kā arī vienkāršākais spēks pastiprinās ar vingrinājumiem, tāpat īpaši pastiprinās garīgais spēks, ja tiek sekmīgi pielietots.

Otrā zīmē, kā mēs to zinām no Jāņa evaņģēlija, ir ķēniņa galminieka dēla izdziedināšana. Kas izdziedina ķēniņa galminieka dēlu? Arī te jūs to pareizi saskatīsiet tikai, ja lasīsiet Jāņa evaņģēliju pareizajā mērā, ja pamanīsiet vārdus, kuri attiecīgajā nodaļā ir vissvarīgākie. Ceturtās nodaļas 50.pantā ir teikts, pēc tam kad galminieks Jēzum no Nācāretes ir izteicis savas ciešanas:

„Jēzus viņam saka: „Ej, tavs dēls ir dzīvs.” Galma vīrs ticēja vārdiem, ko Jēzus viņam teica, un aizgāja.”

Te atkal bija divas dvēseles, kuras saskanēja: Kristus dvēsele un dēla tēva dvēsele. Un kā iedarbojas Kristus vārdi: „Ej, tavs dēls ir dzīvs”? Tie iedarbojas tā, ka otra dvēselē iedez spēku ticēt tam, kas ir šajos vārdos pateikts. Šie divi spēki darbojas kopā. Kristus vārdiem piemita spēks tā aizraut otru dvēseli, ka galminieks ticēja. Ja šis cilvēks nebūtu noticējis, tad dēls nebūtu ticis izdziedināts. Tā viens spēks iedarbojas uz otru. Tur pieder divi. Bet te mums Kristus spēks parādās augstākā mērā. Kāzās Kānā tam vēl bija nepieciešams, lai vispār iedarbotos, pastiprinājums no mātes spēka. Tagad ir pienācis laiks, kad Kristus-spēks aizdedzošos vārdus var ieliet galminieka dvēselē. Ir noticis Kristus-spēka kāpinājums.

Pāriesim tagad pie trešās zīmes, pie trīsdesmit astoņus gadus slimā pie Betezdas dīķa. Tur mums atkal ir jāizlasa svarīgākos vārdus, kuri apgaismo visu šo lietu. Tā ir vieta, kurā ir pateikts:

„Jēzus viņam saka: „Celies, ņem savu gultu un staigā!” (5, 8)

Slimais iepriekš bija teicis, runājot par savu vajadzību, ka viņš nevarot kustēties:

„Kungs, man nav neviena cilvēka, kas mani ienestu dīķī, kad ūdens tiek sakustināts; bet, kamēr es pats noeimu, cits jau aiziet man priekšā.” (5, 7)

Bet Kristus viņam saka – un tas atkal ir svarīgi, ka tas notiek sabbatā, kad visur ir svētku noskaņojums, vislielākās cilvēkmīlestības laikā – un Viņš ietērpj to, ko grib pateikt, izteikumā: „Celies, ņem savu gultu un staigā!” (5, 8). Un mums šos vārdus ir jāsaista ar to citu, ko Viņš saka slimajam un kas ir tikpat svarīgi:

„Redzi, tu esi vesels kļuvis; negrēko vairs, lai tev nenotiek kas ļaunāks.” (5, 14)

Ko tas nozīmē? Tas nozīmē: trīsdesmit astoņus gadus slimā slimība bija saistīta ar viņa grēku. Vai grēkots ir šajā vai kādā iepriekšējā dzīvē, to mēs tagad neiztirzāsim. Mums galvenais ir: Kristus viņa dvēselē ir ielējis spēku darīt kaut ko tādu, kas iesniedzas līdz pat cilvēka morāli-dvēseliskajai dabai. Te mums atkal parādās Kristus spēka kāpinājums. Pirms tam runa bija par ko tādu, kas iedarbojās tikai tiktāl, ka notika fiziskais. Bet tagad te ir slimība, par kuru Kristus pats saka, ka tā ir saistīta ar slimā grēku. Kristus šajā brīdī prot iejaukties slimnieka paša dvēselē. Iepriekš Viņam vēl vajadzēja tēvu; tagad Kristus-spēks iedarbojas slimā dvēselē, kas ir īpašs brīnums vēl arī tādēļ, ka tas notiek sabatā. Mūsdienu cilvēkam nav īstas nojēgas par tādām lietām. Bet Vecās Derības atzinējam tas kaut ko nozīmēja, ka tas notika sabatā. Tas bija kaut kas pavisam īpašs. Tādēļ arī jūdi īpaši satraucās par šo slimo, jo viņš savu gultu nesa sabatā. Tā ir ārkārtīgi svarīga iezīme. Cilvēkiem vajadzētu iemācīties domāt, kad viņi lasa evaņģēlijus! Viņiem nebūtu to jāuzskata par kaut ko pašsaprotamu, ka slimais varēja tikt izdziedināts, ka tas, kurš trīsdesmit astoņus gadus nebija varējis pastaigāt, tagad staigā; cilvēkiem vajadzētu pārdomāt šādu vietu:

„Tad jūdi sacīja tam, kas bija dziedināts: „Šodien sabats, tev nav brīv gultu nest.””
(5, 10)

Viņiem nešķīta svarīgi, ka viņš ir kļuvis vesels, bet gan, ka viņš sabatā nes gultu! Tātad visa šī situācija piederējās šai slimā izdziedināšanai, ka tas notika tieši svētītajā dienā. Kristus pats domā: ja sabats Dievam patiešām ir svēts, tad dvēselēm šajā dienā caur Dieva spēku ir jābūt īpaši spēcīgām. Caur šo spēku Viņš iedarbojās uz cilvēku savā priekšā, tas ir, pārnesa to uz slimā dvēseli. Un, ja agrāk slimais savā dvēselē nebija atradis spēku, ar kuru pārvarēt grēka sekas, tad tagad viņam ir šis spēks no Kristus-spēka iedarbības. Atkal Kristus-spēka kāpinājums.

Un tagad iesim tālāk. Kā jau teikts, par pašu brīnumu īsteno dabu runāsim vēlāk.

Ceturta zīme ir piectūkstoš cilvēku paēdināšana. Te mums atkal ir jāatrod vissvarīgākos vārdus. Un kuri tie ir? – Šādās lietās vienmēr ir jāapdomā, ka tādus notikumus nedrīkst pārskatīt ar mūsdienu apziņu. Ja tie, kuri rakstīja par Kristu tajā laikā, kad tika uzrakstīts Jāņa evaņģēlijs, būtu ticējuši tam, kam tic mūsu materiālistiskais laiks, tad viņi patiešām būtu rakstījuši citādi; jo tad viņiem būtu šķīti svarīgi kas cits, nekā tas, kas tolaik. – Bet svarīgākie vārdi – pārējais viņiem nešķiet īpaši uzkrītošs, arī tas nē, ka pieci tūkstoši cilvēku varēja tikt paēdināti ar to mazumiņu, kas tur bija –, vārdi, kas tiek īpaši uzsverti, ir:

„Tad Jēzus ņēma maizes un, teicis pateicības vārdus, izdalīja tās *mācekļiem, bet mācekļi* tiem, kas bija apsēdušies; tāpat arī no zivīm, cik tiem gribējās.” (6, 11)

Ko Jēzus Kristus tur dara? Te, lai darītu to, kam ir jānotiek, Viņš izmanto mācekļu dvēseles, tos, kuri ir kopā Viņu, kuri pakāpeniski bija nobrieduši Viņa lielumam. Viņi te piederas klāt. Mācekļi ir ap Viņu; viņos Kristus tagad var izsaukt labdarības dvēselisko spēku. Viņa spēks plūst ārā mācekļos. Kā tad varēja notikt tas, kas tur notika, par to vēl parunāsim. Bet mēs atkal pamanām jaunu Viņa spēka kāpinājumu. Agrāk Viņš bija ļāvis savam spēkam plūst pāri uz trīsdesmit astoņus gadus slimā dvēseli. Bet tagad Viņa spēks iedarbojas mācekļu dvēseles spēkā. Te izpaužas spriegums tam spēkam, kas iet no Kunga dvēseles uz mācekļu dvēselēm. Spēks ir paplašinājies no viena dvēseles uz citu dvēselēm. Spēks ir kļuvis spēcīgāks. Tātad tagad jau arī mācekļu dvēselēs dzīvo tas, kas dzīvo Kristus dvēselē.

Ja cilvēki gribētu teikt: kas tad notiek pie šādas ietekmes? – tad viņiem vajadzētu tikai pieturēties pie pieredzes. Viņiem vajadzētu kādreiz pamēģināt novērot, kas notika, kad patiešām lielais spēks, kas bija Kristū, nedarbojās viens pats, bet aizdedza spēku citu cilvēku dvēselēs, turpinot darboties tajās. Mūsdienās vairs nav cilvēku, kuri ticētu tik dzīvīgi – viņi varbūt tic teorētiski, bet ar nepietiekamu spēku. Tikai tad viņi varētu novērot, kas tur notiek. Gara pētniecība ļoti labi zina, kas tur notiek.

Tā nu mums ir Kristus-spēks, kurš pastiprinās no pakāpes uz pakāpi.

Un tālāk: piektā zīme, kura tiek izstāstīta tajā pašā nodaļā un sākas šādi:

„Kad nu vakars metās, Viņa mācekļi nogāja pie jūras, un, iekāpuši laivā, aizbrauca pāri jūrai uz Kapernaumu. Bija iestājusies jau tumsa, bet Jēzus vēl nebija pie tiem atnācis. Un jūra cēlās, stipram vējam pūšot.

Kad nu viņi bija nobraukuši divdesmit piecas vai trīsdesmit stadijas, tie redzēja Jēzu pa jūru staigājam un tuvojamies laivai un izbijās.” (6, 16-19)

Tie, kuri mūsdienās iespiež evaņģēlijus, te pieraksta, piemēram, augstākā mērā lieku virsrakstu: „Jēzus staigā pa ūdens virsu”, it kā šajā nodaļā par to kaut kur būtu kas rakstīts. Kur tajā ir rakstīts: „Jēzus staigā pa ūdens virsu”? Tur ir rakstīts: „Mācekļi redzēja Jēzu pa jūru staigājam”. Tas ir tas. Mums evaņģēlijus ir jāuztver burtiski. Kristus-spēks tikko ir atkal pastiprinājies! Tas bija kļuvis tik spēcīgs, pašsaprotami pastiprinoties vingrinājumos pēdējos darbos, ka tagad šis Kristus-spēks varēja iedarboties ne tikai no vienas dvēseles uz otru, ka Kristus-dvēsele ne tikai varēja nodot savu spēkus citai dvēselei, bet tagad Kristus pats savā tēlā varēja parādīties citai dvēselei, kura bija tam piemērota. Tātad notikums bija šāds: kāds ir kādā citā vietā, Viņa spēks ir tik liels, ka tas iedarbojas uz cilvēkiem tālumā, kuri ir tālu no Viņa. Kristus-spēks tagad ir tik liels, ka izraisa spēku ne tikai mācekļos, kā tas bija, kad viņi bija apmetušies uz kalna; tur spēks tikai pārgāja uz mācekļiem, lai notiktu brīnums. Bet tagad te ir spēks, kaut arī ar fiziskām acīm nevar ieraudzīt, kur ir Kristus, tomēr Kristu var redzēt, var saskatīt Viņa tēlu. Kristus spēja kļūt redzams no attāluma tiem, ar kuriem jau bija nodibinājis dvēseliskas saites. Tagad Viņa paša veidols jau ir tiktāl, ka tas var kļūt garīgi saskatāms. Tajā acumirkļī, kad mācekļiem zūd iespēja skatīt Viņu fiziski, jo vairāk uznirst iespēja saskatīt Viņu garīgi, un viņi redz Kristu. Bet skatīšana tālumā ir tāda, it kā pats objekts būtu tiešā tuvumā. Te atkal ir Kristus-spēka kāpinājums.

Nākamā zīme ir akla dzimušā izdziedināšana.

Šī akla dzimuša cilvēka izdziedināšana, kā tā ir aprakstīta Jāņa evaņģēlijā, atkal ir pavisam īpaši sagrozīta. Jūs to varbūt bieži esat lasījuši evaņģēlijā:

„Un, garām ejot, Viņš ieraudzīja cilvēku, kas no dzimšanas bija neredzīgs. Viņa mācekļi Viņam jautāja: „Rabi, kas ir grēkojis, viņš pats vai viņa vecāki, ka viņš neredzīgs piedzimis?” Jēzus atbildēja: „Ne viņš ir grēkojis, ne viņa vecāki, bet Dieva darbiem vajag parādīties viņā.” (9, 1-3)

Un tad Viņš viņu izdziedē. Ir tikai jāpajautā: vai tā ir kristīga sajūta, ja tā interpretē: te ir cilvēks, kurš ir piedzimis akls. Grēkojuši, tā kā viņš ir piedzimis akls, nav ne viņa vecāki, arī viņš nav grēkojis, bet Dievs viņu esot padarījis aklu, lai varētu nākt Kristus un Dievam par godu paveikt brīnumu. Tātad, lai kaut ko varētu piedēvēt Dievam, tad Dievam vispirms esot bijis viņu jāpadara aklu! Bet tas atkal tikai netiek pareizi lasīts. Tur nemaz arī nav teikts, ka „Dieva darbiem vajagot parādīties viņā”.

Ja mēs gribam šo zīmi saprast, tad mums ir jāatskatās uz valodas lietojumu, ka tika lietots vārds „Dievs”. To jūs sapratīsiet visvieglāk, ja atšķirsiet citu nodaļu, kur Kristus tieši tiek apsūdzēts, ka Viņš par sevi apgalvo, ka esot viens ar Dievu. Kā Viņš atbild?

„Jēzus viņiem atbildēja: „Vai nav rakstīts jūsu bauslībā: Es esmu sacījis, jūs esat dievi?” (10,34)

Tas ir, Kristus atbild: cilvēka dvēseles dziļumos ir dieva iedīgļis. Tas ir kaut kas dievišķs. Cik bieži mēs jau esam teikuši, ka cilvēka būtības ceturtnā sastāvdaļa ir iedīgļis dievišķajam cilvēkā. „Jūs esat dievi!”, tas ir: jūsos dzīvo dievišķais! Šis dievišķais ir kaut kas cits nekā cilvēks, nekā tā cilvēka persona, kura te dzīvo starp piedzimšanu un nāvi; tas ir arī kaut kas cits nekā tas, ko cilvēks ir mantojis no saviem vecākiem. No kurienes tad nāk šis dievišķais, šī cilvēka individualitāte? Tā pāriet no iemiesošanās uz iemiesošanas, cauri atkārtotām Zemes dzīvēm. Šī individualitāte nāk no kādas agrākas Zemes dzīves, no agrākas inkarnācijas. Tātad: ne jau viņa vecāki būtu grēkojuši, ne arī viņš personīgi, par ko parasti saka „es”. Bet kādā no agrākajām dzīvēm šis cilvēks ir radījis cēloni tam, ka ir kļuvis akls šajā dzīvē.

Akls viņš ir kļuvis tādēļ, ka Dieva darbi viņā parādās kā aklums no kādas agrākas dzīves. Kristus te skaidri un gaiši norāda uz karmu, cēloņu un seku likumu. Uz ko tad tagad ir jāiedarbojas, lai izdziedinātu šo slimību? Ir jāiedarbojas uz to, kas nedzīvo kā pārejošs Es starp piedzimšanu un nāvi, bet gan spēkiem ir jāieurbjas dziļāk, tajā Es, kurš iet no dzīves uz dzīvi. Kristus spēks ir atkal pieaudzis. Līdz šim mēs redzējām, ka tas ir iedarbojies tikai uz to, kas stāv Viņa priekšā. Tagad tas iedarbojas uz to, ko cilvēks pārdzīvo starp piedzimšanu un nāvi, kas iet no dzīves uz dzīvi. Kristus pats jūtas kā reprezentants šim Es-esmu. Viņam iepludinot savu spēku šajā Es-esmu, tā Kristus augstajam Dievam paziņojot dievam cilvēkā, cilvēks iegūst spēku dziedināt sevi no iekšienes uz āru. Tagad Kristus ir ielauzies līdz pat dvēseles visiekšējākai būtībai. Viņa spēks ir iedarbojies uz slimā nemirstīgo individualitāti un ir to spēcīnājis tā, ka Kristus paša spēks parādās slimā individualitātē un tādējādi arī iedarbojas līdz pat agrāko inkarnāciju sekām.

Kāds kāpinājums tagad vēl ir iespējams Kristus-spēkam? Tikai un vienīgi tāds kāpinājums, ka Kristus tuvojas kādam cilvēkam un atmodina viņā to, ar ko otrā cilvēkā tiek pamodināts Viņa paša impulss, ka šis cilvēks Kristus-spēku uzņem tā, ka tas caurauž visu viņa būtību un viņš kļūst par citu cilvēku, par kristus caurastu cilvēku. Tas notiek Lācara augšāmcelšanā! Tur mums atkal ir Kristus-spēka kāpinājums. Kristus-spēks pieaug no pakāpes uz pakāpi.

Kur jums pasaulē ir kāds lirisks dokuments, kas būtu tik lieliski komponēts! Nevienam citam rakstniekam nav tādas kompozīcijas. Kuram gan nebūtu godbijīgi jāpaklanās tam, ka notikumi šeit ir tā attēloti, ka kāpinās no pakāpes uz pakāpi tik brīnumainā veidā! Ja mēs apskatām Jāņa evaņģēlija kompozīciju tikai no mākslinieciskā viedokļa, mums jau ir godbijīgi jāpaklanās tā priekšā. Te viss izaug no pakāpes uz pakāpi un kāpinās.

Vēl tikai vienu mums jāparāda. Mums ir jāpajautā: mēs apskatījām vienu pusi, kura mums rāda zīmju, brīnumu kāpināšanos. Tur ir vēl šis tas. Kā tas iekļaujas visā šajā veselumā?

Rīt mūsu uzdevums būs parādīt, ka Jāņa evaņģēlijā apbrīnojams kāpinājums ir vērojams ne tikai aprakstītajos brīnumos, bet arī viss pārējais tajā ir iekļauts ar īpašu nolūku tā, ka var lieliski apjēgt, ka nekas nevarētu būt attēlots labāk, kā to ir izdarījis Jāņa evaņģēlija sarakstītājs.

Mēs šodien apskatījām Jāņa evaņģēliju mākslinieciski attiecībā uz tā kompozīciju, un mēs redzam, ka patiesi nav iedomājams, ka kāds mākslas darbs varētu būt mākslinieciski pilnīgāk komponēts un skaistāk attēlots, kā tas ir izdarīts Jāņa evaņģēlijā, attēlojot Lācara augšāmcelšanu.

Bet tikai tas, kurš prot lasīt un zina, kas ir galvenais, sajūt visu vareno Jāņa evaņģēlija jēgu. Teozofija mūsdienās ir aicināta atklāt šo lielo jēgu dvēseles priekšā. Bet Jāņa evaņģēlijā ir ietverts vēl vairāk. Mūsu iztīrījumiem sekos Jāņa evaņģēlija skaidrojumi, un tiem savukārt būs augstāka gudrība nekā mūsējiem. Bet to gudrība savukārt kalpos tam, lai atklātu jaunas patiesības, tāpat kā mūsu gudrība mums kopš trīsdesmit gadiem kalpo tam, lai atklātu to, kas bez teozofijas nav atklājams.

DESMITĀ LEKCIJA

Kassele, 1909.gada 3.jūlijs

Kas notika Jāņa kristīšanas laikā? Kristus spēka iespiešanās līdz pat kaulu sistēmai. Kristus valdīšana pār kaulu sistēmas likumiem un nāves uzveikšana.

Starp faktiem, kuri ir notikuši Palestīnā mūsu laika skaitīšanas sākumā, ir kāds īpašs notikums, uz kuru ir ticis atkārtoti norādīts un kurš tiek dēvēts par Jēzus no Nācāretes kristīšanu, ko veica Jānis. Ir arī ticis uzsvērts, ka attiecībā uz šo Jāņa veikto kristīšanu būtiskajā visi četri

evaņģēliji saskan. Šodien vispirms runa būs par to, lai vēlreiz paceltu šo Jāņa veikto kristīšanu dvēseles priekšā no kāda noteikta redzes viedokļa.

No tā veida, kā evaņģēlijos parādās Jāņa kristīšana, mēs jau varējām nomanīt, ka uz šo, arī no Akaša-hronikas izskaidrojamo notikumu, tiek norādīts kā uz pašu svarīgāko notikumu, kuru būtu jāraksturo tā, ka mēs teicām: apmēram trīsdesmit gadu vecumā Jēzū no Nācāretes, trīs Jēzus no Nācāretes apvalkos, ienāca tā dievišķā būtne, kuru sauc par Kristu.

Mums tā tad – un tas ir Akaša-novērojumu rezultāts – attiecībā uz kristietības dibinātāja dzīvi ir jāizšķir divas daļas. Iesākumā mums ir jāredz liela iesvētītā dzīve, kuru mēs saucam par Jēzū no Nācāretes. Šajā Jēzū no Nācāretes dzīvo Esība, attiecībā uz kuru mēs esam parādījuši, ka tā iepriekš ir izgājusi daudzas inkarnācijas, ir atkārtoti dzīvojusi uz Zemes, ir šajās dzīvēs pacēlusies aizvien augstāk un pakāpeniski ir attīstījusies līdz spējām uz lielo upuri. Šis upuris pastāvēja tajā, ka apmēram trīsdesmit gadu vecumā Jēzus no Nācāretes Es varēja pamest fizisko miesu, ēterisko ķermeni un astrālo ķermeni, kuri līdz tam bija šķīstīti, attīrīti un padarīti cildeni tā, ka palika trīskāršs cilvēcisks ietvars, kas sastāvēja no fiziskā ķermeņa, ēterķermeņa un astrālā ķermeņa. Jāņa veiktās kristīšanas laikā šie trīs apvalki, kad no vienas puses tos pameta Jēzus no Nācāretes Esība, uzņēma to būtne, kura pirms tam nebija bijusi uz Zemes, par kuru mēs nevaram runāt, ka tā būtu izgājusi iepriekšējās inkarnācijas. Šī būtne ir Kristus, par kuru mēs varam teikt, ka pirms tam tā bija atrodama tikai pasaulē, kas ir ārpus Zemes. Tikai šajā Jāņa kristīšanas mirklī šī individualitāte uz trīs gadiem savienojās ar cilvēka ķermeni un staigāja pa Zemes virsu, lai šajos trīs gados piepildītu to, ko mums ir arvien vairāk un vairāk jāraksturo.

Tas, ko es tagad sacīju, ir gaišredzīgo novērojumu rezultāts. Evaņģēlisti šo faktu ietērpj tajā, ko viņi attēlo kā Jāņa veikto kristīšanu. Ar to viņi gribēja pateikt: ja dažādajiem cilvēkiem, kuri saņēma Jāņa kristīšanu, notika šis vai tas, tad ar Jēzū no Nācāretes notika tas, ka Jēzus no Nācāretes trīs apvalkos nolaidās Kristus. Un es jums sacīju jau pirmajā lekcijā, ka šis Kristus ir tā pati būtne, par kuru Vecajā Derībā tiek teikts: „Un Dieva Gars lidinājās pār ūdeņiem” (1. Moz. 1, 2). Šis pats Gars, tā tad mūsu Saules sistēmas dievišķais gars, ielūda Jēzus no Nācāretes trīskāršajā apvalkā.

Tagad mums vajadzētu iztirzāt, kas tad toreiz notika. Un es jūs lūdzu jau no paša sākumā būt skaidrībā par to, ka ir jābūt grūti aptveramam tam, kas īstenībā notika Jāņa kristīšanas laikā, jo Tas bija Zemes attīstības lielākais notikums. Un kurš gan neticēs, ka mazie notikumi Zemes attīstībā ir apjēdzami vieglāk nekā lielie? Kurš gan neticētu tam, ka vislielākā notikuma Zemes attīstībā apjēgšana arī ir visgrūtākā! Tādēļ es jums tagad pasacīšu dažas lietas, kuras vēl nesagatavotos cilvēkus varētu savā ziņā šokēt. Bet arī tam nesagatavotam cilvēkam būtu jāsaista sev, ka tādēļ jau cilvēka dvēsele ir uz Zemes, lai kļūtu arvien pilnīgāka un pilnīgāka, arī attiecībā uz izziņu, un ka tas, kas iesākumā šķiet šokējošs, laika gaitā var kļūt pilnīgi apjēdzams; citādi būtu jāsaista šaubīties par cilvēka dvēseles attīstīšanās iespējām vispār. Bet tā mēs varam sev katru dienu teikt: tas, ko es izzinu, padara manu dvēseli arvien pilnīgāku, un tā varēs visu apjēgt arvien labāk un labāk.

Tā tad mūsu priekšā ir trīskāršs cilvēka apvalks, ietvars, fiziskais ķermenis, ēteriskais ķermenis un astrālais ķermenis, un tajos, tā sacīt, ievācas Kristus. Uz to norāda vārdi, kas atskan no debesīm: „Šis ir mans mīlais Dēls, uz ko man labs prāts!” (...kurā Es pats atklājos!) (Mateja ev., 3, 17). Tā būt šos vārdus pareizi jātulko. Jūs jau varat iedomāties, ka Jēzus no Nācāretes trīskāršajā ietvarā ir jānotiek varenām pārmaiņām, jo tajā ienāk Dievs. Tad jums arī tagad šķītīs apjēdzami, ka seno iesvētīšanu laikā notika liela pārmaiņas attiecībā uz visu cilvēku.

Es jums jau esmu attēlojis, kāds bija senās iesvētīšanas pēdējais akts: pēc tam, kad mācekļi, kurš bija iniciēti dievišķajos noslēpumos, bija ticis ilgi sagatavots mācoties un vingrinoties, viņš uz trīsarpus dienām tika novests nāvei līdzīgā stāvoklī tā, ka viņa ēteriskais ķermenis uz šīm trīsarpus dienām tika šķirts no fiziskā ķermeņa, un tad šajā laikā ēteriskajā ķermenī varēja izpausties to vingrinājumu augļi, kuri bija apgūti astrālajā ķermenī. Tas ir: tas, kurš tika iesvētīts, pacēlās no „attīrītā”, kā saka, uz „apgaismoto”, kurš spēj ieskatīties garīgajā pasaulē. Tādam cilvēkam arī jau senajos laikos – tieši tolaik, kad šādas iesvētīšanas vēl bija

iespējamās – bija zināma vara pār visu savu miesiskumu. Kad viņš atkal atgriezās savā fiziskajā ķermenī, tad viņš šo fizisko ķermeni attiecībā uz zināmiem smalkākiem elementiem spēja pārvaldīt brīnišķīgā veidā. Bet varbūt jums rodas jautājums: vai tuvojoties šādam iesvētītajam, kurš ir sasniedzis īpašu varu pār saviem dažādajiem apvalkiem, pat pār savu fizisko ķermeni, vai to varēja pamanīt, ieraudzīt? – Jā, to redzēja tas, kurš bija ieguvis spējas šādi skatīšanai. Citiem viņš šķita esam pavisam parasts cilvēks, kurā nevar pamanīt neko īpašu. Kāpēc? Vienkārši tā iemesla dēļ, ka fiziskais ķermenis, kā tas tiek uzlūkots ar fiziskajām acīm, ir tikai ārēja izpausme tam, kas ir aiz tā; un pārmaiņas attiecas uz garīgo, kas ir aiz fiziskā.

Tā senie iesvētītie ar īpašām procedūrām, kas ar viņiem tika veiktas, tika pacelti līdz zināmai pakāpei sava fiziskā ķermeņa pārvaldīšanā. Bija tikai *viena* lieta, kuru nevarēja sniegt neviena senā iesvētīšana cilvēka gara vadībā. Te mēs zināmā mērā pieskaramies kāda liela noslēpuma jeb mistērijas maliņai. Bija kaut kas cilvēka dabā, līdz kam pirmskristietības iesvētītā vara nespējās. Un tās bija smalkās fizikāli-ķīmiskās norises kaulu sistēmā, lai cik dīvaini tas jums neizklausītos. Bet tā tas ir.

Līdz Jāņa veiktajai Kristus kristīšanai nekad visā Zemes attīstībā – ne starp iesvētītajiem, ne arī starp neiesvētītajiem – nebija nevienas cilvēciskas individualitātes, kuras vara sniegtos līdz kaulu sistēmas ķīmiski-fizikālajām norisēm. Kristum ieejot Jēzus no Nācaretes ķermenī, Kristus Esība kļuva valdniece šim ķermenim līdz pat kaulu sistēmai. Un sekas tam bija tādas, ka reiz uz Zemes ir dzīvojis ķermenis, kurš bija spējīgs tā pārvaldīt savus spēkus, ka spēja iemiesot Zemes attīstībā kaulu sistēmas formu, kaulu sistēmas garīgo formu. Nesaglabātos nekas no tā, ko cilvēks izdzīvo Zemes attīstības gaitā, ja cilvēks nevarētu cēlo savas kaulu sistēmas formu iemiesot kā likumu Zemes attīstībā, ja viņš pamazām un pakāpeniski neklūtu par valdnieku pār šo kaulu sistēmas likumu.

Ar to ir saistīts kaut kas – kā bieži senās tradīcijas ir saistītas ar okulto – ko jūs varat nomanīt no kādas senas tautas māņticības: zināmas aprindas attēlo nāvi, attēlojot kaulu sistēmu. Tā ir forma tam, ka, kad Zeme bija savas attīstības sākumā, visi likumi, kuri attiecas uz pārējām cilvēka organizācijas sistēmām, bija tiktāl, ka Zemes attīstības beigās – pārveidoti augstākā formā – tie atkal būtu klāt. Bet nekas no Zemes attīstības netiktu pārņemts nākotnē, ja netiktu pārņemta kaulu sistēmas forma. Kaulu sistēmas forma uzvar nāvi fiziskā nozīmē. Tādēļ tam, kuram vajadzēja uzvarēt nāvi uz Zemes, bija jāpārvalda kaulu sistēma, proti, tādā pašā veidā, kā es jums jau esmu ieskicējis šo valdīšanu pār zināmām ķermeniskām īpašībām attiecībā uz sīkākām spējām. Cilvēks pārvalda savu asinsrites sistēmu ļoti nelielā mērā. Piemēram, nokaunoties, viņš dzen savas asinis no iekšienes uz ārpusi; tas ir, dvēsele iedarbojas uz asins sistēmu. Izbīstoties, kad cilvēks nobālē, viņš dzen asinis uz savu centru, atpakaļ uz iekšieni. Kad cilvēks sēro, rit asaras. Tajā visā parādās zināma dvēseles valdīšana pār ķermenisko. Vēl daudz lielāku valdīšanu pār ķermenisko saņem tas, kurš līdz zināmai pakāpei ir iesvētīts: viņš saņem iespēju noteiktā veidā patvaļīgi pārvaldīt savu smadzeņu daļu kustības un tā tālāk.

Tātad tā cilvēciskā būtne, kura bija Jēzus no Nācaretes apvalks, nonāca Kristus varā. Un Kristus brīvā griba iesniedzās tajā kā valdniece līdz pat kaulu sistēmai, tā ka Viņš pirmo reizi, tā sacīt, varēja iedarboties šajā kaulu sistēmā. Bet šī fakta nozīme ir attēlojama sekojoši: cilvēks savu formu, kāda viņam mūsdienās ir dēļ savas kaulu sistēmas, ir ieguvis uz Zemes nevis agrākos mūsu planētas iemiesojumos. Bet viņš to zaudētu, ja nebūtu nākusi tā garīgā vara, kuru mēs saucam par Kristu. Cilvēks kā ražu un augļus līdzī nākotnē no Zemes nepaņemtu neko, ja nebūtu iestājusies šī Kristus vara pār kaulu sistēmu. – Tātad tam bija neiedomājama vara, kas Jāņa kristīšanas mirklī līdz kaulu smadzenēm caurda Jēzus no Nācaretes trīskāršo apvalku. Šo momentu mums ir jāuzglezno dvēseles priekšā. Jo tas ir viens, kas notika.

Kad notiek parastas dzemdības, tad tas, kas nāk no agrākām cilvēka iemiesošanās reizēm, savienojas ar to, ko cilvēks saņem ar iedzimtību. Tā cilvēciskā individualitāte, kura pastāvēja agrākajās dzīvēs, savienojas ar to, ko saņem kā savu miesiski-ēterisko apvalku. Tātad savienojas kaut kas, kas nāk no garīgās pasaules, ar jutekliski-fizisko. Tie, kuri jau biežāk ir dzirdējuši manas lekcijas, zina, ka garīgajā pasaulē attiecībā uz ārēju parādību, tikko tas notiek,

viss parādās spoguļattēlā, apgriezti. Tātad, ja kāds ar racionālām metodēm tiek padarīts gaišredzīgs, ja viņam paveras skats garīgajā pasaulē, tad viņam ir lēnām jāmacās orientēties šajā garīgajā pasaulē, jo tur viss parādās apgriezti. Ja viņam tur parādās kāds skaitlis, piemēram, skaitlis 345, tad viņš to nedrīkst lasīt tāpat kā fiziskajā pasaulē, tātad nevis 345, bet gan 543, to ir jālasa apgriezti. Tāpat arī jums ir jāmacās visu zināmā veidā apskatīt apgrieztā veidā, ne tikai skaitļus, bet arī visu pārējo.

Kristum savienojoties ar Jēzus no Nācaretes ārējo apvalku, šis notikums pēc savas ārējās izpausmes tam, kurš ir atvēris garīgās acis, parādās arī kā pretējā parādība. Ja fiziskas iemiesošanās laikā no augstākām pasaulēm nolaižas garīgais un savienojas ar fizisko, tad tas, kas šajā gadījumā tika upurēts, lai uzņemtu Kristu, parādās pār Jēzus no Nācaretes galvu balta baloža formā. Parādās garīgais, kā tas atraisās no fiziskā! Tas ir pilnībā gaišredzīgs novērojums. Un ir ļoti maz taisnības tajā, kad tiek teikts: tas ir domāts tikai alegoriski vai simboliski. Tas ir reāls, gaišredzīgs, garīgs fakts, kas gaišredzīgām spējām patiešām pastāv astrālajā plānā. Tāpat kā fiziska piedzimšana ir garīgā pievilkšana klāt, tāpat šī piedzimšana bija upuris, atdošana. Ar to bija dota iespēja, lai Gars, kurš „ludinājās pār ūdeņiem” mūsu Zemes attīstības sākumā, savienotos ar Jēzus no Nācaretes trīskāršo apvalku un to tā pildītu ar spēku un degsmi, kā mēs to esam aprakstījuši.

Jūs taču sapratīsiet, ka tajā momentā, kad tas notika, tur piedalījās ne tikai tā nelielā telpas daļa, kurā norisinājās Jāņa veiktā kristīšana. Tā būtu tikai cilvēku tuvredzība, ja kāds iedomātos, ka kaut kas, kas notiek saistībā ar kādu būtni, būtu ierobežots tikai tā robežās, ko redz acis. Tā ir spēcīga ilūzija, kurai cilvēki var padoties, ja uzticas tikai savām ārējām maņām. Kur tad ārējām maņām ir cilvēka robežas? Ja runātu virspusīgi, tad par šo robežu varētu uzskatīt viņa ādu. Tur cilvēks beidzas uz visām pusēm. Kāds pat varētu sacīt: ja es tev nogriezīšu degunu, kas pieder pie tevis, tad tu vairs nebūsi vesels cilvēks; no tā es uzzinu, ka tas viss pieder pie tevis. – Bet tas tomēr ir tikai ļoti tuvredzīgs apskats. Pāris decimetrus ārpus cilvēka ādas neviens jau vairs nemeklē to, kas varētu piederēt pie cilvēka, ja aprobežojas tikai ar fizisko apskatu. Bet padomājiet, ka jūs ar katru elpas vilcienu ieelpojat gaisu no visas jūsu apkārtnes. Ja jums nogriež degunu, jūs vairs neesat vesels cilvēks; bet ja jums nogriež gaisu, tad arī nē! Tas ir tikai patvaļīgs uzskats, ja jūs iztēlojieties cilvēku ierobežotu viņa ādā. Pie cilvēka pieder viss, kas ir ap viņu visapkārt. Pat fiziskā nozīmē tas viss pieder pie cilvēka. Tā ka, ja ar cilvēku kaut kas notiek kādā noteiktā vietā, tad nav tā, ka tajā daļību ņemtu tikai tā vieta, kuru ieņem cilvēka ķermenis. Ja jūs pamēģinātu jūdzes rādiusā ap kādu cilvēku pietiekami stipri samaitāt gaisu tā, ka tvaiki sasniegtu šo cilvēku, tad jūs ļoti drīz pamanītu, ka visa telpa jūdzes rādiusā ņem daļību šī cilvēka dzīvības procesos. Un visa Zeme piedalās katrā dzīvības norisē. Ja tas tā ir pat ar fiziskām norisēm, tad jau jums nešķītīs neapjēdzami, ka tādā notikumā kā Jāņa veiktā kristīšana garīgā pasaule bija iesaistīta visplašākajā apjomā, un ka notika daudzas, daudzas lietas, lai varētu notikt šī kristīšana.

Ja jums ir kāds cilvēks, kuram jūs jūdzes rādiusā esat samaitājuši gaisu tā, ka tas ietekmē viņa dzīvības procesus, un tad viņa tuvumā ir vēl kāds cits cilvēks, tad arī šis otrs cilvēks izjutīs šo iedarbību. Varbūt šī iedarbība būs citādāka, atkarībā no tā, vai šis otrs cilvēks stāv tuvāk vai tālāk no šīs jūdzes apļa centra. Ja, piemēram, viņš ir tālu, arī iedarbība būs vājāka, bet iedarbība tomēr būs. Tādēļ jums vairs nešķītīs savādi, ja tiek uzdots jautājums, vai nebija vēl kādas citas iedarbības, kuras būtu saistītas ar Jāņa veikto kristīšanu. Un te mēs pieskaramies vēl kāda cita liela noslēpuma maliņai, ko mūsdienās var izrunāt tikai ar lielu bijību un pietāti. Jo cilvēce tikai pamazām un pakāpeniski atkal kļūs gatava tam, lai saprastu šādas lietas.

Tajā pašā acumirkļī, kad Kristus gars nolaidās Jēzus no Nācaretes miesās un notika pārvēršanās, kā tas mums ir aprakstīts, arī uz Jēzus no Nācaretes māti notika iedarbība. Un šī iedarbība pastāvēja tajā, ka viņa šajā Jāņa kristīšanas acumirkļī saņēma atpakaļ savu jaunavību, tas ir, viņa savā iekšējā organizācijā kļuva tāda, kāda ir sievišķā organizācija jaunavīgā brieduma laikā. Jēzus no Nācaretes māte, dzimstot Kristum, kļuva jaunava.

Tie ir abi nozīmīgākie fakti, tās lielās, varenās iedarbības, sekas, kuras mums, kaut arī aizsegti, iezīmē Jāņa evaņģēlija rakstītājs. Bet, ja mēs protam pareizi lasīt Jāņa evaņģēliju, tad tas viss zināmā veidā tur ir pateikts. Lai to izprastu, mums atkal to ir jāsaista ar dažu labu lietu, kam mēs no dažādām pusēm pieskāramies jau vakar.

Mēs teicām, ka senos laikos cilvēki dzīvoja „tuvo laulību” ietekmē. Tas nozīmē, ka tika slēgtas laulības asinsradnieku starpā, vienas un tās pašas cilts ietvaros. Tikai vēlāk, laikam ejot parādījās laulības ārpus cilts, iejaucot citas cilts asinis. Jo tālāk pagātnē mēs atskatāmies, jo vairāk atklājam, ka cilvēki dzīvoja šīs asinsradniecības ietekmē. Līdz ar to, ka cilvēku dzīslās plūda tikai cilts asinis, senajos laikos bija iespējami paaugstināti maģiskie spēki. Cilvēkam, kurš dzīvoja senajos laikos un varēja atskatīties tālu savu priekšteču rindā un tur vienmēr bija tikai cilts radnieciskas asinis, asinīs darbojās maģiski spēki tā, ka bija iespējamās iedarbības no dvēseles uz dvēseli, kā tas tika aprakstīts vakar. Un to cilvēki agrāk zināja, to zināja pat visvienkāršākie ļaudis. Bet būtu pilnīgi aplam no tā secināt, ka, ja mūsdienās tiktu slēgtas asinsradniecīgas laulības, iestātos līdzīgi stāvokļi un parādītos maģiski spēki. To pieņemot, jūs pieļautu tādu pašu kļūdu, kādu pieļautu maijpuķīte, ja tā pēkšņi izdomātu: man vairs negribas ziedēt maijā, no šī brīža es ziedēšu oktobrī! Tā nevar ziedēt oktobrī, jo tad nav maijpuķītēm nepieciešamo apstākļu. Tāpat tas ir ar šiem maģiskajiem spēkiem. Šādi maģiskie spēki nevar attīstīties laikā, kad vairs nav tiem nepieciešamo apstākļu. Tagad, mūsu laikos maģiskajiem spēkiem ir jāattīstās citādā veidā. Tas, kas tika attēlots, bija spēkā tikai senajos laikos. Dabiski, ka rupji naturāli izglītots cilvēks to nemaz nevar saprast, ka attīstības likumi varētu būt mainījušies; viņš domā un tic, ka tas, ko viņš šodien pieredz savā fizikālajā kabinetā, ka tas vienmēr ir bijis tā. Bet tās ir muļķības, jo likumi mainās. Un tādi ļaudis, kuru ticība nāk no jaunāko laiku dabaszinātnes, brīnītos par to, kas notika Palestīnā, par ko tiek runāts Jāņa evaņģēlijā, kā par kaut ko īpašu. Bet tie, kuri dzīvoja Jēzus Kristus laikā, kad vēl bija dzīvas seno laiku tradīcijas, kur šādas lietas vēl piederēja pie pilnīgi iespējamām, viņi nemaz nebija īpaši par to pārsteigti. Tādēļ es jau vakar varēju pieminēt, ka cilvēki īstenībā nemaz nebija īpaši pārsteigti par to, kas kā zīme notika kāzās Kānā. Un kādēļ gan viņi lai par to brīnītos? Ārēji tas bija tikai atkārtojums tam, par ko viņi zināja, ka to var novērot vienmēr atkal. Palasiet Otrajā kēniņu grāmatā 4.nodaļas 42.-44.pantus:

„Un kāds vīrs nāca no Baal-Šališas, un viņš atnesa Dieva vīram pirmās ražas maizi, divdesmit miežu maizes un dažas briedušas vārpas savā maizes tarbā. Un tas sacīja: Dod tiem ļaudīm, lai viņi ēd!”

Bet viņa apkalpotājs atbildēja: „Ko lai es ceļu priekšā simts tādiem vīriem?” Tomēr viņš pavēlēja: „Dod tiem ļaudīm, lai ēd! Jo tā saka Tas Kungs: tie ēdīs un vēl atliks!” Kad viņš tiem lika priekšā, tad tie paēda, un viņiem palika vēl pāri, kā Tā Kunga vārds bija apsolījis.”

Te jums Vecajā Derībā par senajiem laikiem ir izstāstīta situācija par piectūkstoš vīru paēdināšanu. Kādēļ par tādām zīmēm būtu jābrīnās tiem, kuru pirmavotos stāvēja rakstīts, ka tas nenotiek pirmo reizi! Ir būtiski, lai mēs to saprastu.

Kas notika ar to, kurš bija ticis iesvētīts senajā nozīmē? Viņš saņēma pieeju garīgajai pasaulei, viņa acis atvērās pret garīgi darbošamies spēkiem, tas ir, viņš nu spēja ieskatīties asins un garīgo spēku kopsakarībā. Citiem par to bija tikai neskaidra nojauta. Bet kurš bija iesvētīts, tas redzēja augšup līdz pat pirmajam sencim, no kura šī asins līnija sākās. Tāds varēja sacīt: tā šīs asinis rit lejup cauri paaudzēm, un šajās asinīs izpaužas vesels tautas-Es, tāpat kā atsevišķa cilvēka asinīs izpaužas atsevišķais-Es. – Tā šāds iesvētītais redzēja pagātnē līdz pat asins līnijas sākumam, kā tā iet cauri paaudzēm, un viņš savā dvēselē jutās identisks ar visu tautas garu, kura fizionomija ir visas tautas asinis kopā. Tāds, kurš jutās vienots ar visām tautas asinīm, jau bija zināmā pakāpē iesvētīts, un zināmā mērā viņš bija noteicējs pār noteiktiem maģiskiem spēkiem senajā nozīmē.

Tagad mums vēl kaut ko jāpatur acu priekšā. Vīrišķais un sievišķais, tie cilvēces vairošanās procesā mijiedarbojas veidā, kuru mēs īsi varam raksturot sekojošā veidā.

Ja virsroka būtu tikai sievišķajam, tad cilvēki attīstītos tā, ka vienmēr atkal un atkal parādītos tāda paša veida raksturi. Bērns vienmēr būtu līdzīgs vecākiem, vecvecākiem utt. Visi spēki, kas nosaka līdzīgo, nāk no sievišķā. Viss, kas maina līdzīgo, kas rada atšķirības, nāk no vīrišķā. Ja kādā tautā ir liels skaits seju, kuras izskatās līdzīgas, tad tas turas pie sievišķā. Bet šajās sejās tomēr ir zināmas atšķirības tā, ka atsevišķos cilvēkus var atšķirt. Tā ir vīrišķā ietekme. Ja ietekme būtu tikai sievišķajam, tad atsevišķos cilvēkus nevarētu vienu no otra atšķirt. Un ja savukārt darbotos tikai vīrišķais, tad kādai cilvēku grupai nekad nevarētu noteikt, ka viņi pieder vienai ciltij. Tā vīrišķais un sievišķais mijiedarbojas tādā veidā, ka mēs varam teikt: vīrišķais iedarbojas individualizējoši, specializējoši, šķiroši; turpretī sievišķais iedarbojas vispārinoši. Kuros spēkos tad galvenokārt ir ietverts tas, kas pieder veselai tautai? Tas, kas ir piederīgs veselai tautai, galvenokārt nāk no sievišķā. Mēs varam arī sacīt: caur sievietes spēku no paaudzes uz paaudzi tiek pārņemts tas, kas citā veidā izpaužas tādējādi, ka caur asinīm ripo no paaudzes uz paaudzi. Tam, kurš gribētu vēl tuvāk raksturot, no kurienes īstenībā nāk tie maģiskie spēki, kuri ir ietverti asins saitēs, būtu jāsaka: tas nāk no visu tautu cauraužošā, visos tautas piederīgajos dzīvojošā sievišķā. Ja tāpat kāds caur iesvētīšanu paceļas augšup kā cilvēks, kurš, tā sacīt, var rīkoties ar spēkiem, kuri caur sievišķo tautas elementu ir bijuši iepotēti caur paaudzēm ritošajās asinīs, kas tad ir būtiskais šādā cilvēkā?

Senajā iesvētīšanā izšķīra – ja lietojam persiešu iesvētīšanas izteicienu – zināmas pacelšanās garīgos augstumos pakāpes. Šīs pakāpes apzīmē ar noteiktiem vārdiem. Viens no šiem nosaukumiem mūs interesēs īpaši. Persiskās iesvētīšanas pirmo pakāpi apzīmēja ar vārdu „krauklis”, otro ar vārdu „okultais”, trešo pakāpi sauca par „cīnītājs”, ceturto sauca par „lauvu”. Piekto pakāpi katra tauta apzīmēja ar savai tautai raksturīgu vārdu, tā ka par kādu persieti, kad viņš pacēlās piektajā iesvētīšanas pakāpē, teica, ka tas esot „persietis”.

Vispirms iesvētītais kļuva par kraukli. Tas nozīmē, ka viņš varēja veikt savus novērojumus ārpusaulē; viņš bija kalpotājs tiem, kuri bija garīgajā pasaulē, un viņš ienesa fiziskās pasaules ziņas garīgajā pasaulē. Tādēļ arī kraukļa simbols, kā fiziskās pasaules ziņnesis garīgajā pasaulē, sākot no kraukļa, ko bija noķēris Elija, līdz pat Barbarossas krauklim. Kurš bija sasniedzis otro pakāpi, tas jau bija nonācis garīgajā pasaulē. Iesvētītais trešajā pakāpē ir pacēlies pāri otrajai, tādēļ viņa misija ir iestāties par okultisma patiesībām: viņš kļūst par cīnītāju. Otrās pakāpes iesvētītajam nebija tiesības cīnīties par garīgās pasaules patiesībām. Ceturtā iesvētīšanas pakāpe ir tāda, kad ir iestājusies zināma cilvēka nostiprināšanās garīgās pasaules patiesībās. Un piektā pakāpe ir tā, par kuru es teicu, ka cilvēks mācās lietot visu, kas rit caur paaudžu asinīm, spēkos, kuri vairojoties nāk kopā ar sievišķo elementu caur asinīm. Tāpat, kā būtu jāsauc kādu iesvētīto, kurš savu iesvētīšanu ir piedzīvojis izraēliešu tautā? Tādu sauca par „izraēlieti”, tāpat kā Persijā tādu sauca par „persieti”. Un tagad ievērojiet sekojošo.

Viens no pirmajiem, kurš tika pievests pie Kristus, Jāņa evaņģēlija nozīmē, bija Nātānaēls. Pārējie, kuri jau ir atzinuši Kristu, nu saka Nātānaēlam: „Mēs esam atraduši meistarū, to, kurš dzīvo Jēzū no Nācāretes!”, uz ko Nātānaēls viņiem atbild: „Kas labs var nākt no Nācāretes?” Kad Nātānaēlu pieved Kristus, tad Kristus viņam saka: „Redzi, patiesi izraēlietis, kurā nav viltības!”

Īsts izraēlietis, kurā dzīvo patiesība! To saka Viņš, jo Viņš zina, kādā pakāpē Nātānaēls ir iesvētīts. Tad Nātānaēls saprot, ka te viņam ir darīšana ar tādu, kurš zina tikpat daudz kā viņš, kurš ir pāri viņam, kurš zina vairāk. Un Kristus viņam saka, lai vēl skaidrāk parādītu, ka runa tiešām ir par iesvētīšanu: „Es sākumā tevi neredzēju, kad tu man tuvojies, bet tikai, kad Filips tevi sauca, kad tu biji zem vīģes koka, Es tevi redzēju!” (1, 41 ut.)

Un vārds „vīģes koks” te ir lietots tieši tādā pašā nozīmē kā ar Budu: vīģes koks ir Bodhi-koks. Tā ir iesvētīšanas zīme. Kristus viņam saka: Es zinu, ka tu esi piektās pakāpes iesvētītais! No tā jūs redzat, kā Jāņa evaņģēlija rakstītājs norāda, ka Kristus ir augstāks par tādu,

kurš ir iesvētīts līdz piektajai pakāpei. Jāņa evaņģēlija rakstītājs ļoti pakāpeniski mums parāda, ka Jēzus no Nācaretes miesās dzīvo kāds, kurš ir augstāks par piektajā pakāpē iesvētīto.

Un tālāk. Tikko mēs redzējām, ka piektajā pakāpē iesvētītais pārvalda okulti-maģiskos spēkus, kuri rit cauri paaudžu asinīm. Viņš ir it kā kļuvis vienots ar tautas dvēseli. Un iepriekš mēs redzējām, ka šī tautas dvēsele izpaužas sievietes spēkos. Tātad tādām, kurš ir iesvētīts piektajā pakāpē, būs darīšana – senajā veidā – ar sievietes spēku. To visu jums ir jāiztēlojas garīgi.

Bet Kristum ir darīšana ar sievieti pavisam jaunā veidā. Viņš ir saistīts ar to sievieti, kura caur Jāņa kristīšanu atkal kļuva jaunava, kurā atkal ir svaigi plaukstošie jaunavības spēki. Tas bija tas jaunais, uz ko gribēja norādīt Jāņa evaņģēlija rakstītājs, sakot, ka zināms plūdums iet no dēla uz māti. Ka dēlam, ja viņš bija iesvētīts tikai piektajā pakāpē, bija iespēja maģiski izmantot tautas spēkus, kuri izpaužas tautas mātes elementā, tā bija pierasta lieta visiem, kuriem tajā laikā bija okultas zināšanas. Bet Kristus parādīja sievietes spēkus garīgi augstākstāvošā veidā, tai atkal kļūstot par jaunavu.

Tā mēs redzam, kā tiek sagatavotas kāzas Kānā. Mēs redzam: to, kas tur notika, bija jāveic iesvētītajam, kurš ir augstāks par piekto iesvētīšanas pakāpi. Mums tiek parādīts, ka tas ir saistīts arī ar tautas spēkiem, kas saistīti ar sievieti. Jāņa evaņģēlija rakstītājs brīnišķīgi sagatavojas tam, kas tur tiek parādīts. – Kā jau teikts, brīnuma jēdzienam mēs vēl pievērsīsimies citādā veidā. – Jūs varētu viegli iedomāties, ka svaigi iesmelts ūdens ir citādāks nekā ūdens, kas kādu laiku jau ir nostāvējis, kā augs, kurš ir tikko plūkts, ir citādāks nekā tāds, kurš jau trīs dienas ir vītis. Materiālistiskais uzskats, dabiski, šādas atšķirības neievēro. Ūdens, kas tikko vēl bija saistīts ar Zemes spēkiem, ir kaut kas cits nekā tāds, kas tikai vēlāk tiek izmantots. Saistībā ar tikko smeltā ūdenī vēl esošiem spēkiem tāds, kurš ir iesvētīts, var darboties caur spēkiem, kuri tagad ir saistīti ar garīgām attiecībām, kā Kristus ar māti, kura tikko ir kļuvusi jaunava. Viņš turpina to, ko var Zeme. Zeme var vīnogulājā ūdeni pārvērst vīnā. Kristus, kurš ir pietuvojies Zemei, kurš ir kļuvis par Zemes garu, ir tas garīgais, kas parasti darbojas visā Zemes ķermenī. Viņam, ja Viņš ir Kristus, ir jāvar to pašu, ko var Zeme, ko Zeme paveic vīnogulājā: tā pārvērs ūdeni vīnā.

Tā pirmā zīme, ko Jēzus Kristus izdara Jāņa evaņģēlija nozīmē, ir zīme, kas, tā sacīt, sasaistās ar to, ko jūs tikko varējāt būt redzējuši Ķēniņu grāmatā, kas varēja notikt senajos laikos ar iesvētīto, kurš pārvaldīja caur asins saitēm cauri paaudzēm stiepjošos spēkus.

Bet tagad turpinās to spēku pastiprināšanās, kurus Kristus veido Jēzus no Nācaretes ķermenī – ne to, kuri ir Kristū! Tādēļ nejaudājiet: vai tad Kristum vēl ir jāattīstās? Protams, ka tas Viņam nav vajadzīgs. Bet tas, kam bija jātiek attīstītam caur Kristu, bija, kaut arī jau šķīstīts un padarīts cēls, Jēzus no Nācaretes ķermenis. To Viņam bija jāvada no pakāpes uz pakāpi. Šajā ķermenī taču bija jātiek ielietiem spēkiem, kuriem bija jāstājas spēkā turpmākajā laikā.

Nākamā zīme ir ķēniņa galma vīra dēla dziedināšana, kam sekoja trīsdesmit astoņus gadus slimojošā pie Betezdas dīķa dziedināšana. Kāds kāpinājums spēkos, ar kuriem Kristus darbojās te uz Zemes, tur bija vērojams? Kāpinājums bija tajā, ka Kristus tagad varēja iedarboties ne tikai uz cilvēkiem, kas stāv ap viņu, kuri atrodas zināmā miesiskā tuvumā. Uz ļaudīm kāzās Kānā viņš iedarbojās tā, ka tiem dzerot ūdeni, tas bija vīns. Tur viņš tātad iedarbojās uz apkāresošo cilvēku ēterisko ķermeni. Jo ar to, ka viņš lika izplūst savam spēkam apkārtesošo cilvēku ēteriskajos ķermeņos, šīs iedarbības dēļ to mutēs, kuri tur dzēra, ūdens kļuva par vīnu, tas ir, ūdens tika baudīts kā vīns. Bet tagad iedarbībai bija jānotiek ne tikai uz ķermeni, bet gan līdz pašiem dvēseles dziļumiem. Jo tikai tā viņš varēja ar tēva starpniecību iedarboties uz ķēniņa galminieka dēlu. Un tikai tā viņš varēja iedarboties trīsdesmit astoņus gadus slimā grēcīgajā dvēselē. Ja viņš liktu ieplūst saviem spēkiem tikai ēteriskajā ķermenī, tad tas nebūtu bijis pietiekami. Bija jānotiek iedarbībai uz astrālo ķermeni, jo grēks attiecas uz astrālo ķermeni. Iedarbojoties uz ēterisko ķermeni, ūdeni var pārvērst vīnā, bet ir jāiedarbojas dziļāk, ja grib iedarboties tālāk uz citu personību. Tam bija nepieciešams, lai Kristus turpinātu attīstīt Jēzus no Nācaretes trīskāršo apvalku.

Ievērojiet labi: Kristus līdz ar to nepārmainās – bet Viņš maina Jēzus no Nācaretes trīskāršo apvalku. Un turpmākajā laikā Viņš to apstrādā tā, lai ēteriskais ķermenis varētu kļūt brīvāks no fiziskā ķermeņa, nekā tas jau bija agrāk.

Tātad pienāca laiks, kad Jēzus no Nācaretes trīskāršajā apvalkā ēteriskais ķermenis kļuva brīvāks, vaļīgāk saistīts attiecībā ar fizisko ķermeni. Bet līdz ar to tas iegūst lielāku varu pār fizisko ķermeni. Tas varēja, tā sacīt, šajā fiziskajā ķermenī pasākt vēl lielākus darbus nekā iepriekš, tas ir, tas patiešām varēja sākt lietot lielus spēkus pat fiziskajā ķermenī. Iedīglis tam tika dots līdz ar Jāņa veikto kristīšanu. Tagad šim iedīglim bija jātiek ļoti īpaši izveidotam. Bet tam visam bija jānotiek no garīgā. Astrālajam ķermenim bija tik spēcīgi jāiedarbojas uz Jēzus no Nācaretes trīskāršo apvalku, lai ēteriskais ķermenis iegūtu šādu varu pār fizisko ķermeni.

Ar ko, caur ko astrālais ķermenis var tik spēcīgi iedarboties? Ar to, ka tas apgūst pareizās jūtas, nododas pareizajām jūtām attiecībā uz to, kas notiek mūsu apkārtnē, un pirmām kārtām izveido pareizās attiecības ar cilvēcisko egoismu. Vai Kristus to darīja ar Jēzus no Nācaretes ķermeni? Vai viņš darbojās tā, lai izveidotu pareizo attieksmi pret visu apkārtējo egoismu, lai dvēseles egoistiskā pamatiezīme parādītos acu priekšā? Jā, Kristus to darīja. Jāņa evaņģēlija rakstītājs mums stāsta, kā Viņš izturējās pret tiem, kuri kalpo šim egoismam un apgāna templi, tirgojot tajā visu iespējamo. Tādējādi Viņš iegūst iespēju pateikt, ka tagad astrālais ķermenis ir padarīts tik varens, ka būtu spējīgs, ja fiziskais ķermenis ietu bojā, trīs dienās to uzcelt no jauna. Arī uz to mums norāda Jāņa evaņģēlija autors:

„Jēzus atbildēja: „Noplēsiet šo Templi, un Es to trijās dienās atkal uzcelšu.”

Tad jūdi sacīja: „četrdesmit sešus gadus šis Tempelis ir taisīts, un Tu to gribi uzcelt trijās dienās?”

Bet Viņš runāja par Savas miesas templi.” (2, 19-21)

Tas norāda, ka tagad šim apvalkam, kurš Viņam tika upurēts, ir vara tā diriģēt fizisko ķermeni, ka tas ir valdnieks fiziskajā ķermenī. Bet tad arī šis ķermenis, kurš tagad ir kļuvis tik brīvs, var pārvietoties visur neatkarīgi no fiziskās pasaules likumiem, tad šis ķermenis var, neievērojot citus telpas pasaules likumus, atvest šurp un diriģēt garīgās pasaules notikumus. Vai tas to dara? Jā. Tas mums tiek atainots nodaļā, kura seko nodaļai par tempļa attīrīšanu.

„Bet tur bija kāds cilvēks no farizejiem, vārdā Nikodēms, jūdu valdības vīrs. Tas nāca pie Jēzus naktī un sacīja Viņam...” (3, 1 un 2)

Kāpēc ir teikts „naktī”? Dabiski, ka iedomājami triviālākais izskaidrojums ir, ja tiek izskaidrots, ka šis jūds tikai ir baidījies nākt pie Jēzus gaišā dienas laikā, un tāpēc naktī ir ielavījies pa logu. Tādus izskaidrojumus, dabiski, var izdomāt katrs. „Naktī” te nenozīmē neko citu, kā to, ka šī Kristus un Nikodēma tikšanās notika astrālajā pasaulē, garīgajā pasaulē, nevis tajā vidē, kurā atrodas parastās dienas apziņas laikā. Tas nozīmē: Kristus tagad varēja tikt ar Nikodēmu ārpus fiziskā ķermeņa, „naktī”, kad fiziskā ķermeņa nav klāt, kad astrālais ķermenis ir ārpus fiziskā ķermeņa un ēteriskā ķermeņa.

Tā Kristus sagatavoja Jēzus no Nācaretes trīskāršo apvalku, kurā Viņš dzīvoja, nākamajiem darbiem, iedarbībai dvēselēs. Tad dvēselei Jēzus no Nācaretes trīskāršajā apvalkā bija jābūt tik brīvai, lai tā varētu iedarboties pāri uz citiem ķermeņiem. Bet ir citādi, tas ir kaut kas pilnīgi cits tā iedarboties pāri citā dvēselē, nekā darboties tā, kā mēs to redzējām vakar. Tas ir nākamais kāpinājums, piecu tūkstošu paēdināšana un iešana pāri jūrai. Te piederas vēl kaut kas cits, lai Kristus, pats nebūdam fiziski klāt, tiktu patiešām miesiski redzēts, pie tam, lai Viņu redzētu ne tikai mācekļi, bet arī – tik liels tobrīd jau bija spēks Jēzus no Nācaretes ķermenī – tie, kuri nebija Viņa mācekļi. Tikai mums atkal pareizi ir jālasa Jāņa evaņģēlijs, jo kāds varētu sacīt: par mācekļiem es vēl ticētu, bet ne jau par citiem.

„Otrā dienā ļaudis, kas bija palikuši viņpus jūras, uz krasta stāvēdami, noprata, ka tur citas laivas nebija bijis, kā tikai viena un ka Jēzus nebija kopā ar mācekļiem kāpis laivā,

bet mācekļi bija aizbraukuši vieni paši. Tanī laikā no Tiberijas nāca citas laivas pie tās vietas, kur tie bija ēduši maizi, ko Tas Kungs bija svētījis.

Kad nu ļaudis noprata, ka ne Jēzus, ne Viņa mācekļi nav vairs tur, tie iekāpa laivās un aizbrauca uz Kapernaumu, meklēdami Jēzu.”

Es uzstājīgi lūdzu ievērot, ka *ļaudis* meklē Jēzu un ka tad tiek teikts:

„Un, atraduši Viņu otrā malā, tie Viņam sacīja: „Rabi, kad Tu esi atnācis šurp?”” (6,22-26)

Tas nozīmē pilnīgi to pašu, ko tas nozīmēja mācekļiem. Tur nav teikts, ka Viņu redzēja katra parasta acs, bet gan, ka Viņu redzēja tie, kuri Viņu *meklēja*, un kuri Viņu atrada, paaugstinot savu dvēseles spēku. Ja tiek teikts, „kāds redzēja kādu citu”, tad tas ir kaut kas cits, nekā ja tiek teikts, ka „šis cits stāvēja tur kā telpisks, miesisks, fiziskām acīm redzams tēls”. Tas, ko parasti ārējā dzīvē sauc par „uztvert evaņģēliju burtiski”, vismazāk nozīmē, ka evaņģēlijs tiek uztverts burtiski. Un ja jūs ievērojiet, ka te būtiskajā visur atkal parādās kāpinājums, tad arī pieņemsiet kā apjēdzamu to, ka pirms tā vajadzēja notikt vēl kaut kam citam.

Atkal bija kaut kam jānotiek pirms tam, kas mums attēlo, kā Kristus darbojās trīskāršajā Jēzus no Nācaretes apvalkā tā, lai šī trīskāršā apvalka spēks kļūtu arvien varenāks un varenāks. Viņš darbojās dziedinoši, tas ir, viņš varēja savu spēku iepludināt otra dvēselē. To viņš varēja tikai tādējādi, ja vēl darbojās tajā veidā, kā viņš pats to attēlo sarunā ar samariešiem pie akas: „Es esmu dzīvais ūdens!” Pirms tam, kāzās Kānā viņš sevi attēloja kā līdz piektajai pakāpei iesvētīto, kā tādu, kam ir vara pār elementiem. Tagad viņš sevi parāda kā tādu, kurš pats ir iekšā šajos elementos, kurš dzīvo šajos elementos. Un tālāk viņš parāda, ka ir vienots ar spēkiem, kuri darbojas pār visu Zemi, ir vienots ar spēkiem, kuri darbojas visā pasaulē. Tas notiek nodaļā par „Jēzu, kam ir vara pār dzīvību un nāvi” (9.nod.), pār dzīvību un nāvi, viņam spējot pārvaldīt spēkus, kuri darbojas fiziskajā ķermenī. Tādēļ šī nodaļa ir pirms tām zīmēm, kurās spēkam ir jābūt vēl vairāk pastiprinātam.

Un tad mēs redzam, kā spēks turpina pieaugt. Vakar mēs norādījām uz to, kā zīmē, kas tiek raksturota kā akli dzimušā izdziedināšana, Kristus iesniedzas ne tikai tajā, kas ir starp dzimšanu un nāvi, bet arī tajā, kas kā cilvēka dvēseles individualitāte iet no dzīves uz dzīvi. Dēļ tā, ka dievišķā individualitāte atklājas savos darbos, viņš ir piedzimis akls; viņam ir jākļūst redzošam, Kristum viņā ielejot tādu spēku, lai tiktu padarīts par nebijušu tas, kas nav noticis ne caur personību starp dzimšanu un nāvi un arī ne caur iedzimtību, bet gan tas, ko ir noteikusi individualitāte.

Es jau diezgan bieži esmu iztīrījis, ka skaistajiem Gētes vārdiem, kas ir nākuši no dziļas rožkrustiešu iesvētīšanas izpratnes, ir dziļi okults pamats: acis gaismā ir izveidotas gaismai. Es esmu norādījis, ka tas gan ir pareizi, kad Šopenhauers saka: bez acīm nav gaismas. – Bet no kurienes ir radusies acs? Gēte saka pilnīgi pareizi: ja nebūtu gaismas, tad nekad nebūtu arī pret gaismu jūtīga orgāna, nekad nebūtu radusies acs. – Aci ir radījusi gaisma. To mēs redzam no piemēra: ja dzīvnieki, kuriem ir acis, ieceļo tumšās alās, tad drīz vien gaismas trūkuma dēļ zaudē spēju redzēt. Gaisma ir izveidojusi acis.

Ja Kristus spēj ieliet cilvēka individualitātē spēku, kas piešķir šīs spējas, kas padara aci par gaismu uztverošu orgānu, kāda tā iepriekš nebija, tad ar Kristu ir jābūt garīgajam spēkam, kurš ir gaismā. Tam ir jābūt norādītam Jāņa evaņģēlijā. Bet akli dzimušā dziedināšana Jāņa evaņģēlijā ir pirms nodaļas, kurā ir teikts:

„Tad Jēzus atkal runāja uz viņiem, sacīdams: Es esmu pasaules gaisma.” (8, 12)

Par akli dzimušā dziedināšanu netiek runāts agrāk, pirms ir pateikts: „Es esmu pasaules gaisma.” Tagad apskatiet pēdējo nodaļu pirms Lācara augšāmcelšanas, un pamēģiniet atcerēties dažus šīs nodaļas vārdus. Jums nav jāatceras neko citu, kā to vietu, kur ir teikts:

„Tāpēc Tēvs Mani mīl, ka Es atdodu Savu dzīvību, lai Es to atkal atgūtu. Neviens to nav Man atņēmis, bet Es to atdodu pats no Sevis. Man ir vara to atdot ...

Ja Es nedaru Sava Tēva darbus, neticiet Man!...” (10, 17 un 37)

Visam, kas tiek pateikts par „labo ganu”, ir jānorāda uz to, ka Kristus jūt: „Es un Tēvs esam viens!” – ka Viņš vairs par sevi nesaka Es citādi, kā tikai uzņemot sevī Tēva spēku. Ja iepriekš Viņš teica: „Es esmu pasaules gaisma”, tad tagad Viņš saka: Es atdodu savu Es-spēku, uzņemot sevī Tēvu, lai Tēvs darbotos manī, lai manī ieplūstu pirmprincips un lai tas varētu izplūst citā cilvēkā. Es atdodu savu dzīvību, lai saņemtu to no jauna. – Tas notiek pirms Lācara augšāmcēlšanas.

Un tagad, pēc visiem šiem apskatiem, pamēģiniet aptvert Jāņa evaņģēliju attiecībā uz tā kompozīciju. Ievērojiet, kā pirms Lācara augšāmcēlšanas ir ne tikai iezīmēts brīnumains kāpinājums spēku attīstībai Jēzus no Nācaretes ķermenī, bet arī, kā pirms katra kāpinājuma izsmēloši tiek iztirzāts, *kas* tur darbojas attiecībā uz Jēzus no Nācaretes miesām. O, Jāņa evaņģēlijā viss ir tik saskaņoti, ka tur nevarētu izvītrot nevienu teikumu, ja tikai saprot šo evaņģēliju. Un tas ir tik brīnumaini komponēts tādēļ, ka to ir rakstījis tāds, kurš, kā jau tika teikts, ir Jēzus Kristus paša iesvētīts.

Mēs šodien iesākām ar jautājumu: kas notika Jāņa veiktās kristīšanas laikā? Un mēs redzējam, kā pasaulē nāca iedīglis nāves pārvarēšanai, Kristum nolaižoties Jēzus no Nācaretes trīskāršajā apvalkā. Mēs redzējam, kā Jēzus no Nācaretes māte, nolaižoties Kristum, kļuva citāda, kā iedarbība, kas nāca no Jāņa veiktās kristīšanas, bija tāda, ka viņa atkal kļuva jaunava. Tā ka patiesām ir patiesi vārdi, kam bija jānāk no Jāņa evaņģēlija atziņas: kad Jāņa kristīšanas laikā Jēzus no Nācaretes miesās piedzima Kristus, tad Jēzus no Nācaretes māte atkal kļuva jaunava!

Te jums ir Jāņa evaņģēlija sākuma punkts. Un, ja jūs to aptversiet ar norādi uz to vareno kosmisko iedarbību, kas norisinājās tolaik pie Jordānas, tad jūs arī apjēgsiet, ka šādu norisi attēlot pirmo reizi, attēlot lietišķi, varēja tikai tāds, kurš ir Kristus paša iesvētīts, tas augšāmceltais Lācars, kurš „bija Kungam mīļš”, par kuru mums turpmāk vienmēr tiek teikts: „mācekļi, kurš Kungam bija mīļš”. Augšāmceltais Lācars lika līdz mums nonākt evaņģēlijam, un viņš vienīgais bija spējīgs tik cieši savienot visas vietas evaņģēlijā, jo viņš bija uzņēmis vislielāko impulsu no vislielākā iniciatora, no Kristus. Tikai viņš varēja norādīt uz to, ko tad savā veidā Pāvils apjēdza savā paša iniciācijā: ka tolaik Zemes attīstībā tika uzņemts dīglis nāves pārvarēšanai. Tādēļ nozīmīgie vārdi par to, kurš karājās pie krusta: „Jūs nedrīkstiet satriekt Viņam lielus!” Kāpēc nē? Jo viņi nedrīkstēja iejaukties formā, pār kuru varu bija jāzaglabā Kristus. Ja viņi būtu salauzuši kājas, tad zemāks cilvēcisks spēks būtu iejaucies spēkā, kuru Kristum bija jāattīsta līdz pat Jēzus no Nācaretes kauliem. Neviens nedrīkstēja iejaukties šajā formā! Jo tai bija jābūt pilnīgā Kristus varā.

Ar to mēs varam sākt rīt, lai apskatītu Kristus nāvi.

VIENPADSMITĀ LEKCIJA

1909.gada 4.jūlijs

Cilvēka iekšējo spēku harmonizēšana caur Kristus impulsu. Mistēriju būtības kopsakarības ar pasludināšanu un evaņģēlijiem.

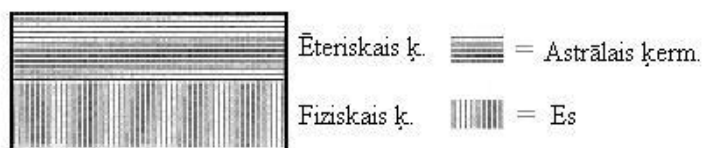
No šī cikla līdzšinējām lekcijām izriet, ka garazinātniskie pētījumi rāda, ka Kristus-notikums ir uzskatāms par vissvarīgāko visā cilvēces attīstībā, ka mums Kristus-notikumā ir jāskatās kaut kas tāds, kas ir nesis pavisam jaunu pavērsienu visā Zemes kopējā attīstībā. Tā ka mums tād bija jāsaista: caur Golgātas mistēriju, caur Palestīnas faktu un visu, kas ar to bija saistīts pirms un pēc tam, cilvēces attīstībā ir ienācis kaut kas pilnīgi jauns, un cilvēces attīstībai būtu bijis jānorisinās pilnīgi citādi, ja Kristus-notikuma nebūtu bijis. Ja mēs gribam izprast Golgātas mistēriju, tad mums vēl ir jāiemet skatu dažās pašas Kristus-attīstības intīmās detaļās.

Dabiski, ka pat četrpadsmit lekcijās nevar pateikt visu par to, kas aptver visu pasauli. To jūs redzat ieskicējam arī Jāņa evaņģēlija rakstītāju: ka vēl dažas citas lietas būtu pasakāmas, bet visa pasaule nevarētu saražot tik daudz grāmatu, lai pateiktu visu, kas ir pasakāms. Tā arī jūs nevarat pieprasīt, lai četrpadsmit lekcijās tiktu pateikts viss, kas ir saistīts ar Kristus-notikumu un tā attēlojumu Jāņa evaņģēlijā un pārējos, ar to saistītajos evaņģēlijos.

Vakar un aizvakar mēs redzējām, kā Kristus-garam, Kristus-individualitātei dzīvojot trīskāršajā Jēzus no Nācaretes apvalkā, pakāpeniski varēja tika paveikts viss, kas mums Jāņa evaņģēlijā ir attēlots līdz nodaļai par Lācara augšāmcelšanu, to ieskaitot. Tā mēs redzējām, ka Kristus bija pakāpeniski jāizveido to trīskāršo miesiskumu, fizisko ķermeni, ēterisko ķermeni un astrālo ķermeni, ko Viņam bija upurējis lielais iesvētītais Jēzus no Nācaretes. Bet mēs varēsim aprast, ko īstenībā Kristus izraisīja trīskāršajā Jēzus no Nācaretes apvalkā, tikai tad, ja pacelsim dvēseles priekšā to, kāda vispār cilvēkā pastāv kopsakarība starp atsevišķajām viņa būtības daļām.

Mēs līdz šim tikai lielos vilcienos esam ieskicējuši, ka dienas nomoda stāvoklī cilvēks gaišredzīgai apziņai parādās tā, ka viņa fiziskais ķermenis, ēteriskais jeb dzīvības ķermenis, astrālais ķermenis un Es savstarpēji cauraužas, veido savstarpēji cauraužošos veselumu, ka naktī gultā paliek guļam fiziskais ķermenis un ēteriskais ķermenis un ka ārā izcelti ir astrālais ķermenis un Es. Šodien, lai mēs labāk un precīzāk varētu aprakstīt Golgātas mistēriju, ir jāpajautā: kāda tad tieši ir šī četru cilvēka būtības daļu cauraušanās dienas nomoda stāvoklī? Tas ir, kā tad tieši Es un astrālais ķermenis iespiežas ēteriskajā ķermenī un fiziskajā ķermenī cilvēkam no rīta pamostoties? Vislabāk es jums to varēšu parādīt ar shematisku zīmējumu.

Pieņemsim, shematiski zīmējos, ka šajā zīmējumā apakšā mums būtu cilvēka fiziskais ķermenis, un virs tā būtu cilvēka ēteriskais ķermenis. No rīta, kad, nākot no garīgās pasaules, astrālais ķermenis un Es iespiežas šajā fiziskajā ķermenī un ēteriskajā ķermenī, tad tas notiek tā, ka būtiskajā – es lūdzu jūs piešķirt pienācīgu uzmanību šim vārdam! – astrālais ķermenis caurauž ēterisko ķermeni un Es caurauž fizisko ķermeni. Tā ka šeit zīmējumā horizontālās līnijas nozīmē astrālo ķermeni un ēterisko ķermeni, un vertikālās līnijas nozīmē Es un fizisko ķermeni.

Es teicu „būtiskajā”, jo, dabiski, ka cilvēkā viss cauraužas, tā ka var arī sacīt: Es ir arī ēteriskajā ķermenī un tā tālāk. Tas, kas te ir domāts, ir tieši tas gadījums – būtiskajā. Ja mēs apskatām visstiprāko cauraušanos, tad ir spēkā tas, ko es jums te shematiski esmu uzzīmējis.

Tagad pajautāsim: kas tad īstenībā notika Jāņa veiktās kristīšanas laikā? Jāņa kristīšanas laikā, mēs teicām, Jēzus no Nācaretes Es izlauzās ārā no fiziskā ķermeņa, ēteriskā ķermeņa un astrālā ķermeņa un atstāja šo trīskāršo apvalku Kristus-būtībai. Tā ka mēs shematiski drīkstam

zīmēt to, kas palika no Jēzus no Nācaretes, kā fizisko ķermeni, ēterisko ķermeni, astrālo ķermeni. Es bija pametis fizisko ķermeni. Jēzus no Nācaretes Es vietā šajā trīskāršajā apvalkā – atkal būtiskajā un, proti, galvenokārt fiziskajā ķermenī – ienāca Kristus-būtne.

☰ = Kristus-Es

Bet līdz ar to mēs esam skāruši dziļa noslēpuma maliņu. Jo, ja mēs tagad apskatām, kas tad tur īstenībā notika, tad mums ir jāsaprot: kas tur notika, tas skar visas lielās cilvēciskās attiecības, kuras mēs pēdējās dienās esam ieskicējuši.

Es jums iepriekšējās dienās ieskicēju, ka viss, kas cilvēkā ir vispārējs, kas cilvēkā, tā sacīt, ir vienādu padarošais kādā grupā, ir meklējams iedzimtības sievišķajā elementā. Es jums teicu, ka caur sievieti paaudžu gaitā tiek turpināts tas, kas, ja mēs skatāmies uz ārējo, tautas ietvaros vienu seju padarītu līdzīgu pārējām. Caur vīrišķo elementu no paaudzes uz paaudzi tiek pārņemts tas, kas vienu cilvēku atšķir no citiem cilvēkiem, kas viņu šeit uz Zemes padara par individuālu būtni, kas viņa Es nostāda uz savām kājām. Tie dižgari, kuri saskaras ar garīgo pasauli, vienmēr to ir sajutuši pareizajā veidā. Un cilvēks iemācās īsti saprast un cienīt to, ko ir teikuši lieli cilvēki, kuriem ir saskare ar garīgo pasauli, ja uzzina šos pasaules faktu dziļākos pamatus.

Palūkosimies vēlreiz uz pirmo shematisko zīmējumu. Cilvēks saka: manī dzīvo ēteriskais ķermenis, un šajā ēteriskajā ķermenī ir astrālais ķermenis. Astrālais ķermenis ir priekšstatu, ideju, domu, sajūtu, jūtu nesējs; tas dzīvo ēteriskajā ķermenī. Bet mēs redzējām, ka ēteriskais ķermenis ir tas, kurš tikai tā īsti, tā sacīt, izstrādā fizisko ķermeni pilnā mērā, ēteriskais satur spēkus, kuri veido fizisko ķermeni. Tātad mums ir jāsaprot: šajā ēteriskajā ķermenī, kad to caurauž astrālais ķermenis, ir ietverts viss, kas cilvēku izveido par cilvēku, kas viņam, tā sacīt, uzspiež noteiktu tēlu no iekšienes, no garīgajām daļām, uz āru. To, kas padara vienu cilvēku līdzīgu citiem cilvēkiem, viņš tātad saņem no tā, kas darbojas viņa iekšienē, kas nav tikai ārējs, kas tātad nav saistīts ar fizisko ķermeni, bet ir saistīts ar ēterisko ķermeni un astrālo ķermeni. Jo tās ir iekšējās daļas. Tādēļ cilvēks, kurš ieskatās šādās lietās, jūtīs, ka tas, kas caurauž viņa ēterisko ķermeni un astrālo ķermeni, viņam ir no mātišķā elementa. Bet par to, kas viņa fiziskajam ķermenim piešķir šo noteikto formu, ko tam uzspiež Es, Es fiziskajā ķermenī, par cilvēkam ir jāsaprot, ka tas ir mantojums no tēvišķā elementa.

„No tēva man ir staltais augums,
Dzīves lielā nopietnība,
No māmiņas priecīgā daba
Un patika uz dzejošanu”,

saka Gēte. Un jūs redzat, ka tā ir interpretācija tam, ko es jums uzzīmēju shematiski. „No tēva man ir staltais augums”, tas ir, tas, kas izstrādājas no Es; no māmiņas priekšstati, dzejošanas dotības – tas, kas ir ēteriskajā un astrālajā ķermenī. Dižgaru izteicieni vēl nebūt nav apjēgti, ja iedomājas tos apjēgtus caur triviāli cilvēciskiem priekšstatiem.

Bet tagad mums to, ko esam tā uzskatāmi iezīmējuši, ir jāpielieto Kristus-notikumam. No šī viedokļa mums būtu reiz jāuzdod jautājums: kas būtu noticis ar cilvēci, ja Kristus-notikums nebūtu iestājies?

Ja Kristus-notikums nebūtu iestājies, tad cilvēces attīstības gaita būtu turpinājusies tā, kā mēs to redzējām sākamies pēcatlantiskajā laikā. Mēs redzējām, ka mūžsenos laikos cilvēku kultūras pamatā valdīja tā mīlestība, kas bija cieši saistīta ar cilts radniecības saitēm, ar asinsradniecību. Mīlēja to, kas bija asinsradniecisks. Un mēs redzējām, kā cilvēces attīstības gaitā šis asins saites arvien vairāk un vairāk tika sarautas. Tagad virzīsimies no cilvēces attīstības vissenākajiem laikiem līdz laikam, kad parādījās Jēzus Kristus.

Ja senākajos laikos visur sakari tika veidoti tās pašas cilts ietvaros, tad vēlāk jūs atklāsi, ka romiešu valdīšanas laikā – un tas ir laiks, kad notika Kristus-notikums – tuvās laulības arvien vairāk tika laužtas, kā visdažādākās tautas tieši romiešu karagājienu dēļ tika savstarpēji sajauktas, kā izteiktā veidā tuvo laulību vietā bija jānāk tālām laulībām. Asins saitēm cilvēces attīstībā bija jātiek arvien vairāk sarautām, jo cilvēki bija paredzēti tam, lai mācītos balstīties paši savā Es.

Pieņemsim, ka Kristus nebūtu nācis, ka neielietu jaunu spēku, lai senās asins mīlestības vietā liktu jaunu, garīgu mīlestību. Kas tad būtu noticis? Tad tas, kas cilvēkus saved kopā, mīlestība, arvien vairāk un vairāk pazustu no Zemes virsas; cilvēka dabā atmirtu tas, kas cilvēkus vieno mīlestībā. Bez Kristus cilvēku dzimums nonāktu līdz tam, ka redzētu mīlestību savā vidū pamazām atmirstam. Cilvēki tiktu iedzīti atsevišķās individualitātēs. Ja šīs lietas apskata tikai ar ārēju zinātņi, tad, dabiski, neredz, kas ir pamatām šīm dziļajām patiesībām. Ja jūs – nevis ar ķīmiskiem līdzekļiem, bet gan ar līdzekļiem, kurus mūsu rīcībā nodod gara pētījumi – izpētītu mūsdienu cilvēku asinis un cilvēku asinis dažus gadu tūkstošus pirms Kristus atnākšanas, tad jūs atklātu, ka asinis ir izmainījušās, ka tās ir pieņēmušas tādu raksturu, kas arvien mazāk tās padara par mīlestības nesēju.

Kā kādam seno laiku gaišreģim, kurš spētu dziļi ieskatīties cilvēces attīstības gaitā, kurš prastu pareģot, kā viss būtu, ja paliktu tikai viens virziens no seniem laikiem bez Kristus-notikuma, kā šādam pareģim attēlotos nākamības attīstības gaita? Kādas ainas viņam nāktos attēlot cilvēka dvēseles priekšā, ja viņš gribētu norādīt, kas notiks nākotnē, ja tādā pašā mērā, kādā izzūd asins mīlestība, tās vietā nestātos dvēseliskā mīlestība, Kristus-mīlestība? Viņam būtu jāsaka: ja cilvēki arvien vairāk tiek izolēti viens no otra, katrs arvien vairāk nocietinās savā Es, ja robežlīnijas, kurās šķir dvēseli no dvēseles, kļūst arvien spēcīgākas tā, ka viena dvēsele arvien mazāk spēj saprast citu dvēseli, tad cilvēki ārējā pasaulē arvien vairāk nonāks pie strīdiem un ķildām, cīņa visiem pret visiem uz Zemes nāks mīlestības vietā. Tāds būtu rezultāts, ja cilvēku asins attīstība būtu notikusi *bez* Kristus. Bez cerībām uz glābšanos visi cilvēki būtu pakļauti cīņai visiem pret visiem, kas arī tā notiek, bet tikai ar tiem, kuri nav pareizā veidā caurādušies ar Kristus-principu. Tā šāds pareģis redzētu Zemes attīstības beigas, kas piepildītu viņa dvēseli ar šausmām. Viņš redzētu: tā kā dvēsele vairs nespēj saprast dvēseli, tad dvēselei ir jāplosās pret dvēseli!

Es jums šajās dienās esmu teicis, ka Kristus-princips tikai pakāpeniski var savest kopā cilvēkus. Es jums ar piemēru parādīju, kā divi cēli dižgari ar saviem viedokļiem tā nostājas viens pret otru, ka viens iedomājas sludināt īsto Kristu, Tolstojs, un ka otrs iedomājas, ka viņš sludina īsto Kristu, Solovjovs, un ka viens otru pie tam uzskata par antikristu. Jo Solovjovs uzskata Tolstoju par antikristu. Kas iesākumā plosās starp divu dvēseļu viedokļiem, tas pamazām sāktu izpausties ārējā pasaulē, tas ir, cilvēks sāktu plosīties pret cilvēku. Tā to prasa asins attīstība.

Variet neiebilst, ka par spīti Kristus-notikumam mums šodien joprojām pastāv strīdi un naidi, ka mēs vēl esam tālu no kaut kādas kristīgās mīlestības īstenošanas. Es jums jau teicu, ka mēs vēl esam tikai kristīgās attīstības sākumā. Būs liels impulss, kas Zemes attīstības tālākajā gaitā iedzīvinās Kristu cilvēku dvēselēs un viņus garīgi apvienos. Kas šodien vēl pastāv kā ķildas un strīdi un kas arī vēl novedīs pie lielākajiem ekscesiem, tas ceļas no tā, ka cilvēce vēl tikainiecīgā mērā ir caurādušies ar patieso Kristus-principu. Vēl turpina valdīt tas, kas pastāvēja cilvēcē no senajiem laikiem. To var pārvarēt tikai palēnām un pakāpeniski. Un mēs redzam lēnām un pakāpeniski Kristus-impulsu ieplūstam cilvēcē.

To tā tad būtu paredzējis kāds, kurš gaišredzīgi spētu caurskatīt cilvēces attīstības gaitu. Viņš būtu varējis teikt: es esmu sajutis senās gaišredzības spēku pēdējos atlikumus. Jums cilvēkiem reiz mūžsenos laikos bija iespēja ieskatīties garīgajā pasaulē ar neskaidru, krēslainu gaišredzību. Tas pamazām ir izzudis. Bet vēl joprojām, kā mantojums no tiem senajiem laikiem, ir iespēja anormālos gara stāvokļos, sapņiem līdzīgos stāvokļos ieskatīties garīgajā pasaulē. Tur cilvēks vēl spēj saskatīt kaut ko no tā, kas ir aiz lietu ārējās virskārtas. – Visas senās teiksmas

un pasakas, un mīti, kas patiesi satur dziļākas gudrības nekā modernā zinātne, stāsta par to, cik augstā mērā kādreiz piemita dotības nonākt īpašos stāvokļos. To varēja saukt par sapņiem, bet šajos sapņos tika pasludināti notikumi. Bet ne tā, ka cilvēks pietiekamā mērā tiktu ar seno gudrību pasargāts no cīņas visiem pret visiem. To noliedza senais gudrais, un noliedza to iedomājami asākajā veidā. Viņš teica: mēs esam saglabājuši mūžseno gudrību. Tolaik, atlantiskajā laikā, cilvēki uztvēra anormālos stāvokļos. Arī vēl tagad atsevišķi cilvēki spēj to uztvert, ja tiek novesti anormālā stāvoklī. Tur tiek sludināts, kas notiks tuvākajā nākotnē. – Bet kas tur tika pasludināts sapnī, tas ļaudīm nedeļa nekādu drošību; tas bija maldinoši un kļuva arvien maldinošāks. Tā mācīja pirmskristus laika skolotājs, tā viņš stāvēja tautas priekšā.

Tādēļ ir svarīgi, ja izprot un atzīst visu Kristus-impulsa asumu un spēku, nonākt līdz kādas lielas patiesības izpratnei. Ir jāapzinās: ārpusaulē bez Kristus-impulsa cilvēku izolēšanās un nošķiršanās dēļ, cilvēkiem nostājoties vienam pret otru, iestātos kaut kas līdzīgs cīņai par eksistenci – ko mūsdienās cilvēkiem arī mēģina iestāstīt materiālistiski-darviniskā teorija – cīņa par eksistenci, kā tā valda dzīvnieku pasaulē, bet kā cilvēku pasaulē tai nebūtu jāvalda. Varētu teikt groteski: Zemes dienu beigās uz Zemes reiz būs vērojama aina, ka no cilvēces darviniskās teorijas nozīmē izdzīvos zināmi materiālisti pēc dzīvnieku pasaules piemēra! Šī teorija, piemērota cilvēcei, ir aplama. Tā ir pareiza dzīvnieku pasaulei tā iemesla dēļ, ka dzīvnieciskajā tieši nevalda neviens tāds impulss, kas spētu strīdu pārvērst mīlestībā. Kristus darbi kā garīgs spēks cilvēcē atspēko jebkuru materiālistisku darvinismu!

Bet lai to apzinātos, ir jābūt skaidram, ka cilvēki ārējā maņu pasaulē tikai tādējādi var izvairīties no ārējas nostāšanās vienam pret otru atšķirīgo viedokļu, jūtu un rīcības dēļ, ja viņi apkaros sevī to, izdzēsīs sevī to, kas citādi izplūstu ārpusaulē. Citu viedokli citā dvēselē neapkaros tāds cilvēks, kurš vispirms būs apkarojis sevī to, kas ir apkarojams, kurš būs sevī radījis harmoniju starp dažādajām savas būtības daļām. Tad viņš ārpusaulē ieņems nevis cīnītāja, apkarotāja, bet gan mīlētāja lomu. Nevis apstrīdošais, bet mīlošais. Runa ir par ārējo strīdu neielaišanu cilvēka iekšienē. Spēkiem, kādi valda cilvēka dabā, ir jācīnās iekšēji. Divus pretējus viedokļus mums ir jāuzlūko tā, ka mēs sakām: tas ir viens viedoklis, tas var būt. Tāds ir otrs viedoklis, tāds var būt. Bet, ja es par pareizu atzīstu tikai vienu viedokli, ja es par attaisnojamu un pareizu atzīstu tikai to, ko es gribu un cīnos pret otro viedokli, tad fiziskajā plānā es iesaistos strīdā. Nostiprināt tikai savu viedokli, nozīmē būt egoistiskam. Uzskatīt par vienīgo pareizo manu rīcību, nozīmē būt egoistiskam.

Pieņemsim, ka es uzņemu sevī otru viedokli, mēģinu rast sevī harmoniju, tad es arī pilnīgi citā veidā nostājos pret otru cilvēku. Tikai tad es sāku viņu saprast. Strīdu ārpusaulē pārvadīšana, pārvēršana cilvēka iekšējo spēku harmonizēšanā, arī tā mēs varētu izteikt cilvēces attīstības tālākā progresa gaitu. Caur Kristu cilvēkiem būtu jātiek dotai iespējai kļūt sevī harmoniskiem, pašiem savā iekšienē rast iespēju harmonizēt pretējos spēkus. Kristus dod cilvēkiem spēku vispirms apdzēst strīdu pašiem sevī. Bez Kristus tas nekad nav iespējams. Senie cilvēki pirms Kristus attiecībā uz ārēju strīdu pilnīgi pareizi par pašu šausmīgāko uzskatīja: bērna strīds pret tēvu un māti. Un par pašu briesmīgāko un atbaidošāko noziegumu tajos laikos, kad zināja, kā viss attīstītos bez Kristus, tika uzskatīta tēva noslepkavošana. To bija skaidri izteikuši tie gudrie, kuri paredzēja, ka Kristus nāks. Bet viņi zināja arī to, pie kā tas novestu ārpusaulē, ja vispirms cīņa netiek izcīnīta pašam sevī.

Ieskatīsimies paši sevī. Mēs redzējam, ka cilvēkā tur, kur cauraužas ēteriskais ķermenis un astrālais ķermenis, valda māte, ka tur, kur fiziskajā ķermenī ir Es, izpaužas tēvs. Tas nozīmē: mūsos vispārējā, sugu noteicošajā, tajā, kas ir mūsu gudrības dzīve un priekšstatu dzīve, tur valda māte, tur valda sievišķais elements; tajā, kas rodas apvienojoties Es un fiziskajam ķermenim, ārēji diferencētajā tēlā, tajā, kas cilvēku padara par „Es”, tur valda tēvs, vīrišķais elements. Tātad ko bija pirmām kārtām jāpieprasa no cilvēka tiem senajiem gudrajiem, kuri domāja šādā nozīmē? Viņiem bija jāpieprasa, lai cilvēks pats sevī nonāk līdz skaidrībai par attiecībām starp fizisko ķermeni un Es no vienas puses ar ēterisko ķermeni un astrālo ķermeni no otras puses, lai viņš tiek skaidrībā par viņā valdošo mātišķo un tēvišķo. Tādēļ, ka cilvēkā ir

ēteriskais ķermenis un astrālais ķermenis, viņā ir mātišķais. Viņam, tā sacīt, bez ārējās fiziskās mātes, sevī ir arī mātišķais elements, māte. Un bez fiziskā tēva, viņā ir arī tēvišķais elements, tēvs. Izveidot īstās attiecības starp tēvu un māti sevī, tam vajadzētu būt ideālam, lielam ideālam. Ja tas nenotiek, ja cilvēks nespēj sevī harmonizēt tēvu un māti, tad disharmonijai starp tēvišķo un mātišķo elementu ir jāturpinās ārā no cilvēka fiziskajā plānā, sarīkojot ārējus postījumus. Tātad senais gudrais teica: cilvēkam ir uzdevums radīt sevī harmoniju starp tēvišķo un mātišķo elementu. Ja tas neizdodas, tad tas iznāk ārā pasaulē, ko mums ir tad jāuzskata par briesmīgāko, kas var būt.

Kā senie gudrie to, ko mēs tagad, tā sacīt, aprakstījām ar antropozofiskiem vārdiem, izklāstīja cilvēkiem? Viņi teica: mēs no mūžseniem laikiem esam mantojuši mūžsenu gudrību. Tai cilvēks vēl tagad var piekļūt anormālos stāvokļos. Bet iespēja nonākt šādā stāvoklī kļūst arvien vājāka, un pat senā iesvētīšana vairs nevar cilvēku aizvest aiz zināma punkta cilvēces attīstībā. – Apskatīsim vēlreiz šo seno iesvētīšanu, kā mēs to attēlojam iepriekšējās dienās. Kas tad notika šādas iniciācijas laikā?

Šādas iniciācijas laikā no kopējā fiziskā ķermeņa, ēteriskā ķermeņa, astrālā ķermeņa un Es veidojuma tika izcelti ārā ēteriskais ķermenis un astrālais ķermenis, bet Es palika. Tādēļ cilvēkam šo trīssarpus iniciācijas dienu laikā nevarēja būt nekādas paša apziņas. Paša apziņa bija izdzēsta. Cilvēks saņēma apziņu no augstākās garīgās pasaules, ko viņā iepludināja priesteris-iniciators, tā viņu pilnībā vadīja, tās rīcībā viņš nodeva savu Es. Kas tādējādi īstenībā notika? Notika kaut kas, ko izteica ar kādu formulu, kura jums šķitīs savāda. Bet, ja jūs šo formulu apjēgsiet, tad jums tā vairs nešķitīs dīvaina. To izteica tā: kad cilvēks tika iesvētīts senajā nozīmē, tad ārā iznāca mātišķais elements, un tēvišķais elements palika. Tas ir, cilvēks sevī nokāva tēvišķo elementu – un savienojās ar māti sevī – ar citiem vārdiem: viņš nonāvēja tēvu sevī un salaulājās ar savu māti. Tātad, kamēr iesvētāmais gulēja šajā trīssarpus dienu ilgajā letargiskajā stāvoklī, viņš bija savienojies ar māti un nonāvējis sevī tēvu. Viņš bija palicis bez tēva. Tā tam arī bija jābūt, jo viņam bija jāatsakās no savas individualitātes, viņam bija jādzīvo augstākā garīgā pasaulē. Viņš kļuva vienots ar savu tautu. Bet tas, kas dzīvoja viņa tautā, tas bija dots tieši mātišķajā elementā. Viņš kļuva vienots ar visu savas tautas organismu. Viņš kļuva tas, kas bija Nātanaēls, un ko vienmēr sauca attiecīgās tautas vārdā, jūdi par „izraēlieti”, persieši par „persieti”.

Pasaulē var būt tikai tā gudrība, kas plūst no mistērijām, nekāda cita. Tie, kuri mistērijās iemācījās atbilstošās lietas, kļuva par ziņnešiem ārējai pasaulei, un ārējā pasaule mācās to, kas tiek skatīts mistērijās. Bet tas tika mācīts cenās gudrības nozīmē, ko iemantoja tādējādi, ka sevī savienojās ar savu māti un sevī nonāvēja tēvu. Bet šī mantotā gudrība nevar cilvēku izvest pāri zināmam punktam attīstībā. Šīs senās gudrības vietā bija jānāk kaut kam citam, kaut kam pilnīgi jaunam. Ja cilvēce vienmēr turpinātu saņemt tikai šo seno gudrību, kas tika iegūta tādā veidā, tad cilvēce, kā jau mēs teicām, tiktu iedzīta strīdos visiem pret visiem. Tad saceltos viedoklis pret viedokli, sajūtas pret sajūtām, griba pret gribu; un tad nonāktu līdz tai biedējoši-šausmīgajai nākotnes aintai, ka cilvēks sevī savienojas ar māti un nonāvē tēvu. Bet to senie iesvētītie, kuri gan bija iesvētīti, bet gaidīja Kristus atnākšanu, attēloja nozīmīgās ainās, lielos, varenos tēlos. Un šo seno pirmskristus gudro uzskatu atainojums mums ir saglabāts teiksmās un mītos. Mums tikai jāatceras, piemēram, Edips; tur mēs varam atrast, ko izteica senie gudrie šajā virzienā. Šī senā grieķu teiksma, ko grieķu traģiķi attēloja tik dižēnā, varenā veidā, stāsta:

Reiz Tēbās bija valdnieks. Laios bija viņa vārds. Iokaste bija viņa sieva. Abiem ilgi nebija pēcnācēju. Tad Laios jautāja Delfu orākulam, vai viņam būs dēls, Un orākuls atbildēja: ja tu gribi dēlu, tad dēls būs tāds, kas nonāvēs tevi pašu! – Un dzērumā, reibumā, tas ir, pavājinātā apziņas stāvoklī, Laios izdarīja to, kā varēja iegūt dēlu. Piedzima Edips. Laios zināja: dēls nogalinās viņu pašu un tādēļ nolēma viņu padzīt. Lai dēls noteikti ietu bojā, valdnieks lika viņam caurdurt pēdas; tad viņš tika pamests kalnos. Kāds gans atrada bērnu un iežēlojās par viņu. Gans aizveda bērnu uz Korintu, un tur Edips tika uzaudzināts valdnieka namā. Kad viņš bija pieaudzis, tad uzzināja par orākula teikto: ka viņš nonāvēs savu tēvu un apprecēs savu māti.

Tas nevarēja tikt novērsts. Tādēļ viņš devās prom no mājām, jo tur viņu uzskatīja par valdnieka bērnu. Tad savos klejojumos viņš tieši sastapa savu īsto tēvu un viņu nepazīstot, nonāvēja. Viņš nonāca Tēbās. Tā kā viņš spēja atbildēt uz sfinksas jautājumiem, atminot briesmīgā nezvēra mīklas, kas jau tik daudziem bija nesušas nāvi, viņam bija jānokauj sfinksu. Tā viņš kļuva par savas tēvzemes varoni. Edips tika iecelts par valdnieku un saņēma arī valdnieces roku, un tā bija viņa māte. To nezinot viņš bija nonāvējis savu tēvu un apprecējis savu māti. Tagad viņš bija valdnieks. Bet tādēļ, ka viņš bija kļuvis par valdnieku šādā veidā, ka pār viņu gulās tik šausmīgi noziegumi, viņš nesa neizsakāmas nelaimes pār savu zemi, tā ka galu galā Sofokla drāmā viņš parādās kā aklais, kurš pats sev atņēmis acu gaismu.

Tās ir ainas, kas ir nākušas no senajiem gudrības avotiem. Ar to vajadzēja tikt pateiktam, ka Edips savā ziņā vēl spēja saistīties ar garīgo pasauli. Kā viņš nonāca kopsakarībā ar garīgo pasauli? Viņa tēvs bija vērsies pie orākula. Orākuli bija pēdējais mantojums no senās gaišredzības. Bet ar šo pēdējo, atlikušo mantojumu nepietika, lai ārējā pasaulē nodibinātu mieru. Tie nevarēja dot cilvēkiem to, ko bija jāsasniedz: harmoniju starp mātišķo un tēvišķo elementu.

Ka ar Edipu ir domāts tāds cilvēks, kurš vienkārši ar iedzimtību ir ticis pie zināmiem gaišredzīgiem uzskatiem senajā nozīmē, mums tiek parādīts ar to, ka viņš spēja atminēt sfinksas mīklas, tas ir, viņš izprata cilvēka dabu tiktāl, ciktāl to spēja sniegt senās gudrības pēdējie atlikumi. Tie nekad nespēja novērst niknumu vienam pret otru cilvēcē, to, kas tika attēlots ar tēva nāvi un savienošanos ar māti. Edips, kaut arī saistīts ar seno gudrību, nespēj izprast šīs kopsakarības. Šī senā gudrība vairs nepadara redzošu. To gribēja pateikt senie gudrie. Ja tā padarītu redzošu senajā asins-nozīmē, tad asinis būtu runājušas, kad Edips stāvēja pretī savam tēvam, un tās būtu runājušas, kad viņš satikās ar savu māti. Asinis vairs nerunāja! – Tā mums uzskatāmi tiek attēlota senās gudrības sašķīšana.

Kam bija jānotiek, lai mēs reizi par visām reizēm spētu rast sevī harmonisko izlīdzinājumu starp mātišķo un tēvišķo, starp paša Es, kam piemīt tēvišķais, un starp mātišķo? Bija jānāk Kristus-impulsam! Un tagad vēl no citas puses ieskatīsimies zināmos kāzu Kānā Galilejā dziļumos.

Tur ir teikts: „Un Jēzus māte bija tur. Bet arī Jēzus un Viņa mācekļi bija aicināti kāzās.” Jēzum – labāk teikt Kristum – bija cilvēkiem jāradā lielā priekšzīme būtnei, kas pati sevī ir atradusi vienošanos sevī, starp savu Es un starp mātišķo principu. Kāzās Kānā Galilejā viņš norādīja uz to attiecībā uz savu māti: „Kas man ar tevi, sieva? (Kaut kas iet no manis pie tevis)” Tā bija jauna no manis-pie tevis-iesana. Tas vairs nebija senajā nozīmē, tas nozīmēja visu apstākļu un attiecību atjaunošanu. Tas bija ideāls uz visiem laikiem izlīdzinājumam pašam sevī, bez tēva nogalināšanas, tas ir, bez iziešanas vispirms no fiziskā ķermeņa, lai rastu izlīdzinājumu ar mātišķo principu savā Es. Tagad bija pienācis laiks, kad cilvēks mācās pats sevī apkarot pārāk lielo egoisma spēku, Es-principu, kad viņš mācās izveidot īstās attiecības ar to, kas ēteriskajā ķermenī un astrālajā ķermenī valda kā mātišķais princips. Tādēļ ar kāzām Kānā mums vajadzēja tikt parādītam skaistam atspoguļojumam šim pašam Es, kas ir tēvišķais princips, attiecībām ar mātišķo principu kā iekšējai harmonijai, kā mīlestībai, kāda ārpusaulē valda starp Jēzu Kristu un viņa māti. Tam vajadzētu būt atspoguļojumam harmoniskajam izlīdzinājumam starp Es un mātišķo principu pašam sevī. Agrāk tā nebija, tas parādījās tikai ar šo Kristus izdarīto. Bet, tā kā tas bija nācis caur Kristus darbiem, tad līdz ar to nāca vienīgais iespējamais atspēkojums – atspēkojums ar paveikto – visam tam, kam būtu bijis jānāk to seno mantotās gudrības atlikumu ietekmē, kas būtu noveduši pie tā, ka sevī jānonāvē tēvu un jāsavienojas ar māti. Ko tā tad apkaro Kristus-principus?

Kad senais gudrais, kurš uzlūkoja Kristu, tagad nostādīja pretī seno un jauno, tad viņš varēja teikt: ja senajā nozīmē tiek meklēta savienošanās ar māti, tad pār cilvēci nekad nevar nākt nekas labs. Bet, ja jaunajā nozīmē, kā to parāda kāzas Kānā, tiek meklēta savienošanās ar māti, ja cilvēks tā savienojas ar sevī dzīvojošo astrālo ķermeni un ēterisko ķermeni, tad laika gaitā cilvēku vidū arvien vairāk un vairāk ienāks svētība un miers, un brālība, un ar to tiks

apkarots senais tēva nonāvēšanas princips un savienošāns ar māti princips. – Kas tātad īstenībā bija tas naidīgais elements, kuru Kristum bija jānovāc? Tā nebija senā gudrība, to nevajadzēja apkarot. Tā zaudēja savu spēku, tā pakāpeniski izsīka pati no sevis. Un mēs redzam, kā tie, kuri tai uzticējās, kā Edips, tieši tādēļ nonāca disharmonijā. Bet ļaunums pats no sevis neizsīktu, ja kāds gribētu novērsties no jaunās gudrības, tas ir, no tā veida, kā darbojas Kristus-impulss, ja stingri paliek turamies pie vecā principa. Tas tika sajūsts kā vislielākais progress, ka nepaliek pie senā principa, ka stingri neturas pie vecās līnija, bet gan atzīst, kas līdz ar Kristu ir ienācis pasaulē. Vai mums ir iezīmēts arī tas? Jā! Teiksmas un mīti satur visdziļāko gudrību. Ir kāda teiksma – tā gan nav ietverta evaņģēlijos, bet tādēļ tā nav mazāk kristīga teiksma un arī kristīga patiesība – un tā skan šādi:

Reiz dzīvoja kāds laulāts pāris. Šim laulātajam pārim ilgi nebija dēla. Tad mātei sapnī – ievērojiet to labi! – tika atklāts, ka viņai piedzimtu dēls, bet, ka šis dēls vispirms nonāvētu savu tēvu un tad savienotos ar māti, un nestu šausmīgas nelaimes visai ciltij.

Te atkal ir sapnis, tāpat kā Edipā orākuls, tas ir, te mums ir mantojums no senās gaišredzības. Mātei senajā veidā tika atklāts, kas notiktu. Vai ar to pietiek, lai izprastu pasaules attiecības, lai novērstu nelaimi un postu, kas viņai tika atklāti? Pajautāsim teiksmi. Teiksma tālāk mums māca:

Šis gudrības iespaidā, ko viņa uzzināja sapnī, māte savu bērnu, kurš viņai bija piedzimis, aizveda uz Kariotas salu. Tur tas tika pamests, bet viņu atrada kāda netālu dzīvojoša valdniece. Viņa paņēma bērnu pie sevis un uzaudzināja, jo viņiem ar vīru nebija savu bērnu. Vēlāk šis laulātais pāris tad dabūja paši savu bērnu, un tad atradenis drīz vien sajūtās atstumts un sava nevaldāmā temperamenta dēļ nogalināja valdnieka dēlu. Bet tagad viņš tur vairs nevarēja palikt, viņam bija jābēg un tā viņš nonāca zemkopja Pilāta mājās. Tur viņš drīz kļuva par nama pārvaldnieku. Bet drīz viņš sastrīdējās ar kaimiņu, par kuru zināja tikai to, ka tas ir kaimiņš. Strīdā viņš kaimiņu nosita – un nezināja, ka tas ir bijis viņa īstais tēvs. Un pēc tam viņš apprecējās ar šī kaimiņa atraitni, savu māti! Šis atradenis bija Jūda no Kariotas. Un kad viņš uzzināja par savu šausmīgo stāvokli, viņš atkal bēga. Un žēlastību savā stāvoklī viņš atrada tikai pie tā, kuram pietika žēlastības, līdzcietības visiem, kas nonāca viņa tuvumā, kurš sēdēja pie viena galda ne tikai ar muitniekiem un grēciniekiem, bet kurš, neskatoties uz savām spējām dziļi ieskatīties cilvēkos, arī šo lielo grēcinieku pieņēma savā tuvumā; jo tas bija Viņa uzdevums, rūpēties ne tikai par labajiem, bet gan par visiem cilvēkiem un vadīt viņus no grēka uz svētību. Tā Jūda no Kariotas nonāca pie Jēzus Kristus. Un nu viņš nesa to lielo postu, kas bija pareģots, un tam – ar Šillera vārdiem: „Tas tieši ir ļauna darba lāsts, ka tam vienmēr ir jāturpina dzemdēt ļaunumu” – bija savas sekas Kristus tuvo cilvēku lokā. Viņš kļuva par Jēzus Kristus nodevēju. Pamatā ņemot, tas, kam bija jāpiepildās, jau bija piepildījies ar tēva nonāvēšanu un laulībām ar māti. Bet tur palika pāri, tā sacīt, instruments, jo viņam bija jāklūst par instrumentu, par ļaunuma rīku, kam bija jāpieved klāt labajam, lai tādējādi, tā sacīt, paveiktu savu darbu.

Tas, kurš mums tiek attēlots kā Edips, kā sekas viņa nestajam ļaunumam no tā mirkļa, kad apzinās šo ļaunumu, zaudē acu gaismu. Bet tas, kuram ir tāds pats liktenis dēļ saistīšanās ar seno gudrības mantojumu, nepaliek akls, bet gan ir izraudzīts piepildīt likteni un izdarīt to, kas noved līdz Golgātas mistērijai, kurš izraisa tā fizisko nāvi, kurš ir „pasaules gaisma”, kurš pasaules gaismai liek dziedināt akli dzimušo. Edipam bija jāzaudē acu gaismu; akli dzimušajam Kristus deva acu gaismu. Bet Viņš mira caur to, kuram bija Edipa raksturs, ar ko mums jātieks parādīt, kā senā gudrība cilvēcē pakāpeniski izsīkst, kā ar to vairs nepietiek, lai nestu cilvēkiem svētību un mieru, un mīlestību. Tam bija nepieciešams Kristus-impulss ar Golgātas notikumu. Tam bija nepieciešams, lai vispirms parādītos tas, kas mums kā ārējs tēls parādās Jēzus Kristus-Es attiecībās ar savu māti kāzās Kānā Galilejā. Tam bija nepieciešams, lai iestātos vēl kaut kas, ko Jāņa evaņģēlija rakstītājs mums attēlo šādi:

Tur lejā pie krusta stāvēja māte, tur lejā stāvēja mācekļi, tas „kuru Kungs mīlēja”, Lācars-Jānis, kuru Viņš pats bija iniciējis, caur kuru kristietības gudrībai bija jānāk pie

pēctečiem visā pasaulē, kuram bija tā jāietekmē cilvēku astrālos ķermeņus, lai tajos varētu dzīvot Kristus-principi. Kristus-principam bija jādzīvo cilvēka astrālajā ķermenī, un Jānim bija to jāpanāk. Bet tādēļ šim Kristus-principam vēl no krusta bija jātiek savienotam ar ēterisko principu, ar māti. Tādēļ Kristus no krusta vēl izsauc vārdus: „No šīs stundas tā ir tava māte, un tas ir tavs dēls!” Tas ir, Viņš sasista savu gudrību ar mātišķo principu!

Tā mēs redzam, cik dziļi ir ne tikai evaņģēliji, bet arī, cik dziļas ir visas kopsakarības mistērijās. Jā, senās teiksmas ir saistītas ar pasludināšanu un jauno laiku evaņģēlijiem, kā pareģojums un piepildījums! Senās teiksmas mums ar Edipu un ar Jūdas teiksmu skaidri parāda vienu: reiz ir bijusi dievišķa, mūžsena gudrība. Bet tā izsīka. Un ir jānāk jaunai gudrībai. Un šī jaunā gudrība vedīs cilvēkus pie tā, pie kā senā gudrība nekad nebūtu spējusi novest. Kam būtu jānotiek bez Kristus-impulsa, to mums pasaka Edipa sāga. Kas bija Kristus pretinieks, stingā turēšanās pie senās gudrības, to mums māca Jūdas sāga. Bet to, ko skaidroja jau senās teiksmas un mīti, ka ar to nepietiek, to mums jaunā gaismā no jauna pasludinot pasaka evaņģēlijs. Evaņģēlijs mums atbild uz to, ko senās teiksmas izrunāja ar senās gudrības ainām. Tās teica: no senās gudrības nekad nevar nākt tas, kas cilvēcei ir nepieciešams nākotnei. Bet evaņģēlijs kā jaunā gudrība mums saka: es pasludinu jums, kas cilvēcei ir nepieciešams un kas nekad nevarētu nākt bez Kristus-principa ietekmes, bez notikumiem Gogātā.

DIVAPDSMITĀ LEKCIJA

Kassele, 1909.gada 5.jūlijs

Mūžsenās gudrības izsīkšana un tās atkalatjaunošanās caur Kristus impulsu. Golgātas mistērijas nozīme cilvēces attīstībai uz mūsu Zemes.

Mēs tagad esam nonākuši svarīgā mūsu apskatu punktā, zināmā mērā esam nonākuši pie to kulminācijas. Ka mums tagad nāksies tikt galā ar dažādām grūtām tēmām evaņģēliju skaidrojumā, tas laikam ir pašsaprotami. Tādēļ šodien, sākot iztirzājumus, pirms mēs vēl turpinām vakarējo, es gribētu dažos īsos vilcienos dot pārskatu pār to, kas vakar tika pateikts attiecībā uz principiālo.

Mēs taču zinām, ka cilvēces attīstībai mūžsenajos laikos bija būtiski cits veidols nekā mūsdienās. Un mēs zinām, ka tas, kas ir „cilvēks”, mums vienmēr parādās jaunā formā, jo tālāk mēs atskatāmies agrākajos stāvokļos. Mēs jau pieskāramies tam, ka mēs varam no mūsu laika, kuru varam saukt par Viduseiropas kultūras laikmetu, atskatīties grieķu-latīņu laikā, ka mēs varam atgriezties tālākā pagātnē ēģiptiešu-haldejiešu laikā, tad laikā, kad seno persiešu tautu vadīja Zaratustra. Tad mēs nonākam tajā mūžsenajā pagātnē pie no mūsējās ļoti atšķirīgās indiešu kultūras, un līdz ar to mēs jau nonākam tādā kultūras attīstības laikmetā, kas sekoja kādai lielai, varenai katastrofai. Un šī katastrofa, kura notika vētrainos procesos gaisa un ūdens elementos, noveda pie tā, ka tā zeme, kuru cilvēce bija apdzīvojusi pirms indiešu kultūras, senā Atlantīda, kura bija atradusies starp Eiropu, Āfriku un Ameriku, pazuda, ka cilvēki aizceļoja uz rietumiem un uz austrumiem, no vienas puses apdzīvojot Ameriku un no otras puses Eiropas, Āzijas un Āfrikas zemes, kas pamazām pieņēma savu tagadējo veidolu. Šo atlantisko laiku pieredzēja cilvēce, kura attiecībā uz dvēseli, proti, senākajos laikos, bija pavisam citādāka nekā mūsdienu cilvēce. Un mūs arī pirmām kārtām interesē dvēseliskais cilvēces attīstībā, jo mēs zinām, ka viss ķermeniskais ir sekas dvēseliski-garīgajai attīstībai. Kāda tad bija dvēseles dzīve senajos Atlantīdas laikos?

Mēs zinām, ka atlantiskajā laikā cilvēkam bija pavisam citādāka apziņa nekā vēlāk, ka cilvēkam savā ziņā tolaik piemita tāda sena gaišredzība, bet viņam vēl nepiemita skaidri izteikta pašapziņa, sava Es apziņa. Jo šo sava Es apziņu iegūst tikai ar to, ka iemācās sevi atšķirt no ārējiem priekšmetiem. Bet cilvēks tolaik vēl nevarēja pilnībā atšķirt sevi no ārējiem priekšmetiem. Iztēlosimies, kas notiktu mūsdienās, ja cilvēks šodienas apstākļos nespētu sevi atšķirt no apkārtējā.

Šodien cilvēks jautā – ļausim tam pārskatā nostāties mūsu dvēseles priekšā –: kur ir manas būtības robeža? Un savā ziņā attaisnoti no šodienas viedokļa viņš saka: manas būtības robeža ir tur, kur mana āda mani norobežo no ār pasaules. – Cilvēks domā, ka pie viņa pieder tikai tas, kas ir iekšpus ādas, un ka viss pārējais ir ārēji priekšmeti, kas ir ap viņu, no kuriem viņš sevi atšķir. Tā viņš saka tā iemesla dēļ, ka zina, ka viņš vairs nebūtu un nevarētu būt vesels cilvēks, ja viņam atņemtu kādu gabalu no tā, kas ir iekšpus viņa ādas. Ka viņš, ja viņam nogrieztu kādu gabalu gaļas, vairs nav viss cilvēks, tas no zināma viedokļa ir pareizi teikts. Bet mēs arī zinām, ka cilvēks ar katru elpas vilcienu ieelpo gaisu. Un ja mēs jautājam: kur ir šis gaiss? – tad nākas atbildēt: tas visapkārt mums, tas ir visur, kur apkārtējā vide robežojas ar mums; tur ir gaiss, kas nākamajā mirklī jau ir mūsos. – Tagad tas ir ārā, nākamajā mirklī tas ir mūsos. – Nogrieziet šo gaisu, aizvāciet šo gaisu, un jūs vairs nevarat palikt dzīvs! Jūs vēl mazāk esat vesels cilvēks, nekā ja jums būtu nogriezta roka, kas ir iekšpus jūsu ādas!

Tātad pareizi sakot vajadzētu būt tā, ka mēs sakām: tā nemaz nav taisnība, ka mūsu robeža ir tur, kur beidzas āda! Gaiss, kas mūs aptver, arī pieder pie mums – tas nepārtraukti iet iekšā un ārā, un mēs nemaz nedrīkstam patvaļīgi noteikt robežu, kas sastāv no ādas. – Ja cilvēks gribētu to noskaidrot – to viņam būtu jādara teorētiski, jo uztvere nesniedz šo novērojumu – tad viņam būtu jāpārdomā par to, ko ār pasaule pati viņam neuzspiež. Tajā acumirklī, ja cilvēks nepārtraukti redzētu gaisa plūsmu, kas ieplūst viņā, kā tas izplatās viņā, izmainās un atkal pamet

viņu, ja tas katrā acu mirklī būtu cilvēka acu priekšā, viņam pat prātā neienāktu teikt: šī roka pieder pie manis vairāk nekā gaisa plūsma, kas ieplūst manī. Tad viņš gaisu pieskaitītu pie sevis, un viņš tiktu uzskatīts par tādu, kam rādās halucinācijas, ja viņš teiktu: es esmu patstāvīga būtne, kas var pastāvēt arī bez apkārtējās vides.

Atlantietis šādām ilūzijām nevarēja nodoties, jo viņam novērojumi patiešām skaidri rādīja kaut ko citu: viņš neredzēja savas apkārtnes priekšmetus ar stingrām kontūrām, bet gan redzēja tos krāsainas auras aptvertus. Tādu augu, kā to redzam mēs, viņš neredzēja, bet gan līdzīgi kā mēs miglainā rudens vakarā uz ielas redzam laternas, tāpat viņš visu redzēja lielas, krāsainas auras ietvertu. Tas tā bija tādēļ, ka starp visām lietām, kas ir ārpusaulē, ir gars, garīgas būtnes, kuras viņš ar savu tālaika neskaidro gaišredzību vēl spēja uztvert. Tāpat kā starp laternu spuldzēm ir migla, tāpat visur telpā ir garīgas būtnes. Atlantietis redzēja šīs garīgās būtnes tāpat, kā jūs redzat miglu. Tādēļ viņam šīs garīgās būtnes veidoja kaut ko kā miglas-auru, kas pārklāja ārējos priekšmetus. Paši ārējie priekšmeti viņam bija neskaidri. Bet, tā kā viņš redzēja garu, tad redzēja arī visu garīgo, kas izplūda no viņa un ieplūda viņā. Tādēļ viņš arī pats sevi redzēja kā daļu no visas apkārtējās pasaules. Viņš redzēja visur ieplūstam savā miesā strāvojumus, ko mūsdienās jūs vairs nevariet saskatīt. Gaiss vēl ir pats raupjākais, cilvēkā ieplūst vēl daudzi citi daudz smalkāki strāvojumi. Cilvēks ir atradinājies skatīt garīgo, jo viņam vairs nepiemīt tā senā krēslainā gaišredzība. Atlantīdas cilvēks redzēja garīgos strāvojumus izplūstam un ieplūstam, tāpat kā jūs pirksts, ja tas apzinātos, redzētu, kā tajā ieplūst un izplūst asinis, un ka viņam būtu jānokalst, ja jūs viņu norautu nost. Tāpat kā justos pirksts, tā atlantietis jutās kā daļa no kāda organisma. Viņš jūta: caur manām acīm un ausīm un tā tālāk ieplūst dažādi strāvojumi. Ja es no tiem izraušos, tad vairs nebūšu cilvēks. – Viņš jutās ieplūdis visā ārējā pasaulē. Cilvēks redzēja garīgo pasauli, bet nevarēja sevi atšķirt no tās, viņam nebija tādas stipras Es sajūtas, paša apziņas mūsdienu nozīmē. Attīstīt tādu viņam kļuva iespējams tādējādi, ka no viņa novērojumiem atkāpās tas, kas veidoja atkarību no apkārtējās pasaules garīgo acu priekšā. Līdz ar to, ka tas kļuva viņam neredzams, radās iespēja attīstīt paša apziņu, Es-sību.

Šis uzdevums: attīstīt paša apziņu, Es-sību, bija pēcatlantiskā laika cilvēka uzdevums. Pēc lielās atlantiskās katastrofas pēcatlantiskā laika tautas bija organizētas tā, ka garīgā pasaule atkāpās no viņu apziņas, un viņi pakāpeniski iemācījās arvien skaidrāk un skaidrāk saskatīt ārējo fiziski-juteklisko pasauli. Bet viss, kas pasaulē attīstās, nenotiek uzreiz, bet gan pamazām; tas norisinās lēnām un pakāpeniski. Un tā arī senā krēslainā gaišredzība tika zaudēta lēnām un pakāpeniski. Jā, zināmiem cilvēkiem, kuri to ir saņēmuši kā mantojumu, tādiem kā mēdijiem pie zināmiem priekšnosacījumiem tā piemīt vēl mūsdienās. Tas, kas savā laikā ir sasniedzis augstāko attīstības punktu, atmirst lēnām un pakāpeniski.

Parastajiem cilvēkiem senākajos pēcatlantiskajos laikos vēl piemita daudz no šīm gaišredzības spējām. Un to, ko šie cilvēki redzēja garīgajā pasaulē, to papildināja un iedvesmoja iesvētītie, kuri aprakstītajā veidā ar īpašām metodēm tika ievesti garīgajā pasaulē un kļuva par sūtņiem, ziņnešiem tam, ko agrāk savā ziņā bija redzējuši visi cilvēki. Teiksmas, mīti mums labāk uzglabā to, kas bija patiesi senajos laikos, nekā kādi ārēji vēsturiskie pētījumi – pirmām kārtām tās teiksmas un mīti, kas ir saistīti ar orākulu vietām. Tur bija tā, ka īpaši cilvēki anormālos stāvokļos – varētu teikt: sapņos, meditācijās – tika vadīti tā, ka tika novesti apziņas stāvoklī, kurš bija neskaidrāks, tumšāks nekā parastais, gaismais dienas stāvoklis. Viņiem tad bija pavājināta apziņa tā, ka viņi gan bija starp ārpusaules priekšmetiem, bet paši tos neredzēja. Tas arī nebija senais gaišredzības stāvoklis, bet gan starpstāvoklis, pa pusei sapņojoša, pa pusei gaišredzīga veida. Kad nu gribēja kaut ko uzzināt par zināmām pasaules kopsakarībām, kā būtu jārikojas vienā vai otrā situācijā, tad to jautāja orākulam, tāpat tur, kur senie krēslainie gaišredzības stāvokļi vēl pastāvēja kā senā veida iedzimts mantojums.

Tāpat cilvēkam viņa attīstības sākumā gudrība tika iedota līdzī. Gudrība ieplūda viņā. Bet šī gudrība pamazām izsīka. Un pat iesvētītie savos anormālajos stāvokļos – jo viņus garīgajā pasaulē bija jāieved, izceļot ārā ēterisko ķermeni – arī viņi spēja nonākt tikai līdz arvien nedrošākiem novērojumiem garīgajā pasaulē. Bet tas tiem, kuri bija iesvētīti ne tikai senajā

veidā, bet gāja līdzī laimam, kuri vienlaikus bija pravieši nākotnei, izsauca atziņu, ka cilvēcei ir nepieciešams jauns impulss. Sens gudrības krājums cilvēcei bija ticis iedots līdzī, kad tā nokāpa no dievišķī-garīgiem augstumiem; bet tas bija kļuvis arvien tumšāks un tumšāks. Agrāk tas bija piederējis visiem cilvēkiem, tad tikai nedaudziem, kuri orākulu vietās tika novesti īpašos stāvokļos, tad tikai iesvētītajiem.

Ir jānāk laimam – tā teica iesvētītie, kuri saprata laika zīmes – kad šis senais gudrības krājums cilvēcē būs tik izsīcis, ka šī gudrība vairs nespēs vadīt un virzīt cilvēkus. Tad cilvēks pasaulē nonāks nedrošības varā. Tas izpaudīsies viņa gribā, viņa rīcībā un viņa jūtās. Un šai gudrībai pakāpeniski atmirstot, cilvēki bez gudrības vadīs paši sevi. Viņu Es arvien pieņemsies spēkā, tā ka, gudrībai atkāpjoties, katrs sāks meklēt patiesību pats savā Es, sāks attīstīt pats savas jūtas, attīstīs pats savu gribu, katrs pats par sevi, un cilvēki arvien vairāk un vairāk nošķirsies, kļūs arvien svešāki viens otram, arvien mazāk sapratīsies viens ar otru. Tā kā katrs gribēs domāt pats savas domas, kas viņā nieieplūst no vienotās gudrības, tad viens vairs nevarēs saprast otra domas. Un tā kā viņa jūtas vairs nevadīs vienotā gudrība, tad nonāks tiktāl, ka cilvēku jūtas kļūs pretējas. Un tāpat būs arī ar rīcību. Cilvēki rīkosies, domās un jutīs visi viens pret otru, un galu galā visa cilvēce būs sašķelta nemitīgi viens otru apstrīdošos indivīdos.

Un kas bija tā ārējā fiziskā zīme, kas parādījās kā šādas iespējamās attīstības izpausme? Tās bija pārmaiņas, ko cilvēki piedzīvoja savās asinīs. Pavisam senajos laikos pastāvēja tuvās laulības, kā mēs zinām. Cilvēki precējās tikai savas asinsradniecīgās ciltis ietvaros. Bet arvien vairāk un vairāk šo tuvo laulību vietā nāca tālās laulības. Svešas asinis sajaucās ar svešām asinīm, tādēļ notika tā, ka seno laiku iedzimtais mantojums kļuva arvien mazāks un mazāks. Atcerēsimies vēlreiz Gētes vārdus, ko mēs pieminējam vakar:

„No tēva man ir staltais augums,
Dzīves lielā nopietnība,
No māmiņas priecīgā daba
Un patika uz dzejošanu”,

Vakar mēs to attiecinājām uz to, ka no mātišķā elementa, kā tas tiek mantots no paaudzes uz paaudzi, ceļas tas, kas ir cilvēka ēteriskajā ķermenī, tā ka katrs cilvēks pats savā ēteriskajā ķermenī nes mātišķā elementa mantojumu, tāpat kā fiziskajā ķermenī nes tēvišķā elementa mantojumu. Pastāvot tikai asinsradniecībai, iedzimtība, kas turpinās no ēteriskā ķermeņa uz ēterisko ķermenī, bija liela, un senās gaišredzības spējas bija atkarīgas no šīs iedzimtības. Cilvēki, kuri bija cēlušies no tuvām laulībām, mantoja ar asinīm, ar radniecīgajām asinīm savā ēteriskajā ķermenī senās gudrības spējas. Kad nu asinis tagad arvien vairāk sajaucās, arvien vairāk sajaucās svešas ciltis tālajās laulībās, arī iespēja mantot seno gudrību iedzimtības ceļā kļuva arvien mazāka. Jo, kā jau mēs vakar teicām: cilvēka asinis mainījās, asiņu sajaukšanās dēļ tās kļuva tādas, ka cilvēkiem arvien vairāk aptumšoja seno gudrību. Ar citiem vārdiem: asinis, iedzimto mātišķo īpašību nesējs, kļuva arvien mazāk piemērotas, lai iedzimtības ceļā tiktu mantotas senās gaišredzības spējas. Asinis attīstījās tā, ka cilvēki kļuva arvien nespējīgāki ieskatīties garīgajā pasaulē. Fiziski mums tātad jāsaprot: cilvēka asinis attīstījās tādā veidā, ka kļuva arvien mazāk spējīgas nest seno, cilvēkus droši vadošo gudrību, un arvien vairāk iekrita otrajā ekstrēmā, kļūstot par egoisma nesējām, tas ir, nesa to, kas cilvēkus kā Es-us nošķir un nostāda vienu pret otru. Un līdz ar to tās arī kļuva arvien mazāk spējīgas apvienot cilvēkus mīlestībā.

Šajā asins pasliktināšanās procesā mēs, dabiski, vēl joprojām esam iekšā. Jo šis process, cik tātāl šī asins pasliktināšanās ceļas no senajiem laikiem, lēnām ies savu gaitu līdz pat Zemes laika beigām. Tādēļ cilvēcē bija jāienāk impulss, kurš bija spējīgs atkal uzlabot to, kas ar asinīm bija palicis sliktāks. Attiecībā uz savu asinsradniecību cilvēki tiek vestī maldos un postā. To mums saka senie gudrie caur savām teiksmām un mītiem. Cilvēki vairs nevarēja paļauties uz to, kas viņiem bija atstāts kā senās gudrības iedzimts mantojums: ja tu arī uzmeclē orākulu un pajautā: kam būtu jānotiek? – tad orākuls pasaka tikai ko tādu, kas cilvēku patiešām noved

pie mežonīgākajiem strīdiem un ķildām. – Piemēram, orākuls paredzēja, ka Lājam un Jokastei piedzims dēls, kurš nonāvēs savu tēvu un apprecēs māti. Bet tomēr, kaut arī bija šis senās gudrības mantojums, orākula gudrība, tajā laikā vairs nevarēja tikt novērsts, ka asinis arvien vairāk pakļaujas maldiem: Edips tomēr nonāvē savu tēvu un apprec māti, noslepkavo tēvu un izdara asinsgrēku.

Senais gudrais gribēja pateikt: cilvēkiem kādreiz bija gudrība. Bet, pat ja tā būtu saglabājusies, cilvēki tomēr nevarētu apstāties sava Es tālākā attīstībā, un egoisms attīstītos tik spēcīgi, ka asinis plosītos pret asinīm. Asinis vairs nav tam piemērotas, lai vestu cilvēku augstāk, ja tās vada tikai senā gudrība. – Tā tas, kurš deva sākotnējo Edipa teiksmas ainu kā gaišredzīgs iniciators, gribēja brīdināt cilvēkus un pateikt: tā tas reiz notiks ar jums, ja nenāks nekas cits kā tikai senā orākulu gudrība! – Un Jūdas teiksmā mums vēl skaidrāk ir saglabājies, kas būtu iznācis no senās orākulu gudrības. Arī Jūdas mātei tika pareģots, ka dēls nonāvēs tēvu un apprecēs māti, no kā celsies neaprakstāms posts. Un tomēr viss piepildījās! Tas ir, senā mantotā gudrība nav spējīga pasargāt cilvēku no tā, kam viņam jātiek pakļautam, ja cilvēcē neparādās kāds jauns impulss.

Tagad pajautāsim precīzāk par iemesliem, kāpēc tas tā notika. Pajautāsim sev: kāpēc mūžsenajai gudrībai bija pakāpeniski jāķūst nederīgai attiecībā uz cilvēces pārvaldīšanu? Mēs varam saņemt atbildi uz šo jautājumu, ja tuvāk apskatām šīs mūžsenās gudrības izcelšanos attiecībā uz cilvēci.

Es jums jau pieminēju, ka senajos atlantiskajos laikos pastāvēja pavisam cita kopsakarība starp cilvēka fizisko ķermeni un cilvēka ēterisko ķermeni nekā vēlāk. Par cilvēka dabas četrām daļām mūsdienās ir spēkā tas, ka fiziskais ķermenis un ēteriskais ķermenis ir tā viens ar otru saistīti, ka tie apmēram pārsedzas, un it īpaši tā tas ir cilvēka galvas daļā. Bet tā tas ir tikai mūsu laikā. Ja mēs atskatāmies atlantiskajā laikā, tad tur ir tāda kopsakarība, ka cilvēka ēteriskais ķermenis attiecībā uz galvas daļu visur sniedzas tālu uz āru. Cilvēka ēteriskais ķermenis, it īpaši attiecībā uz galvu, atlantiskajā laikā sniedzās tālu ārā no fiziskā ķermeņa. Bet atlantiskā attīstība norisinājās tieši tā, ka ēteriskais ķermenis arvien vairāk pārklājās ar fizisko ķermeni, it īpaši attiecībā uz galvu. Ēteriskais ķermenis arvien vairāk ievilkās fiziskajā ķermenī un dabiski, ka līdz ar to izmainīja šo cilvēka būtības daļu. Tātad tas ir būtiskais attiecībā uz šo cilvēka attīstības aspektu, ka cilvēka galvas ēteriskā daļa turpina ievilties iekšā galvas fiziskajā daļā un ka abas sāk pārklāties. Bet ēteriskais ķermenis, kamēr tas bija ārpus fiziskās galvas, bija pavisam citā stāvoklī nekā pēc tam. Bija tā, ka tas no visām pusēm bija saistīts ar strāvojumiem, ar citām garīgām būtībām; tas, kas tur ieplūda un izplūda, tas šim cilvēka ēteriskajam ķermenim atlantiskajos laikos deva gaišredzības spējas. Tātad šīs gaišredzības spējas cēlās no tā, ka ēteriskais ķermenis vēl nebija pilnībā iekšā fiziskajā ķermenī attiecībā uz galvu, un ka no visām pusēm galvā ieplūda strāvājumi, kas deva šim ēteriskajam ķermenim gaišredzības spējas.

Tad pienāca laiks, kad ēteriskais ķermenis ievilkās fiziskajā ķermenī. Līdz ar to ēteriskais ķermenis savā veidā – ne pilnībā – atrāvās no šiem strāvājumiem. Tas tātad sāka noslēgties no pieplūdumiem, kas bija devuši gaišredzības spējas, lai ieskatītos pasaules gudrībā. Kad kāds tika iesvētīts senajos laikos un viņa ēteriskais ķermenis bija izcelts ārā, tad viņa ēteriskā galva atkal tika ieslēgta apkārtējos strāvājumos, līdz ar to viņam atkal ķūstot gaišredzīgam. Ja tas būtu noticis vienā mirklī apmēram atlantiskā laika vidū, ka ēteriskais ķermenis pēkšņi tiktu pilnībā nogriezts no saskarsmes ar ār pasauli, tad cilvēks daudz ātrāk būtu zaudējis jebkuru seno gaišredzību. Tad arī nebūtu palikuši nekādi atlikumi no šīs senās gaišredzības pēcatlantiskajā laikā, un cilvēks būtu nonācis vēlākajos laikos bez kādām atmiņām par gaišredzību. Tomēr cilvēks savā ziņā palika saistīts ar ārējiem strāvājumiem, un iestājās vēl kaut kas cits. Šis ēteriskais ķermenis, kurš bija atraisījies no apkārtējiem strāvājumiem, bija paturējis sevī senās gudrības spēju atlikumus. Tagad ievērojiet labi: atlantiskā laika beigās, pēc tam, kad cilvēks savu ēterisko ķermeni bija uzņēmis sevī, šajā ēteriskajā ķermenī vēl bija zināms fonds, krājums, atlikums no tā, kas reiz ēteriskajam ķermenim bija piemītis ārpusē, „ietaupījums”, ja drīkst tā izteikties. Tas ir līdzīgi, kā dēlam ir tēvs. Tēvs nopelna, un dēls

vienmēr dabū no sava tēva šo vai to, kas viņam ir nepieciešams. Tā cilvēks saņēma gudrību, cik daudz viņam bija tā vajadzīga, no savas apkārtnes, līdz kamēr ēteriskais ķermenis atraisījās. Bet tagad pieņemsim, lai paliktu pie mūsu salīdzinājuma: dēls zaudē tēvu, viņam pāri paliek tikai zināma daļa, dēls pats neko klāt nepelna; tad reiz viņš būs visu iztērējis un viņam vairs nekā nebūs. Šādā stāvoklī bija cilvēks. Viņš bija atraisījies no sava tēva-gudrības, neko nepiesaimniekoja klāt, un bija no tā dzīvojis līdz pat kristīgajam laikam. Jā, līdz pat mūsu laikiem viņš vēl vienmēr dzīvo no tā, ko ir iedzimti mantojis, bet ne no tā, ko būtu ieguvis. Viņš, tā sacīt, dzīvo no kapitāla. Pēcatlantiskās attīstības senākajos laikos cilvēkam vēl kaut kas bija no tā kapitāla, pašam gan gudrību vairs neizstrādājot; viņš dzīvoja, tā sacīt, no procentiem un dažreiz saņēma kādu papildus ieguldījumu no iesvētītajiem. Bet galu galā senās gudrības monēta vairs apritē negāja. Un kad šo seno monētu izmaksāja Edipam, tā vairs nebija derīga. Šī senā gudrība viņu nepasargāja no šausminošajiem maldiem, un tā nepasargāja arī Jūdu.

Tik tālu bija nonācis ar cilvēces attīstības gaitu. Kāpēc īstenībā tā notikās, ka cilvēks pakāpeniski iztērēja savu gudrības kapitālu? Tas notika tādēļ, ka agrāk viņš jau bija uzņēmis sevī divu veidu garīgās būtības: vispirms luciferiskās būtnes, un tad, kā sekas luciferiskajām būtnēm, ārimaniskās jeb mefistofeliskās būtnes. Tās kavēja viņu kaut kā papildināt seno gudrību. Jo tās savā būtībā darbojās šādā veidā: samaitājot kaislības, samaitājot jūtas luciferiskās būtnes – ārēji samaitājot mūsu uzskatus par pasauli, mūsu novērojumus ārimaniskās, mefistofeliskās būtnes. Ja luciferiskās būtnes nebūtu iejaukušās Zemes attīstībā, tad cilvēks nekad nebūtu ieinteresējies par fizisko pasauli, kas viņu novelk lejā zem savas kārtas. Ja kā sekas luciferiskajām būtnēm nebūtu iejaukušās mefistofeliskās, ārimaniskās jeb sātāniskās būtnes, tad cilvēks vienmēr zinātu un būtu zinājis: aiz katras ārējās lietas stāv garīgais. Un viņš spētu saskatīt cauri ārējās maņu pasaules virsmai šo garīgo. Bet Ārimans iejauca cilvēku uzskatos kaut ko līdzīgu tumšiem dūmiem, un tā cilvēks nespēj saskatīt garīgo. Caur Ārimanu cilvēks tiek iepīts melos; ar to viņš kļūst „maja”, tiek iepīts ilūzijās. Šie divi būtņu veidi kavē viņu papildināt senās gudrības krājumu, ko cilvēks kādreiz bija saņēmis. Un tā nu tā pamazām izsīka un pakāpeniski kļuva pilnībā nelietoājama.

Bet zināmā citā attiecībā attīstība tad tomēr turpina savu gaitu. Cilvēks atlantiskajā laikā ir ar savu ēterisko ķermeni iegremdēts fiziskajā ķermenī. Tā bija, tā sacīt, viņa nelaime, ka viņš savā ziņā bija dievu pamests, ka viņš šajā fiziskajā pasaulē savā fiziskajā ķermenī piedzīvoja Lucifera un Ārimana ietekmes. Tāds bija viņa „launais” liktenis. Un sekas tam bija tādas, ka tieši fiziskā ķermeņa ietekmē, dzīvojot fiziskajā ķermenī, senās gudrības krājums kļuva nelietoājams. Kā tas notika? Agrāk cilvēks nebija dzīvojis fiziskajā ķermenī. Tad viņš, tā sacīt, gudrību bija ņēmis no sava tēva kases, no senajiem gudrības krājumiem, tas ir, viņa kase bija ārpus fiziskā ķermeņa, jo viņš ar savu ēterisko ķermeni bija ārpus tā. Šī kase bija pamazām izsīkusi. Cilvēkam vajadzēja kasi pašam savā ķermenī, lai vairotu savas gudrības krājumu. Bet tādas viņam nebija. Un tā nu notikās, jo cilvēkam pašam savā ķermenī nebija nekāda avota gudrības atjaunošanai, ka katru reizi, kad viņš pēc nāves pameta savu fizisko ķermeni, viņa ēteriskajā ķermenī bija mazāk gudrības. Katru reizi pēc nāves, pēc katras iemiesošanās, viņa ēteriskajā ķermenī bija palicis mazāk gudrības. Ēteriskais ķermenis kļuva arvien gudrības nabadzīgāks.

Bet attīstības gaita turpinās, un tieši tāpat, kā reiz atlantiskajā laikā cilvēks bija attīstījies tā, ka viņa ēteriskais ķermenis nonira fiziskajā ķermenī, attīstība notiek, mums ieejot nākotnē, tā, ka cilvēks pamazām atkal sniedzas ārā no sava fiziskā ķermeņa. Ja iepriekš ēteriskais ķermenis bija ievilcies iekšā un līdz pat Kristus atnākšanai turpināja pa gabaliņam šajā virzienā, tad tagad pienāca laiks, kad attīstības gaita izmainījās. Tajā momentā, kad parādījās Kristus, ēteriskais ķermenis atkal sāka izplesties uz ārpusi, un šodien jau ir mazāk saistīts ar fizisko ķermeni nekā Kristus klātbūtnes laikā. Fiziskais ķermenis līdz ar to ir kļuvis vēl rupjāks.

Tātad cilvēks iet pretī nākotnei, kurā viņa ēteriskais ķermenis arvien vairāk un vairāk pacelsies ārā, un pamazām viņš atkal reiz nonāks punktā, kad viņa ēteriskais ķermenis būs tikpat tālu uz āru kā atlantiskajā laikā. Mēs varēsim savu salīdzinājumu vēl nedaudz paturpināt.

Kad dēls, kurš agrāk dzīvoja no sava tēva kases, visu izdod un neko neliek klāt, tad viņam viss sāk izskatīties arvien bēdīgāk. Bet ja nu viņam pašam tagad arī ir dēls, tad šis dēls, tāpat mazdēls, nebūs tādā pašā stāvoklī kā viņa tēvs. Tēvs bija vismaz kaut ko mantojis un tādēļ varēja kaut ko izdot. Mazdēlam tagad nav vispār nekā, viņš arī neko nemanto, tā viņš tur iesākumā paliek pavisam tukšā. Tāda savā ziņā bija cilvēces attīstības gaita. Ēteriskais ķermenis, kad tas ienāca iekšā, līdzī neņemot dievišķo gudrību no dievu kases, tad viņš vēl savam fiziskajam ķermenim vēl atnesa līdzī gudrību. Bet fiziskajā ķermenī luciferiskie un ārimaniskie gari kavēja gudrības vairošanos, neļāva tai pieaugt. Kad tagad ēteriskais ķermenis atkal iziet ārā, tad viņš no fiziskā ķermeņa neko nepaņem. Un sekas tam būtu, ja nekas cits neiestātos, ka cilvēks ietu pretī nākotnei, kurā viņa ēteriskais ķermenis gan piederētu viņam, bet tam nebūtu nekādas gudrības, nekādu zināšanu. Un kamēr fiziskais ķermenis pilnībā sažūst, ēteriskajam ķermenim arī nekā nebūtu, jo tas taču nevar neko iegūt no izkaltušā fiziskā ķermeņa. Tātad, lai fiziskais ķermenis nākotnē neizkalstu, tad ēteriskajam ķermenim ir jātiek iedotam spēkam, gudrības spēkam. Tur iekšā viņam vajadzētu būt kaut ko saņēmušam, ko iznest līdzī ārā. Kad tas tad būs ārā un būs saņēmis šo gudrību, tad tas varēs savukārt iedarboties atpakaļ uz fizisko ķermeni un dot tam dzīvību, neļaut tam izkalst.

Šādi cilvēces attīstībai ir divas iespējas. Viena iespēja ir šāda:

Cilvēks attīstās bez Kristus. Šajā gadījumā ēteriskais ķermenis nevarētu neko paņemt līdzī no fiziskā ķermeņa, jo nebūtu tur neko saņēmis, izietu ārā tukšs. Bet tad, tā kā ēteriskajam ķermenim nekā nebūtu, tad tas arī nevarētu atdzīvināt fizisko ķermeni, tas nevarētu pasargāt fizisko ķermeni no sadrupšanas, no izkalšanas. Cilvēks pakāpeniski zaudētu visus fiziskās dzīves augļus, tie viņam neko nedotu no fiziskā ķermeņa, un viņam nāktos pamest fizisko ķermeni. Bet cilvēki tieši bija devušies uz Zemi, lai iegūtu fizisko ķermeni klāt pie iepriekš esošā. Iedīgļis fiziskajam ķermenim bija radies agrāk. Bet bez fiziskā ķermeņa izveidošanas cilvēks nekad nesasniedtu Zemes misijas uzdevumu. Tad uz Zemes nāca Lucifera un Ārimana ietekmes. Ja cilvēks neņemantotu savā fiziskajā ķermenī, ja viņa ēteriskais ķermenis atkal iziet ārā no fiziskā ķermeņa nevarot paņemt līdzī neko jaunu, vēl pat iztērējis seno gudrības krājumu, tad ar Zemes misiju būtu cauri. Tad Zemes sūtījums Visumam būtu zudis. Cilvēks neko nepaņem līdzī nākotnei. Viņš nestu līdzī tukšu ēterisko čaulu, ko pilnu bija ienesis līdzī Zemes attīstībā!

Bet tagad pieņemsim, ka īstajā laikā kaut kas notiktu, ar ko cilvēks, viņa ēteriskajam ķermenim atkal sākot sniegties ārā no fiziskā ķermeņa, kļūtu spējīgs kaut iedot šim ēteriskajam ķermenim, to atkal atdzīvināt, atkal to cauraust ar gudrību. Tad nākotnē ēteriskais ķermenis gan izietu ārā no fiziskā, bet tad tajā būtu jauna dzīvība, jauns spēks. To ēteriskais ķermenis tad varētu izmantot fiziskā ķermeņa atdzīvināšanai. Tas tad varētu sūtīt atpakaļ fiziskajā ķermenī spēku un dzīvību. Bet vispirms tam pašam to ir jāsaņem; vispirms viņam pašam ir jāsaņem spēku un dzīvību. Ja ēteriskais ķermenis var saņemt spēku un dzīvību, tad cilvēka Zemes auglis ir glābts. Tad fiziskais ķermenis nesatrūd, bet gan šis fiziskais ķermenis, pārejošais, iznīcīgais, pieņem ēteriskā ķermeņa, neiznīcīgā, veidolu! Un cilvēka augšāmcelšanās ar sasniegumiem fiziskajā ķermenī ir glābta.

Tātad uz Zemes bija jānāk impulsam, ar kuru tas, kas tika iztērēts no senās gudrības krājuma, atkal tiktu atjaunots, ar ko ēteriskajā ķermenī tiktu iedēstīta jauna dzīvība, lai citādi iznīkšanai nolemtais fiziskais varētu pievilkt neiznīcīgo un piepildīties ar ēterisko ķermeni, kas to padara neiznīcīgu, kas to izglābtu Zemes attīstībā. Bet to, šo dzīvību ēteriskajā ķermenī, ir atnesis Kristus. Tātad tas ir saistīts ar Kristu, lai tas, kas citādi būtu lemts nāvei, cilvēka fiziskais ķermenis, tiktu pārveidots, tiktu pasargāts no iznīcības, lai tas iegūtu spējas pievilkt neiznīcīgo. Kristus-impulss cilvēka ēteriskajā ķermenī ir ielējis dzīvību, jaunu dzīvību, pēc tam, kad dzīvība bija iztērēta! Un cilvēkam, kad viņš ieskatās nākotnē, ir jāsaka: kad reiz mans ēteriskais ķermenis būs ārpus fiziskā ķermeņa, tad man būs jāattīstās tā, lai ēterisko ķermeni pilnībā cauraustu Kristus. Manī ir jādzīvo Kristus. Man pakāpeniski Zemes attīstības gaitā attiecībā uz manu ēterisko ķermeni ir jācauraužas ar Kristu!

Tas, ko es jums tagad esmu aprakstījis, ir dziļākās norises, kas ir slēptas ārējam skatam. Tas ir garīgais aiz pasaules fiziskās attīstības. Bet kādam vajadzēja būt ārējam veidolam?

Kas tas īsti bija, kas ienāca fiziskajā ķermenī līdz ar luciferiskajām, līdz ar ārimaniskajām būtņēm? Fiziskajā ķermenī bija ienācis iedīglis iznīcībai, iedīglis izšķīšanai, iedīglis mirstībai, ar citiem vārdiem sakot. Fiziskajā ķermenī bija ienācis nāves dīglis. Šis nāves dīglis nonāktu līdz pilnīgai izpausmei Zemes attīstības beigās, ja nebūtu nācis Kristus. Jo tad ēteriskais ķermenis būtu uz visiem laikiem palicis nespējīgs atkal atdzīvīnāt cilvēku. Un kad Zemes attīstība būtu beigusies, tad viss, kas būtu radies kā cilvēka fiziskais ķermenis, kristu iznīcības varā, un pati Zemes misija padotos nāvei. Arī tagad, kad mēs redzam nāvi, šī atsevišķā nāve ir kā apliecināšana zīme tam, kas kā vispārēja nāve tiktu piedzīvota Zemes attīstības beigās. Tikai lēnām un pamazām izsīkst tas, kas reiz tikai iedots līdzī cilvēcei. Ka cilvēks piedzimst atkal un atkal, ka var iet no iemiesošanās uz iemiesošanu, kļūva iespējams tikai tādēļ, ka cilvēkam tikai iedots līdzī zināms dzīvības fonds. Tīri ārējai dzīvībai secīgās inkarnācijās tikai Zemes attīstības beigās atmirtu jebkuras dzīvības iespējas. Bet pamazām un pakāpeniski parādītos, ka cilvēki atmirst. Tas norisinātos lēnām vienā daļā pēc otras, un fiziskais ķermenis arvien vairāk izkalstu. A nebūtu nācis Kristus-impulss, tad cilvēks līdz Zemes attīstības beigām pa daļām atmirtu. Bet Kristus-impulss tagad ir tikai savas attīstības sākumā. Tas tikai pakāpeniski iedzīvosies cilvēcē, un par ko kļuvis Kristus cilvēcei, to pilnībā parādīs tikai nākotne – līdz pat Zemes attīstības laika beigām.

Bet ne jau vienādā veidā dažādos cilvēka ierīkojumus un lietas ir aptvēris Kristus-impulss. Mūsdienās ir ļoti daudz lietu, ko Kristus-impulss vispār nemaz nav skāris, ko tikai nākotnē aptvers Kristus-impulss. Par to es jums gribētu minēt kādu zīmīgu piemēru, kā mūsdienās ir vesela cilvēciskās darbības joma, kas pagaidām vispār nav Kristus-impulsa skarta.

Kad gāja uz beigām pirmskristus laiki, apmēram septītajā, sestajā gadsimtā pirms Kristus dzimšanas, mūžsenā gudrība un mūžsenais spēks attiecībā uz cilvēku zināšanām gāja uz beigām. Attiecībā uz citām dzīves norisēm tam vēl ilgi piemita jauns, sveigs spēks, bet tieši attiecībā uz zināšanām tā gāja uz beigām. No astotā, septītā, sestā gadsimta pirms Kristus palika pāri kaut kas, ko savukārt varētu raksturot kā atlikumu no atlikuma. Ja jūs atskatītos vēl ēģiptiešu-haldejiešu gudrībā, vai seno persiešu un indiešu gudrībā, tad jūs visur atrastu šo gudrību caurastu ar īstiem garīgiem uzskatiem, ar senās gaišredzības rezultātiem. Tiem, kuri nebija ļoti gaišredzīgi, bija gaišreģu ziņojumi. Kaut kas tāds kā zinātnes bez gaišredzības pamatiem nebija un arī neradās ne indiešu, ne persiešu un arī ne vēlākajā laikā. Arī senās Grieķijas sākuma laikā nebija zinātnes bez tās pamatā liktiem gaišredzīgiem pētījumiem. Bet tad pienāca laiks, kad cilvēku zinātnes attīstīšanai gaišredzīgie pētījumi izsīka. Un tikai tad mēs redzam uznirstam cilvēcisku zinātņi, kurā vairs nav gaišredzības, vai vismaz tā pamazām un pakāpeniski tiek izmesta no tās ārā.

Kāpēc pazūd gaišredzība? Jo jau tagad augšā ēteriskais ķermenis atkal sāk sniegties ārā. Tam jau ir manāmas pirmās pazīmes. Gaišredzība izsīkst, ticība gaišreģu teiktajam izsīkst, un tā laikā ap septīto, sesto gadsimtu pirms Kristus, tiek dibināts tas, ko var saukt par cilvēcisku zinātņi, no kuras arvien vairāk un vairāk tiek izmesti ārā garīgo pētījumu rezultāti. Un tas turpinās arvien tālāk. Parmenīda, Heraklīta, Platona darbos un vēl līdz Aristotelim, jūs visur dabas pētnieku rakstos, seno ārstu rakstos variet pierādīt, kas tas, ko sauc par zinātņi, pirmsākumā bija garīgo pētījumu rezultātu caurausts. Bet garazinātne arvien vairāk un vairāk izsīka, palika arvien mazāk. Attiecībā uz mūsu dvēseles spējām tā vēl pastāv, tā vēl pastāv attiecībā uz jušanu un gribu; attiecībā uz cilvēka domāšanu tā pakāpeniski izsīkst.

Tātad attiecībā uz cilvēka domāšanu, uz zinātnisko domāšanu ēteriskā ķermeņa ietekme uz fizisko ķermeni jau bija sākusi zust, kad parādījās Kristus. Bet viss notiek pamazām un pakāpeniski. Tad atnāca Kristus un deva impulsu. Bet, dabiski, ka ne jau visi uzreiz piekļuva Kristus-impulsam, un zināmās jomās tas netika pieņemts. Dažādās jomās tas tika pieņemts, bet tika atraidīts tieši zinātniskajās jomās. Papētiet pašī Romas ķeizaru laiku zinātņi. Papētiet *Celsus* darbus. Tur jūs variet atrast visu ko, ko viņš ir uzrakstījis par Kristu. Šis *Celsus*, kurš

bija liels zinātnieks, bet neko nesaprata par Kristus-impulsa ietekmi attiecībā uz cilvēka domāšanu, ziņo: stāsta, ka Palestīnā esot dzīvojis tāds laulātais pāris, vārdā Jāzeps un Marija, kas esot saistīts ar kristiešu sektu. Bet tas, kas par to tiekot stāstīts, viss esot tikai mānītība. Patiesība esot tāda, ka šī Jāzepa sieva esot bijusi neuzticīga savam vīram ar kādu romiešu virsnieku vārdā Pantera. Bet Jāzeps neesot zinājis, kurš bija bērna tēvs.

Tas piederēja pie tā laika zināmākajiem stāstiem. Kurš seko laikabiedru literatūrai, tas zinās, ka daži cilvēki vēl mūsdienās nav tikuši tālāk par Celsus. Protams, ka dažās jomās Kristus-impulss iedzīvojas tikai palēnām, bet attiecībā uz šīm jomām, par kurām mēs tagad runājam, tas nav varējis iedzīvoties līdz pat šai dienai. Te mēs redzam vienu no daļām, kas izkalst, sažūst. Te mēs redzam, ka cilvēka smadzenēs kaut kas sažūst, kamēr, ja šīs smadzenes tiktu ļautas Kristus-impulsa ietekmei, tas ļautu zinātnei atkal atdzīvoties pavisam citā veidolā. Lai cik dīvaini tas neskanētu mūsu zinātniskā fanātisma laikā, tas tomēr tā ir: tā cilvēka smadzeņu daļa, kuras uzdevums ir domāt zinātniski, ir pakļauta lēnai nāvei. Tādēļ jūs redzat, kā pavisam lēnām, pakāpeniski no zinātniskās domāšanas pazūd senais mantojums. Mēs redzam, ka Aristotelim vēl ir salīdzinoši daudz no tā, bet pamazām un pakāpeniski zinātne tiek izspiesta ārā no senā mantojuma, un kā zinātne ar to, ko vēlāk ir savākusi ārējos novērojumos, paliek kā dieva pamesta attiecībā uz domāšanu, tai vairs nav nekā no senajiem fondiem. Un mēs redzam, kā ir iespējams, lai cik spēcīgi pārdzīvotu Kristu, vairs neatrast nekādu kopsakarību starp Kristus-impulsu un starp to, ko cilvēce ir izveidojusi kā zinātne. Tam ir ārēji pierādījumi.

Iedomājieties, ka trīspadsmitajā gadsimtā būtu dzīvojis kāds cilvēks, kuru ļoti intensīvi būtu pārņēmis Kristus-impulss, un viņš būtu teicis: Mums ir Kristus-impulss. Kā diženu jaunu atklāsmju summa tas plūst uz mums no evaņģēlijiem, un mēs varam ar to caurausties! – Un pieņemsim, ka šis cilvēks būtu uzņēmies uzdevumu radīt saikni starp zinātne un kristietību: jau trīspadsmitajā gadsimtā bija tā, ka šim mērķim viņš nekā nebūtu atradis laikabiedru zinātnē! Viņam būtu bijis jāatgriežas pie Aristoteļa. Un tikai ar Aristoteļa darbiem – ne ar trīspadsmitā gadsimta zinātne, bet gan tikai pēc Aristoteļa viņš varētu interpretēt kristietību. Zinātne bija tāda, ka tā kļuva arvien nespējīgāka saprasties ar Kristus-principu. Tādēļ trīspadsmitā gadsimta vīriem vajadzēja atgriezties pie senā Aristoteļa. Viņam vēl bija senais gudrības mantojums, un viņš spēja sniegt jēdzienus, kas varētu sasaistīt zinātne ar kristietību. Tad zinātne palika arvien nabadzīgāka un nabadzīgāka ar jēdzieniem, tai kļūstot tieši arvien bagātākai ar novērojumiem. Un tad pienāca laiks, kad visi senās gudrības jēdzieni pazuda no zinātnes.

Lielie cilvēki, dabiski, attiecībā uz savu zinātne bija arī sava laika bērni. *Galilejs* taču nevarēja domāt absolūti, viņš varēja domāt tikai sava laika nozīmē. Un viņš ir liels tieši tādēļ, ka pārstāv tīri dieva pamesto domāšanu, tīri mehānisko domāšanu. Liels apvērsums notiek tieši līdz ar Galileju. Visparastākā parādība, kā tā mūsdienās tiek skaidrota fizikā, pirms Galileja tika attēlota citādi nekā pēc viņa. Piemēram, kāds met akmeni. Mūsdienās saka, ka akmens saglabā savu kustību inerces dēļ tik ilgi, kamēr to neietekmē kāds cits spēks. Pirms Galileja domāja citādāk; tad cilvēki bija pārliecināti, ka, lai akmens ietu uz priekšu, kādam to ir jāgrūž. Aiz lidojošā akmens slēpās kaut kas aktīvs. Galilejs iemācīja cilvēkiem domāt pilnīgi citādi, bet tā, ka viņi iemācījās uztvert pasauli kā kaut kādu mehānismu. Un mūsdienās tas skaitās gandrīz ideāls, izskaidrot pasauli mehāniski, izdzenot no tā jebko garīgu. Tas ceļas tieši no tā, ka tās cilvēka smadzeņu daļas, domāšanas instrumenta daļas, kas ir zinātniskās domāšanas orgāni, mūsdienās jau ir tik izkaltušas, ka vairs nespēj ļaut ieplūst jēdzienos jaunai dzīvībai, tā ka šie jēdzieni paliek arvien nabadzīgāki un nabadzīgāki.

Varētu viegli pierādīt, ka zinātne, lai cik daudz sakrātu atsevišķas detaļas pie detaļām, ne ar vienu pašu jēdzienu nav bagātinājusi cilvēci. Jāpiezīmē: novērojumi nav jēdzieni! Nesakiet, kā tādas lietas kā darvinisms un tamlīdzīgi būtu bagātinājuši jēdzienus. To ir izdarījuši citi, nevis zinātnieki, bet gan cilvēki, kuriem bija pavisam citi avoti. Viens šāds cilvēks bija *Gēte*. Viņš ir bagātinājis cilvēci ar jēdzieniem no pavisam citiem avotiem. Tāpēc arī zinātnieki viņu sauc par diletantu.

Tās lietas ir tādas, ka zinātne patiešām nav tikusi bagātināta ar jēdzieniem. Jēdzienus daudz vairāk, dzīvīgākus, daudz augstākus un diženākus jūs atradīsit senajos laikos. Kā izspiesti citroni ir jēdzieni, kādi ir darvinismam. Viņš ir tikai sakrājis novērojumus un sasaistījis tos ar nabadzīgiem jēdzieniem. Šis zinātniskais virziens ir tāds, kas mums tiešām skaidri parāda pakāpeniskās atmiršanas norisi. Cilvēka smadzenēs ir viena daļa, kura izkalst. Tā ir tā daļa, kas mūsdienās strādā zinātnē. Un cēlonis tam ir, ka tā cilvēka ēteriskā ķermeņa daļa, kurai šīs izkaltušās smadzenes būtu jāatdzīvina, šodien vēl nav sasniegusi Kristus-impulsu. Pirms Kristus-impulss neieplūdīs arī šajā cilvēka smadzeņu daļā, kurai ir jānodrošina zinātne, zinātnē arī neienāks nekāda dzīvība. Tas ir pamatots lielajos pasaules likumos. Ja zinātne tā turpinās, tā kļūs arvien nabadzīgāka ar jēdzieniem, jēdzieni arvien vairāk izmirs. Un zinātnē arvien biežāk būs sastopami tādi cilvēki, kuri krāj vienu novērojumu pie otra – un kuriem ir nedziedināmas bailes no tā, kurš vienreiz sāk domāt. Mūsdienās tas ir šausmīgi kādam profesoram, ja kāds jauns cilvēks viņam atnes doktora disertāciju, kurā ir kaut vai nedaudz domāšanas.

Bet mūsdienās jau pastāv antropozofija! Un šī antropozofija arvien vairāk un vairāk cilvēcei padarīs saprotamu Kristus-impulsu un līdz ar to pievadīs arvien vairāk dzīvības ēteriskajam ķermenim. Un tā būs spējīga pievadīt tik daudz dzīvības, ka ēteriskais ķermenis novedīs līdz kušanai arī to izkaltušo smadzeņu daļu, kas mūsdienās ir radījusi mūsu zinātnisko domāšanas veidu. Tas ir viens piemērs tam, kā Kristus-impulss, tam arvien vairāk iedzīvojoties cilvēcē, atkal atdzīvina atmirstošās daļas. Nākotnē atmirs arvien vairāk un vairāk cilvēka daļu. Bet pret katru atmirstošo daļu cilvēcē ieplūdīs Kristus-impulss, un Zemes attīstības beigās būs tā, ka visas tās daļas, kas citādi būtu atmirusas, būs Kristus-impulsa atdzīvinātas, kurš tad būs cauraudis visu ēterisko ķermeni, ar ko cilvēka ēteriskais ķermenis tad būs kļuvis vienots. Un pirmais impulss šai pakāpeniskajai cilvēces atkalatdzīvināšanai, pirmais impulss, lai notiktu cilvēces augšāmcelšanās ir iestājies tajā momentā, kuru mums tik brīnumskaisti attēlo Jāņa evaņģēlijs.

Iedomāsimies, ka Kristus ir ienācis pasaulē pilnīgi universāli un vispirms piepilda visu lielo no pilnīgi caurkristīgota ēteriskā ķermeņa. Jo tas arī bija tas, par ko Kristus padarīja Jēzus no Nācaretes ēterisko ķermeni, ka šis ēteriskais ķermenis spēja atdzīvināt arī fizisko ķermeni. Un tajā acumirkli, kad Jēzus no Nācaretes ēteriskais ķermenis, kurā tagad bija Kristus, bija kļuvis par pilnīgu fiziskā ķermeņa atdzīvinātāju, parādījās apskaidrots Kristus ēteriskais ķermenis! Un Jāņa evaņģēlija rakstītājs mums attēlo šo mirkli:

„Tēvs, pagodini Savu Vārdu! – Tad balss nāca no debesīm: „Es Viņu esmu pagodinājis (apskaidrojis) un atkal Viņu pagodināšu!” Tad ļaudis, kas stāvēja un to bija dzirdējuši, sprieda, ka pērkons ir rūcis.”

Tiek pateikts: tie, kas tur stāvēja blakus, dzirdēja pērkonu dārdus. Bet nekad netiek teikts, ka kāds cilvēks, kurš nebija tam sagatavots, arī būtu ko dzirdējis.

„Bet citi sacīja: „Eņģelis ar Viņu ir runājis.” Bet Jēzus atbildēja: „Nevis Manis dēļ šī balss ir atskanējusi, bet jūsu dēļ.”

Kāpēc? Lai visiem ap Viņu kļūtu skaidrs, lai viņi saprastu, kas ir noticis. Un Kristus runā par to, kas ir noticis:

„Tagad ir šīs pasaules tiesas stunda. Šīs pasaules valdnieks tagad tiks izstumts ārā.” (12, 28-31)

Lucifers-Ārimans šajā mirklī tika izstumti ārā no Kristus fiziskā ķermeņa! Te stāv lielais piemērs, priekšzīme, kam nākotnē ir jānorisinās visā cilvēcē: ar Kristus-impulsu ir jātiek izstumti ārā Lucifera-Ārimana kavēkļiem no fiziskās miesas! Un cilvēka Zemes ķermenim ir jātiek tā atdzīvinātam ar Kristus-impulsu, lai Zemes misijas augļi tiktu paņemti līdz uz tiem laikiem, kuri nomainīs Zemes laikus.

TRĪSPADSMITĀ LEKCIJA

Kassele, 1909.gada 6.jūlijs

Golgātas mistērijas kosmiskā nozīme. Nāves pārvarēšana, novēršot luciferiski-ārimanisko ietekmi. Nāve kā dzīvības dāvatāja. Pirmais grūdiens un dīglis mūsu Zemes kļūšanai par Sauli. Kristus spēka izstarošana cilvēka ēteriskajā ķermenī. Kristus gaismas iedarbība un tās atspoguļošanās Zemes apkārtņē kā garīgā sfērā. Svētais Gars.

Vakar mēs nolikām dvēseles priekšā Golgātas mistērijas nozīmi cilvēku attīstībā uz mūsu Zemes. Bet katrs notikums šajā pasaulē, pamatā ņemot, ar gandrīz bezgalīgām attiecībām ir saistīts ar visa Kosmosa attīstību. Un mēs spēsim pilnībā izprast Golgātas mistēriju visā tās būtībā tikai tad, ja noskaidrosim arī šī notikuma kosmisko nozīmi.

Mēs jau zinām, ka tā būtne, kuru mēs saucam par Kristus-būtni, ir nolaidusies lejā uz mūsu Zemes no ārpuszemes reģioniem, ka tās tuvošanos no Saules, tā sacīt, saskatīja senie persieši ar Zaratustras gaišredzības dotībām, tad Mozus to redzēja degošajā ērkšķu krūmā un arī ugunī uz Sinajas, un beidzot tie, kuri piedzīvoja Kristus-notikumus, kad Kristus mita Jēzus no Nācaretes ķermenī.

Mēs zinām, ka notikumi uz Zemes, pirmām kārtām cilvēces attīstība ir saistīta, ir kopsakarīga ar mūsu Saules sistēmu. Jo mēs taču parādījām, ka cilvēces attīstība, kā tā ir notikusi, vispār nevarētu būt norisinājusies, ja reiz no viena debesu ķermeņa, kurā bija toreiz vēl mūsu Saule un mūsu tagadējais Mēness bija apvienoti ar Zemi, nebūtu vispirms atdalījusies Saule un vēlāk tad arī Mēness, mūsu Zemei tad ieņemot līdzsvara stāvokli starp Sauli un Mēnesi. Tā kā cilvēks nevarēja turēties līdz to būtņu straujajam attīstības tempam, kuras savu dzīves telpu tad sameklēja uz Saules, Zemei bija jātiek nošķirtai no Saules. Un, ja Zeme būtu palikusi kopā ar Mēnesi, cilvēce tiktu pakļauta straujai sacietēšanai, tā pārakmeņotos, tādēļ Mēnesim ar tā vielām un būtnēm bija jātiek nošķirtam no Zemes. Līdz ar to cilvēces attīstība tika padarīta iespējama pareizajā veidā. Taču vakar mēs redzējām, ka zināms atlikums no sacietēšanas tendences tomēr bija palicis un ka ar šo atlikumu būtu pieticis, lai cilvēci mūsu Zemes attīstības beigās novestu sava veida satrūdēšanas stāvoklī, ja nebūtu nācis Kristus-impulss. Tas mums dod iespēju nedaudz ieskatīties visā mūsu attīstībā.

Tātad reiz Saule, Mēness un Zeme bija viens debesu ķermenis. Tad pienāca laiks, kad saule atšķēlās; tad vienoti palika tikai Zeme un Mēness. Tad atšķēlās šodienas Mēness, un Zeme palika kā vieta cilvēces attīstībai. Tas tātad bija senajā lemūriskajā laikā, kas bija pirms tā saucamā atlantiskā laika, ko mēs esam jau pārrunājuši no dažādiem skatupunktiem. Tad Zeme attīstījās tā, ka spēki no Saules un no Mēness iedarbojās no ārpuses, no atlantiskā laika līdz pat mūsu laikiem.

Apskatīsim Zemes attīstības tālāko gaitu līdz laikam, kad nāca Kristus-impulss. Un, proti, uzmanīgi aplūkosim vienu noteiktu laika momentu mūsu Zemes attīstībā, momentu, kad Golgātā tika uzcelts krusts, pie kura no Jēzus Kristus brūcēm plūda asinis. Apskatīsim uzmanīgi šo laika momentu mūsu Zemes attīstībā.

Līdz šim momentam ar cilvēci notika tas, kas bija sekas tam, ka cilvēka būtībā bija ienākušas apvienotās luciferisko un ārimanisko būtņu varas. Un mēs redzējām, ka līdz ar šo ievākšanos cilvēks attiecībā uz ārējo pasauli iedzīvojās Majā jeb ilūzijās: Ārimans izraisīja to, ka ārējā pasaule cilvēkam neparādījās tās patiesajā veidolā, bet gan tā, it kā tā būtu tikai materiāla, vieliska pasaule, it kā aiz visa vieliskā nebūtu nekā garīga. Tātad cilvēks ilgu laiku – un attiecībā uz daudzām Zemes attīstības daļām vēl arī mūsdienās – atradās stāvoklī, ko nosaka maldi, jo cilvēks redz ap sevi tikai jutekliskos, materiālos iespaidus un apstrādā tos savos priekšstatos. Šis Ārimana jeb Mefistofeļa ietekmes dēļ cilvēks tātad ārējo pasauli redz aplamā veidā, veidojot iluzorus un nepatiesus priekšstatus par garīgo pasauli. Bet viss garīgais ir saistīts kopsakarībā ar fiziskajām ietekmēm, un mēs redzējām, kādas fiziskās ietekmes izceļas no šādas ārējo uzskatu maldīgas ainās. Mēs redzējām, ka tieši luciferiskās un ārimaniskās ietekmes sekas

bija tādas, ka cilvēka asinis arvien mazāk un mazāk kļuva piemērotas tam, lai dotu viņam iespēju pareizi saskatīt ārējo pasauli, tā ka ar asins pasliktināšanos, ar asiņu izšķīšanu, kā tas bija senajos asinsradniecības laikos, ar šo asiņu izkaisīšanos, asiņu atmiršanu līdz ar asins sajaukšanos bija saistīts ilūziju pieaugums. Jo cilvēks vairs nevarēja jautāta senajai gudrībai, kas agrāk viņam vēl bija kā mantojums un kas viņam teica: nav tā, ka ār pasaule ir tikai viela; jo, ja tu turies pie savas senās gudrības mantojuma, tad tas tev pasaka, ka aiz fiziskās pasaules stāv garīgā pasaule. – Bet šis mantojums arvien vairāk un vairāk izzuda. Un tā cilvēks arvien vairāk ar visu savu dvēseles dzīvi un savu izziņu kļuva atkarīgs no ārējās fiziskās pasaules. Tas tā tad viņam pārveidoja visus fiziskos iespaidus ilūzijā, maldos. Ja nebūtu iestājusies Kristus-ietekme, tad cilvēks galu galā nonāktu tiktāl, ka viņam būtu jāpazaudē visu senās gudrības mantojumu, ka viņš pamazām un pakāpeniski kļūtu atkarīgs tikai no ārējās maņu pasaules un tās iespaidiem. Viņš būtu aizmirsis, ka ir tāda garīgā pasaule. Tam būtu tad bijis jāiestājas. Cilvēkam būtu bijis jākļūst aklam pret garīgo pasauli.

Tagad mums tādu patiesību, ka cilvēkam būtu arvien vairāk un vairāk jāiekrīt šķietamībā un maldos par ārējo pasauli, jāapskata pilnā nopietnībā. Tā nemaz nav tik vienkārša, šī patiesība, kas tikko tika jums izklāstīta – cilvēku pakļaušanās maldiem par ārējās maņu pasaules iespaidiem – apskatot to pilnā nopietnībā un pilnā apjomā. Pamēģiniet reiz apjēgt, ko tas nozīmē: mums būtu visus ārējos maņu iespaidus, kā tie mums tiek dāvāti fiziski-jutekliskajā pasaulē, jāatzīst par ilūziju, par šķietamību. Mums vajadzētu iemācīties pateikt: kādi ir maņu pasaules fakti un iespaidi un kā tie iespaido mūs, tie ir aplami, un mums ir jāiemācās aiz ārējiem iespaidiem saskatīt to patieso tēlu.

Es jums minēšu notikumu, par kuru cilvēkam parasti ir grūti pielietot patiesību, sakot: veidols, kā tas man parādās ārējā pasaulē, ir nepatiess, tā ir ilūzija, maja. – Ziniet, kas tas ir par notikumu? Šis notikums ir nāve. Nāvei parādoties mums ārējā, fiziskajā pasaulē, tai uzrunājot mūsu izziņu, kura pakāpeniski to iemeslu dēļ, kurus mēs attēlojam, ir kļuvusi tāda, ka var apjēgt tikai ārējus fiziskus notikumus, nāve nes mūsu apziņā tādas īpašības, ir kļuvusi tāda, ka cilvēki to spēj apskatīt tikai no ārējās fiziskās pasaules viedokļa. Tieši par nāvi cilvēcei būtu jāiekrīt vismaldīgākajos, liktenīgi kļūdainākajos uzskatos. Tā tad mums būtu konsekventi jāsecina, ka veidols, kādā mums parādās nāve, ir tikai maja, ilūzija, maldi.

Mūsu acu priekšā ārēji fiziskajā pasaulē norisinās visdažādākie notikumi. Tur mūsu acīm parādās zvaigznes, kuras staro starus, tur ir kalni, augi, dzīvnieki; tur ir visa minerālu pasaule; tur ir arī cilvēks un visi pārējie fakti, par kuriem mēs varam uzzināt no saviem novērojumiem un ar savām maņām. Un ja mēs jautājam: no kurienes tas viss? No kurienes rodas šī fiziski-jutekliskā pasaule, kas mums parādās kā materiālā pasaule? – tad mums ir jāatbild: tā nāk no garīgā. Mūsu fiziski-jutekliskās pasaules pamatā ir garīgais. – Un, ja mēs atgrieztos pie sākotnējā gara veidola, no kura rodas, izceļas viss jutekliski-fiziskais, tad mums to būtu jāsauc par visas esamības pamatu, pie tā, ko kristīgajā ezotērikā sauc par Dieva Tēva principu. Tas ir pamatā visam, kas ir radīts, dievišķais Tēva-princips. Tā tad kas īstenībā cilvēkam ir palicis slēpts, kad viņam viss ieprīma majā jeb ilūzijā? Dievišķais Tēva-princips! Maņu sniegto māņu tēlu vietā visā, kas ir ap mums, būtu jāaskata dievišķo Tēva-principu. Dievišķi-garīgo Tēva-principu, kam pieder visas lietas un viņš pats, to cilvēkiem visur būtu jāredz. Dievišķi-garīgais Tēva-princips, kam pieder visas lietas un viņš pats, tā tad neparādās savā patiesajā veidolā. Tādēļ, ka cilvēks ir pārcietis to savu spēju samazināšanos, par ko mēs runājam, tādēļ viņam šis Tēva-princips parādās cauri lieliem maldiem, cauri majai.

Kas ir ieausts šajos lielajos maldos? Starp visiem faktiem, ko mēs redzam, mums parādās viens, kas ir būtisks pamatā, un tā ir nāve. Tādēļ cilvēkam būtu jāsauc; ārējās lietas, ko uztver mūsu maņas, patiesībā ir Tēva-princips; dievišķi-garīgais Tēva elements, ko tās izpauž. Un ja mums visā šajā maņu pasaulē ir ieausta nāve, tad nāve mums ir kaut kas, kas pieder pie dievišķi-garīgā Tēva-principa. Tādēļ, ka cilvēks ir attīstījies tā, kā viņš ir attīstījies, tādēļ viņam šis dievišķais Tēva-princips ir dažādu aizsegu apslēpts – un nobeigumā nāves aizsegs. Ko cilvēkam tādēļ ir jāmeklē aiz nāves, tāpat kā aiz visa jutekliskā? Tēvu, kosmisko Tēvu! Tāpat

kā cilvēkam ir jāiemācās par ikkatru lietu sacīt: „Tā patiesībā ir Tēvs.”, tāpat viņam ir jāiemācās teikt: „Nāve ir Tēvs.” Un kādēļ mums jutekliski-fiziskajā parādās aplams Tēva veidols? Kāpēc mums Tēva tēls parādās tik izkropļots, ka šķiet mums tik sagrozīts, ka mēs tik maldīgi uztveram nāvi? Jo visā mūsu dzīvē ir piejaucies klāt Lucifera-Ārimana princips! Ja tā tad cilvēks tiktu no aplama, maldīga, majveidīga uzskata par nāvi aizvests līdz pareizam uzskatam par nāvi, kam tad būtu jānotiek?

Cilvēkam būt jāklūst faktu apskaidrotam attiecībā uz nāvi! Būtu jānotiek kaut kam, caur ko cilvēks varētu iemācīties, ka tas ir nepatiesi, ko viņš ir zinājis par nāvi, ko viņš ir izjutis par nāvi, ko viņš pēc savu priekšstatu impulsa ir varējis darīt attiecībā uz nāvi. Būtu jānotiek kaut kam, kas viņam parādītu nāves patieso tēlu. Nāves aplamajam tēlam būtu jātiek izdzēstam, tā vietā liekot patieso nāves veidolu.

Tā bija Kristus misija uz Zemes, ka Viņš nāves aplamā veidola vietā ar saviem darbiem lika nāves patieso tēlu.

Nāve ir kļuvusi par Tēva izkropļotu tēlu tādēļ, ka cilvēces attīstībā ir iejaucies Lucifers-Ārimans. Nāve bija sekas Lucifera-Ārimana ietekmei. Ko tā tad bija jādara tam, kurš gribēja izdzīt no pasaules šo nāves aplamo tēlu?

Aplamais nāves tēls nekad nepazustu no cilvēka dzīves, ja netiktu novākts tā cēlonis – Lucifers-Ārimans. Bet to nevarēja paveikt neviena Zemes būtne. Kāda Zemes būtne, kura iekļauta Zemes attīstībā, var izdzēst lietas, ko Zemes būtnes pašas ir radījušas, bet ne jau luciferiski-ārimanisko ietekmi. To varēja paveikt tikai būtne, kura pati vēl nebija uz Zemes, kad iedarbojās Lucifers-Ārimans, būtne, kura vēl bija ārā pasaules telpā, kura atnāca uz Zemi tad, kad Lucifers-Ārimans jau pilnīgi bija iegājuši cilvēka miesā.

Tad šāda būtne ieradās uz Zemes un tieši īstajā momentā, kā mēs redzējam, novāca pie malas Lucifera-Ārimanu, novāca cēloni tam, kas pasaulē bija ienesis nāvi. Tā tad tai vajadzēja būt būtnei, kurai nav nekāda sakara ar visiem pārējiem nāves cēloņiem cilvēcē. Ar visu to, kādēļ cilvēki bija izcietuši nāvi, tas ir, ar visu to, ko izraisīja Lucifers, vēlāk Ārimans, ko atsevišķi cilvēki tādēļ bija izdarījuši uz Zemes, ka bija šī Lucifera-Ārimana ietekme, ar citiem vārdiem sakot: ar visu to, kādēļ cilvēki bija krituši grēkā, pakļāvušies ļaunumam, ar visu to šai būtnei nedrīkstēja būt nekāda sakara. Jo ja kāda būtne būtu izcietusi nāvi, kas būtu bijusi notikusi visu šo cēloņu ietekmē, tad šī nāve būtu bijusi pamatota. Tikai tāda nāve, kas bija nepamatota, ko kāda būtne bez vainas ir uzņēmusies uz sevis, tikai pilnībā nevainīga nāve varēja izdzēst visas vainīgo nāves.

Tādēļ kādam nevainīgam bija jāmirst, jāsalaulājas ar nāvi, jāļauj nāvei piemeklēt sevi. Un viņam ļaujot nāvei piemeklēt sevi, Viņš ienesa cilvēku dzīvē tos spēkus, kuri pakāpeniski cilvēkiem rada atziņas par nāves patieso tēlu, tas ir, atziņu, ka nāvē, kā tā parādās maņu pasaulē, nav patiesības, ka, tieši pretēji, nāvei bija jāiestājas dzīves garīgajā pasaulē dēļ, ka līdz ar nāvi tieši ir radīts pamats dzīvei garīgajā.

Tā ar nevainīgā nāvi uz Golgātas tika dots pierādījums, ko cilvēki pakāpeniski iemācīsies saprast: ka nāve ir vienmēr dzīvais Tēvs! Un tikai, kad mums būs pareizais uzskats par nāvi, tikai, kad mēs caur notikumu Golgātā būsīm izpratuši, ka ārēja nomiršana neko nenozīmē, ka Jēzus no Nācaretes miesās bija dzīvojis Kristus, ar kuru mēs varam savienoties, tikai, kad mēs sapratīsim, ka Kristus izraisīja to, ka, kaut arī te ir aina nāvei pie krusta, tas ir tikai ārējs notikums, un ka Kristus dzīve ēteriskajā ķermenī pirms nāves ir tā pati, kas pēc nāves, ka šī nāve tā tad neko nevar nodarīt dzīvībai – kad mēs būsīm apjēguši, ka te mūsu priekšā ir nāve, kas neizdzēs dzīvību, kas pati ir dzīvība, tad mēs Tajā, kurš karājās pie krusta, reizi par visām reizēm saskatīsim apliecinājumu, ka nāve īstenībā ir dzīvības devēja. Tāpat kā augs izaug no sēklām, tāpat arī nāve nav iznīcinātājs, bet gan dzīvības sēkla. Tā ir tikusi iesēta mūsu fiziski-jutekliskajā pasaulē, lai šī fiziski-jutekliskā pasaule neizkristu no dzīvības, bet gan varētu tikt uzņemta dzīvībā. Nāves atspēkošanai bija jānotiek pie krusta ar šo pretrunīgo nāvi, caur nevainīgā nāvi. Kas ar to īstenībā tika paveikts?

Mēs zinām no iepriekšējām lekcijām, ka cilvēkam kā viņa būtības ceturta daļa ir viņa Es, un ka, šim Es attīstoties, tā ārējais fiziskais instruments ir asinis. Asinis ir Es izpausme. Tādēļ Es pakļāvās maldiem, arvien vairāk pakļāvās Majai jeb ilūzijām, kad asinis kļuva arvien sliktākas un sliktākas. Tādēļ cilvēks pateicas arī par sava Es spēka paaugstināšanu apstāklim, ka viņam ir asinis. Viņš arī pateicas šim Es garīgā nozīmē par apstākli, ka viņš iemācījās sevi atšķirt no garīgās pasaules, ka viņš kļuva par individualitāti. Tas viņam nevarēja tikt dots citādi, kā tikai tādējādi, kā iesākumā nogriežot ieskatu garīgajā pasaulē. Un tas, kas viņam pārgrieza šo ieskatu, tieši bija nāve. Ja cilvēks vienmēr būtu zinājis, ka nāve ir dzīvības sēkla, viņš nebūtu nonācis līdz patstāvīgai Es-ībai, jo būtu palicis saistīts ar garīgo pasauli. Bet tā iestājās nāve un deva viņam ilūziju, ka viņš esot atrauts no garīgās pasaules, tā izaudzinot cilvēku par patstāvīgu Esību.

Bet šī Esība kļuva arvien patstāvīgāka un patstāvīgāka, un, proti, tā, ka tā pārspīlēja savu patstāvību, pārsniedza zināmu punktu. Tas no otras puses varēja tikt izlīdzināts tikai tā, ka šai Esībai tika atņemts spēks, kas to bija pārdzinis pāri šim punktam. Tātad to, kas Es pārāk spēcīgi bija novedis egoismā, kas Es bija veicinājis ne tikai egoitāti, bet egoismu, bija jāizdzen ārā. Bet tas tika izdzīts – tā, ka nākotnē tas var tikt izdzīts no atsevišķā Es arvien vairāk un vairāk – toreiz, kad iestājās nāve pie krusta Golgātā un asinis plūda no brūcēm.

Tādēļ no Kristus brūcēm plūstošajās asinīs mēs patiešām redzam simbolu pārmērīgajam egoismam cilvēka Es-ā. Tāpat kā asinis ir Es izpausme, tā asinis, kas plūda Golgātā, ir izpausme pārmērīgajam cilvēka Es. Ja asinis uz Golgātas nebūtu plūdušas, tad cilvēks būtu garīgi nocietinājies egoismā un līdz ar to gājis pretī liktenim, ko mēs aprakstījām vakar. Līdz ar Golgātā izplūdušajām asinīm ir dots grūdiens, lai tas, kas Es padara par egoistu, pakāpeniski varētu pazust no cilvēces.

Bet jebkuram fiziskam notikumam kā tā prettēls ir kāds garīgs notikums. Tādā pašā mērā, kā no brūcēm plūda asinis Golgātā, notika vēl kaut kas garīgs. Šajā momentā notika tas, ka pirmo reizi no Zemes pasaules telpā izstaroja stari, kas agrāk nebija tā bijis, tā ka mēs domājam šajā mirklī radītu starojumu no Zemes pasaules telpā. Arvien tumšāka un tumšāka bija kļuvusi Zeme laika gaitā līdz Golgātas notikumam. Tagad Golgātā plūda asinis, un Zeme sāk mirdzēt!

Ja pirmskristus laikā kāda būtne – kaut vai ar gaišredzības spēku – no kāda tāla debesu ķermeņa varētu nolūkoties lejā uz Zemi, tad tā būtu redzējusi, kā Zemes aura pamazām izkvēl un paliek vistumšākā laikā pirms Golgātas notikumiem. Bet tad tā ieraudzītu, kā zemes aura atmirdz jaunās krāsās. Veikums Golgātā caurda Zemi ar astrālu gaismu, kura pakāpeniski kļuš par ēterisku un tad par fizisku gaismu. Jo jebkura būtne pasaulē attīstās. Kas mūsdienās ir Saule, tā iesākumā bija planēta. Un tāpat kā senais Saturns attīstījās par Sauli, tāpat mūsu Zeme, kura tagad ir planēta, attīstīsies par Sauli. Pirmais grūdiens mūsu Zemes kļūšanai par Sauli tika dots toreiz, kad plūda asinis no Pestītāja brūcēm uz Golgātas. Tad Zeme sāka mirdzēt, iesākumā astrāli, bet redzami tikai gaišreģim. Bet nākotnē astrālā gaisma kļuš par fizisku gaismu, un Zeme kļuš par mirdzošu debesu ķermeni, par Saules-ķermeni.

Es jums jau bieži esmu teicis: kāds debesu ķermenis rodas ne jau no tā, ka kopā savelkas fiziska matērija, bet gan no tā, ka kāda garīga būtne no sevis rada garīgu centru, rada jaunu ievērojamu notikumu arēnu. Kāda debesu ķermeņa veidošanās sākas no garīgā. Jebkurš fizisks debesu ķermenis vispirms ir bijis gars. Tas, par ko reiz kļuš mūsu Zeme, ir iesākumā auriski-astrālais, kas tagad sāka izstarot no Zemes. Tas ir pirmais iedīglis nākotnes Saulei-Zemei. Bet tas, ko toreiz būtu redzējis kāds cilvēks ar savām maldinošajām maņām, ir māņu tēls. Tā nav patiesība; tas izšķīdīs, tas izzudīs. Jo vairāk Zeme kļuš par Sauli, jo vairāk šī Maja sadegs Saules ugunī, izzudīs tajā.

Bet līdz ar to, ka toreiz Zeme tika caurstarota ar jaunu spēku, ka tika likts pamats Zemes kļūšanai par Sauli, līdz ar to bija dota iespēja, ka šis spēks caurstaro arī cilvēkus. Tika dots pirmais grūdiens tam, ko es attēloju vakar: Kristus-spēka izstarošanai ēteriskajā cilvēka

ķermenī. Un caur to, kas astrāli varēja viņā iestarot, caur to šis ēteriskais cilvēka ķermenis varēja sākt uzņemt jaunu dzīvības spēku, kāds tam ir vajadzīgs vēlākajai nākotnei.

Ja jūs tātad iztēlojieties zināmu laiku pēc Golgātas notikuma un to salīdziniet ar to laiku, kad norisinājās Golgātas notikumi, ja jūs tātad kādu cilvēces nākotnes stāvokli salīdziniet ar laika momentu, kad norisinājās Golgātas notikumi, tad jūs variet teikt: toreiz, kad nāca Kristus-impulss, Zeme vēl bija tāda, ka tā pati no sevis vairs nespēja iestarot cilvēku ēteriskajos ķermeņos. Bet kādu laiciņu pēc tam to cilvēku ēteriskie ķermeņi, kuri bija raduši saikni ar Kristus-impulsu, tika caurstaroti, tie bija uzņēmuši sevī, ja bija sapratuši Kristu, to starojošo varu, kāda kopš tā laika ir Zeme, Zemes jauno mirdzuma spēku. Viņi bija uzņēmuši ēteriskajos ķermeņos Kristus-gaismu! Cilvēku ēteriskajos ķermeņos ieplūst Kristus-gaisma.

Un tagad, kad kopš tā laika cilvēku ēteriskajos ķermeņos ir daļa no Kristus-gaismas, kas notiek tagad? Kas notiek ar to cilvēka ēteriskā ķermeņa daļu, kura ir uzņēmusi sevī Kristus-gaismu? Kas ar to notiek pēc nāves? Kas tas vispār ir, kas pakāpeniski iedzīvojas cilvēka ēteriskajā ķermenī kā sekas Kristus-impulsam?

Tas ir kas tāds, ko ir nesis Kristus-impulss, ko Kristus-impulss ir iegremdējis cilvēka ēteriskajā ķermenī, kas kopš tā laika var būt cilvēka ēteriskajā ķermenī un kā iepriekš tur nebija. Kopš tā laika cilvēku ēteriskajos ķermeņos ir dota iespēja, ka tajos it kā, kā Kristus-gaismas sekas, parādās kaut kas jauns, parādās kaut kas, kas elpo dzīvību, kas ir nemirstīgs, kas nekad nevar tikt pakļauts nāvei. Bet, ja tas nepakļaujas nāvei, tad tas, kamēr vien cilvēks uz Zemes vēl pakļaujas nāves māņu tēlam, tiks glābts no nāves, tas nesekos līdzī nāvei. Tātad kopš tā laika cilvēka ēteriskajā ķermenī ir kaut kas, kas neseko nāvei, kas nepakļaujas Zemes miršanas spēkiem. Un šis kaut kas, kas neseko nāvei, ko cilvēki pamazām iekaros Kristus-impulsa ietekmē, tas tagad plūst atpakaļ, tas izplūst pasaules telpā, tas, atkarībā vai cilvēkā ir spēcīgāks vai vājāks, veido spēku, kas izplūst pasaules telpā. Un šis spēks izveidos sfēru ap Zemi, kura ir Saules veidošanas procesā. Apkārt Zemei izveidosies sava veida garīga sfēra no dzīviem kļuvušajiem ēteriskajiem ķermeņiem. Tāpat kā no Zemes izstaro Kristus-gaisma, tāpat mums ir sava veida Kristus-gaismas atstarojums Zemes apkārtnē. Kas šeit tiek atstarots kā Kristus-gaisma, un kas ir iestājies kā sekas no Kristus-notikuma, ir tas, ko Kristus sauc par Svēto Garu. Tikpat patiesi, kā tas, ka Zeme sāk savu Saules-tapšanu caur notikumiem Golgātā, tāpat patiesi ir tas, ka sākot no šī notikuma Zeme sāk kļūt radoša un sāk veidot ap sevi garīgu loku, kas vēlāk savukārt kļūs par sava veida planētu ap Zemi.

Tā no šī notikuma Golgātā izriet kaut kas būtisks Kosmosā. Toreiz, kad Golgātā tika uzslēti krusts un asinis plūda no Jēzus Kristus brūcēm, tika radīts jauns kosmiskais centrs. Mēs bijām tur klāt, kad tika radīts šis jaunais centrs! Mēs bijām tur klāt kā cilvēki, vai nu fiziskajā ķermenī vai arī ārpus fiziskās dzīves starp piedzimšanu un nāvi.

Tā rodas jaunas pasaules sākums! Bet to mums ir jāsaprot, ka mēs atrodamies no jauna veidojošās Saules sākuma punktā, kad mēs apskatām mirstošo Kristu.

Kristus salaulājas ar nāvi, kas uz Zemes ir raksturīgā Tēva-Gara izpausme. Kristus dodas pie Tēva un salaulājas ar tā izpausmi, ar nāvi – un nāves tēls kļūst nepatiesa, jo nāve kļūst par sēklu jaunai Saulei Visumā. Ja mēs jūtam šo notikumu, ja mēs jūtam šo nāves kļūšanu nepatiesai, ja mēs jūtam, ka nāve pie krusta kļūst par sēklu, no kuras izdīgs jauna Saule, tad mēs arī tā īsti sajūtam, kā to bija jāsaņem un jānojauc cilvēcei uz Zemes kā vissvarīgāko pāreju cilvēces attīstības gaitā.

Reiz bija laiks, kad cilvēkiem vēl piemita neskaidra, krēslaina gaišredzība. Tad viņi dzīvoja garīgajā un redzēja atpakaļ savā dzīvē. Kad viņiem, piemēram, bija trīsdesmit gadi, viņi atskatījās uz savu divdesmito, uz savu desmito gadu un tā tālāk, līdz pat piedzimšanai, bet viņi zināja: es nonācu pie šīs savas piedzimšanas no dievišķi-garīgiem augstumiem. – Tolaik piedzimšana nebija nekāds sākums: kā garīgas būtnes viņi redzēja piedzimšanu un redzēja arī nāvi, un viņi zināja, ka viņos ir kaut kas garīgs, ko nāve nespēj skart. Piedzimšanas un nāves tagadējā nozīmē vēl nebija. Piedzimšana un nāve atnāca tikai – un ieguva savu nepatieso, maldinošo veidolu Tēva ārējā tēlā. Tēva ārējā tēlā parādījās raksturīgais nāvei! Un tad cilvēki

lūkojās uz nāvi un redzēja, kā tā šķietami iznīcina dzīvību. Un nāve arvien vairāk un vairāk kļuva par tēlu, kas ir pretējais dzīvībai. Ja dzīvība daudzējādi nesa ciešanas, tad nāve bija kaut kas tāds, kas attēloja vislielākās ciešanas.

Kā tam, kurš būtu redzējis Zemes notikumus no ārpusē, tas ir, kurš būtu redzējis, kā šie Zemes notikumi atspoguļojās cilvēcē pirms kristus atnākšanas, kā tam būtu bijis jādomā par nāvi? Tādam būtu, ja viņš nāk no dievišķi-garīgiem augstumiem kā augstāka būtne, kam ir citi uzskati nekā cilvēcei, viņam būtu, nolūkojoties uz cilvēci, jāsaka tā, kā teica *Buddha*.

Buda bija nācis no ķēniņa pils, kur bija ticis uzaudzināts. Viņš tur nebija redzējis neko citu, kā tikai to, kas cildināja dzīvību. Bet tagad, iznācis ārā no pils, viņš ieraudzīja cilvēku, kurš cieta, viņš ieraudzīja slimu cilvēku, un galvenais – viņš ieraudzīja mirušu cilvēku. Kad viņš to bija pārdzīvojis, tad viņā parādījās doma, ideja: „Slimība ir ciešanas! Vecums ir ciešanas! Nāve ir ciešanas!” Tā viņš patiešām sajuta cilvēci. Un tas, ko bija sajutusi visa cilvēce, izlauzās no Budas lielās dvēseles.

Tad nāca Kristus. Un pēc Kristus, kad bija pagājuši vēl sešsimt gadi, kā bija pagājuši sešsimt gadi no Budas līdz Kristum, bija cilvēki, kuri varēja teikt, kad redzēja krustu un mirušo cilvēku pie tā: tas, kas karājas pie krusta, ir simbols sēklai, no kuras strāvo tīra dzīvība! – Viņi bija iemācījušies pareizi uztvert nāvi!

Jēzus Kristus salaulājās ar nāvi, devās pie šīs nāves, kura kļuva par Tēva raksturīgo izpausmi, savienojās ar šo nāvi. Un no Jēzus Kristus savienošanās ar nāvi ir piedzimis jauns dzīvības-Saules sākums. Tas ir māņu tēls, Maja jeb ilūzija, ka nāve ir vienlīdzīga ar ciešanām. Nāve, kad cilvēki nākotnes gaitā iemācīsies tā ļaut tai pietuvoties sev, kā tā pietuvojās Kristum, patiesībā ir dīglis dzīvībai. Un tā cilvēki sniegs savu devumu jaunai Saulei un jaunai planētu sistēmai, ja viņi, uztverot Kristus-impulsu, atsakoties no sava egoisma, ļaus dzīvības-Saulei kļūt arvien lielākai.

Kāds varētu iebilst: to saka garazinātne! Bet ko tu gribi ar tādu kosmoloģiju iesākt pret evaņģēliju?

Kristus tos, kuri bija Viņa mācekļi, apmācīja. Un, lai viņus padarītu nobriedušus vislielākajam, Viņš sekoja metodei, kāda ir nepieciešama, lai iemācītu apjēgt vislielāko atbilstošā veidā: Viņš runāja ar mācekļiem līdzībās – vai, kā tas tiek tulkots Bībelē vācu valodā, „sakāmvārdos” – pārnēstās līdzībās. Tad nāk laiks, kad mācekļi ir arvien nobriedušāki, kad viņi ir nobrieduši dzirdēt patiesību bez līdzībām. Un Jēzus Kristus ļauj pienākt mirklim, kad Viņš ar saviem apustuļiem runā bez līdzībām. Jo apustuļi grib dzirdēt vārdu, kā dēļ Viņš ir nācis šai pasaulē; viņi grib dzirdēt šo svarīgo vārdu:

„Līdz šim jūs neko neesat lūguši Manā Vārdā; lūdziet, tad jūs dabūsit, ka jūsu prieks būs pilnīgs.

To Es jums līdzībās esmu runājis; nāk stunda, kad Es vairs nerunāšu uz jums līdzībās, bet tieši stāstīšu par Tēvu.”

Mēs jūtam tuvojamies to momentu, kad Viņš ar saviem mācekļiem grib runāt par savu Tēvu!

„Tanī dienā jūs lūgsit Manā Vārdā, un Es nesaku, ka Es aizlūgšu Tēva priekšā par jums. Jo pats Tēvs jūs mīl, tāpēc ka jūs Mani esat mīlējuši un esat nākuši pie ticības, ka Es esmu izgājis no Tēva. Es esmu izgājis no Tēva.”

Dabiski, ka Viņš ir izgājis no Tēva tā patiesajā veidolā, nevis no Tēva maldinošā tēla.

„Es esmu izgājis no Tēva un nācis pasaulē: tagad Es atkal atstāju pasauli un aizeimu pie Tēva.”

Tagad mācekļiem sāk ataust, jo viņi ir nobrieduši, ka šī pasaule, kāda tā ir ap mums, ir Tēva ārējā izpausme, un ka tas, kas nozīmīgākais ārējā pasaulē – tas, kur ārējā pasaule visvairāk ir maja jeb ilūzija – ir Tēva izpausme: ka nāve ir Tēva vārds. To mācekļi nu saprot. Ir tikai pareizi jālasa:

„Mācekļi Viņam saka: „Redzi, tagad Tu runā tieši un ne vairs līdzībā.

Tagad mēs saprotam, ka Tu zini visu un Tev nav vajadzīgs, lai kāds Tevi jautātu; tāpēc mēs ticam, ka Tu no Dieva esi nācis.”

Jēzus tiem atbildēja: „Tagad jūs ticat?

Redziet, nāk stunda un ir jau klāt, kad jūs izklīdīsiet katrs savā vietā un Mani atstāsiet vienu. Bet Es neesmu viens, jo Tēvs ir pie manis.

To visu Es esmu runājis uz jums, lai jums miers būtu Manī. Pasaulē jums ir bēdas; bet turiet drošu prātu, Es pasauli esmu uzvarējis!” (16, 24-33)

Vai mācekļi zināja, kur Viņš tagad iet? Jā, tagad viņi zināja, ka Viņš iet pie nāves, nāvē, Viņš savienojas ar nāvi. Un tagad izlasiet, ko Viņš pateica, kad viņi bija iemācījušies saprast, vārdus: „Es esmu izgājis no nāves”, tas ir, no nāves tās patiesajā veidolā, no dzīvības-Tēva, „un nācis pasaulē: tagad Es atkal atstāju pasauli un aizeju pie Tēva.” Tad mācekļi saka:

„Tagad mēs saprotam, ka Tu zini visu un Tev nav vajadzīgs, lai kāds Tevi jautātu; tāpēc mēs ticam, ka Tu no Dieva esi nācis.”

Tagad mācekļi zināja, ka nāves patiesais tēls ir pamatots dievišķajā Tēva-Garā, ka nāve, kā to uzlūko un sajūt cilvēki, ir maldinoša parādība, tie ir maldi. Tā Kristus saviem mācekļiem atsedz vārdu nāvei, aiz kuras slēpjas augstākās dzīvības avots.

Jaunā Dzīvības-saule nekad nevarētu rasties, ja pasaulē nebūtu ienākusi nāve un nebūtu ļāvusi sevi pārvarēt Kristum. Tā nāve, uzlūkota tās patiesajā veidolā, ir Tēvs. Un Kristus ir nācis pasaulē, jo par Tēvu ir radies aplams atspoguļojums nāvē. Un Kristus ir nācis pasaulē, lai radītu patiesu tēlu, patiesu priekšstatu par dzīvo Tēvu-Dievu. Dēls ir tēva pēcnācējs, kurš atklāj patieso Tēva veidolu. Patiesi, Tēvs ir sūtījis pasaulē savu Dēlu, lai tiktu atklāta Tēva patiesā daba, tas ir, mūžīgā dzīvība, kas slēpjas aiz laicīgās nāves.

Tā nav tikai garazinātnes kosmoloģija. Tas ir tas, kas ir nepieciešams, lai izsmeltu visu pilno Jāņa evaņģēlija dziļumu. Un tas, kurš ir uzrakstījis Jāņa evaņģēliju, līdz ar to it kā ir noārdījis augstākās patiesības un var teikt: tajā ir patiesības, no kurām cilvēce varēs pārtikt visā nākotnē. Un cilvēcei arvien vairāk un vairāk mācoties saprast un lietot šīs patiesības, tai radīsies jauna gudrība un tā jaunā veidā iesaugs garīgajā pasaulē. – Bet tas notiks tikai pakāpeniski. Tādēļ kristīgās attīstības kopējai vadībai bija jānodrošina radīt, tā sacīt, blakus grāmatas, kas ir līdzās Jāņa evaņģēlijam, grāmatas, kuras domātas ne tikai visgribošākajiem sapratējiem, kā Jāņa evaņģēlijs, kam jābūt Kristus testamentam mūžīgi, bet gan bija jārada blakus grāmatas nākamajiem laikiem.

Tad iesākumā tika radīta grāmata, no kuras kristīgās attīstības pirmajos gadsimtos piemēroti sapratnei varēja mācīties labāko, kas bija nepieciešams Kristus-notikuma sapratnei. Protams, ka arī te, attiecībā pret visu cilvēci, bija tikai nedaudzi, kuri no šīs palīggrāmatas saprata, par ko tur ir runa. Šī pirmā palīggrāmata, kura tika dota, gan ne tikai visizredzētākajiem, bet tomēr izredzētajiem, bija Marka evaņģēlijs. Marka evaņģēlijam ir tieši tāds iekārtojums – pie tā mēs vēl atgriezīsimies – kas, tā sacīt, ir īpaši tuvs tālaika sapratnei.

Tad pienāca laiks, kad pamazām Marka evaņģēliju sāka saprast mazāk, kad cilvēciskā izpratne pavērsās tā, ka vislabāk saprata visu Kristus spēku tā iekšējā vērtībā cilvēka dvēselei zināmā nicinājumā pret ārējo fizisko pasauli. Pienāca laiks, kad bija īsti iedīgļi tam, lai teiktu: bezvērtīgi ir ārējie laicīgie labumi, īstā bagātība ir tikai attīstītā cilvēka iekšējā dzīvē. Tas bija laiks, kad, piemēram, arī *Johannes Tauler* uzrakstīja savu grāmatu „Par Kristus nabadzīgo dzīvi”, laiks, kad īpaši labi saprata Lūkas evaņģēliju. – Lūkas, Pāvila mācekļi, ir viens no tiem, kuri ir pārveidojuši paša Pāvila evaņģēliju tādā veidā, kā tas bija atbilstoši tam laika posmam, liekot pašā priekšā Jēzus no Nācaretes „nabadzīgo dzīvi”, piedzimšanu kūtiņā pie nabaga ganiem. Tur mēs redzam Johannes Tauler „Kristus nabadzīgo dzīvi” attēlotu Lūkas evaņģēlijā – tā ir otrā palīggrāmata cilvēces tālākai attīstībai.

Savukārt mūsu laikā ir daži cilvēki, kuri to, ko viņi var saprast atbilstoši mūsu laikam vislabāk mācās no Mateja evaņģēlija. Būs tā, ka mūsu laiks, ja arī varbūt mazāk izvēlas vārdu

„Matejs”, tomēr arvien vairāk un vairāk izvēlas to, kas visvairāk atbilst Mateja evaņģēlijam. Pienāks laiks, kad arvien vairāk tiks norādīts uz to, ka nevarot neko saprast par tiem pārjutekliskajiem notikumiem, kas norisinājās Jāņa veiktās kristīšanas laikā, kā mēs to stāstījām. Tas ir kas tāds, kas daudziem cilvēkiem vēl ir tikai nākotne. Mēs dzīvojam laikā, kad to, kurš savas dzīves trīsdesmitajā gadā uzņēma sevī Kristu, arvien vairāk un vairāk – to darīs pat reliģijas pētnieki – padarīs par „vienkāršu vīru no Nācaretes”. Tie cilvēki, kuri to grib, kuriem vissvarīgākais šķiet vienkāršais vīrs no Nācaretes, kuri mazāku vērtību piešķir Kristum kā augstam iesvētītajam, kuri grib Jēzu no Nācaretes, tie Mateja evaņģēliju – vismaz pēc kopējās jēgas – uzskatīs par īpaši svarīgu. Materiālistiski domājošs laiks var teikt: ja atveram Mateja evaņģēliju, tad tur atrodam ciltskoku, izcelšanās sarakstu, kur mums tiek parādīta Jēzus no Nācaretes priekšteču virkne; tā iet no Ābrahāma trīsreiz četrpadsmit paaudzēs lejā līdz Jāzepam. Un kā jau teikts: Ābrahāms dzemdina Īzāku, Īzāks dzemdina Jēkabu, un tā tālāk līdz Jāzepam un Jēzum no Nācaretes. Un tas tur ir rakstīts tā iemesla dēļ, lai izskaidrotu, ka fiziskā izcelsmes līnija, fiziskā iedzimtības līnija tam ķermenim, kurā piedzima Jēzus no Nācaretes pēc savas individualitātes, ir izsekojama līdz pat Ābrahāmam. Izlaidiet Jāzepu, un šim ciltskokam nebūs ne vismazākās nozīmes. Ja jūs pretēji šim ciltskokam runājat par pārjuteklisku piedzimšanu, tad arī šim ciltskokam nav ne vismazākās jēgas. Jo, kāpēc gan Mateja evaņģēlija rakstītājam būtu jānopūlas pierakstīt ciltskoku cauri trīsreiz četrpadsmit paaudzēm, ja pēc tam viņš gribētu pateikt: Jēzus no Nācaretes fiziski, miesiski nav cēlies no Jāzepa! – Mateja evaņģēliju var saprast tikai uzsverot, ka individualitāte iedzima ķermenī, kas patiešām bija cēlies caur Jāzepu no Ābrahāma. Tas bija tas nolūks, ka šis ciltskoks teica: nē, Jāzepu Mateja evaņģēlija nozīmē nedrīkst izlaist! – Tādēļ par Jāzepu nedrīkst aizmirst tie, kuri nespēj apjēgt pārjuteklisko piedzimšanu Jāņa kristīšanas nozīmē.

Bet Mateja evaņģēlijs sākotnēji ir uzrakstīts kopienā, draudzē, kur galveno vērtību nepiešķir Kristum, bet gan tai individualitātei, kas stāvēja pasaules priekšā iesvētītā Jēzus no Nācaretes personā. Mateja evaņģēlijs pamatā liek to, ko kā iesvētīšanas avotu pazina ebionītiskie gnostīki, Mateja evaņģēlijs ir cēlies no viena tāda raksta kā parauga. Tur galvenā vērtība tika piešķirta iesvētītajam Jēzum no Nācaretes, un viss pārējais kļūst vēl daudz skaidrāks tādēļ, kas tas ir rakstīts ebionītiskajā evaņģēlijā. Bet tieši līdz ar to Mateja evaņģēlijā ir dots tas noskaņojums, ka nav īpaši jāizlasa no tā ārā – jo patiesībā tā tur nemaz nav iekšā – bet tajā var ielasīt iekšā, Mateja evaņģēliju var lasīt tā, ka saka: tajā mums nav darīšanas ar pārjuteklisku piedzimšanu. – Un tomēr tiek dota iespēja to, kas tiek izklāstīts Mateja evaņģēlijā, uzskatīt kā simbolu Dievam, kuru apraksta tieši tā, ka viņš kā Dievs īstenībā tomēr ir tikai cilvēks, kaut arī Matejs tā nedomā. Bet tie, kuri mūsdienās atsaucas uz Mateju un atsauksies arvien vairāk, viņi to tā interpretēs.

Lai nevienam cilvēkam, kurš grib tuvoties Kristum, nezustu iespēja Viņam tuvoties, arī tiem cilvēkiem, kuri nespēj pacelties no Jēzus pie Kristus, ir nodrošināts, lai viņiem Mateja evaņģēlijā būtu sniegts viens no tiem dīgšiem, caur kuru var attīstīties uz Jēzu no Nācaretes.

Bet garazinātnes aicinājums ir vadīt cilvēkus augšup uz evaņģēliju evaņģēlija – Jāņa evaņģēlija izpratni. Katru no pārējiem evaņģēļiem ir jāuzlūko kā Jāņa evaņģēlija papildinājumu. Un pamatojumi visiem pārējiem evaņģēļiem ir ietverti Jāņa evaņģēlijā. Tādēļ mēs arī pārējos evaņģēļus pa īstam apjēdzam tikai tad, ja apskatām tos balstoties Jāņa evaņģēlijā.

Jāņa evaņģēlija apskats cilvēkus vedīs pie tā, lai visplašākajā nozīmē apjēgtu, kas ir noticis Golgātā; lai apjēgtu, caur kādu mistēriju tika atspēkota nāve cilvēces attīstībā tajā veidolā, kas nav patiesais. Un cilvēki mācīsies apjēgt, kā ar Golgātā paveikto ir ne tikai izziņai parādīts, ka nāve patiesībā ir dzīvības avots, bet arī, kā caur to ir izraisīts tas, ka cilvēkam kļūst iespējama tāda nostāja pret nāvi, kas vada uz to, lai savu būtību veidotu arvien dzīvīgāku un dzīvīgāku, līdz beidzot tā kļūst pilnīgi dzīva, tas ir, augšāmcelties var no jebkuras nāves – līdz nāve ir pārvarēta. Tas bija tas, kas atklājās Pāvīlam, kad viņš redzēja dzīvo Kristu pie Damaskas, kad viņš zināja: Kristus ir dzīvs! – kad viņš ar savām gaišredzīgām kļuvušajām acīm

ieskatījās tajā, kas ir garīgā Zemes apkārtnē, un tagad kā Vecās Derības iesvētītais zināja: pirms tam Zeme bija bez savas gaismas. Tagad es tajā redzu gaismu. Tātad Kristus bija te, tātad Tas, kurš mira pie krusta, bija Kristus Jēzū no Nācāretes!

Tā Pāvils pie Damaskas varēja apjēgt notikumu, kas bija norisinājies Golgātā.

ČETRPADSMITĀ LEKCIJA

Kassele, 1909.gada 7.jūlijs

Zeme kā Kristus miesa un kā jauns gaismas centrs. Vakarēdiens kā priekšpakāpe mistiskajai saplūšanai ar Kristu. Pāvils kā garīgi-dzīvā Kristus sludinātājs. Kristīgās iesvētīšanas septiņas pakāpes. Reinkarnācija un karma. Nāve kā mūžīgās Es-ības sēklas. Gara izziņa ir dzīves uguns.

Protams, ka nesagatavotam cilvēkam tas var šķist dīvaini, kad vakar pasaules Tēva-Gara vārds tika saistīts ar nāves vārdu. Tikai jums pie tam jāapdomā, ka vienlaikus tika pateikts, ka tas veidols, kādā nāve parādās cilvēkam fiziskajā pasaulē, nav tās patiesais veidols, un tādēļ arī, ārējai maņu pasaulei mums šķietot esam nāves varā, šī ārējā maņu pasaule tieši tādēļ, kā tā ir tāda, ka tai ir jāšķiet esam nāves varā, nav patiess veidols tam, kas tai īstenībā ir pamatā, tā nav patiess veidols īstenībā tai pamatā esošajai garīgi-dievišķajai būtībai. Pamatā ņemot, ar to netiek pateikts nekas cits, kā: cilvēks ļaujas ilūzijai, lieliem maldiem, Majai par to, kas īstenībā plešas telpā ap viņu un ko viņš uztver. Ja viņš uztvertu patieso veidolu, tad viņam būtu nevis šī maņu aina, bet gan gars. Ja viņš uztvertu nāvi tās patiesajā veidolā, tad viņš nāvē redzētu to izpausmi, kādai ir jābūt šai maņu pasaulei, lai tā varētu būt dievišķā Tēva-Gara izpausme.

Lai šī mūsu Zemes pasaule vispār varētu rasties, kādai agrākai, pārdabiskai pasaulei bija jāsabīvējas līdz fiziskai matērijai, līdz fiziskai vielai šīs zemes nozīmē. Līdz ar to ārējā pasaule varēja kļūt izpausme dievišķi-garīgai pasaulei, tādai dievišķi-garīgai pasaulei, kurai līdz ar to ir kaut kādi radījumi līdzās tai un ārpus tās. Visi agrākie mūsu pasaules esamības veidoli bija tādi, ka tie vairāk vai mazāk bija iekļauti dievišķajā būtībā. Uz senā Saturna vēl nebija mūsu gaisa, nebija mūsu ūdens, nebija mūsu Zemes, tas ir, nebija mūsu cieta vielu. Viss Saturns vēl bija ķermenis sastāvošs tikai no siltuma, siltuma-telpa bija senais Saturns. Un visas būtnes, kādas bija uz Saturna, vēl bija dievišķā Tēva-Gara klēpī. Tāpat bija arī uz senās Saules, kaut arī tā jau bija sabīvējusies līdz gaisam. Šis gaisa-planētas, senās Saules klēpī, un līdz ar to dievišķi-garīgās būtnes klēpī, bija visi tās radījumi. Un tā tas bija arī uz senā Mēness. Tikai uz Zemes viss radītais izlauzās no dievišķi-garīgās būtības klēpja, kļuva par kaut ko *līdzās* dievišķi-garīgajai būtībai. Bet tajā, kas nu bija līdzās, blakus dievišķi-garīgajai būtībai, un arī kas kļuva par cilvēka ietērpu, ietvaru, fizisko miesiskumu, tajā pakāpeniski ieaudās, iekļāvās visi atpalikušie gari. Līdz ar to tas kļuva par radību ne tā, kā tam būtu vajadzējis kļūt, ja tas būtu bijis tikai dievišķi-garīgās būtības attēls. Dievišķi-garīgā būtība, pēc tam kad tā visus radījumus, mūsu tagadējo minerālu valstību, augu valsti, dzīvnieku valsti un cilvēku valstību bija iznēsājusi savā klēpī, tagad to visu it kā atlaida, izplatīja kā tādu paklāju ap sevi. Un tas nu bija dievišķi-garīgās būtnes attēls. Tādam tam vajadzēja palikt. Bet tad tajā ieaudās viss, kas bija atpalicis, kas jau pirms tam bija izstumts no dievišķi-garīgā. Tas viss iekļāvās, un tā radītais tika it kā apmiglots, satumsa, padarīts mazāk vērtīgs, nekā tas būtu varējis būt.

Šis saduļļojums radās laikmetā, kad Mēness atšķēlās no Zemes, tajā laikmetā, par kuru mēs teicām: ja nebūtu noticis nekas cits un ja Mēness nebūtu ticis izgrūsts ārā, tad Zeme jau tolaik būtu pārvērtusies nedzīvā tuksnesī. Bet cilvēkam taču bija jātiek koptam tā, lai viņš varētu sasniegt savu patstāvību. Tātad tam bija jāiemiesojas ārējā, zemiski-fiziskā matērijā. Cilvēkam, sākot no lemūriskā laika un visu atlantisko laiku, bija jātiek vadītam tā, lai viņš arvien vairāk un vairāk nonāktu pie spējas iemiesoties fiziski-jutekliskā vielā. Bet šajā fiziski-jutekliskajā vielā jau bija iekšā tas, kas pastāvēja kā atpalikušās būtnes. Tātad cilvēks nemaz nevarēja tikt citādi iemiesots, kā tikai miesiskos apvalkos, kuros bija atpalikušās būtības.

Bija zināmas būtnes atlantiskajā laikā; tolaik tās bija cilvēku biedri. Cilvēks pats atlantiskajā laikā vēl taču bija mīkstā matērijā. Tas, kas šodien ir cilvēka miesa, tas tolaik vēl tāds nebija. Ja senajā Atlantīdā, kad visu gaisu vēl pildīja blīvas, smagas ūdens-miglas masas, kad cilvēks vēl bija ūdens būtne, kāds būtu uzlūkojis cilvēku, tad varētu sacīt: viņš savā veidojumā izskatījās līdzīgi kā mūsdienās zināmi želejveidīgi dzīvnieki jūras ūdenī, kurus gandrīz nevar atšķirt no apkārtējā ūdens. Tā cilvēks bija veidots. Jau bija visu orgānu iedīgli.

Bet tikai palēnām un pakāpeniski orgāni sacietēja, tikai palēnām un pakāpeniski veidojās cilvēka kauli un tā tālāk. Tātad smalki vieliski iedīgli jau bija, bet tie sacietēja tikai laika gaitā.

Pirmajā atlantiskās attīstības laikā bija vēl būtnes, kuras, tā sacīt, bija cilvēka biedri, ciktāl cilvēks tolaik bija gaisredzīgs un varēja redzēt arī tās būtnes, kurām faktiski dzīves vieta bija uz Saules, bet kuras cilvēkam atspīdēja Saules staros. Jo ne tikai fiziska Saules gaisma atspīdēja cilvēkam, bet gan fiziskajā Saules gaismā viņam parādījās būtnes, kuras cilvēks redzēja. Un ja cilvēks pats atradās stāvoklī, kuru varētu salīdzināt ar miegu, tad viņš pats varēja sacīt: tagad es esmu ārpus savas miesas un esmu sfērā, kur ceļo Saules būtnes.

Bet tad pienāca laiks, ap atlantiskā laika vidu un pēdējo trešdaļu, kad Zeme savā fiziskajā matērijā kļuva arvien blīvāka un blīvāka, un kad cilvēks ieguva dotības attīstīt savu pašapziņu. Tad šādas būtnes cilvēkam vairs nebija saskatāmas. Tad šādām būtnēm bija jāatkāpjas no Zemes, no cilvēka redzamības zonas uz Zemes. Arvien varenāk luciferiskā ietekme vilka cilvēku lejā blīvajā matērijā. Tad kādai būtni, kuru būtu jāuzrunā kā Luciferu, radās iespēja tā ievīt ligzdu cilvēka astrālajā ķermenī, ka cilvēks arvien vairāk nolaidās blīvā fiziskajā ķermenī. Bet būtnes, kuras agrāk bija viņa biedri, pacēlās arvien augstāk un augstāk. Tās sacīja: mēs negribam ielaisties nekādās darīšanās ar būtnēm, kuras ir atpalikušas! – Tās pameta viņus, atraisījās no tiem. Cilvēka astrālajā ķermenī ievācās luciferiskās būtnes. Bet augstākās būtnes atraisījās no tām, nogrūda tās lejā, sakot: jūs vairs nevarat nākt līdzī augšup, skatieties, kā tiksiet uz priekšu tur lejā!

Viena no šīm būtnēm tiek attēlota kā Mihaels, kurš nogrūž luciferiskās būtnes bezdibēnī, lai tās kustētos Zemes jomā. Un tās mēģināja savu iedarbību attīstīt cilvēka astrālajā būtībā. Un šo būtni vieta vairs nebija „debesis”. Tās būtnes, kuras savu vietu bija radušas debesīs, bija šīs nogrūdušas lejā uz Zemes. Bet visā ļaunajā, visā sliktajā ir savs labais, kas arī ir pamatots pasaules gudrībā. Šīm būtnēm bija jātiec pamestām pasaulē, lai tās novilkto cilvēku lejā fiziskajā matērijā, jo tikai tajā viņš varēja mācīties teikt par sevi „es” un attīstīt savu pašapziņu. Bez sapīšanās Majā cilvēks nebūtu iemācījies teikt par sevi „es”. Bet cilvēks būtu nogrimis ilūzijās, ja ilūzijām un to varām – Luciferam-Ārimanam – būtu izdevies paturēt cilvēku ilūzijās.

Tagad man jums ir jāpasaka dažas lietas, ko es lūdzu – es gribētu sacīt – uzklaut pilnā izziņas piesardzībā. Jo tikai tad, ja jūs šo domu izveidosiet tālāk un uztversiet to burtiski, bet tomēr ne tādā nozīmē, kā šo burtisko uztveršanu mēdz piekopt materiālistiskie uzskati, jūs to sapratīsiet pareizi.

Kāds bija luciferiski-ārimanisko būtnu nolūks attiecībā uz fizisko pasauli? Ko tās gribēja iesākt ar visām būtnēm, kuras tagad bija, ir pasaulē, uz kurām tās var iedarboties pēc tam, kad reiz bija sasaistījušās ar cilvēka attīstību atlantiskajā laikā?

Šīs būtnes – Lucifers-Ārimans – negribēja neko mazāk, kā visas būtnes, kādas ir uz Zemes, saglabāt tajā veidolā, kā tās ir saaustas ar blīvo fizisko matēriju. Piemēram, ja aug kāds augs, tas izaug no saknēm, izdzen lapu pēc lapas līdz pat ziedam, tad Lucifera-Ārimana nolūks ir nemitīgi turpināt šo dīgšanu un augšanu, tas ir, padarīt šo būtni, kas tur attīstās, līdzīgu tās fiziskajam veidolam, saglabāt to tādu, kāda tā ir, līdz ar to atraujot to no garīgās pasaules. Jo, ja tas viņiem izdotos, šo garīgās pasaules būtni padarīt līdzīgu tās fiziskajam veidolam, tad tās, tā sacīt, debesīm atrautu Zemi. Un arī ar visiem dzīvniekiem luciferiski-ārimaniskajām būtnēm ir tendence padarīt tos līdzīgus tam ķermenim, kurā tie ir, liekot tiem matērijā aizmirst savu dievišķi-garīgo izcelsmi. Un tāpat arī ar cilvēku.

Lai tas nevarētu notikt, nāca dievišķi-garīgais Tēvs un teica: Zemes būtnes gan ir sasniegušas savu virsotni cilvēkā, ārējo izziņu iekš „Es”; bet dzīvību mēs tagad nedrīkstam atstāt viņu ziņā! Jo dzīvība tad tiktu izveidota tā, ka šīs būtnes šajā dzīvībā tiktu atrautas no savām dievišķi-garīgajām saknēm; cilvēks iekļautos fiziskajā miesā un uz mūžīgiem laikiem aizmirstu savu dievišķi-garīgo izcelsmi. – Tikai tā dievišķais Tēvs-Gars varēja glābt atmiņas par dievišķo izcelsmi, ka visam, kas tiecas uz matēriju, kā labvēlību deva līdzī nāvi. Tā bija iespējams, ka augs, kad tas aug, tiecas uz augšu līdz momentam, kad iestājas apaugļošanās –

un tajā pašā momentā auga veidols vīst, jauns auga veidols ceļas no sēklām. Bet līdz ar to, kad augs ieiet sēklās, tas uz mirkli nonāk dievišķi-garīgajā pasaulē un to atsvaidzina dievišķi-garīgā pasaule. Un it īpaši tā ir ar cilvēku. Cilvēks tiktu ieslodzīts Zemē un aizmirstu savu garīgi-dievišķo izcelsmi, ja pār Zemi nebūtu izpletusies nāve, ja cilvēks nesaņemtu vienmēr jaunus spēka avotus laikā starp nāvi un jaunu piedzimšanu, lai neaizmirstu savu dievišķi-garīgo izcelsmi.

Nāve, ja mēs to pārbaudām, kur tā ir uz Zemes? Pajautāsim to kādai būtnei, kas iepriecina mūs kā augs. Būtne, kura iepriecina mūsu skatu ar brīnišķīgiem ziediem – dažu mēnešu laikā tā vairs nav. Pār to ir nākusi nāve. Uzlūkosim kādu dzīvnieku, kurš, manis dēļ, ir mums uzticīgs, vai kādu citu dzīvnieku: pēc īsa laika tā vairs nav. Pār to ir nākusi nāve. Uzlūkosim kādu cilvēku, kā viņš stāv fiziskajā pasaulē: pēc kāda laika pār viņu ir nākusi nāve. Viņa vairs nebūs, jo, ja viņš vēl būtu te, tad aizmirstu savu dievišķi-garīgo izcelsmi. Uzlūkosim kādu kalnu. Pienāks laiks, kad mūsu Zemes vulkāniskā darbība šo kalnu būs aprijusi: tam pāri ir pārgājusi nāve. Uzlūkosim, ko vien gribam: nav nekā, kur nebūtu ieausta nāve. Viss uz Zemes ir iegremdēts nāvē!

Tā nāve ir labvēlis, kas izrauj no esamības, kura cilvēku pilnībā atrautu no dievišķi-garīgās pasaules. Bet cilvēkam bija jānāk šajā fiziski-jutekliskajā pasaulē. Jo tikai fiziski-jutekliskajā pasaulē viņam bija iespējams sasniegt savu pašapziņu, savu cilvēcisko „Es”. Ja viņam vienmēr būt jāiet cauri nāvei nevarot neko paņemt līdzī no šīs nāves valstības, tad viņš gan varētu atgriezties dievišķi-garīgajā pasaulē, bet neapzināti, bez Es. Viņam ir jāieiet dievišķi-garīgajā pasaulē ar savu Es-ību. Tādēļ viņam ir jāvar šīs zemes valstību, kurā visā ir ieausta nāve, apaugļot tā, ka nāve kļūst par sēklu Es-ībai mūžībā, garīgajā.

Bet šī iespēja, ka nāve, kas citādi būtu iznīcība, tiek pārveidota sēklās mūžīgai Es-ībai, ir dota ar Kristus-impulsu. Uz Golgātas pirmo reizi cilvēces priekšā tika parādīts nāves patiesais veidols. Un līdz ar to, ka Kristus, Tēva-Gara attēls, Tēva-Gara dēls, salaulājās ar nāvi, līdz ar to nāve uz Golgātas ir sākums jaunai dzīvei un, kā mēs redzējam vakar, sākums jaunai Saulei. Un no šī brīža patiešām viss, kas agrāk bija kā cilvēka mācību laiks, pēc tam, kad cilvēks ir iekarojis Es uz mūžīgiem laikiem, tagad viss agrākais var pazust, un cilvēks var doties pretī nākotnei ar savu izglābto Es-ību, kura arvien vairāk un vairāk sāks pielīdzināties Kristus-Es-ībai.

Nemsim kā piemēru tikko teiktajam pakāpeniski aizdedzinātu septiņu sveču svečturi un apskatīsim pirmo sveci no šī septiņnieka kā simbolu pirmajam cilvēces attīstības laikam, Saturna attīstībai. Katra attīstība norisinās septiņos mazākos apakšnodalījumos. Tā mums septiņu sveču svečtura pirmajā liesmā ir simbols spēkiem, kuri pieplūda cilvēkam Saturna laikā. Ja mēs pārejām pie otrās liesmas šī svečtura septiņniekā, tad tajā mums ir simbols spēkiem, kuri pieplūda cilvēkam no senās Saules attīstības. Tādā pašā veidā mums septiņnieka trešajā liesmā ir simbols spēkiem, kuri pieplūda cilvēkam senā Mēness laika gaitā. Un ceturtajā mums ir simbols visam, kas cilvēkam ir pieplūdis no Zemes attīstības. Iedomāsimies tagad vidējo sveci gaiši degam, bet nākamo gaismā vēl ir tumša: tur, kur ir vidējā svece, ir laika moments, kad attīstībā ienāca Kristus-gaismā. Nekad nevarētu tikt aizdegtas pārējās sveces, nekad nepienāktu turpmākās attīstības laiks, ja cilvēces attīstībā nebūtu ienācis Kristus-impulss. Mūsdienās tā vēl ir tumša.

Ja mēs tagad gribētu tāpat simboliski attēlot nākotnes attīstību, tad mums, aizdedzinot nākamo sveci pēc vidējās un tai kļūstot gaišākai, būtu jāļauj izdegt pirmajai svecei un tā tālāk. Jo te ir jaunas Saules-attīstības sākums! Un ja sveces izdegtu līdz galam, tad mēs redzētu pirmās izdzīstam, jo to augļi ir ieplūduši pēdējās svecēs, tie ir pārgājuši nākotnē.

Tā jūs redzat attīstību pagātnē, kura savus spēkus saņēma no Tēva-Gara. Ja Tēvs-Gars turpinātu tā iedarboties, tad visām svecēm būtu jānodziest vienai pēc otras, jo ir ieaudies Lucifers-Ārimans. Bet līdz ar to, ka ir nācis Kristus-impulss, tagad iedegas jauna svece. Sākas pasaules Saule.

Jā, nāve bija ieaūzama visā dabiskajā esamībā, jo tajā ir ieausts Lucifers-Ārimans. Un bez Lucifera-Ārimana cilvēce nenonāktu līdz patstāvībai. Bet tikai ar Luciferu-Ārimanu šī patstāvība kļuva arvien spēcīgāka un spēcīgāka un galu galā būtu izraisījusi dievišķi-garīgās izcelsmes aizmiršanu. Tādēļ pat mūsu miesām bija jāpiejauc nāvi. Mēs nevarētu no sevis paņemt līdzīgu mūžību pat savu Es-ību, ja šīs Es-ības ārējai izpausmei, kas ir asinīs, nebūtu piejaukta nāve.

Mums mūsos ir dzīvības asinis: sarkanā asins plūsma. Un mūsos ir nāves asinis: zilās asinis. Katru acumirkli, lai mūsu Es-ība varētu dzīvot, dzīvībai, kas plūst sarkanajās asinīs, ir jātiek nonāvētai zilajās asinīs. Ja tā netiktu nonāvēta, tad cilvēks savā dzīvē pagrimtu tā, ka aizmirstu savu dievišķi-garīgo izcelsmi. Vakarzemju ezotērikai ir simbols šiem abiem asins veidiem, divas kolonas, viena sarkana un viena zila: viena simbolizējot dzīvību, kas plūst no dievišķā Tēva-Gara, bet formā, kur tā pati sevi pazaudētu; otra kā tā paša iznīcināšana. Nāve ir stiprākā, spēcīgākā, tas, kas noved līdz iznīcībai to, kas citādi pazaudētos pats sevī. Bet tā iznīcināšana, kas citādi pats zustu, nozīmē aicinājumu uz augšāmcelšanos!

Tā jūs redziet, kā mēs, pareizi interpretējot Jāņa evaņģēliju, varam ieskatīties visas dzīves jēgā. Tātad tas, ko mēs vakar un šodien esam iemantojuši, nav nekas cits, kā, ka tajā mūsu laika attīstības momentā, kuru kristīgā laika skaitīšana sāk ar jaunu „1”, ir iestājies kaut kas, kam ir vislielākā nozīme visai Zemes attīstībai un, ciktāl kosmiskā attīstība ir saistīta ar Zemi, arī kosmiskajai attīstībai. Jā, ar Golgātas notikumiem ir radīts jauns centrs. Kopš tā brīža Kristus-gars ir vienots ar Zemi. Tas ir pakāpeniski un pamazām tuvojies un kopš tā laika tas ir Zemē. Un runa ir par to, lai cilvēki mācītos saprast, ka Kristus-gars kopš tā laika ir Zemē, ka katrā Zemes produktā ir Kristus-gars, un ka viņi visu izzina no nāves viedokļa, ja tajā nesaskata Kristus-garu, bet visu izzina no dzīvības viedokļa, ja saskata tajā Kristus-garu.

Mēs esam tikai sākumā tai attīstībai, kas ir kristīgā attīstība. Šīs attīstības nākotne ir tajā, ka mēs visā Zemē saskatīsim Kristus ķermeni. Jo Kristus kopš tā laika ir ienācis Zemē, ir radījis Zemē jaunu gaismas centru un caurauž visu Zemi, mirdz no tās visai pasaulei un ir mūžīgi ieausts Zemes aurā. Tādēļ, ja mēs tagad uzlūkojam Zemi kā bez Kristus-gara, kurš ir tai pamatā, tad mēs skatāmies uz vīstošo, trūdošo Zemē, kā uz līķi, kas ir sadalīšanās stadijā. Aplūkojot Zemi sadalīti lai cik mazās un lai cik daudzās daļiņās, mēs redzam, ja nesaprotam Kristu, līķi sadalīšanās stadijā. Visur, kur mēs redzam tikai vielas, mēs redzam nepatiesību.

Tā, jūs neatradīsiet patiesību, ja studēsiet Zemes cilvēkus; tā jūs studējat tikai līķi sadalīšanās stadijā. Ja jūs studējat tās līķi, tad, ievērojot konsekvenci, par Zemes elementiem jūs varat spriest tikai tā, ka sakiet: „Zeme sastāv no vielas-atomiem” – un ir vienalga, vai tie ir telpiski atomi vai spēku centri, tas nav svarīgi. Kad mēs redzam atomus, no kuriem sastāvot mūsu Zeme, tad mēs redzam Zemes līķi, to, kas nepārtraukti sadalās, un kas reiz vairs nebūs, kad vairs nebūs Zemes. Un Zeme izzudīs.

Mēs tikai tad izzinām patiesību, ja katrā atomā mēs saskatām daļu no Kristus-gara, kurš kopš tā laika ir tajā iekšā. No kā tad sastāv Zeme, kopš to caurauza Kristus-gars? Līdz pat pēdējam atomam Zeme sastāv no dzīvības, kopš to ir cauraudis Kristus! Katram atomam ir kāda vērtība tikai tādēļ un tikai tā to var izzināt, ka Jūs tajā saskatāt apvalku, kas ietver sevī ko garīgu. Un šis garīgais ir daļa no Kristus.

Nemsim kaut ko no Zemes. Kad jūs to izzināt pareizi? Kad jūs sakāt: „Tā ir daļa no Kristus miesas!” Ko Kristus varētu teikt tiem, kuri grib Viņu izzināt, atzīt? Laužot viņiem maizi, kas nāk no Zemes graudiem, Kristus varētu teikt: „Tā ir mana miesa!” Ko Viņš varētu teikt viņiem, dodot vīnogu sulu, kas nāk no augu sulas? – „Tās ir manas asinis!” Jo Viņš ir kļuvis par Zemes dvēseli, Viņš varētu tam, kas ir kļuvis ciets, teikt: „Tā ir mana miesa” un par augu sulu: „Tās ir manas asinis”, kā jūs par savu miesu sakiet: tā ir mana miesa, un par savām asinīm: tās ir manas asinis. – Un tie cilvēki, kuri ir spējīgi aptvert šo Kristus vārdu pareizo nozīmi, tie izveido domu tēlus, tie sasaista maizi un vīnogu sulu ar Kristus miesu un asinīm, tie saskata Kristus-garu tajā. Un viņi savienojas ar Kristus-garu.

Tā no Svētā Vakarēdiena simbola rodas īstenība.

Bez domas, kas saistās ar Kristu cilvēku sirdīs, nevar tikt attīstīts nekāds pievilksnās spēks pret Kristus-garu Svētajā Vakarēdienā. Bet caur šo domas formu tāds pievilksnās spēks tiek attīstīts. Un tā visiem tiem, kuriem ir nepieciešams ārējs simbols, lai izpildītu garīgu aktu, proti, savienotos ar Kristu, Svētais Vakarēdiens būs ceļš, ceļš uz turieni, kur viņu iekšējais spēks būs tik stiprs, kur viņi būs tā Kristus piepildīti, ka arī bez ārējas fiziskas saiknes varēs savienoties ar Kristu. Pirmskola mistiskajai saplūšanai ar Kristu ir Svētais Vakarēdiens – pirmskola. Tā mums ir jāsaprot šīs lietas. Un tāpat kā viss attīstās no fiziskā augšup uz garīgo kristīgā ietekmē, tāpat Kristus-ietekmē vispirms ir jāattīstās lietām, kas iesākumā bija kā tilti: Svētajam Vakarēdienam ir jāattīstās no fiziskā uz garīgo, lai vestu uz patiesu savienošanos ar Kristu. – Par šīm lietām var runāt tikai tās ieskicējot, jo tikai tad, kad tas tiek uzņemts to pilnajā svētajā cienībā, tās tiek saprastas to pareizajā nozīmē.

Ka Golgātas notikumu dēļ Kristus kopš tā laika ir ar Zemi, to izprast bija cilvēku uzdevums. Viņiem to ir jāizprot arvien dziļāk un jāļauj tam arvien vairāk cauraust visu savu izzīni.

Bet tam bija vajadzīgi starpnieki. Un viens no pirmajiem tādiem lielajiem starpniekiem bija tas, kurš no Saula kļuva par Pāvilu. Ko varēja zināt Sauls, tā kā viņš bija sava veida jūdu iesvētītais? Mēs apmēram šādos vārdos varētu izteikt to, ko varēja zināt Sauls.

Viņš varēja zināt to, kas bija ebreju slepenmācības saturs. Ko Zaratustra bija saskatījis kā Ahura Mazdao, ko Mozus bija redzējis degošajā ērkšķu krūmā un pārkonā un zibenī Sinaja kalnā kā „ehjeh asher ehjeh”, kā Jahvi jeb Jehovu, tas, to viņš zināja, bija pietuvojies Zemei, tas bija tuvu pienācis un reiz būs cilvēka ķermenī un darbosies kā cilvēks, lai Zeme tiktu atjaunota. Bet viņš bija sava laika spriedumu un jūdu likumu iespaidā. Viņš bija piedzīvojis Golgātas notikumus. Bet viņš nevarēja pateikt, ka tas, kurš mira pie krusta, bija Kristus nesējs. Notikumi, ko viņš bija pieredzējis un pārdzīvojis, nedeva viņam pārlicību, ka tas, kuru viņam bija jāgaida pēc jūdu iesvētīšanas, bija iemiesojies Jēzū no Nācaretes. Ko tad viņam bija jāpiedzīvo, lai viņš varētu nonākt pie pārlicības, ka Golgātā mirušā Jēzus no Nācaretes miesā patiešām bija bijis nemirstīgais Kristus-gars?

Viņš zināja pēc savas ebrejiskās iesvētīšanas: ja Kristus-gars ir bijis kādā cilvēka ķermenī un tad šis cilvēka ķermenis ir miris, tad Kristum ir jāparādās Zemes aurā. Tad ir jābūt iespējamam tam, kurš pats spēj ar garīgajām acīm ieskatīties Zemes aurā, tur ieraudzīt Kristu. To viņš zināja. Tikai līdz tam viņš nebija kļuvis spējīgs ieskatīties Zemes aurā. Viņš gan bija iesvētītais gudrībā, bet nebija gaišreģis. Bet viņam bija priekšnosacījumi, lai kļūtu par gaišreģi anormālā ceļā, un šo priekšnosacījumu viņš pats izsaka. Viņš to izsaka tā, ka apzīmē to kā žēlastību, kas viņam ir dota no augšas: viņš saka pats par sevi, ka esot priekšlaicīgi dzimis, kas parasti tiek pārtulkots kā „dzemdības nelaikā”. Viņš nav ticis iznēsāts mātes miesās; viņš ir nolaidies lejā no garīgās pasaules fiziskajā pasaulē, kad vēl nebija pilnībā iegremdēts visos Zemes esamības elementos. Agrāk nekā parasti atrauts no tām saiknēm, ar kurām vēl neapzināti pieder garīgajām varām, viņš ir nācis pasaulē. Notikumi pie Damaskas kļuva iespējami tādēļ, ka viņam tika atvērta garīgā acs kā pirms laika pasaulē piedzimušajam. Tā viņam kā priekšlaicīgi dzimušam tika atvērta garīgās acis; viņš ieskatījās Zemes aurā un redzēja, ka tur ir Kristus. Tātad tam laikam, kad Kristus bija mitis fiziskā cilvēka miesā, jau bija jābūt bijušam. Viņam tika sniegts pierādījums, ka Kristus bija miris pie krusta. Jo Tas, par kuru viņš zināja, ka Tas pārvarēs nāvi uz Zemes, bija viņam parādījies garīgi dzīvs. Tagad viņš saprata Golgātas notikuma nozīmi. Viņš zināja: Kristus ir augšāmcēlies! Jo tas, kuru viņš bija ieraudzījis, agrāk Zemes aurā nebija redzams. Tagad viņš saprata vārdus:

„Grūti tev būs turēties pretī dzelonim.” (Ap.d. 9, 5?? 26, 15) „Es wird dir schwer werden, wider den Stachel zu löcken.” (Apg. 9, 5)

Kas ir dzelonis (Stachel)? Pāvils pats to pasaka: „Kur, nāve, tava uzvara? Kur, elle, tavs dzelonis?” (1.Kor. 15, 55). Veltīgi tu turies pretī dzelonim. Jo, ja tu to darītu, tad tikai iepazītu nāvi. Bet tagad tu nevari turēties pretī nāvei, jo tu esi redzējis to, kurš nāvi ir pārvarējis.

Līdz ar to Pāvils kļuva par to kristietības sludinātāju, kurš pirmām kārtām sludināja dzīvo, garīgi dzīvo Kristu.

Kādēļ Kristus kļuva redzams Zemes aurā? Tādēļ, ka Jēzum Kristum, kā pirmajam impulsam Zemes attīstībā uz nākotni, vispirms ēterisko ķermeni pilnībā bija cauraudis Kristus. Dabiski, ka Jēzus no Nācaretes ēteriskais ķermenis bija pilnībā Kristus caurausts. Tādēļ šāds ēteriskais ķermenis, kurš pilnībā pārvaldīja fizisko ķermeni, kurš tādēļ, ka pilnībā bija valdnieks pār fizisko ķermeni, pēc nāves varēja šo fizisko ķermeni atkal atjaunot, tas ir, likt parādīties tādai parādībai, kas viss, kas bija fiziskajā ķermenī, atkal pastāv, bet nākot no ēteriskā ķermeņa spēkiem. Tādēļ, ja Kristus pēc nāves tika redzēts, tad tas bija Kristus ēteriskais ķermenis. Bet tiem, kuri bija spējīgi ar spēku, ko bija šajos notikumos iemantojuši, atzīt par īstu ķermeni ne tikai fiziski-juteklisku ķermeni, bet arī ēterisko ķermeni ar visām fiziskā ķermeņa izpausmēm, viņiem Kristus bija kā dzīvs augšāmcēlies. Un tāds Viņš bija patiesi.

Bet arī evaņģēlijā mums ir pateikts, ka cilvēks, ja ir tiktāl attīstījies, ka pārejošais attīsta nepārejošo, ka viņam tad piemīt arī augstāks skatījums. Un tiek arī pateikts, ka tie cilvēki, kuri tolaik jau bija attīstījušies līdz augstākam skatījumam, redzēja, atzina Kristu. Tas mums tiek pateikts pietiekami skaidri, tikai cilvēkiem nav gribas patiešām izlasīt to, kas ir rakstīts evaņģēlijā. Ņemiet, piemēram, pirmo Kristus parādīšanos pēc nāves. Tur ir teikts:

„Bet Marija stāvēja ārā kapa priekšā un raudāja. Un vēl raudādama viņa ieliecās kapā, un redz tur sēžam divus eņģeļus baltās drēbēs, vienu galvgalī un otru kājgalī, tai vietā, kur bija gulējušas Jēzus miesas.

Tie saka viņai: „Sieva, ko tu raudi?” Viņa tiem saka: „Viņi manu Kungu paņēmuši, un es nezinu, kur viņi To likuši.”

To sacījusi, viņa apgriezās un redz Jēzu stāvam, bet nezina, ka tas ir Jēzus.

Jēzus viņai saka: „Sieva, ko tu raudi? Ko tu meklē?” Viņa, domādama, ka tas ir dārznieks, saka Viņam: „Kungs, ja tu Viņu esi aiznesis, tad pasaki man, kur tu Viņu esi licis, lai es Viņu dabūtu!”

Jēzus viņai saka: „Marija!” Viņa apgriezās un ebrejiski saka uz Viņu: „Rabuni!” (tas ir: mācītājs)! (20, 11-16)

Tagad iztēlojieties: jūs esiet kādu redzējuši pirms dažām dienām, un pēc dažām dienām ieraugāt viņu atkal. Vai domājat, ka varētu viņu nepazīt? Vai jūs viņam jautātu, vai viņš esot dārznieks, un kur viņš īstenībā ir likts, ja paši viņu redzat? Bet to jums ir jāuztic Marijai, vai tai, kura šeit tiek saukta par Mariju, ja gribat pieņemt, ka katras fiziskas acis būtu pazinušas Kristu un redzējušas Viņu tajā pašā veidā, kādā fiziskas acis redzēja Viņu agrāk. Lasiet evaņģēlijus pēc to gara!

Vispirms vārdu svētajam spēkam bija jāielaužas sievietē. Tas bija nepieciešams! Tad viņā atausa vārdu atbalss, un tā atkal aizdedza viņā visu, ko viņa bija redzējusi agrāk. Un tas tagad padarīja viņas garīgās acis spējīgas redzēt Augšāmcēlušos. – Vai to pašu mums nesaka arī Pāvils?

Par Pāvilu jūs nekad nešaubīsieties, ka viņš ar savām garīgajām acīm ir redzējis Kristu, kad Kristus tikai atkal bija garīgā augstumos, Zemes aurā. Bet ko saka Pāvils? Kā pierādījumu tam, ka Kristus ir dzīvs, viņš min to, ka Viņš ir parādījies. Un kā vienlīdz nozīmīgu parādību viņš vispirms min,

„... ka Viņš ir parādījies Kēfam, pēc tam tiem divpadsmit.

Pēc tam Viņš ir parādījies vairāk kā pieci simti brāļiem vienā reizē, no kuriem daudzi ir vēl dzīvi, bet citi jau ir miruši.

Pēc tam Viņš ir parādījies Jēkabam, tad visiem apustuļiem. Kā pašam pēdējam Viņš parādījās arī man kā kādam nelaikā dzimušam.

Jo es esmu mazākais apustuļu starpā un neesmu cienīgs, ka mani sauc par apustuli.” (1.Kor. 15, 5-9)

Viņš stāda parādības, kas ir bijušas citiem, pilnīgi vienlīdzīgas ar savējām, kas bija iespējamās garīgajām acīm. Tādēļ Pāvils saka burtiski: „Kā es esmu Kristu redzējis, tāpat citi Viņu ir redzējuši.” Caur to, ko viņi ir piedzīvojuši, saka Pāvils, viņos ir iedegts spēks redzēt Kristu kā augšāmcēlušos.

Tagad jūs saprotiet, ko Pāvils domā. Un Pāvila uzskats ir tāds, ka to tieši var atzīt par antropozofiski-garīgu, tas ir, ka tas mums saka: pastāv garīgā pasaule. Ja mēs apskatām šo garīgo pasauli ar impulsu, kas mums ir dots ar Kristus-spēku, tad mēs tajā iekļūstam tā, ka šajā garīgajā pasaulē atrodam arī pašu Kristu, kurš aizgāja Golgātas notikumā. – To viņš gribēja ar to pateikt. Un cilvēks var, it īpaši caur to, ko sauc par „kristīgo iesvētīšanu”, pamazām un pakāpeniski, ar pacietību un izturību kļūt, tā savīt, par Pāvila sekotāju, pakāpeniski pats apgūt spējas, lai ieskatītos garīgajā pasaulē un skatītu Kristu no garīgās sejas garīgajā sejā.

Es citās lekcijās jau bieži esmu izklāstījis sākuma pakāpes, caur kurām mēs varam pacelties līdz paša Kristus skatīšanai. Tad māceklim ir jāizdzīvo to, kas mums ir uzrakstīts Jāņa evaņģēlijā. Tikai ļoti īsi ieskicēsim šajā kopsakarībā, kā cilvēks var attīstīties augšup uz garīgo pasauli, kurā kopš Golgātas notikuma ir iedegta Kristus-gaisma, ja cilvēks nolemj iziet zināmu sajūtu skalu.

Pirmais ir, ka cilvēks sev saka: es uzlūkoju augu. Tas aug no minerālas augsnes, tas aug un zied. Bet, ja augs varētu attīstīt apziņu kā cilvēks, tad tam būt jāpalūkojas uz leju akmeņu valstībā, minerālajā zemē, no kuras tas aug, un tam būtu jāsaka: tu, akmens, esi zemāka būtne starp mūsdienu dabas būtnēm nekā es, bet bez tevis, zemākās valstības, es nevaru pastāvēt! Un tāpat, ja augam tuvotos dzīvnieks un varētu sajūst, kā ir augam ar tā esamības pamatu, tam būtu jāsaka: es kā dzīvnieks esmu augstāka būtne nekā tu, augs, bet bez tevis, augs, es nevarētu būt! Un dzīvniekam būtu pazemīgi jānoliecas auga priekšā un jāsaka: tev, zemākais augs, es pateicos par savu esamību! – Un cilvēku valstībā vajadzētu būt tā: katram, kurš ir uzkāpis augstāk, būtu jāpalūkojas lejup garīgā ziņā uz zem viņa stāvošajiem un jāsaka: jūs gan piederat zemākai pasaulei, bet kā augam jāpaklanās akmenim, dzīvniekam pret augu, tāpat cilvēkam augstākā pakāpē jāsaka: tev, zemākajam es pateicos par savu esamību!

Tad, kad cilvēks nedēļām un mēnešiem, varbūt pat gadiem atbilstoša skolotāja vadībā ir pilnībā iejuties šādas universālas pazemības jūtās, tad viņš nonāk tiktāl, ka zina, ko nozīmē „kāju mazgāšana”. Jo viņa priekšā tad tiešs garīgs skatījums uz to, ko izdarīja Kristus, kad Viņš kā augstāka būtne noliecās to divpadsmit priekšā un mazgāja viņiem kājas. Un tad visa šī notikuma nozīme māceklim atāust kā skatījums tā, ka viņš zina, ka šī kāju mazgāšana ir notikusi. Izziņas saikne ved pie tā, ka viņam vairs nav vajadzīgs neviens cits pierādījums par to, bet tagad viņš tieši ieskatās garīgajā pasaulē un redz Kristu kāju mazgāšanas ainā.

Tad šādu cilvēku skolotājs var vadīt tālāk, lai viņam būtu spēks teikt: es pacietīgi izturēšu visas pasaules ciešanas un sāpes, kas varētu mani skart un nekurnēšu. Es tā norūdīšos, ka šādas ciešanas un sāpes vairs nav ciešanas un sāpes man, bet gan es zinu: tā ir pasaules nepieciešamība! Kad cilvēks tad ir kļuvis pietiekami stingrs dvēselē, tad no šī novērojuma viņa dvēselē izdīgst „pēršanas” sajūta, un cilvēks jūtas pats garīgi nopērts. Bet tas atver viņa garīgās acis, lai šaustīšanu, kā tā ir aprakstīta Jāņa evaņģēlijā, varētu skatīt pats.

Tad cilvēks tiek mudināts attīstīt to spēku, kas ir vēl vienu pakāpi augstāk, kur viņš ir ne tikai spējīgs pārciest visas pasaules ciešanas un sāpes, bet arī var sacīt: man ir svētums, par ko es iestājos ar visu savu personu. Kaut arī visa pasaule varētu noniecināt un izsmiet, tas man ir vissvētākais. Nievas un izsmiekls no visām pusēm mani neatturēs no šī vissvētākā, kaut arī es būtu palicis viens. Es iestāšos par to! Tad cilvēks sevī garīgi izjūt „ērķšķu vainagu”. Un bez kādiem vēsturiskiem dokumentiem viņa garīgās acis parāda viņam ainu no Jāņa evaņģēlija, kur tiek attēlota ērkšķu vainaga uzlikšana.

Un kad cilvēks atbilstošā vadībā tiek līdz tam, lai savu fizisko esamību aplūkotu pavisam citādi nekā to ir darījis iepriekš, kad viņš iemācās pats savu miesu uzlūkot kā kaut ko, ko viņš nēsā ārēji; kad viņam tas ir kļuvis par pašsaprotamu izjūtu un pašsaprotamu sajūtu sacīt: es pasaulē savu fizisko ķermeni nēsāju kā ārēju instrumentu! – tad viņš ir nonācis līdz kristīgās

iesvētīšanas ceturtajai pakāpei, līdz „krusta nešanai”. Nav jāiedomājas, ka tādēļ viņš būtu kļuvis par vāju askētu; bet gan tad mēs iemācāmies to, kas mums ir kā fizisks instruments, lietot daudz spēcīgāk nekā agrāk. Kad jūs esat iemācījušies uzskatīt savu miesu par kaut ko tādu, ko jūs nēsājat, tad jūs esat nonākuši kristīgās iesvētīšanas ceturtajā pakāpē, kuru sauc par krusta nešanu. Un tad jūs sasniedzat izziņu garīgi skatīt to ainu, kur Kristus uz muguras nes savu krustu tāpat, kā jūs esat iemācījušies ar savu paaugstināto dvēseles spēku nest savu miesu kā tādu koka krustu.

Bet tad iestājas kaut kas, ko ir jāuzskata par piekto kristīgās iesvētīšanas pakāpi, kuru sauc par „mistisko nāvi”. Tad caur iekšējo briedumu mums viss, kas ir ap mums, visa fiziski-jutekliskā pasaule, parādās, šķiet kā izdzēsta. Tumsa ir ap mums. Un tad iestājas moments, kad šī tumsa tiek vidū tiek pārplēsta pušu kā kāds priekšgars, un mēs aiz fiziskās pasaules ieskatāmiem garīgajā pasaulē. Bet šī momenta laikā iestājas vēl kaut kas. Mēs tagad esam iepazinūši visu, kas ir grēks un ļaunums, tā patiesajā veidolā, tas ir, mēs šajā pakāpē esam iepazinūši to, kas ir „nokāpšana ellē”.

Un tad mēs mācāmies ne tikai savu miesu uzlūkot kā kaut ko svešu, bet arī visu pārējo tāpat piederīgu mums kā savu miesu – visu, kas ir uz Zemes, uzlūkot kā tāpat piederīgu mums, kā reiz to uzlūkoja ar seno gaišredzību. Un arī citu cilvēku ciešanas, kā piederīgas vienam lielum organismam, mēs mācāmies uzlūkot kā piederīgas mums. Bet tad mēs esam savienojušies ar Zemi tādā pakāpē, kādā mēs atzīstam. Tad mēs pārdzīvojam „guldīšanu zeme”, „guldīšanu kapā”. Un mums esot savienotiem ar Zemi, mēs esam arī no tās augšāmcēlušies. Jo līdz ar to mēs esam nogaršojuši, ko tas nozīmē: Zeme ir jaunas Saules tapšanas ceļa!

Bet caur šo ceturto, piekto un sesto kristīgās iesvētīšanas pakāpi mēs esam sasnieguši to, kas dod mums spējas Golgātas notikumu uzlūkot paša skatījumā, iedzīvoties, iejusties Golgātas notikumā. Tad mums vairs nav vajadzīgs nekāds rakstu avots. Šis avots mums ir kalpojais, lai izdzītu dīgustus.

Tad nāk septītā pakāpe, kuru sauc par „debesbraukšanu”, atdzīvošanās garīgajā pasaulē, sakot citiem vārdiem. Tā ir pakāpe, par kuru pilnīgi pareizi saka, ka to nevar izteikt ar kādu vārdu, kas būtu ņemts no mūsu valodas, ka to var iztēloties tikai tas, kurš ir kļuvis spējīgs domāt bez smadzeņu instrumenta. Augšāmcelšanās brīnumu spēj domāt tikai tie, kuri domāšanā vairs nav atkarīgi no smadzenēm kā instrumenta.

Tā dēļ, ka tie, kuri toreiz bija klāt, kad norisinājās Golgātas notikumi, bija tādi, kuru garīgās acis bija atvērtas un kuri varēja redzēt, kas notika, tā dēļ viņi bija spējīgi Kristu redzēt tā, kā es jums to esmu attēlojis, proti, redzēt Viņu tad, kad Viņš parādījās Zemes aurā viņu atvērtajām garīgajām acīm. Tā viņi spēja skatīt Kristu – kaut arī Viņš savā ziņā būtu palicis tajā pašā veidolā, kādā Viņš tolaik bija – kaut arī Viņš pats, Kristus, kā garīga būtne arī nebūtu neko sasniedzis caur to, ka bija pārvarējis nāvi! Un tagad mēs nonākam pie jēdziena, kas ir tiešām grūti aptverams.

Cilvēks nemitīgi un neatlaidīgi mācās, lai no tās pakāpes, kurā ir, attīstītos tālāk. Bet ne tikai cilvēks, jebkura būtne, no zemākās līdz pat augstākajai dievišķajai būtnei, mācās, turpinot attīstīties. To, ko Kristus kā dievišķa būtne paveica Jēzus no Nācaretes ķermenī, mēs līdz šim esam attēlojuši pēc tā iedarbības un nestajiem augļiem cilvēcei. Bet tagad pajautāsim: vai Kristus tajā visā arī pats ir pārdzīvojis ko tādu, kas Viņu ir pacēlis augstākā pakāpē? Jā. Arī dievišķi-garīgas būtnes pārdzīvo ko tādu, kas tās pacel augstākā pakāpē. Bet tam, ko Viņš piedzīvoja, savu pacelšanos vēl augstākā pasaulē nekā tā, kurā Viņš bija iepriekš, Viņš lika saviem biedriem uz Zemes parādīties kā debesbraukšanai. Tādēļ arī tas, kurš kā neiesvētītais, kā negaišredzīgais dzīvo ar savām fiziskajām smadzenēm kā instrumentu, var saprast, kaut arī pats to neredzot, kristīgās iesvētīšanas pirmās sešas pakāpes. Bet septīto pakāpi, debesbraukšanu, var saprast tikai tas gaišredzīgais, kurš vairs nav piesaistīts fiziskajām smadzenēm kā instrumentam, kurš pats ir kaut reizi piedzīvojis, ko tas nozīmē, domāt bez smadzenēm un redzēt bez smadzenēm. Tā šīs lietas ir saistītas.

Tā pasaule attīstījās laikā, par kuru mums bija iespēja runāt šajās mūsu četrpadsmit lekcijās.

Mēs jau redzējām, ka Kristus norādīja, ka tajā, kurš bija piedzimis akls un kuru Viņš bija dziedinājis, bija jāatklājas, kas viņā ir grēkojis kādā agrākā dzīvē. Tātad Kristus tā nostājās cilvēces priekšā, ka mācīja, ciktāl cilvēce tolaik spēja to saprast, reinkarnācijas ideju. Viņš mācīja karmu, ieskatīšanos cēloņos no vienas iemiesošanās uz citu iemiesošanos. Viņš to mācīja tā, kā to dara, kad māca kaut ko praktiski dzīvei. Viņš gribēja pateikt: pienāks tāda nākotne, kad visi cilvēki atzīs karmu, kad viņi sapratīs, ka, ja cilvēks izdara kaut ko ļaunu, nav pat nepieciešams, ka viņu sodītu kāda ārēja šīs zemes vara; jo šis ļaunums neizbēgami nesīs izlīdzinājumu šajā vai kādā sekojošā inkarnācijā. Bet tad mums vienkārši atliek lielajā likumu grāmatā, Akaša-hronikā, garīgajā pasaulē ierakstīt viņa izdarīto. Tad mums kā cilvēkiem nav jāspriež tiesu, nav jātiesā, tad mēs kā cilvēki varam stāvēt viņa priekšā un varam to, ko viņš ir izdarījis, atstāt garīgo likumu ziņā, jo tas stāv ierakstīts garīgajā pasaulē; mēs varam cilvēkus atstāt karmai!

„Bet Jēzus aizgāja uz Eļļas kalnu.

Agri no rīta Viņš atkal gāja Templī, un visa tauta nāca pie Viņa, un Viņš apsēdās un mācīja viņus.

Bet rakstu mācītāji un farizeji atveda sievu, kas bija pienākta laulības pārkāpšanā; un, to vidū nostatījuši,

Tie sacīja Viņam: „Mācītāj, šī sieva pienākta laulības pārkāpšanā. Un Mozus savā bauslībā mums ir pavēlējis tādas nomētāt akmeņiem. Ko Tu saki?”

Bet to viņi runāja tikai, lai Viņu pārbaudītu un atrastu iemeslu apsūdzēt. Bet Jēzus, pie zemes noliecies, rakstīja ar pirkstu smiltīs.” (8, 1-6)

Ko Viņš rakstīja? Viņš garīgajā pasaulē ierakstīja grēku. Un grēks no garīgās pasaules radīs savu izlīdzinājumu! Bet pārējiem Viņš atgādina, vai viņi paši sev nevienu grēku neapzinās? Jo tikai tad, ja viņiem pašiem nebūtu nekā izlīdzināma, tikai tad viņi varētu sacīt, ka viņi nekādi nav saistīti ar šīs sievas grēku un varētu viņu tiesāt. Bet tā viņi taču nezina, vai viņi paši kādā agrākā dzīvē nav radījuši tam cēloni; viņi taču nezina, vai viņi paši kādā agrākā dzīvē nav noveduši šo sievu pie tā, ka viņa tagad ir pārkāpusi laulību, vai viņi paši kādā agrākā dzīvē nav tā grēkojuši vai radījuši cēloņus šim grēkam. Tas viss ir ierakstīts karmā. Jēzus rakstīja zemē, kuru jau bija cauraudis ar savu garīgo gaismu; tas ir, Viņš uztic Zemei to, kādai būt laulības pārkāpējas karmai. Viņš gribēja sacīt: staigājiet ceļu, kuru es jums te norādu! Kļūstiet tādi, kuri saka: mēs netiesājam, mēs atstājam to, kas ir cilvēkā, karmiskajam izlīdzinājumam! – Ja cilvēki tam seko, tad viņi nonāk pie karmas. Karmu nav jāmaca kā kādu dogmu. Karmu māca ar rīcību. Tā mācīja Kristus.

Bet šādas lietas varēja uzrakstīt tikai tas no Viņa skolēniem un Viņa mācekļiem, kuru Viņš pats bija iesvētījis: Lācars-Jānis. Tādēļ arī tikai šis māceklis pilnā mērā saprata, kā tas iedarbojas, ja kāda būtne sevī ir izstrādājusi to, lai, sākot ar Jāņa kristīšanu, pakāpeniski ēteriskajā ķermenī kļūtu par kungu fiziskajai miesai, lai ēterisko ķermeni padarītu par atdzīvinātāju. Tādēļ arī šis Jāņa evaņģēlija sarakstītājs saprata, ka ir iespējams to, kas ārēji vēl izskatās kā ūdens, pārvērst tā, ka, cilvēkam to dzerot, tas uzņemts cilvēka orgānos pārvēršas vīnā. Tādēļ viņš saprata, ka ir iespējams, ka, esot nelielam daudzumam zivju un maizes, ar ēteriskā ķermeņa spēku iedarboties tā, ka cilvēki ir paēduši. Bet to mums Jāņa evaņģēlija rakstītājs ir pateicis, ja tikai mēs evaņģēliju uztveram nopietni. Vai viņš mums kaut kur saka, ka tikai nedaudzas maizes un nedaudzas zivis tiek ēstas tā, kā parasti tās tiek ēstas fiziski? To viņš nekur nesaka, kaut arī jūs izpētītu visu Jāņa evaņģēliju. Viņš saka skaidri un gaiši, ja tikai jūs katru vārdu uztverat burtiski, ka Kristus lauza maizi, bet vērsot lūgšanu uz debesīm:

„Tad Jēzus ņēma maizes un, teicis pateicības vārdus, izdalīja tās mācekļiem, bet mācekļi tiem, kas bija apsēdušies; tāpat arī no zivīm, cik tiem gribējās.” (6, 11)

Bet šo vārdu jēga, ja jūs tos ņemat no pirmteksta – tas ir slikti pārtulkots vācu valodā – ir apmēram sekojoša: mācekļi deva tālāk maizes un zivis, un katram viņi ļāva ar tām darīt to, ko viņam gribējās; bet neviens no tām negribēja neko citu, kā šajā momentā sajust to, kas kā spēks nāca no varenā Jēzus Kristus ēteriskā ķermeņa. Neviens negribēja neko citu. No kā tad viņi kļuva paēduši? 23.pantā ir teikts:

„Tanī laikā no Tibērijas nāca citas laivas pie tās vietas, kur tie bija ēduši maizi, ko Tas Kungs bija svētījis.”

Caur lūgšanu Kungam viņi bija ēduši maizi! Viņi bija ēduši maizi, nenotiekot fiziskajam aktam. Un tādēļ Jēzus Kristus pēc tam varēja interpretēt, sakot: „Es esmu dzīvības maize!”

Ko tad viņi bija ēduši? Viņi bija ēduši Kristus-ķermeņa spēku! Kas varēja palikt pāri? Pāri varēja palikt tikai Kristus-ķermeņa spēks! Tas darbojās tik spēcīgi, ka vēl pēc tam varēja salasīt.

Bet katrs ķermenis pēc okulta uzskata sastāv no divpadsmit daļām. Augstāko daļu sauc par Aunu; to daļu, kas seko, par Vērsi; locekli, kur ir abas rokas, par Dvīņiem; krūtis sauc par Vēzi; to, kas ir cilvēka sirds rajonā, par Lauvu; to, kas seko uz leju rumpja daļā, par Jaunavu; tad gurni, Svāri; tad uz leju nāk Skorpions, ceļi; Ūdensvīrs, lieli, un pēdas ir Zivis.

Divpadsmit daļās – tas ir labi pamatots – sadalās cilvēka ķermenis. Ja tad savāc to, kas paliek pāri pēc tam, kad Kristus-ķermeņa spēks ir visus paēdinājis, tad to ir jāsavāc divpadsmit traukos!

„Tad tie salasīja tās un piepildīja divpadsmit grozus ar druskām, kas no piecām miežu maizēm bija atlikušas tiem, kas bija ēduši.” (6, 13)

Viņi nebija ēduši miežu maizes. Viņi bija ēduši spēku, kas nāca no Kristus. Un viņi palika paēduši no spēka, kas bija nācis no Kristus caur pateicības vārdiem, Kristum apelējot pie tām sfērām, no kurām Viņš ir nolaidies.

Tā mums ir jāsaprot garīgās pasaules iedarbību fiziskajā pasaulē. Un tā mēs varam saprast, kā atsevišķie notikumi iekļaujas pamatnotikumā Zemes tapšanai par Sauli. Tie visi ir vareni spēka-notikumi Zemes tapšanā par Sauli. Bet tādēļ mēs arī varēsīm apjēgt, ka tas, kas tolaik kā varens impulss tiek nodots Zemei, tikai pakāpeniski, palēnām un pamazām var nonākt pie cilvēka. Tam lēnām un pakāpeniski ir jātiek iedvestam cilvēcei.

Kā vakar jau tika pieminēts, Marka evaņģēlijs iesākumā bija piemērots, lai lielās patiesības tuvinātu cilvēkiem, kuri bija tām nobrieduši. Tas bija pirmajos gadsimtos. Cilvēkiem bija ar saviem spēkiem atkal jāizcīna to, no kā viņi bija nākuši. Pamēģināsim sev noskaidrot, kā cilvēks pats bija nolaidies no dievišķi-garīgiem augstumiem līdz tam zemākajam punktam, kas bija iestājies laikā, kad Golgātas notikums atkal izraisīja pagrieziena uz augšu. Tas darbojās kā varens grūdiens, atkal raujot cilvēkus uz augšu. Cilvēks bija nolaidies lejā no dievišķi-garīgajiem augstumiem, un viņš bija laidies arvien zemāk un zemāk. Tad caur Kristus-impulsu viņš guva spēku, kad bija cauraudies ar jaundzimušo garīgo gaismu, pamazām un pakāpeniski atkal izcīnīt visu agrāko, proti, šādā veidā: tieši pēc Kristus-notikuma sekojošajā laikā cilvēkam atkal bija jāatgūst tas, kas bija pazaudēts pēdējos gadsimtos pirms Kristus. To cilvēks varēja ar Marka evaņģēliju. To, ko viņš bija pazaudējis vēl agrākos gadsimtos, to viņam tad bija jāatgūst vēl vēlākos laikos caur evaņģēliju, kas viņu vairāk pievērsa iekšējai pasaulei. Tas bija Lūkas evaņģēlijs.

Bet mēs arī teicām, ka sešsimt gadu pirms Kristus atnākšanas uz Zemes visu, kas garīgi bija dots cilvēcei agrākajos gadsimtos un ko tā pakāpeniski bija pazaudējusi, apkopoja lielā Buddhas gudrība. Tolaik, sešus gadsimtus pirms Kristus, dzīvoja Buddhas-gudrība, kurā bija apkopots viss, kas bija pasaulē no mūžsenās gudrības, kas cilvēcei bija zudis, un kam Buddha kļuva par sludinātāju. Tādēļ mums tiek stāstīts, ka, kad Buddha nāk pasaulē, viņa piedzimšana tiek iepriekš pasludināta viņa mātei Majjai. Tālāk tiek stāstīts, ka parādās viens, kurš pasludina šo bērnu: šis ir tas bērns, kurš kļūs par Buddhu, pestītājs, vadītājs uz nemirstību, brīvību un gaismu! – Tad dažās Budas leģendās mums tiek stāstīts, ka Buda, būdams divpadsmitgadīgs

zēns, ir pazudis, bet tiek atkal atrasts zem kāda koka senlaiku gudro un dziedoņu pulkā, kurus viņš māca. Manā rakstā „Kristietība kā mistisks fakts” jūs variet redzēt, kā sešus gadsimtus pēc Budas Lūkas evaņģēlijā atkal uznirst tās pašas leģendas, kuras tika stāstītas par Budu, kā caur Lūkas evaņģēliju jaunā formā atkal parādās tas, kas tika atklāts caur Budu. Tādēļ Lūkas evaņģēlijā parādās tas, ko jau saturēja sevī Buddhas-leģendas. Šīs lietas saskan līdz pat šai pakāpei, ja mēs tās aplūkojam garīgo pētījumu gaismā.

Tā mēs gūstam uzskatu, ka tāds rakstu avots kā Jāņa evaņģēlijs un citi evaņģēliji satur bezgalīgus dziļumu. Mēs apskatījām šos dziļumus virknē lekciju. Mēs varētu šīs lekcijas turpināt un lasīt tās dubulti ilgāk nekā tās bija un atklāt evaņģēlijos arvien jaunus un jaunus dziļumus. Un mēs varētu dubulti ilgo laiku vēlreiz dubultot un divreiz dubultoto laiku vēlreiz dubultot: mēs varētu atklāt atkal jaunus dziļumus! Un mums rastos nojausma par to, ka cilvēces nākotnē varēs tikt atklāti arvien jauni un jauni dziļumi šo dokumentu izcelsmē. Cilvēki patiesi nekad nebeigs mācīties šo avotu interpretācijā. Mums neko nav tajos jāienes, mums tikai ir jāsaģatavojas tam, lai caur okultām patiesībām atklātu, kas patiešām ir ietverts šajos evaņģēlijos. Tad mums evaņģēlijos atklāsies visa universālā cilvēces kopsakarība un šīs cilvēces kopsakarības kopsakarība ar visu Kosmosu, un mēs mācīsimies ieskatīties arvien dziļāk un dziļāk garīgajā pasaulē.

Bet tas piederas klāt, kad mēs esam dzirdējuši šādu lekciju ciklu, ka mēs sakām: mēs esam guvuši ne tikai kādu atziņu summu, apguvuši ne tikai atsevišķu patiesību summu. Tā būtu, kaut arī tas ir neizbēgami, mazākā šīs lietas nepieciešamība; mēs pārējo nevaram saņemt bez tā. Bet tas, kam ir jāceļas no šādiem apskatiem kā īpašam auglim, ir tas, ka visam, ko mēs esam uzņēmuši savā garā, ja tikai mēs to ielaižam savās sirdīs, kļūst par šīs lietas izjūtu, par sajūtām, par gribas impulsiem. Ja par sirds siltumu kļūst tas, ko mēs esam uzņēmuši caur garu, tad tas mūsos kļūst par spēku, tad tas kļūst par dziedinošu spēku mūsos garīgajam, dvēseliskajam un fiziskajam. Un tad mēs sev sakām: šo garīgo apskatu laikā mēs esam bijuši ieniruši garīgajā dzīvē. Mēs esam šīs garīgās dzīves laikā šo to apguvuši šo četrpadsmit lekciju laikā, bet mēs esam apguvuši ne tikai tukšus jēdzienus un idejas, bet gan tādas patiesības, jēdzienus un idejas, kas ir piemēroti, lai dvēselē kļūtu par avotu dzīvam mūsu jūtu un sajūtu spēkam. Un šīs jūtas un sajūtas mums paliks, tās mums ir nezūdošas; ar tām mēs turpināsim dzīvot šai pasaulē. Mēs esam ne tikai kaut ko iemācījušies, bet arī esam kļuvuši dzīvāki caur to, ko esam iemācījušies. – Ja mēs atstāsim šo ciklu ar šādām uzņemtām jūtām, tad garazinātne kļūs mums par dzīves saturu; tad garazinātne mums kļūs par kaut ko tādu, kas nevis atrauj mūs no ārējās dzīves, bet gan kļūs mums pašiem kā atainojums tam augstākajam, kas mums tika raksturots šajās lekcijās. Mums ir ticis raksturots, ka nāvei šajā pasaulē gan ir jābūt, bet, ka uzskati par nāvi nav pareizie; ka Kristus mums ir mācījis pareizo uzskatu par nāvi. Līdz ar to nāve kļūst par sēklu augstākai dzīvei.

Ārpusē, ārpus šo lekciju jomas, mutuļo dzīve, strāvo ārējā esamība. Cilvēki tajā dzīvo. Garīgie pētījumi šo dzīvi nesamazina ne par atomu, tie neko neatņem šai dzīvei. Bet uzskati, kādi parasti ir par šo dzīvi, pirms tā ir garā izprasta, nav pareizi, un šim nepareizumam mums ir jāparādās kā ilūzijai par dzīvi. Šai dzīves ilūzijai mums ir jāliek atmirt; tad no sēklas, ko mēs esam iemantojuši no ilūzijas, mūsos radīsies augstāka dzīve. Bet tas var notikt tikai tādējādi, ka mēs apgūstam dzīvīgus garīgus uzskatus. Ar to mēs nepadaram sevī šai dzīvē par askētiem, bet gan tieši tā mēs iemācāmies iepazīt dzīvi tās patiesajā veidolā, kas ļauj mums pa īstam pārvaldīt savu dzīvi, nesot īstos augļus. Līdz ar to mēs sākam dzīvot kristīgi tādā mērā, cik kristīgu mēs izjūtam pašu garazinātņi, un mēs piedzīvojam atspulgu tam, kā nāve kļūst par atspulgu dzīvībai. Tādā pašā mērā, kā mēs padaram garazinātņi par savu uzskatu, mēs neatsvešināmies no dzīves, bet gan mācāmies izzināt, kas mūsu uzskatos par šo dzīvi nav bijis pareizs. Un tad, pareizu uzskatu spēcināti, mēs izejam šai dzīvē, aktīvi tajā darbojoties un strādājot, mēs neizvairāmies no tās, kad esam iemantojuši spēku un stingrību šādos apskatos, kas mūs ievada garīgajā pasaulē.

Ceru, ka kaut kādā mērā ir izdevies šīs lekcijas izveidot tā, lai tās kļūtu auglīgas dzīvei, lai tās kaut nedaudz, kaut arī pavisam nedaudz dotu to, lai jūs mācītos sajūst gara-izziņu kā dzīves paaugstinājumu, kā dzīvu siltumu jūsu jūtās, domāšanā un gribā, jūsu darbā, tad gaisma, ko mēs esam guvuši jo antropozofiskā pasaules uzskata, var mirdzēt kā dzīves siltuma uguns, kā dzīvības ugunskurs. Un kad šī uguns ir pietiekami stipra, lai saglabātos un turpinātu degt turpmākajā dzīvē, tad ir sasniegts tas, pēc kā mēs tiecāmies, kad es nolēmu nolasīt šīs lekcijas.

Ar šiem vārdiem es gribētu tās jūtas, kuras tikko tika izteiktas, likt jums pie sirds kā iekšējas meditācijas priekšmetu un teikt jums „uz redzēšanos pie citas izdevības”.

*

* Tulkojis E.Grīnis, melnraksts, 2006.gada augusts